

OSHO

nguồn cội

Tình yêu · Tự do
Được Là chính mình



NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC

OSHO

Biên dịch: ĐÔNG NAM

nguồn cội

Tình yêu · Tự do
Được Là chính mình



NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA DÂN TỘC

Nội dung

Phần I	TÌNH YÊU	11
Chương một	SỰ ỦY MỸ	13
Chương hai	THẬT VÀ GIẢ – BƯỚC ĐẦU TIÊN	17
Chương ba	SỰ VỊ KỶ	37
Chương bốn	KHÔNG LƯU LUYẾN	43
Phần II	MỐI QUAN HỆ	93
Chương năm	TUẦN TRĂNG MẬT KHÔNG BAO GIỜ KẾT THÚC	95
Chương sáu	TỪ TÌNH DỤC ĐẾN TÌNH YÊU	99
Chương bảy	MỞ RỘNG TÂM HỒN	105
Chương tám	MỐI QUAN HỆ	115
Phần III	SỰ TỰ DO	163
Chương chín	TABULA RASA	165
Chương mười	SỰ NÔ LỆ CƠ BẢN	173
Chương mười một	HÃY THẬN TRỌNG	191
Chương mười hai	ĐỜI SỐNG SAU KHI TÌNH DỤC BIẾN MẤT	201
Chương mười ba	CÔNG XÃ	212

Phần IV	SỰ ĐƠN ĐỘC	251
Chương mười bốn	SỰ ĐƠN ĐỘC LÀ BẢN CHẤT CỦA BẠN	253
Chương mười lăm	NGƯỜI XA LẠ VỚI CHÍNH MÌNH	259
Chương mười sáu	SỰ ĐƠN ĐỘC	262
Chương mười bảy	SỰ TỬ VÀ CỨU	279
Phần kết	CHẤP NHẬN NGHỊCH LÝ	315

Lời tựa

Trong hội nghị Plato, Socrates nói rằng:

Ai biết được những bí ẩn của tình yêu thì người đó sẽ biết rõ sự chân thành là gì. Khi biết được bản chất cơ bản này của nhân loại, người ta nhận thấy rằng không gì thiết thực và hữu ích hơn tình yêu.

Tôi đã dành cả đời mình để thảo luận về tình yêu, qua hàng ngàn cách khác nhau, nhưng thông điệp chính vẫn không thay đổi. Chỉ có một điều cơ bản chúng ta cần ghi nhớ: Thứ tình yêu đích thực không phải là thứ tình yêu bạn hay nghĩ đến. Cũng không phải là thứ tình yêu mà Socrates hay tôi nói về.

Thứ tình yêu bạn biết đến chỉ là một ham muốn sinh lý, nó tùy thuộc vào hoóc-môn (kích thích tố) của bạn. Nó có thể bị thay đổi rất dễ

dàng, chỉ cần một thay đổi nhỏ nơi hoóc-môn của bạn và rồi thứ tình yêu mà bạn đã từng nghĩ là “vĩnh cửu” sẽ lập tức biến mất. Bạn đã và đang gọi sự thèm khát về xác thịt này là “tình yêu”. Bạn cần phải nhớ rõ sự phân biệt này.

Socrates nói rằng “Ai biết được những bí ẩn của tình yêu...”. Sự thèm khát, sự dâm ô, thú tính hoàn toàn không sở hữu bất kỳ một bí ẩn nào. Nó chỉ đơn giản là một trò chơi sinh lý; mọi động vật, mọi loài chim, mọi loài thực vật đều biết đến thứ này.

*Ai biết được những bí ẩn của tình yêu sẽ
biết rõ sự chân thành là gì.*

Thứ tình yêu có thể chạm đến được sự thật chỉ có thể bắt nguồn từ ý thức của bạn, không phải từ thể xác của bạn mà là từ nơi tận cùng tâm hồn bạn. Thói dâm ô bắt nguồn từ thể xác của bạn, tình yêu bắt nguồn từ ý thức của bạn. Nhưng người ta không biết được ý thức của mình nên họ không ngừng hiểu sai về tình yêu, họ cho rằng sự ham muốn của thể xác là tình yêu.

Rất ít người trên thế gian thực sự biết được tình yêu là gì. Họ là những người rất tỉnh lặng, rất bình tâm. Từ sự tỉnh lặng đó họ tìm đến được với nơi tận cùng của tâm hồn mình, linh hồn của họ. Một khi bạn đã tiếp cận được với linh hồn mình, tình yêu của bạn sẽ không còn là một mối quan hệ

nữa, khi ấy nó trở thành một chiếc bóng của bạn. Bạn đi đến đâu, nó đi đến đó.

Lúc này đây, những gì bạn gọi là tình yêu luôn được dành riêng cho một ai đó, gắn liền với một ai đó, giới hạn trong một phạm vi nào đó. Tình yêu không phải là thứ mà người ta có thể giới hạn nó. Bạn chỉ có thể có tình yêu đặt trên hai bàn tay nhưng bạn không thể có tình yêu đặt trong hai nắm tay. Ngay khi bạn nắm tay lại, tình yêu lập tức biến mất.

Socrates nói đúng: “Ai biết được những bí ẩn của tình yêu thì người đó sẽ biết rõ sự chân thành là gì” vì chúng là hai tên gọi của cùng một đối tượng. Nếu bạn chưa biết sự chân thành là gì thì bạn cũng chưa thể biết được tình yêu là gì.

Khi biết được bản chất cơ bản này của nhân loại, người ta nhận thấy rằng không gì thiết thực và hữu ích hơn tình yêu.

Phần I

TÌNH YÊU

Bạn sẽ phải ngạc nhiên khi biết rằng từ *love* trong tiếng Anh bắt nguồn từ một từ tiếng Phạn *lobha*, *lobha* có nghĩa là sự tham lam. Có thể bạn cho rằng đây chỉ là sự trùng hợp ngẫu nhiên nhưng bản thân tôi không cho rằng đó chỉ đơn giản là sự trùng hợp ngẫu nhiên. Ất hẳn phải có một cái gì đó bí ẩn phía sau việc này. Thực ra thì khi lòng tham được đẩy lùi thì tình yêu xuất hiện.

Tình yêu là sự chia sẻ, lòng tham là sự tích trữ. Lòng tham chỉ muốn nhận lấy nhưng không cho tặng, tình yêu chỉ biết đến sự cho tặng và không bao giờ đòi hỏi bất kỳ sự đáp đền nào; tình yêu là sự chia sẻ vô điều kiện. Có lẽ có một lý do nào đó khiến từ *lobha* trở thành từ *love* trong tiếng Anh.

Chương một

SỰ ỦY MỊ

Tình yêu không phải là những gì chúng ta thường hiểu qua ngôn từ. Thứ tình yêu thông thường chỉ là thứ giả mạo, có một cái gì đó ẩn phía sau nó. Thứ tình yêu thực sự là một cái gì đó hoàn toàn khác. Tình yêu thông thường là sự đòi hỏi, tình yêu thực sự là sự cho tặng. Nó không biết đến sự đòi hỏi, nó chỉ biết đến niềm vui của sự cho tặng.

Tình yêu thông thường là thứ ngẫu tạo. Tình yêu thực sự là thứ chân thật, nó rất giản dị. Tình yêu thông thường là loại tình cảm yếu đuối, là “sự ủy mị”. Tình yêu thực sự là một nguồn dinh dưỡng, nó giúp tâm hồn bạn thêm mạnh mẽ. Tình yêu thông thường nuôi lớn bản ngã của bạn (cái tôi giả tạo trong bạn). Cái giả tạo sẽ tạo ra cái giả tạo, bạn cần nhớ thế; cái chân thật sẽ tạo ra cái chân thật.

Bạn hãy trở thành một bầy tôi trung thành của tình yêu thực sự (một tình yêu trọn vẹn). Hãy cho tặng những gì bạn có, hãy chia sẻ và hãy vui với sự chia sẻ này. Đừng chia sẻ vì xem việc chia sẻ là một bổn phận, khi đó niềm vui sẽ biến mất. Đừng nghĩ rằng mình đang gia ơn cho người khác, đừng bao giờ, dù rằng chỉ trong khoảnh khắc. Tình yêu không giao giờ là sự gia ơn. Ngược lại, khi một ai đó nhận lấy tình yêu của bạn thì *bạn* cảm thấy mình được gia ơn. Tình yêu luôn cảm thấy vui vì có một ai đó đón nhận nó.

Tình yêu không bao giờ chờ đợi sự tưởng thưởng, cũng không chờ đợi sự biết ơn. Nếu có ai đó cảm ơn nó, nó sẽ luôn tỏ ra ngạc nhiên – một sự ngạc nhiên dễ thương vì nó chưa bao giờ chờ đợi lời cảm ơn này.

Bạn không thể làm cho tình yêu thất vọng vì nó không hề hy vọng bất kỳ điều gì cả. Bạn không thể thỏa mãn thứ tình yêu giả tạo vì nó luôn ấp ủ nhiều hy vọng, nhiều mong đợi. Những mong đợi của nó rất vô cùng, không ai có thể thỏa mãn được nó nên thứ tình yêu giả tạo luôn tạo ra sự thất vọng, tình yêu chân thật luôn đem đến sự hài lòng.

Khi tôi nói “Hãy trở thành bầy tôi của tình yêu” tôi không có ý muốn nói rằng bạn hãy trở thành một người phục vụ cho một ai đó mà bạn yêu. Không, hoàn toàn không. Tôi không có ý muốn nói rằng bạn hãy trở thành bầy tôi của

người mà bạn yêu. Tôi chỉ muốn nói rằng bạn hãy tôn thờ thứ tình yêu đích thực. Người bạn yêu chỉ là một hình thái của thứ tình yêu đích thực này, toàn bộ nội dung của thứ tình yêu đích thực này gồm có hàng triệu hình thái khác nhau. Bông hoa là một hình thái, mặt trăng là một hình thái, cơn sóng biển là một hình thái, người bạn yêu cũng chỉ là một hình thái... Con cái của bạn, cha mẹ của bạn, tất cả họ đều là những hình thái khác nhau của tình yêu. Nhưng đừng bao giờ trở thành bầy tôi của người mà bạn yêu. Hãy luôn nhớ rằng người bạn yêu chỉ là một hình thái cực nhỏ trong đại dương bao la của tình yêu.

Hãy tôn sùng tình yêu qua người mình yêu, nhờ đó bạn không bao giờ bị lưu luyến với người mình yêu. Khi bạn không lưu luyến với người mình yêu, tình yêu của bạn sẽ đạt được đỉnh cao nhất của nó. Ngay khi bạn lưu luyến với người mình yêu, tình yêu của bạn lập tức sa lầy. Sự lưu luyến là một hình thức hấp dẫn, sự không lưu luyến là vẻ đẹp yêu kiều. Tình yêu giả mạo là một tên gọi khác của sự lưu luyến, tình yêu đúng nghĩa luôn luôn độc lập.

Tình yêu giả mạo luôn thể hiện nhiều sự bận tâm. Tình yêu đúng nghĩa luôn chu đáo nhưng không bận tâm. Nếu bạn thực sự yêu một người đàn ông, bạn sẽ chu đáo với những nhu cầu thực sự của anh ta nhưng bạn sẽ chẳng thể hiện những bận tâm không cần thiết đối với những ham muốn

ngớ ngẩn của anh ta. Bạn chăm sóc từng nhu cầu của anh ta nhưng bạn không xuất hiện để thỏa mãn những ham muốn nhảm nhí của anh ta. Bạn sẽ không thỏa mãn bất kỳ thứ gì có khả năng gây hại cho anh ta.

Tình yêu chỉ biết đến lòng thương nhưng không biết đến sự bận tâm. Đôi khi nó tỏ ra rất khắc nghiệt, vì đôi khi nó cần phải tỏ ra khắc nghiệt. Có những lúc nó tỏ ra rất lạnh nhạt, nếu nó cần phải lạnh nhạt thì nó phải tỏ ra lạnh nhạt. Tình yêu luôn chu toàn tất cả những nhu cầu thực sự của bạn, nhưng nó không thỏa mãn bất kỳ ham muốn nhảm nhí và nguy hại nào của bạn.

Bạn hãy tìm hiểu, hãy chiêm nghiệm, hãy trải nghiệm. Tình yêu là một trải nghiệm tuyệt vời nhất trên đời, ai sống mà chưa từng trải nghiệm qua tình yêu thì người đó cũng chưa bao giờ biết được cuộc sống là gì.

Bài giảng của tôi luôn hướng về tình yêu. Tôi có thể đánh rơi hai từ *Thượng đế* rất dễ dàng – không vấn đề gì – nhưng tôi không thể đánh rơi hai từ *tình yêu*. Nếu tôi phải chọn giữa *Thượng đế* và *tình yêu* thì tôi sẽ chọn *tình yêu*; tôi sẽ quên đi tất cả về *Thượng đế* vì ai biết được tình yêu đều biết được *Thượng đế* là gì. Nhưng ngược lại thì không đúng: ai nghĩ về *Thượng đế* và tự biện về *Thượng đế* thì người đó có thể không biết được tình yêu là gì (và cũng sẽ không biết được *Thượng đế* là gì).

Chương hai

THẬT VÀ GIẢ - BƯỚC ĐẦU TIÊN

*Hãy yêu thương chính mình và quan sát:
hôm nay, ngày mai, mãi đến về sau.*

Chúng ta bắt đầu với một trong những lời giảng dạy sâu sắc nhất của Đức Phật Gautama:

Hãy yêu thương chính mình.

Mọi truyền thống trên thế giới đều dạy bạn theo hướng ngược lại. Họ nói rằng: *Hãy yêu thương người khác, đừng yêu thương chính mình.* Ẩn phía sau lời dạy này là một ý định nào đó.

Tình yêu là dưỡng chất dành cho tâm hồn, cũng như thực phẩm cần cho cơ thể. Nếu không có thực phẩm thì cơ thể sẽ trở nên yếu ớt, nếu không có tình yêu thì tâm hồn trở nên yếu đuối. Không

một nền văn hóa nào muốn người ta có được tâm hồn mạnh khỏe vì một người có tâm hồn mạnh khỏe thì rất có nguy cơ anh ta sẽ nổi loạn.

Tình yêu khiến bạn nổi loạn, khiến bạn muốn đứng lên cách mạng. Tình yêu chấp cánh cho bạn giúp bạn bay cao. Tình yêu giúp bạn có được sự sáng suốt nên không ai có thể lừa dối bạn được, không ai có thể đàn áp hay lợi dụng bạn. Một số kẻ có thể lực chỉ sống nhờ vào máu của bạn, họ sống nhờ vào sự lợi dụng người khác.

Một số kẻ có thể lực là vật ký sinh. Để làm cho tâm hồn bạn suy yếu họ đã tạo ra một phương cách chắc chắn, chắc chắn đến một trăm phần trăm, đó là: họ dạy bạn rằng đừng yêu thương chính mình. Bởi nếu một người không thể yêu thương chính mình thì anh ta không thể yêu thương bất kỳ ai khác. Lời dạy này thật quý quýet – họ nói “Hãy yêu thương người khác”... bởi họ biết rằng nếu bạn không thể yêu thương chính mình thì bạn hoàn toàn không thể yêu thương bất kỳ thứ gì khác. Nhưng họ vẫn không ngừng nói “Hãy yêu thương người khác, yêu thương nhân loại, yêu thương Thượng đế. Hãy yêu thương tự nhiên, yêu thương vợ mình, yêu thương chồng mình, yêu thương con cái, yêu thương cha mẹ”. Nhưng đừng yêu thương chính mình vì sự yêu thương chính mình là sự vị kỷ, theo lời họ thì là như thế. Họ chỉ trích sự tự yêu mình và họ không chỉ trích bất kỳ thứ gì khác.

Họ làm cho lời giảng dạy của họ có vẻ rất hợp lý. Họ nói “Nếu bạn yêu thương chính mình thì bạn sẽ trở thành một người ích kỷ, một người vị ngã”. Điều đó không đúng.

Một người yêu thương chính mình sẽ nhận thấy rằng trong mình không tồn tại một bản ngã nào. Chỉ khi bạn yêu người khác mà *không* yêu chính mình. *Cố gắng* yêu người khác, khi đó bản ngã mới xuất hiện. Những nhà truyền giáo, những người lãnh đạo xã hội, những người phục vụ xã hội là những người có bản ngã mạnh mẽ nhất trên thế giới (theo lẽ tự nhiên) vì họ nghĩ rằng họ là những người thuộc tầng lớp trên nên bản ngã của họ trở nên mạnh mẽ. Họ không được bình thường (những người bình thường luôn yêu thương chính mình). Họ yêu người khác, họ yêu những lý tưởng cao đẹp, họ yêu Thượng đế.

Tất cả tình yêu của họ đều sai lạc vì toàn bộ tình yêu của họ đều không có nguồn gốc cơ bản.

Một người yêu thương chính mình thì điều này có nghĩa là anh ta đã bước được bước đi đầu tiên hướng tới tình yêu chân thật. Cũng giống như khi chúng ta ném một viên sỏi xuống mặt hồ tĩnh lặng: gợn sóng lăn tăn hình tròn bắt nguồn từ viên sỏi này và lan dần ra mãi đến khi chạm được bến bờ. Nếu bạn ngăn không cho vòng tròn gợn sóng này lan tỏa thì bạn không mong gì nó có thể chạm được bến bờ xa nhất.

Một số người biết rõ hiện tượng này: Hãy ngăn không cho mọi người yêu thương chính mình và rồi bạn sẽ hủy diệt khả năng yêu thương trong họ. Lúc này bất kỳ thứ gì họ nghĩ là tình yêu cũng đều là thứ giả tạo. Đó có thể là bốn phận, không phải là tình yêu (bốn phận là một từ ngữ giả tạo). Cha mẹ hoàn tất bốn phận của mình dành cho con cái, sau đó con cái hoàn tất bốn phận của mình dành cho cha mẹ; vợ hoàn tất bốn phận đối với chồng, chồng hoàn tất bốn phận đối với vợ. Đây là tình yêu?

Tình yêu không bao giờ biết đến bốn phận. Bốn phận là gánh nặng, là sự khách sáo. Tình yêu là niềm vui, là sự chia sẻ, tình yêu là sự thân mật. Một người yêu thương không bao giờ nghĩ rằng “Mình đã gia ơn cho họ”. Ngược lại, anh ta chỉ nghĩ “Họ đã nhận tình yêu của mình, mình thật biết ơn họ. Họ đã gia ơn cho mình qua việc nhận lấy món quà của mình, thay vì từ chối”.

Một người sống cùng bốn phận nghĩ rằng “Mình là người có nhiệm vụ đặc biệt, mình là người cao hơn. Hãy nhìn xem mình đã phục vụ mọi người, mình đã gia ơn cho họ”. Những người phục vụ mọi người là những người giả tạo nhất trên thế gian (và cũng là những người ranh mãnh nhất).

Nhưng trong suốt nhiều thế kỷ qua bạn đã bị đầu độc. Bạn luôn sợ hãi thứ tình yêu dành cho chính mình – đây là bước đầu tiên hướng đến thứ

tình yêu đích thực. Một người yêu thương chính mình sẽ tôn trọng chính mình. Một người yêu thương và tôn trọng chính mình cũng sẽ yêu thương và tôn trọng người khác vì anh ta biết rằng: “Nếu mình có quyền hưởng niềm vui, niềm hạnh phúc, niềm vinh quang thì mọi người cũng được hưởng những thứ đó”. Anh ta ý thức được rằng về cơ bản thì toàn nhân loại đều như nhau, đều là một. Vâng, đúng vậy, chúng ta không khác nhau, chúng ta bị chi phối bởi cùng một quy luật tự nhiên. Đức Phật nói rằng chúng ta cùng sống dưới một quy luật của vũ trụ – *aes dhammo sanantano*. Xét chi tiết thì chúng ta hơi khác biệt so với nhau – điều đó tạo ra sự đa dạng, tạo ra nét đẹp của nhân loại – nhưng về cơ bản chúng ta không khác nhau.

Một người yêu thương chính mình sẽ sống vui cùng tình yêu, tình yêu trong anh ta ngày càng thêm mạnh mẽ, nó sẽ lan tràn, nó sẽ tỏa khắp đến với mọi người. Nó *phải* tỏa khắp! Nếu bạn sống cùng tình yêu, nhất định bạn phải chia sẻ tình yêu. Bạn không thể chỉ yêu thương chính mình đến mãi mãi, vì dù sớm dù muộn bạn cũng nhận ra được một điều: nếu tình yêu dành cho chính mình tuyệt vời đến thế thì sẽ thật tuyệt biết bao nếu ta chia sẻ tình yêu này cùng mọi người!

Rồi thì gợn sóng lăn tăn này sẽ vươn xa hơn nữa. Bạn yêu thương mọi người, rồi thì bạn bắt đầu yêu thương động vật, chim chóc, cây cỏ, núi

non. Bạn có thể lấp đầy vũ trụ này bằng tình yêu của mình. Chỉ một người thôi cũng có thể lấp đầy vũ trụ này bằng tình yêu, cũng giống như chỉ một gợn sóng lẫn lẫn cũng có thể lấp đầy mặt hồ bằng những gợn sóng – chỉ một mà thôi.

Chỉ có Đức Phật mới có thể nói rằng *Hãy yêu thương chính mình*. Một số người không thể đồng ý với điều đó, vì điều đó sẽ hủy diệt toàn bộ lâu đài của họ, hủy diệt toàn bộ hệ thống lợi dụng bóc lột của họ. Nếu một người không được phép yêu thương chính mình thì tinh thần anh ta sẽ ngày một suy yếu. Thể chất của anh ta có thể phát triển nhưng anh ta không có sức mạnh tinh thần vì không một dưỡng chất nào nuôi dưỡng tâm hồn anh ta cả. Anh ta chỉ là một cái xác không hồn mà thôi. Hạt giống tâm hồn chỉ có thể nảy mầm khi bạn tìm được loại đất thích hợp để nó phát triển: tình yêu. Bạn mãi mãi không tìm được thứ đất này nếu bạn vẫn bám theo lời dạy xuẩn ngốc này “Đừng yêu thương chính mình”.

Tôi cũng khuyên bạn nên yêu thương chính mình trước tiên. Tình yêu chẳng liên quan gì đến bản ngã. Thực ra tình yêu là một thứ ánh sáng mà thứ bóng tối của bản ngã không thể tồn tại trong đó. Nếu bạn chỉ yêu thương người khác, nếu tình yêu của bạn chỉ dành cho người khác, bạn sẽ mãi mãi sống trong bóng tối. Trước tiên bạn cần phải đắm mình trong thứ ánh sáng đó, hãy để ánh sáng

len lõi vào mọi góc ngách trong tâm hồn bạn, hãy để tình yêu giúp bạn có một sức mạnh phi thường.

Một khi tâm hồn bạn đã trở nên mạnh mẽ, bạn biết rằng mình sẽ không chết, bạn sẽ trở nên bất diệt. Tình yêu giúp bạn có được sự thấu hiểu đầu tiên về sự bất diệt. Tình yêu là trải nghiệm duy nhất không chịu ảnh hưởng bởi thời gian, đó là lý do những người yêu nhau không sợ chết. Tình yêu không biết đến cái chết. Một khoảnh khắc của tình yêu luôn kéo dài đến vô tận.

Nhưng tình yêu cần phải bắt đầu ngay từ điểm đầu tiên. Tình yêu phải bắt đầu từ bước đầu tiên:

Hãy yêu thương chính mình

Đừng chỉ trích chính mình. Bạn đã bị chỉ trích quá nhiều rồi, bạn đã chấp nhận tất cả những lời chỉ trích đó. Giờ thì bạn tiếp tục tự gây hại cho chính mình. Không ai nghĩ rằng mình là người đáng giá, không ai nghĩ rằng mình là kiệt tác của Thượng đế; không ai nghĩ rằng mình là người không thể thiếu trên đời. Đây là những ý tưởng độc hại. Bạn đã bị tẩm độc vào nguồn sữa của mẹ mình (và đây là toàn bộ quá khứ của bạn). Nhân loại đã sống dưới bóng tối, bóng tối của sự tự chỉ trích mình. Nếu bạn chỉ trích chính mình, nếu bạn kết án chính mình, nếu bạn tự đè nặng chính mình, làm sao bạn có thể phát triển được? Làm sao bạn có

thể trưởng thành được? Nếu bạn tự chỉ trích chính mình, làm sao bạn có thể nâng niu quý trọng sự sống được? Nếu bạn không thể nâng niu quý trọng sự sống của chính mình, bạn sẽ không thể nào nâng niu quý trọng sự sống của người khác; đó là điều không thể.

Bạn chỉ có thể trở thành một phần của cái trọn vẹn khi bạn có sự quý trọng dành cho Thượng đế tiềm ẩn trong lòng bạn. Bạn là người chủ nhà, Thượng đế là khách mời của bạn. Qua tình yêu dành cho chính mình bạn sẽ biết được điều này: Thượng đế đã chọn bạn làm nơi trú ẩn. Khi chọn bạn làm nơi trú ẩn, Thượng đế đã quý trọng bạn, yêu thương bạn. Khi tạo ra bạn Thượng đế đã thể hiện tình yêu dành cho bạn. Người không tạo ra bạn một cách vô tình; Người đã tạo ra bạn với một vận mệnh nào đó, với một tiềm năng nào đó, với niềm vinh dự nào đó mà bạn phải đạt được. Vâng, Thượng đế đã tạo ra con người qua hình ảnh của chính mình. Nhân loại phải trở thành Thượng đế. Nếu nhân loại không trở thành Thượng đế thì sự mãn nguyện không thể xuất hiện.

Nhưng làm sao bạn có thể trở thành Thượng đế? Ai đó nói rằng bạn là một tội đồ. Ai đó của bạn nói rằng bạn là người bị kết tội, rằng bạn sẽ bị dày xuống địa ngục. Họ khiến bạn sợ hãi sự tự yêu thương chính mình. Đây là mảnh lối của họ, cắt phăng gốc rễ của tình yêu. Họ là những người rất xảo quyệt. Họ nói “Hãy yêu thương người

khác”. Lúc này tình yêu của bạn trở thành một thứ tình yêu giả tạo.

Họ nói “Hãy yêu thương nhân loại, yêu thương đất mẹ, yêu thương cuộc sống, yêu thương Chúa trời”. Những ngôn từ to lớn nhưng hoàn toàn vô nghĩa. Bạn đã bao giờ gặp gỡ ai chưa? Bạn luôn gặp gỡ mọi người và bạn đã chỉ trích kết tội ngay người đầu tiên bạn gặp gỡ, đó chính là *bạn*.

Bạn chưa bao giờ tôn trọng chính mình, bạn chưa bao giờ yêu thương chính mình. Cuộc sống của bạn sẽ trở nên hoang phí qua việc không ngừng chỉ trích mọi người. Thế nên mọi người trở thành những kẻ vạch lá tìm sâu. Họ tìm kiếm từng lỗi lầm nhỏ nơi chính mình (thế thì làm sao họ lại không tìm kiếm lỗi lầm nơi người khác?). Thật thế, họ nhất định sẽ tìm ra được những lỗi lầm, rồi họ cường điệu hóa chúng lên, họ thổi phồng chúng lên càng lớn càng tốt. Thế nên trong nhân loại luôn tồn tại những lời chỉ trích và thiếu tình yêu.

Tôi nói rằng đây là một trong số những câu kinh của Đức Phật và chỉ có một người thức tỉnh mới có thể cho bạn thấy rõ sự sáng suốt này.

Người nói *Hãy yêu thương chính mình...* Đây có thể là nền tảng cơ bản của sự thay đổi thực sự. Đừng sợ hãi tình yêu dành cho chính mình. Bạn hãy tự yêu mình một cách trọn vẹn và rồi bạn sẽ phải ngạc nhiên: Ngày bạn có thể vứt bỏ được sự

tự chỉ trích mình, sự tự bất kính mình – ngày bạn có thể vứt bỏ ý tưởng về sự tội lỗi sơ khai, ngày bạn có thể nghĩ rằng mình là một đối tượng quý giá và được cuộc sống yêu thương – ngày đó sẽ là một ngày tràn ngập niềm vui sướng. Từ ngày đó trở đi bạn sẽ bắt đầu nhận ra được chân giá trị của từng người và bạn sẽ có được lòng từ bi đúng nghĩa. Đó không phải là lòng từ bi do bạn tích lũy được; đó sẽ là một suối nguồn yêu thương tuôn chảy tự nhiên.

Một người yêu thương chính mình có thể dễ dàng trầm tư mặc tưởng, dễ dàng tham gia thiền định, vì sự thiền định có nghĩa là sống cùng chính mình. Nếu bạn căm ghét chính mình – như bạn đã từng làm, như bạn đã được dạy bảo – nếu bạn căm ghét chính mình, làm sao bạn có thể chung sống với chính mình? Thiền định là sự vui sống cùng chính mình. Tôn vinh chính mình, đó chính là thiền định.

Thiền định không phải là một mối quan hệ; bạn không cần phải có ai đó để thiền định, bạn chỉ cần có chính mình. Bạn vui vì mình xuất hiện trong đời sống này, bạn vui với sự sống của chính mình.

Phép mẫu lớn nhất trên thế gian chính là sự sống. Sự sống là điều kỳ diệu nhất và thiền định giúp bạn mở cánh cửa dẫn tới điều kỳ diệu này. Nhưng chỉ những ai yêu thương chính mình mới có

thể thiên định; nếu không bạn sẽ luôn luôn trốn chạy khỏi chính mình, tránh né chính mình. Có ai muốn ngấm nhìn một khuôn mặt xấu xí và muốn chung sống với một con người xấu xí? Có ai muốn tìm hiểu về vũng bùn trong chính mình, bóng tối trong chính mình? Bạn muốn che đậy tất cả những thứ này bằng những bông hoa xinh đẹp, bạn tự giả tạo với chính mình, bạn luôn muốn trốn chạy khỏi chính mình.

Người ta vẫn không ngừng tìm kiếm bạn bè. Họ không thể chung sống cùng chính mình; họ muốn sống cùng người khác. Người ta vẫn không ngừng tìm kiếm bạn bè, chỉ cần họ tránh né được chính họ hoặc họ có thể tìm đến bất kỳ thứ gì có thể giúp họ trốn chạy khỏi chính mình. Họ sẽ đến rạp hát và ngồi đó liên tục ba giờ đồng hồ để xem một cái gì đó hoàn toàn ngớ ngẩn. Họ sẽ tìm đọc một cuốn tiểu thuyết trinh thám nào đó để giết thời gian. Họ đọc đi đọc lại cùng một tờ báo để tự làm bình bạn bực. Họ sẽ chơi bài, chơi cờ chỉ để giết thời gian (cứ như thể họ có nhiều thời gian lắm vậy)

Nhưng đây là một trong những rắc rối cơ bản được tạo ra bởi lối nuôi dạy sai lạc: bạn trốn tránh chính mình. Bình quân một người Mỹ xem truyền hình năm tiếng đồng hồ một ngày và chứng bệnh này đang lan tràn khắp toàn cầu. Bạn trông thấy gì? Bạn nhận được gì? Bạn chỉ khiến mắt mình nhòe đi...

Nếu bạn không xem truyền hình thì bạn tìm kiếm bất kỳ thứ gì có thể giúp bạn tránh né chính mình. Bạn luôn tìm cách tránh né chính mình vì bạn nghĩ rằng mình là một cái gì đó rất xấu xí. Ai đã khiến bạn trở nên xấu xí như thế? Có thể họ là bất cứ ai. Họ là người đã khiến bạn trở nên xấu xí như thế (và họ đã thành công; họ đã làm cho mọi người trở nên xấu xí).

Một đứa bé được sinh ra đẹp đẽ và rồi chúng ta bắt đầu bóp méo vẻ đẹp của nó, chúng ta phá hỏng nó theo nhiều cách khác nhau, chúng ta làm tê liệt nó theo nhiều cách khác nhau, chúng ta khiến nó mất cân bằng. Dù sớm dù muộn thì nó sẽ tự chán ghét chính nó. Kết quả là nó tìm mọi cách để tự trốn tránh chính mình.

Hãy yêu thương chính mình, Đức Phật nói. Điều này có thể thay đổi toàn thế giới. Nó có thể đẩy lùi mọi sự xấu xí trong quá khứ. Nó có thể tạo ra một kỷ nguyên mới, nó có thể là điểm khởi đầu của một nhân loại mới.

Thế nên tôi luôn cổ xúy tình yêu (nhưng tình yêu phải khởi đầu từ chính mình, rồi thì nó sẽ tiếp tục lan tràn, bạn không cần phải làm gì cả, tự nó sẽ tỏa khắp vũ trụ này).

Hãy yêu thương chính mình, Đức Phật nói, rồi Người lập tức nói *hãy quan sát*. Đó là sự thiền định – Đức Phật gọi sự thiền định là *sự quan sát*. Nhưng trước tiên là bạn cần phải yêu thương chính

mình, rồi sau đó bạn quan sát. Nếu bạn không yêu thương/chính mình và bạn bắt đầu quan sát, bạn có thể cảm thấy muốn sự sát! Nhiều tín đồ Phật giáo cảm thấy muốn tự sát vì họ không chú ý đến phần đầu của câu kinh này. Họ lập tức ứng dụng phần thứ hai: “Hãy quan sát chính mình!”. Thật vậy, trước khi *quan sát chính mình* bạn cần phải *yêu thương chính mình*.

Socrates nói “Hãy tự biết mình”. Đức Phật nói “Hãy yêu thương chính mình” và Đức Phật đúng hơn nhiều vì trừ khi bạn yêu thương chính mình. Nếu không bạn sẽ chẳng bao giờ biết được chính mình, sự hiểu biết chỉ xuất hiện sau. Tình yêu là nền tảng cho sự tự biết mình.

Một đạo, tôi ở cùng một tu sĩ Phật giáo, Jagdish Kashyap; giờ thì ông đã qua đời. Ông là một người tốt. Chúng tôi đã nói về Phật pháp và cũng nói về câu kinh này. Ông bắt đầu nói về việc quan sát, cứ như thể ông chưa hề đọc được phần đầu của câu kinh này, ông lướt qua nó như không hề nhìn thấy nó.

Tôi nói với Jagdish Kashyap “Đợi đã! Ngài vừa bỏ sót một điều rất quan trọng. Việc quan sát chỉ là bước thứ hai, thế mà ngài lại xem nó là bước đầu tiên. Đó không thể là bước đầu tiên được”.

Sau đó ông đọc lại câu kinh này và nói với một ánh mắt bối rối “Tôi đã đọc Phật pháp cả đời mình và ắt hẳn tôi đã đọc câu kinh này hàng triệu

lần. Tôi có thể đọc đúng từng chữ mà không cần phải nhìn vào sách, nhưng tôi chưa bao giờ nghĩ rằng *‘Hãy yêu thương chính mình’* là phần đầu của thiền định, *‘quan sát’* là phần thứ hai”.

Đây cũng là những gì xảy ra với hàng triệu tín đồ Phật giáo trên toàn thế giới, kể cả các tín đồ Phật giáo mới ở Tây phương. Tất cả đều phạm cùng một lỗi như thế. Không ai nghĩ rằng việc yêu thương chính mình là nền tảng cho sự tự biết mình, cho việc tự quan sát chính mình... vì trừ khi bạn yêu thương chính mình; nếu không, bạn không thể đối mặt với chính mình. Bạn sẽ tránh né. Sự quan sát của bạn có thể chỉ là một hình thức tránh né chính mình.

Trước tiên: *Hãy yêu thương chính mình và quan sát: hôm nay, ngày mai, mãi đến về sau.*

Hãy yêu thể xác của mình, hãy yêu tâm hồn mình. Hãy yêu tất cả mọi cơ quan trong chính mình. Hãy chấp nhận tình yêu. Đừng đề nén nó. Chúng ta chỉ đề nén nó khi chúng ta cảm ghét một thứ gì đó, chúng ta chỉ đề nén nó khi chúng ta phản đối một thứ gì đó. Đừng đề nén vì nếu bạn đề nén thì làm sao bạn có thể quan sát được? Chúng ta không thể nhìn thẳng vào mắt kẻ thù; chúng ta chỉ có thể nhìn thẳng vào mắt người mình yêu thương. Nếu bạn không phải là người yêu của chính mình thì bạn không thể nhìn thẳng vào đôi mắt của chính mình, gương mặt của chính mình, thực tại của chính mình.

Quan sát là thiền định, đó là tên gọi mà Đức Phật dành cho sự thiền định. Người nói: Hãy thức tỉnh. Đừng hành xử theo cách ngái ngủ. Đừng vận hành như một cỗ máy. Đó là cách mọi người đang vận hành.

Mike vừa dọn đến một căn hộ và anh ta quyết định rằng mình nên làm quen với người hàng xóm đối diện nhà mình. Khi cánh cửa nhà hàng xóm mở ra, anh ta ngạc nhiên khi trông thấy một cô gái trẻ đẹp với mái tóc bông bênh vàng óng.

Mike nhìn thẳng vào mắt cô ta và nói “Xin chào! Anh là hàng xóm mới của cung đây, cho anh làm quen nhé?”.

Mọi người vẫn sống một cách vô thức. Họ không ý thức được họ đang nói gì, họ đang làm gì (họ không thận trọng). Mọi người vẫn không ngừng ước đoán, họ không quan sát; họ không có sự sâu sắc, họ *không thể* có. Sự sâu sắc chỉ xuất hiện qua sự thận trọng, qua sự thức tỉnh; khi đó bạn có thể quan sát với đôi mắt nhắm nghiền. Ngay lúc này đây, bạn không thể quan sát ngay cả khi mắt mình mở thật to. Bạn ước đoán, bạn suy luận, bạn dự kiến, bạn áp đặt.

Grace nằm lên ghế của một chuyên gia tâm lý.

“Hãy nhắm mắt lại và thư giãn”, bác sĩ nói “và tôi sẽ làm một thử nghiệm”.

Anh ta lấy chùm chìa khóa từ túi của mình, xòe nó ra và lắc nó nhẹ nhẹ. “Âm thanh đó khiến bạn nhớ đến điều gì?”, anh ta hỏi.

“Tình dục”, cô ta thều thào.

Rồi thì anh ta xếp nó lại và chạm nó vào lòng bàn tay cô. Toàn thân cô ta trở nên bất động.

“Và cái này?”, anh ta hỏi.

“Tình dục”, Grace lẩm bẩm.

“Bây giờ bạn hãy mở mắt ra”, bác sĩ nói, “và hãy nói cho tôi biết tại sao tình dục lại xuất hiện trong đầu bạn”.

Với vẻ ngại ngẩn, mí mắt cô ta chớp máy và mở ra. Grace trông thấy chùm chìa khóa trên tay của vị bác sĩ và cô ta đỏ mặt.

“Ồ thì... ban đầu”, cô ta ấp úng, “tôi nghĩ rằng đó là tiếng khóa kéo (phéc-mơ-tuya) được mở ra...”.

Tâm hồn bạn không ngừng ước đoán, nó tự áp đặt chính nó. Tâm hồn bạn không ngừng suy luận về thực tại. Tâm hồn bạn không bao giờ cho phép bạn nhìn nhận rõ thực tại; nó chỉ cho phép bạn nhìn thấy những gì nó *muốn* nhìn thấy.

Các nhà khoa học đã từng nghĩ rằng mọi giác quan của chúng ta (mắt, mũi, miệng...) tất cả đều nhằm mục đích nối liền chúng ta với thực tại. Nhưng giờ đây toàn bộ sự hiểu biết này đã thay

đối. Giờ họ nói rằng các giác quan và tâm hồn chúng ta không phải là cầu nối với thực tại mà là để cảnh giác thực tại. Chỉ hai phần trăm thực tại thực sự có thể đi vào tâm trí bạn; chín mươi tám phần trăm còn lại bị chặn đứng từ bên ngoài. Hai phần trăm vượt qua được các giác quan của bạn phải qua nhiều rào chắn nữa mới đến được với linh hồn bạn, lúc này nó không còn là chính nó nữa.

Thiên định có nghĩa là gạt bỏ mọi giác quan và suy nghĩ sang một bên để chúng không can thiệp vào thực tại, chỉ khi đó bạn mới có thể nhìn nhận thực tại theo đúng sự thật về nó.

Tại sao tâm hồn lại không ngừng suy diễn? Vì tâm hồn được tạo ra bởi xã hội. Chính tâm hồn của bạn đang chống lại bạn. Nó đã bị gò ép bởi xã hội; xã hội đã khắc ghi nhiều thứ vào tâm hồn bạn. Nó là tâm hồn của bạn nhưng nó không còn phục vụ bạn nữa, nó vận hành nhằm phục vụ cho xã hội. Nếu bạn là một tín đồ Thiên chúa giáo thì nó vận hành nhằm phục vụ cho Thiên chúa giáo, nếu bạn là một tín đồ Phật giáo thì tâm hồn bạn là một tâm hồn phục vụ cho Phật giáo. Nhưng thực tại không phải là Thiên chúa giáo cũng chẳng phải là Phật giáo; thực tại đơn giản chỉ là thực tại.

Bạn cần phải dẹp bỏ những tâm hồn này sang một bên: tâm hồn cộng sản, tâm hồn phát xít, tâm hồn Hồi giáo, tâm hồn Thiên chúa giáo... Có ba ngàn tôn giáo khác nhau trên trái đất này – tôn

giáo lớn và tôn giáo nhỏ, môn phái lớn và môn phái nhỏ – ba ngàn. Thế nên trên thế giới tồn tại ba ngàn loại tâm hồn nhưng chỉ có một thực tại, một sự sống, một sự thật!

Thiền định có nghĩa là: Đặt tâm hồn sang một bên và quan sát. Bước đầu tiên: *Hãy yêu thương chính mình* sẽ giúp ích cho bạn rất nhiều. Qua tình yêu dành cho chính mình bạn có thể xóa bỏ được những gì xã hội đã áp đặt lên bạn. Bạn sẽ được tự do thoát ra khỏi sự gò ép xưa nay của xã hội.

Bước thứ hai: *quan sát*. Bạn hãy quan sát. Đức Phật không nói rằng bạn hãy quan sát thứ gì – mọi thứ! Khi bạn bước đi, bạn hãy quan sát bước đi của chính mình. Khi bạn ăn uống, bạn hãy quan sát hành vi ăn uống của chính mình. Bạn hãy quan sát mọi thứ: *hôm nay, ngày mai, mãi đến về sau*.

Cuối cùng một khoảnh khắc sẽ xuất hiện khi bạn có thể quan sát ngay cả giấc ngủ của chính mình. Đó là đỉnh điểm của sự quan sát. Thân xác bạn chìm vào giấc ngủ và có một đối tượng quan sát luôn thức tỉnh. Đó là đỉnh điểm của sự quan sát. Ngay lúc này đây mọi việc diễn ra trái nghịch: Thân xác bạn thức tỉnh nhưng bạn lại đang ngủ say.

Thể xác cần phải nghỉ ngơi nhưng ý thức của bạn không cần phải nghỉ ngơi. Ý thức của bạn là ý thức; nó là sự thức tỉnh, đó là bản chất của nó. Thể xác mệt mỏi vì thể xác bị chi phối bởi luật hấp dẫn. Chính luật hấp dẫn khiến bạn mệt mỏi. Khi bạn chạy nhanh bạn sẽ nhanh chóng bị mệt, khi bạn đi lên cầu thang bạn sẽ nhanh chóng bị mệt vì lực hấp dẫn của trái đất kéo bạn xuống. Thực ra thì khi bạn đứng bạn cũng bị mệt, khi bạn ngồi bạn cũng bị mệt. Khi bạn nằm dài xuống, chỉ khi đó thể xác bạn mới được nghỉ ngơi bởi vì lúc này bạn đã hòa hợp cùng luật hấp dẫn. Khi bạn đứng thẳng thì khi đó bạn đang đi ngược với luật hấp dẫn; máu phải vận chuyển hướng lên đầu, đi ngược với quy luật này; tim bạn phải đập mạnh.

Nhưng ý thức không vận hành dưới sự chi phối của luật hấp dẫn nên nó không bao giờ mệt mỏi. Luật hấp dẫn không thể tác động đến ý thức; nó không phải là một viên đá, nó không có trọng lượng. Nó vận hành theo một quy luật hoàn toàn khác: quy luật của sự thăng hoa. Sự hấp dẫn là sự kéo xuống, sự thăng hoa là sự bay lên.

Thể xác không ngừng bị kéo xuống, đó là lý do tại sao cuối cùng nó phải nằm dưới một nắm mồ. Đó là sự thật dành cho thể xác, cát bụi thành cát bụi. Thể xác đã quay trở về với nguồn cội của nó, mọi gánh nặng đã không còn nữa, mọi xung đột đều biến mất.

Linh hồn bốc lên cao, ngày càng cao hơn. Khi đó bạn nhận thấy rằng mình như có được đôi cánh – bầu trời kia là của bạn.

Nhân loại là sự giao hòa giữa trời và đất, giữa linh hồn và thể xác.

Chương ba

SỰ VỊ KỶ

Nếu bạn không vị kỷ thì bạn cũng không thể vị tha, hãy nhớ lấy điều này. Chỉ có một người rất vị kỷ mới có thể rất vị tha. Chỉ có một người vị kỷ mới có thể không vị kỷ. Bạn cần phải thấu hiểu điều này vì điều này nghe có vẻ nghịch lý.

Vị kỷ nghĩa là sao? Điều cơ bản đầu tiên là quan tâm đến chính mình. Điều cơ bản thứ hai là luôn tìm kiếm niềm vui sướng cho chính mình. Nếu bạn quan tâm đến chính mình, bạn sẽ vị kỷ trong mọi hành vi của mình. Bạn có thể phục vụ mọi người nhưng bạn chỉ làm điều đó vì bạn thích làm, vì bạn cảm thấy vui khi làm điều đó. Bạn không thực hiện bất kỳ một bổn phận nào; bạn không phục vụ nhân loại. Bạn không phải là một người hy sinh anh dũng; bạn không hy sinh. Bạn đến bệnh viện và phục vụ người bệnh ở đó, hoặc bạn phục vụ người nghèo, nhưng bạn *yêu thích*

việc này. Đó là cách phát triển của bạn. Sâu thẳm trong tâm hồn mình, bạn cảm thấy vui, vui với chính mình.

Một người quan tâm đến chính mình sẽ luôn tìm kiếm niềm hạnh phúc. Đây là vẻ đẹp của nó, bạn càng tìm kiếm niềm hạnh phúc thì bạn càng giúp mọi người thêm hạnh phúc. Vì đó là cách duy nhất để có được niềm hạnh phúc trên thế gian này. Nếu mọi người quanh bạn không hạnh phúc thì bạn cũng không thể hạnh phúc bởi vì một người không phải là một hòn đảo. Anh ta là một phần của lục địa bao la này. Nếu bạn muốn có được niềm hạnh phúc, bạn sẽ phải giúp mọi người quanh bạn được hạnh phúc. Khi đó (chỉ khi đó) bạn mới có thể sống hạnh phúc.

Bạn phải tạo ra không khí hạnh phúc quanh mình. Nếu mọi người đều đau khổ, làm sao bạn có thể hạnh phúc được? Bạn sẽ bị tác động. Bạn không phải là một hòn đá, bạn là một sinh linh rất mỏng manh, rất nhạy cảm. Nếu mọi người quanh bạn đều đau khổ, sự đau khổ của họ sẽ tác động đến bạn. Sự đau khổ dễ lây lan như bất kỳ chứng bệnh truyền nhiễm nào. Một người quan tâm sâu sắc đến niềm hạnh phúc của chính mình sẽ luôn luôn quan tâm sâu sắc đến niềm hạnh phúc của mọi người (nhưng không phải vì họ). Sâu thẳm trong lòng mình, anh ta chỉ vì chính mình, đó là lý do tại sao anh ta lại phục vụ mọi người, giúp mọi người được hạnh phúc. Nếu mọi người

trên thế gian đều được dạy cách sống vị kỷ thì toàn thế gian này sẽ có được niềm hạnh phúc. Khi ấy không còn khả năng tồn tại sự đau khổ.

Bạn hãy dạy mọi người cách sống vị kỷ (sự không vị kỷ bắt nguồn từ sự vị kỷ này). Xét cho cùng thì sự không vị kỷ chính là sự vị kỷ.

Một người hạnh phúc luôn sống hạnh phúc, anh ta muốn sống một mình cùng niềm hạnh phúc. Anh ta muốn sự riêng tư của mình không bị tác động thay đổi. Anh ta muốn sống cùng những bông hoa, cùng thơ ca, cùng âm nhạc. Thế thì tại sao anh ta lại phải tham gia các cuộc chiến tranh làm gì, để giết chết người khác hoặc để bị giết chết sao? Chỉ có những người không vị kỷ mới làm điều đó vì họ chưa bao giờ biết đến niềm hạnh phúc. Họ chưa bao giờ biết được niềm hạnh phúc là gì. Họ chưa bao giờ khiêu vũ, họ chưa bao giờ nhảy nhót, họ chưa bao giờ nếm trải được vẻ đẹp của cuộc sống. Họ chưa bao giờ có một trải nghiệm siêu phàm nào; mọi sự siêu phàm, mọi sự thiêng liêng đều bắt nguồn từ niềm hạnh phúc, từ sự mãn nguyện, sự hài lòng.

Một người không vị kỷ là một người chơi vơi. Anh ta là một người loạn thần kinh. Anh ta đi ngược với quy luật tự nhiên; anh ta không thể sống một trời trọn vẹn. Anh ta đi ngược với dòng đời (anh ta cố gắng tỏ ra không vị kỷ). Anh ta *không thể* không vị kỷ (vì chỉ có một người vị kỷ mới có thể không vị kỷ).

Khi bạn có được niềm hạnh phúc, bạn có thể chia sẻ nó; khi bạn không có được nó, làm sao bạn có thể chia sẻ nó được? Để chia sẻ thì trước hết bạn phải có được nó. Một người không vị kỷ là một người luôn tỏ ra nghiêm nghị, trong sâu thẳm anh ta là một người mắc bệnh, khổ não. Anh ta bỏ nhờ cả đời mình. Bạn hãy nhớ rằng, khi bạn bỏ nhờ cuộc đời mình thì bạn sẽ trở nên khó chịu, trong bạn đầy sát khí, bạn có nguy cơ tự sát. Khi một người sống trong đau khổ, anh ta sẽ muốn phá hoại một thứ gì đó.

Đau khổ mang tính phá hoại; hạnh phúc mang tính xây dựng, sáng tạo. Chỉ có một thứ duy nhất mang tính sáng tạo, đó là niềm vui sướng, niềm hân hoan, niềm hạnh phúc. Khi bạn vui bạn muốn sáng tạo một thứ gì đó (một món đồ chơi trẻ con, một bài thơ, một bức họa, một thứ gì đó. Khi bạn quá vui sướng trong lòng, bạn thể hiện niềm vui sướng này như thế nào? Bạn sáng tạo một thứ gì đó) thứ này hoặc thứ khác. Nhưng khi bạn đau khổ thì bạn lại muốn tiêu diệt hoặc phá hoại một thứ gì đó. Bạn muốn trở thành một người lính, bạn muốn tạo ra một tình huống nào đó mà bạn có cơ hội phá hoại.

Đó là lý do tại sao nhiều khi chiến tranh xảy ra tại một nơi nào đó trên trái đất này. Đó là một bệnh nghiêm trọng. Mọi chính trị gia đều không ngừng nói về sự hòa bình – họ chuẩn bị sẵn sàng cho chiến tranh và họ nói về sự hòa bình. Thực ra

thì họ nói rằng: “Chúng tôi đang chuẩn bị cho chiến tranh để bảo vệ sự hòa bình”. Không gì vô lý bằng! Nếu bạn chuẩn bị cho chiến tranh, làm sao bạn có thể bảo vệ được hòa bình? Để bảo vệ sự hòa bình thì người ta cần phải chuẩn bị cho sự hòa bình.

Đó là lý do tại sao thế hệ mới trên toàn thế giới lại là một nguy cơ lớn đối với các tổ chức. Họ chỉ quan tâm đến niềm hạnh phúc. Họ chỉ quan tâm đến tình yêu, họ chỉ quan tâm đến thiên định, họ chỉ quan tâm đến âm nhạc, khiêu vũ... Các chính trị gia ý thức rõ điều này. Thế hệ mới không quan tâm đến chính trị tả khuynh hay hữu khuynh. Không, họ hoàn toàn không quan tâm. Họ không phải là người cộng sản, họ không phải là người tư bản; họ không thuộc về bất kỳ một *chủ nghĩa* nào cả.

Một người hạnh phúc luôn là một người của chính mình. Tại sao anh ta lại phải thuộc về một tổ chức nào đó? Chỉ có một người không hạnh phúc mới muốn thuộc về một tổ chức nào đó, muốn thuộc về một bầy đàn nào đó. Họ trở thành một thành viên của một tổ chức chính trị nào đó, của một tổ chức khởi nghĩa nào đó, của một tôn giáo nào đó. Giờ thì họ cảm thấy yên tâm hơn vì họ đã có điểm tựa.

Mọi người nên tựa vào chính mình. Nếu bạn thuộc về một tổ chức nào đó thì bạn sẽ đi vào hẻm

cụt; bạn không có khả năng phát triển. Mọi việc đến đó là kết thúc, một con đường không lối thoát.

Thế nên tôi không khuyên bạn hãy sống không vị kỷ vì tôi biết rằng nếu bạn vị kỷ thì bạn sẽ tự nhiên không vị kỷ, rất tự nhiên. Nếu bạn không vị kỷ thì bạn sẽ chẳng biết được mình là ai; bạn sẽ bỏ lỡ bước cơ bản đầu tiên.

Bạn hãy quên đi thế giới này, xã hội này, quên đi xã hội không tưởng và cả chủ nghĩa. Hãy quên đi tất cả những thứ này. Bạn chỉ còn lại trên thế gian này vài năm nữa thôi. Hãy vui sống, hãy sống hạnh phúc, hãy nhây nhót và hãy yêu thương. Từ tình yêu đó, từ sự vị kỷ sâu sắc đó dòng sinh lực sẽ tuôn trào. Bạn sẽ có được khả năng chia sẻ cùng mọi người.

Tình yêu (tôi nói) là một trong những thứ vị kỷ nhất.

Chương bốn

KHÔNG LƯU LUYẾN

Tình yêu là thứ duy nhất không lưu luyến. Khi bạn yêu thương mọi thứ bạn không còn lưu luyến với bất kỳ thứ gì.

... Một người đàn ông tạo ra nhà tù bởi tình yêu của một người phụ nữ, một người phụ nữ tạo ra nhà tù bởi tình yêu của một người đàn ông, tất cả đều không có được sự tự do. Nhưng một người đàn ông và một người phụ nữ hòa quyện thành một, không thể tách rời, không thể phân biệt, lúc này họ thực sự xứng đáng được hưởng niềm hạnh phúc của tình yêu.

– trích từ *The Book of Mirdad*, Mikhail Naimy

The Book of Mirdad là một trong những cuốn sách yêu thích nhất của tôi. Mirdad là một nhân vật hư cấu, nhưng mỗi tình huống và mỗi hành vi

của Mirdad lại có ý nghĩa sâu sắc. Chúng ta không nên xem nó là một cuốn tiểu thuyết, chúng ta cần phải xem nó là một quyển Kinh Thánh (có lẽ nó là cuốn Kinh Thánh duy nhất).

Bạn có thể nhận thấy trong lời phát biểu này sự ý thức, hiểu biết và sáng suốt. Anh ta nói *Tình yêu là thứ duy nhất không lưu luyến...* và bạn luôn nghe nói rằng tình yêu là sự lưu luyến! Mọi tín ngưỡng đều đồng ý như thế, rằng tình yêu chỉ là sự lưu luyến.

Tôi đồng ý với Mirdad:

Tình yêu là thứ duy nhất không lưu luyến. Khi bạn yêu thương mọi thứ bạn không còn lưu luyến với bất kỳ thứ gì.

Thật ra thì mọi người cần hiểu rõ bản chất của sự lưu luyến. Tại sao bạn lại bám chặt vào một thứ gì đó? Vì bạn sợ rằng mình sẽ đánh mất nó. Có thể một ai đó sẽ đánh cắp nó. Nỗi lo sợ của bạn là: những gì bạn có hôm nay có thể mất đi vào ngày mai.

Ai biết được rằng điều gì sẽ xảy ra vào ngày mai? Người phụ nữ bạn yêu hoặc người đàn ông bạn yêu, một trong hai điều này sẽ xảy ra: Hoặc hai người sẽ gần gũi nhau hơn hoặc hai người sẽ tách xa nhau ra. Có thể hai người sẽ trở thành hai người xa lạ như xưa hoặc có thể hai người sẽ hòa quyện thành một; dĩ nhiên là hai người có hai thể

xác, nhưng con tim của các bạn là một, nhịp đập con tim của các bạn là một và niềm vui sướng vây quanh các bạn giống như một đám mây. Bạn biến mất trong đám mây đó: Bạn không còn là bạn, tôi không còn là tôi. Tình yêu trở nên trọn vẹn, tình yêu trở nên tuyệt vời và tỏa khắp đến mức bạn không thể nào giữ lại chính mình nữa; bạn phải chìm mình xuống và biến mất.

Trong sự biến mất này thì ai sẽ là người lưu luyến, lưu luyến với ai? Tất cả mọi thứ đều sống động. Khi tình yêu thăng hoa thì mọi thứ đều sống động. Nỗi lo sợ về ngày mai không còn tồn tại nữa nên không còn vấn đề lưu luyến, kết hôn, không còn bất kỳ hình thức câu thúc bó buộc nào cả.

Cuộc hôn nhân của các bạn là gì, đó có phải là một bản hợp đồng kinh tế không? “Chúng ta hứa hẹn cam kết cùng nhau trước phiên tòa” – các bạn đang lãng mạ tình yêu! Các bạn thực hiện điều này theo pháp luật, đây là điều tồi tệ nhất, điều xấu xí nhất trong mọi cái xấu xí. Khi bạn đưa tình yêu đến phiên tòa, lúc này bạn thực hiện một tội ác không thể tha thứ. Bạn cam kết trước phiên tòa rằng “Chúng tôi muốn cưới nhau và chúng ta sẽ mãi mãi ở bên nhau. Chúng tôi xin hứa trước tòa rằng: Chúng tôi sẽ không bao giờ xa nhau và sẽ không đối gạt lẫn nhau”. Bạn nghĩ rằng đây không phải là sự lãng mạ tình yêu sao? Lúc này bạn đang đặt pháp luật lên trên cả tình yêu, không phải sao?

Pháp luật chỉ dành cho những ai không biết cách yêu thương. Pháp luật chỉ dành cho những người không có tình yêu, không dành cho những ai có tình yêu đích thực. Pháp luật chỉ dành cho những ai đã quên đi ngôn ngữ của con tim và chỉ biết đến ngôn ngữ của lý trí. Câu nói của Mirdad có giá trị sâu sắc và mọi người cần phải hiểu rõ nó. Không hiểu bằng lý lẽ, mà hiểu bằng con tim, hiểu bằng cả linh hồn mình. Linh hồn bạn cần phải được uống thứ nước uống này:

Tình yêu là thứ duy nhất không lưu luyến... vì khi bạn thực sự yêu thương thì bạn không thể nghĩ đến bất kỳ thứ gì khác. Khi bạn yêu thương mọi thứ bạn không còn lưu luyến với bất kỳ thứ gì. Mỗi khoảnh khắc đều mang theo vẻ rực rỡ huy hoàng; mỗi khoảnh khắc đều đem đến những điệu nhảy mới. Có thể người tình của bạn thay đổi, nhưng tình yêu thì không.

Sự lưu luyến là sự ham muốn rằng người tình của mình không bao giờ thay đổi. Vì thế bạn phải tham gia phiên tòa, tham gia tất cả những nghi thức ngớ ngẩn của xã hội. Nếu bạn đi ngược lại với những nghi thức đó thì bạn sẽ đánh mất sự tôn trọng mà mọi người trong xã hội dành cho bạn.

Tình yêu không biết đến sự lưu luyến vì tình yêu không biết đến khả năng đánh mất danh dự. Chính tình yêu đã là một niềm vinh dự; bạn không thể làm gì để chống lại nó. Tôi không có ý muốn

nói rằng người tình sẽ không thay đổi, nhưng việc họ có thay đổi hay không thì lại không phải là vấn đề quan trọng. Nếu người tình thay đổi nhưng tình yêu vẫn tuôn chảy như một dòng sông thì ngày nay thế giới này đã tràn ngập tình yêu. Ngày nay thế giới này giống như một chiếc vòi rỉ nước, từng giọt một. Nó không thể đầy lùi được cơn khát của ai cả. Tình yêu cần phải bao la như đại dương chứ không phải chỉ là một chiếc vòi nhỏ từng giọt nước.

Tình yêu không của riêng ai, tình yêu luôn dành cho vạn vật. Tình yêu không mời mọc riêng ai cả, tình yêu mời gọi mọi vì sao, mọi loài hoa cỏ, mọi loài chim chóc; cả thế gian này đều được hoan nghênh trước tình yêu.

Tình yêu không cần đến bất kỳ thứ gì khác (một đêm đầy sao, bạn còn muốn gì hơn nữa?) chỉ cần một vài người bạn... và cả vũ trụ này sẽ trở thành bạn bè của bạn.

Một khi bạn đã thấu hiểu được tình yêu thì vấn đề lưu luyến hoàn toàn biến mất trong bạn. Bạn có thể không ngừng thay đổi người tình, điều đó không có nghĩa là bạn bỏ rơi một ai đó. Bạn có thể quay trở lại với người tình cũ, khi bạn đã thấu hiểu được tình yêu thì trong bạn không còn tồn tại bất kỳ một định kiến nào cả.

Nhân loại cần phải hiểu rằng mình giống như một đứa bé đang vui đùa trên bãi biển, nó thu gom

vỏ sò, những viên sỏi nhiều màu sắc và nó tỏ ra vô cùng hân hoan, cứ như thể nó vừa tìm thấy một kho tàng nào đó. Nếu một người có thể vui với tất cả những việc nho nhỏ trong cuộc sống, có thể sống cùng sự tự do và có thể cho phép mọi người sống trong sự tự do thì toàn thế giới này có thể trở thành một thế giới hoàn toàn khác. Rồi thì tình yêu sẽ có được vẻ đẹp, vẻ yêu kiều; mọi con tim sẽ bốc lửa. Và một khi bạn đã biết được ngọn lửa tình yêu, ngọn lửa này sẽ tiếp tục lan tỏa. Ngọn lửa tình yêu giống như một nhánh cây đang phát triển, nó sẽ đơm hoa kết trái và nhân rộng mãi.

Nhưng những gì bạn nghĩ là tình yêu lại không phải là tình yêu. Thế nên có những việc lạ lùng xảy ra. Một ai đó nói với bạn rằng “Trông bạn đẹp quá! Tôi yêu bạn rất nhiều, trên thế gian này không một phụ nữ nào giống bạn cả”. Bạn chẳng bao giờ phản đối rằng “Anh không được quyền nói thế, vì anh nào biết hết mọi phụ nữ trên thế gian”. Khi những lời đẹp đẽ đó được thốt ra, người ta hoàn toàn quên hết sự vô lý của lời lẽ đó.

Người ta đã học được những lời lẽ này từ phim ảnh, từ tiểu thuyết (và tất cả những lời lẽ này đều chẳng có ý nghĩa gì cả). Chúng chỉ có ý nghĩa là “Hãy lên giường với tôi nào!”.

Sau đó Mirdad nói:

... Một người đàn ông tạo ra nhà tù bởi tình yêu của một người phụ nữ, một người

phụ nữ tạo ra nhà tù bởi tình yêu của một người đàn ông, tất cả đều không có được sự tự do.

Ngay khi tình yêu trở thành sự lưu luyến, tình yêu trở thành một mối quan hệ. Ngay khi tình yêu trở thành một đòi hỏi, nó trở thành một chiếc nhà tù. Nó đã phá hủy sự tự do của bạn; bạn không thể bay lên bầu trời xanh, bạn đã bị nhốt vào lồng. Anh ta bắn khoán, bạn cũng bắn khoán. Anh ta bắn khoán về bạn, bạn sẽ làm gì trong phòng của mình? Bạn bắn khoán về anh ta, anh ta đang làm gì thế nhỉ? Nếu trong phòng có ai đó thì rắc rối sẽ xuất hiện; một điều gì đó sẽ xảy ra. Nếu có ai đó trong phòng thì sự tĩnh lặng không thể tồn tại. Họ sẽ không ngừng đòi hỏi một điều gì đó, nói một điều gì đó, làm một điều gì đó, hoặc ép buộc bạn phải làm điều gì đó. Hơn nữa, nếu người đó không ngừng xuất hiện trong phòng bạn, hết ngày này sang ngày khác...

Tôi đã sống cùng nhiều người ở nhiều nơi khác nhau. Tôi đã rất ngạc nhiên: tại sao họ lại lo lắng để rồi tạo ra rắc rối cho người khác? Nếu có một ai đó không kết hôn thì họ tỏ ra lo lắng: "Sao bạn không kết hôn đi?", cứ như thể hôn nhân là một quy luật của vũ trụ mà vạn vật phải làm theo. Vì bị mọi người hành hạ, người này nghĩ rằng tốt hơn hết mình nên kết hôn (ít nhất thì những người này cũng ngưng việc hành hạ mình). Nhưng bạn

sai rồi: Một khi bạn đã kết hôn rồi thì họ bắt đầu hỏi “Khi nào thì bạn sinh em bé?”.

Lúc này mọi việc bắt đầu trở nên khó khăn. Việc này không nằm trong tầm tay của bạn; em bé có thể xuất hiện hoặc có thể không xuất hiện (và nó sẽ xuất hiện khi nó cần xuất hiện). Nhưng mọi người vẫn không ngừng quấy rầy bạn... “Một gia đình không có con cái thì không phải là một gia đình”. Đúng thế, vì một ngôi nhà không có trẻ con thì nó giống như một ngôi đền tĩnh lặng; khi có trẻ con thì nó trở thành bệnh viện tâm thần! Với nhiều trẻ con thì rắc rối gia tăng theo cấp số nhân.

Tôi đang ngồi đây, tĩnh lặng trong phòng mình. Tôi không làm phiền ai cả, tôi chưa bao giờ hỏi ai rằng “Tại sao bạn không kết hôn, tại sao bạn không sinh con cái?”. Vì tôi không nghĩ rằng việc đặt ra những câu hỏi như thế không phải là phép lịch sự; đó là sự can thiệp vào sự tự do của người khác.

Mọi người vẫn tiếp tục sống với vợ của mình, con cái của mình. Vì sự hiện diện của tất cả những thành viên mới này sẽ làm nhiễu loạn mọi việc nên bạn sẽ tự nhiên trở nên ít nhạy cảm hơn. Bạn nhìn kém hơn, bạn nghe kém hơn, bạn nghĩ kém hơn...

Bạn không vận dụng hoàn toàn các giác quan của mình. Đó là lý do tại sao khi một ai đó lần đầu

tiền biết yêu, bạn có thể nhận thấy sự thẹn thùng trên gương mặt anh ta. Bạn có thể nhận thấy bước chân của anh ta có sự đổi mới, có một điệu nhảy; bạn có thể nhận thấy cà vạt của anh ta được thắt ngay ngắn hơn, quần áo của anh ta được ủi phẳng hơn. Một điều gì đó đã xuất hiện. Nhưng điều đó không tồn tại lâu. Chỉ trong một hoặc hai tuần lễ thì sự chán chường lại quay trở lại; bạn nhận thấy bụi bẩn lại vương trên tóc anh ta. Ánh sáng đã biến mất; anh ta lại lê chân, không còn nhảy nhót nữa. Hoa vẫn nở, nhưng giờ đây anh ta không còn nhận ra được vẻ đẹp của nó nữa. Các ngôi sao vẫn lấp lánh trên bầu trời, nhưng anh ta không còn nhìn lên bầu trời nữa.

Có hàng triệu người vẫn chưa bao giờ ngược nhìn ánh sao trời; mắt của họ luôn dán chặt xuống đất cứ như thể họ e rằng sẽ có một ngôi sao nào đó rơi vào đầu họ. Có rất ít người muốn ngủ dưới một bầu trời đầy sao. Người ta sợ sự bao la, sợ sự cô đơn, sợ bóng tối.

Tình yêu phải là một cái gì đó tạo ra sự tự do, chứ không phải là một chiếc xích trói buộc bạn; tình yêu giúp bạn có đôi cánh để bay lên tận trời xanh.

Nhưng một người đàn ông và một người phụ nữ hòa quyện thành một, không thể tách rời, không thể phân biệt, lúc này họ

thực sự xứng đáng được hưởng niềm hạnh phúc của tình yêu.

The Book of Mirdad là một trong những cuốn sách sẽ tồn tại cùng nhân loại mãi đến khi nhân loại biến mất. Nhưng người viết ra cuốn sách này lại hoàn toàn bị quên lãng. Đây là một cuốn tiểu thuyết, Mirdad là tên của một người anh hùng. Người viết ra cuốn sách này... tên của anh ta là Mikhail Naimy, nhưng chẳng ai còn nhớ đến tên của anh ta. Cuốn sách của anh ta thật tuyệt vời, tuyệt vời hơn cả chính anh ta. Anh ta đã dành cả đời để viết ra một cuốn sách tuyệt vời tương tự như thế, nhưng anh ta đã thất bại. Anh ta đã viết ra nhiều cuốn sách khác, nhưng *The Book of Mirdad* là đỉnh Everest, trong khi những cuốn còn lại chỉ là những ngọn đồi nhỏ.

Nếu bạn hiểu rằng tình yêu là sự giao hòa giữa hai linh hồn (không phải là cuộc gặp gỡ của hai thể xác nam nữ) thì tình yêu có thể chấp cánh cho bạn, nó có thể giúp bạn thấu hiểu được cuộc sống này. Những người yêu nhau sẽ lần đầu tiên trở thành những người bạn của nhau. Nếu không thế thì họ vẫn luôn là kẻ thù của nhau nhưng đội lốt những người yêu nhau.

Một số người đã trốn chạy khỏi thế giới này, họ là những người hèn nhát không dám đối mặt với cuộc sống, họ đã bơi bần tình yêu khi xem tình yêu là sự duy linh duy nhất. Họ lên án tình dục,

qua sự lên án tình dục họ cũng lên án tình yêu vì họ nghĩ rằng tình dục và tình yêu là một. Hoàn toàn không phải thế. Tình dục là một phần rất nhỏ của sinh lý. Tình yêu là toàn bộ con người, là linh hồn của bạn. Bạn cần phải biết rằng tình dục chỉ là một nhu cầu của xã hội, của chủng loài, để duy trì nòi giống (bạn có thể tham gia nếu bạn muốn). Nhưng bạn không thể lãng tránh tình yêu. Khi bạn lãng tránh tình yêu thì mọi khả năng sáng tạo của bạn đều biến mất và mọi giác quan của bạn trở thành vô cảm; bụi bặm sẽ bám lấy bạn. Bạn trở thành một người chết ngay khi đang còn sống.

Vâng, bạn hít thở, bạn ăn uống, bạn trò chuyện, bạn đến văn phòng mỗi ngày mãi đến khi cái chết xuất hiện và giải phóng bạn thoát khỏi mọi sự chán chường mà bạn đã mang bên mình trong suốt cuộc đời.

Nếu tình dục là tất cả những gì bạn có thì bạn sẽ chẳng có gì cả; khi đó bạn chỉ là một phương tiện nhằm duy trì giống nòi. Bạn chỉ là một cỗ máy, một nhà máy. Nhưng nếu bạn có thể xem tình yêu là linh hồn mình, bạn yêu thương mọi người như những người bạn thân, bạn nhảy nhót với hai con tim hòa thành một, khi đó bạn không cần đến bất kỳ sự duy linh nào cả. Bạn đã tìm được nó.

Tình yêu đưa bạn đến với trải nghiệm tốt cùng (được gọi là Thượng đế, được gọi là cái vô cùng, cái

tuyệt đối, được gọi là sự thật, được gọi là Chân lý). Đây chỉ là những tên gọi. Thực ra thì cái vô cùng không có tên gọi; nó vô danh nhưng tình yêu sẽ đưa bạn đến đó.

Nếu bạn chỉ nghĩ đến tình dục mà không hề ý thức được tình yêu thì bạn sẽ kiệt quệ. Vâng, bạn sẽ sinh con cái và bạn sẽ sống trong đau khổ, bạn sẽ chơi bài, bạn sẽ xem phim ảnh, bạn sẽ xem bóng đá, bạn sẽ có được những trải nghiệm hoàn toàn vô nghĩa, chán chường, bạn sẽ có được các cuộc chiến tranh, và vô số những âu lo khắc khoải khác. Nhưng bạn sẽ chẳng bao giờ biết được vẻ đẹp của cuộc sống, sự tĩnh lặng và bình yên của vũ trụ.

Tình yêu có thể làm cho điều này trở thành có thể.

Nhưng bạn hãy nhớ rằng, tình yêu không hề biết đến ranh giới. Tình yêu không thể ganh tị vì tình yêu không phải là một thứ mà người ta có thể chiếm hữu. Việc bạn muốn sở hữu một ai đó vì bạn yêu họ là một việc vô cùng xấu xí. Bạn sở hữu một người nào đó, điều đó có nghĩa là bạn đã giết chết một người nào đó và biến anh ta trở thành một món hàng hóa.

Chỉ có đồ vật mới có thể được sở hữu bởi một ai đó. Tình yêu tạo ra sự tự do. Tình yêu là sự tự do.

HỎI & ĐÁP

▪ *Ngài có thể nói về sự khác biệt giữa một tình yêu lành mạnh dành cho chính mình (sự tự yêu mình) và sự vị kỷ được ch?*

Có sự khác biệt lớn giữa hai việc này, mặc dù chúng có vẻ rất giống nhau. Tình yêu lành mạnh dành cho chính mình là một giá trị tinh thần tuyệt vời. Ai không yêu thương chính mình thì sẽ không thể yêu thương người khác. Gợn sóng đầu tiên của tình yêu cần phải bắt nguồn từ con tim bạn. Nếu nó xuất hiện không vì chính bạn thì nó cũng không thể xuất hiện vì người khác, vì tất cả mọi người đều ở cách xa bạn.

Người ta cần phải yêu thương thể xác của chính mình, yêu thương linh hồn của chính mình, yêu thương toàn bộ con người mình. Đây là lẽ tự nhiên, nếu không thế bạn đã không thể tồn tại cho đến ngày nay. Đó là thứ tình yêu đẹp đẽ vì nó tô điểm cho bạn. Người yêu thương chính mình sẽ trở thành một người duyên dáng, yêu kiều, thanh nhã. Người yêu thương chính mình sẽ trở nên điềm tĩnh hơn, sâu sắc hơn so với những ai không yêu thương chính mình.

Nếu bạn không yêu ngôi nhà mình thì bạn không lau chùi dọn dẹp nó; nếu bạn không yêu ngôi nhà mình thì bạn không sơn phết cho nó; nếu bạn không yêu nó thì bạn không vây quanh nó bằng một khu vườn xinh đẹp, bằng một ao sen.

Nếu bạn yêu thương chính mình thì bạn sẽ tạo ra một khu vườn xinh đẹp quanh mình. Bạn sẽ cố gắng phát huy mọi tiềm năng của mình, bạn sẽ tạo ra tất cả những gì mình có thể.

Nếu bạn yêu thương chính mình thì bạn sẽ phải ngạc nhiên: Mọi người sẽ yêu thương bạn. Không ai yêu một người không biết yêu thương chính mình. Nếu ngay cả bạn còn không tự yêu mình, ai sẽ là người có thể yêu bạn?

Người không yêu thương chính mình cũng không thể là một người trung tính. Hãy nhớ là trên đời không có sự trung tính. Một người không yêu thương chính mình sẽ căm thù, anh ta sẽ phải căm thù; cuộc sống không biết đến sự trung lập. Cuộc sống là sự chọn lựa. Nếu bạn không yêu thương, điều đó không có nghĩa là bạn có thể mãi mãi là một người không yêu thương. Không, bạn sẽ căm thù. Một người căm thù chính mình sẽ trở thành một người phá hoại. Một người căm thù chính mình sẽ căm thù tất cả mọi người. Anh ta sẽ tức giận, thịnh nộ, bạo lực. Một người căm thù chính mình thì làm sao anh ta có thể hy vọng người khác yêu thương mình? Toàn bộ cuộc sống của anh ta bị hủy diệt. Sự yêu thương chính mình là một giá trị tinh thần tuyệt vời.

Tôi cổ xúy sự tự yêu mình. Nhưng hãy nhớ rằng, sự tự yêu mình không có nghĩa là sự kiêu căng vị kỷ, hoàn toàn không. Thực ra thì nó có

nghĩa ngược lại. Người yêu thương chính mình sẽ nhận thấy rằng không còn tồn tại bản ngã trong chính mình nữa. Tình yêu luôn làm tan chảy bản ngã, làm tan chảy cái tôi. Đó là một trong những bí quyết bạn cần phải biết, hiểu và trải nghiệm. Tình yêu làm tan chảy bản ngã. Khi bạn yêu thương, bản ngã biến mất. Bạn yêu thương một người phụ nữ, ít nhất thì trong một khoảnh khắc nào đó khi tình yêu thực sự xuất hiện, khi đó trong bạn không còn bản ngã, không còn cái tôi.

Bản ngã và tình yêu không thể tồn tại cùng nhau. Chúng giống như ánh sáng và bóng tối: khi ánh sáng xuất hiện, bóng tối lập tức biến mất. Nếu bạn yêu thương chính mình thì bạn sẽ phải ngạc nhiên: sự tự yêu mình là sự biến mất của bản ngã. Bản ngã không tồn tại trong sự tự yêu mình. Đó không phải là sự vị kỷ vì nơi nào có ánh sáng thì nơi đó không có bóng tối và nơi nào có tình yêu thì nơi đó không còn bản ngã, khi không còn bản ngã thì không có sự vị ngã, sự vị kỷ. Tình yêu làm tan chảy bản ngã. Bản ngã là một tảng băng, tình yêu giống như tia nắng mặt trời. Hơi ấm của tình yêu làm bản ngã bắt đầu tan chảy. Bạn càng yêu thương chính mình thì bản ngã càng suy yếu.

Bạn biết điều đó! Bạn có thể không biết điều đó khi bạn chưa biết được sự tự yêu mình vì khi đó bạn vẫn chưa hề yêu thương chính mình. Nhưng bạn đã từng yêu thương người khác; ắt hẳn bạn cũng phải hiểu được một phần. Ắt hẳn đã có một

lúc nào đó, chỉ một khoảnh khắc ngắn ngủi, đột nhiên bạn quên hẳn mình đi và chỉ còn lại tình yêu mà thôi. Chỉ có sinh lực tình yêu tuôn trào, không từ đâu cả, không từ đâu đến đâu cả. Khi hai người yêu nhau ngồi bên nhau, đó là lúc hai sự hư vô ngồi bên nhau, đó là lúc hai con số không ngồi bên nhau, đó là vẻ đẹp của tình yêu, tình yêu đầy lùi bản ngã.

Bạn cần ghi nhớ, sự vị kỷ không bao giờ là sự tự yêu mình. Sự vị kỷ là sự tự ghét mình. Một người không yêu thương chính mình sẽ trở nên vị kỷ. Sự vị kỷ là những gì các chuyên gia tâm lý gọi là sự tự yêu mình thái quá.

Chắc bạn đã từng nghe câu chuyện ngụ ngôn về một anh chàng có tên là Vị kỷ. Anh ta yêu thương chính mình. Anh ta nhìn xuống mặt nước và trông thấy gương mặt của mình được phản chiếu, anh ta yêu thương hình ảnh đó.

Giờ thì bạn nhận thấy rõ sự khác biệt: Người yêu thương chính mình không yêu hình ảnh phản chiếu, anh ta chỉ đơn giản là yêu thương *chính mình*. Anh ta không cần tấm gương soi nào cả; anh ta biết rõ chính mình từ bên trong. Bạn không biết chính mình sao? Bạn có cần bằng chứng nào cho thấy là bạn đang tồn tại không? Bạn có cần một tấm gương soi để biết rằng mình đang tồn tại không? Nếu không có gương soi thì bạn có nghi ngờ về sự tồn tại của mình không?

Anh chàng Vị kỷ này yêu thương hình ảnh phản chiếu của mình, không phải là chính mình. Đó không phải là sự tự yêu thương chính mình đúng nghĩa, đó chỉ là thứ giả mạo. Anh ta yêu hình ảnh phản chiếu; hình ảnh phản chiếu là một đối tượng khác. Anh ta trở thành hai, anh ta đã bị phân chia làm hai. Anh ta bị mắc chứng tâm thần phân liệt. Anh ta đã bị chẻ thành hai phần: người yêu thương và người được yêu thương. Anh ta đã trở thành đối tượng yêu thương của chính mình, đó là những gì xảy ra với đại đa số những ai nghĩ rằng mình đang yêu thương.

Khi bạn phải lòng một phụ nữ, bạn hãy quan sát, bạn hãy tỉnh táo. Có thể đó chỉ là sự vị kỷ. Gương mặt của người phụ nữ, đôi mắt của cô ấy và lời nói của cô ấy, có thể chỉ đóng vai trò là mặt nước phản chiếu hình ảnh của bạn. Tôi nhận thấy rằng: Trong một trăm cuộc tình thì có đến chín mươi chín cuộc tình là loại vị kỷ. Người ta không yêu thương người phụ nữ đó. Họ yêu lời khen ngợi mà cô ta trao cho họ, họ yêu sự chăm sóc và những lời tặng bốc mà cô ta dành cho họ. Cô ta nói “Không ai đẹp bằng anh. Anh là một kỳ công! Anh là người vĩ đại nhất mà Thượng đế tạo ra. Ngay cả Alexander cũng không thể so sánh với anh”. Và rồi bạn thở hổn hển, ngực bạn đập liên hồi, đầu óc bạn quay cuồng. Bạn nói với cô ta “Em là sự sáng tạo tuyệt vời nhất của Tạo hóa. Ngay cả Cleopatra cũng không thể đem so với em. Anh không tin

rằng Tạo hóa có thể làm cho em đẹp hơn thế này. Giờ đây mãi đến về sau sẽ chẳng có người phụ nữ nào đẹp như em”.

Đây là những gì bạn gọi là tình yêu! Đây là sự vị kỷ. Người đàn ông trở thành mặt nước soi bóng người phụ nữ, người phụ nữ trở thành mặt nước soi bóng người đàn ông. Thực ra, mặt nước không chỉ phản chiếu hình ảnh mà còn trang điểm cho hình ảnh đó thêm đẹp theo một ngàn lẻ một cách khác nhau. Đây là những gì người ta gọi là tình yêu. Đây không phải là tình yêu; đây chỉ là sự thỏa mãn bản ngã của nhau, thỏa mãn sự vị kỷ của nhau.

Tình yêu không hề biết đến bản ngã. Tình yêu đích thực phải khởi đầu từ sự yêu thương chính mình.

Theo lẽ tự nhiên, bạn có được thể xác này, linh hồn này, bạn dựa vào nó để sống. Bạn hãy vui cùng nó, nâng niu nó, ca tụng nó, tôn vinh nó. Lúc này chẳng có sự xuất hiện nào của sự kiêu hãnh hay bản ngã cả vì bạn chẳng hề tự so sánh chính mình với bất kỳ ai khác. Bản ngã chỉ xuất hiện qua sự so sánh. Sự tự yêu mình không biết đến sự so sánh. Bạn là bạn, chỉ thế thôi. Bạn không nói rằng một ai đó thấp kém hơn bạn; bạn hoàn toàn không so sánh. Khi sự so sánh xuất hiện, bạn cần phải biết rõ rằng đó không phải là tình yêu; đó chỉ là trò bịp của bản ngã.

Bản ngã tồn tại qua sự so sánh. Khi bạn nói với một người phụ nữ rằng, “Anh yêu em” thì đây là một việc; khi bạn nói với một người phụ nữ rằng “Cleopatra cũng không thể so sánh cùng em” đây lại là một việc khác, hoàn toàn khác. Tại sao bạn lại phải đưa Cleopatra vào cuộc? Bạn không thể yêu thương người phụ nữ này mà không nhắc đến Cleopatra sao? Cleopatra được đưa vào để tán dương bản ngã. Hãy yêu thương người đàn ông này, tại sao phải đưa Alexander vào cuộc?

Tình yêu không biết đến sự so sánh; tình yêu chỉ yêu mà không hề so sánh.

Thế nên, nơi nào có sự so sánh thì nơi đó có sự kiêu hãnh. Đó là sự vị kỷ. Nơi nào không có sự so sánh thì nơi đó có tình yêu, tình yêu của chính mình hoặc của người khác.

Trong tình yêu đích thực không có sự phân chia. Những người yêu nhau hòa quyện vào nhau. Trong tình yêu vị kỷ luôn có sự phân chia, sự phân chia giữa người yêu và người được yêu. Trong tình yêu đích thực không tồn tại mối quan hệ. Hãy để tôi lặp lại nhé: Trong tình yêu đích thực không tồn tại mối quan hệ bởi khi đó không còn tồn tại hai đối tượng có mối quan hệ với nhau. Trong tình yêu đích thực chỉ có tình yêu, hương thơm, sự thăng hoa, sự hòa quyện. Chỉ trong tình yêu vị kỷ mới còn tồn tại hai người, người yêu và người được yêu. Khi nào còn tồn tại người yêu và người được yêu

thì khi đó tình yêu không thể xuất hiện. Khi nào tình yêu đích thực xuất hiện thì cả hai người yêu nhau đều biến mất trong tình yêu.

Tình yêu quả thực là một hiện tượng phi thường: bạn không thể tồn tại trong đó.

Tình yêu đích thực luôn sống cùng hiện tại. Tình yêu vị kỷ luôn sống cùng quá khứ hoặc tương lai. Nếu bạn có thể nhớ được những điều này thì bạn sẽ có được tiêu chuẩn để nhận định. Nhưng mọi người cần phải khởi đầu với chính mình, không còn cách nào khác. Mọi người cần phải bắt đầu ngay nơi mình đang đứng.

Hãy yêu thương chính mình, yêu nồng nhiệt. Trong tình yêu đó niềm kiêu hãnh của bạn, bản ngã của bạn và tất cả những thứ ngớ ngẩn đại loại như thế, sẽ biến mất. Khi bản ngã biến mất thì tình yêu của bạn sẽ bắt đầu lan tỏa đến với mọi người. Tình yêu đó không phải là một mối quan hệ mà là sự chia sẻ, sự hòa quyện.

▪ *Tại sao tình yêu lại đem đến nhiều đau đớn?*

Tình yêu tạo ra đau đớn vì nó tạo lối đi hướng đến niềm hạnh phúc. Tình yêu tạo ra đau đớn vì nó biến đổi; tình yêu là sự hoán chuyển. Mỗi sự thay đổi đều tạo ra đau đớn vì cái cũ phải biến mất để nhường chỗ cho cái mới. Cái cũ luôn quen thuộc, an toàn, gần gũi, cái mới thì lại hoàn toàn xa lạ. Bạn đang di chuyển trên một đại dương

không được vẽ trên bản đồ. Bạn không thể vận dụng lý trí đối với cái mới; với cái cũ thì lý trí có thể kiểm soát được. Lý trí chỉ có thể vận hành hiệu quả đối với cái cũ; với cái mới thì lý trí trở nên hoàn toàn vô dụng.

Từ đó, lo sợ xuất hiện. Qua sự rời bỏ cái cũ, cái gần gũi, cái quen thuộc, cái an toàn, đau đớn xuất hiện. Đó cũng là nỗi đau mà trẻ con trải qua khi nó thoát ra khỏi bụng mẹ. Đó cũng là nỗi đau mà chim chóc trải qua khi thoát ra khỏi vỏ trứng. Đó cũng là nỗi đau mà chim chóc trải qua khi lần đầu chúng tập bay. Nỗi lo sợ về những điều chưa biết; chính sự không thể tiên đoán về những điều chưa biết khiến người ta phải lo sợ.

Vì biến đổi của tình yêu là từ “hữu ngã” sang “vô ngã” nên nỗi đau này rất sâu sắc. Nhưng bạn không thể có được sự vui sướng mà không vượt qua nỗi đau. Nếu vàng muốn được thanh khiết thì nó phải vượt qua lửa đỏ.

Tình yêu là một ngọn lửa.

Chính vì nỗi đau của tình yêu mà hàng triệu người trên thế gian sống một đời sống không tình yêu. Họ cũng đau khổ nhưng nỗi đau của họ là nỗi đau vô ích. Nỗi đau trong tình yêu không phải là nỗi đau vô ích. Nỗi đau trong tình yêu mang tính sáng tạo; nó đưa bạn đến với một mức độ cao hơn của ý thức. Nỗi đau không có tình yêu là nỗi đau hoàn toàn vô nghĩa; nó chẳng đưa bạn đến được

đâu cả, nó khiến bạn xoay quanh trong chiếc vòng luẩn quẩn.

Một người sống không có tình yêu là một người vị kỷ, anh ta khép chặt cánh cửa tâm hồn mình. Anh ta chỉ biết đến chính mình. Làm sao anh ta có thể hiểu được chính mình nếu anh ta không hiểu được người khác? Vì chỉ có người khác mới có thể đóng vai trò là tấm gương phản chiếu hình ảnh của anh ta. Bạn sẽ không bao giờ biết được chính mình nếu bạn không biết đến người khác. Về cơ bản, tình yêu cũng là sự tự biết mình. Một người không biết đến người khác cùng tình yêu sâu sắc thì cũng sẽ chẳng biết được chính mình, vì anh ta sẽ chẳng có được tấm gương soi nào để nhìn lại chính mình.

Mối quan hệ là một tấm gương soi, tình yêu càng thanh khiết, càng thẳng hoa thì tấm gương soi càng sạch sẽ. Nhưng để tình yêu thẳng hoa thì bạn cần phải nhạy cảm. Bạn phải tháo gỡ chiếc áo giáp bao bọc chính mình; đó là điều gây đau đớn. Bạn không cần phải lúc nào cũng cảnh giác. Bạn phải đặt lý trí sang một bên. Bạn cần phải mạo hiểm. Bạn phải sống mạo hiểm. Người khác có thể gây tổn thương cho bạn nên bạn lo sợ khi sống mạo hiểm. Người khác có thể hắt hủi bạn nên bạn lo sợ khi sống cùng tình yêu.

Hình ảnh phản chiếu của bạn, hình ảnh mà bạn nhận thấy từ người khác, có thể xấu xí. Đó

cũng là một nỗi lo sợ nên bạn tránh né tấm gương soi này. Nhưng qua việc tránh né không soi gương bạn không thể trở nên đẹp đẽ được. Qua việc tránh né hoàn cảnh, bạn không thể phát triển được. Bạn cần phải đối mặt với thử thách.

Mọi người cần phải dẫn mình vào tình yêu. Đó là bước đầu tiên hướng đến Thượng đế, không ai được né tránh nó. Ai né tránh bước đầu tiên này sẽ chẳng bao giờ tìm được đến Thượng đế. Đó là điều thiết yếu, vì bạn chỉ có thể thực sự hiểu mình khi bạn được khuyến khích bởi sự hiện diện của người khác.

Tình yêu là bầu trời bao la. Tình yêu chấp cánh cho bạn. Nhưng dĩ nhiên, bầu trời bao la khiến bạn lo sợ.

Việc vứt bỏ bản ngã là một nỗi đau bởi vì chúng ta đã được dạy là hãy trau dồi phát triển bản ngã. Chúng ta nghĩ rằng bản ngã là kho tàng duy nhất của mình. Chúng ta đã và đang ra sức bảo vệ nó, chúng ta trang trí nó, chúng ta không ngừng đánh bóng nó. Khi tình yêu gõ cửa nhà chúng ta, tất cả những gì bạn cần để có được tình yêu là: bạn hãy gạt bỏ bản ngã. Rõ ràng điều này khiến chúng ta đau đớn. Bản ngã là tác phẩm cả đời của bạn, nó là tất cả những gì bạn đã tạo dựng được – bản ngã xấu xí này, với suy nghĩ rằng “Tôi là một đối tượng độc lập tách rời với thế giới”.

Đây là một ý tưởng xấu xí vì nó không có thật. Đây là một ảo tưởng nhưng xã hội chúng ta lại được đặt trên nền tảng là ảo tưởng này.

Sự thật là không tồn tại bất kỳ một cá nhân độc lập nào cả. Bạn không hề độc lập với mọi người. Bạn là một phần của cái tổng thể, cái trọn vẹn. Cái trọn vẹn đang tồn tại trong bạn, cái trọn vẹn là cuộc sống của bạn.

Tình yêu giúp bạn lần đầu tiên hòa nhịp cùng một cái gì đó không phải là bản ngã của mình. Tình yêu dạy bạn bài học đầu tiên rằng bạn có thể hòa hợp cùng một ai đó, người mà trước đây chưa bao giờ là một phần trong bản ngã của bạn. Nếu bạn có thể hòa hợp cùng một người phụ nữ, nếu bạn có thể hòa hợp cùng một người bạn, một người đàn ông, nếu bạn có thể hòa hợp cùng con của mình, mẹ của mình, tại sao bạn không thể hòa hợp cùng toàn nhân loại? Nếu sự hòa hợp cùng một cá nhân giúp bạn có niềm vui như thế, vậy điều gì sẽ xảy ra khi bạn hòa hợp cùng tất cả mọi người? Nếu bạn có thể hòa hợp cùng tất cả mọi người, tại sao bạn không thể hòa hợp cùng động vật, chim chóc, cây cỏ? Rồi thì bước này dẫn tới bước khác.

Tình yêu là một chiếc thang. Nó bắt đầu với một người, nó kết thúc với tất cả mọi người. Tình yêu là điểm khởi đầu, Thượng đế là điểm kết thúc. Nếu bạn sợ hãi tình yêu, sợ phải đau đớn vì tình yêu thì bạn sẽ mãi mãi sống cùng bóng tối.

Nếu bạn không dẫn mình vào tình yêu (như nhiều người đã quyết định thế) thì bạn sẽ bị mắc kẹt bởi chính mình. Khi đó cuộc sống của bạn không phải là một dòng sông hướng đến đại dương; cuộc sống của một là chiếc ao tù, dơ bẩn, bùn lầy. Để giữ sạch tất cả những thứ này thì người ta phải không ngừng tuôn chảy. Dòng sông luôn sạch sẽ vì nó không ngừng tuôn chảy.

Không còn cách nào khác cả. Lý do cơ bản là chúng ta đã quên mất ngôn ngữ của tình yêu. Chúng ta không có đủ dũng khí để dẫn mình vào cuộc hành trình được gọi là tình yêu.

Thế nên người ta chỉ quan tâm đến tình dục vì tình dục không mạo hiểm. Nó chỉ diễn ra trong khoảnh khắc, bạn không cần phải để hết tâm trí vào. Tình yêu đòi hỏi bạn phải để hết tâm trí vào. Nó không chỉ diễn ra trong khoảnh khắc. Một khi nó đã bén rễ, nó tồn tại mãi mãi. Khi bạn thực hiện hành vi tình dục với một người phụ nữ hoặc một người đàn ông, hai người không hoàn toàn hòa quyện cùng nhau; thực ra bạn né tránh linh hồn của đối tượng tình dục. Bạn chỉ lợi dụng thể xác của họ để trốn chạy, họ cũng lợi dụng thể xác của bạn để trốn chạy. Bạn không có đủ thân tình để khám phá họ.

Tình yêu gây đau đớn nhưng đừng né tránh nó. Nếu bạn né tránh nó thì bạn đã bỏ lỡ cơ hội lớn nhất để phát triển. Bạn hãy dẫn mình vào

tình yêu, gánh chịu đau khổ của tình yêu vì khi vượt qua đau khổ bạn sẽ đến được bến bờ của niềm vui sướng bất tận. Vâng, đau đớn sẽ xuất hiện, nhưng niềm hạnh phúc vô cùng được sinh ra từ sự đau đớn đó. Vâng, bạn sẽ phải hy sinh bản ngã của mình, nếu bạn có thể hy sinh bản ngã của mình thì bạn sẽ được tái sinh là một vị Thánh, là Thượng đế.

Tình yêu sẽ giúp bạn thấy rõ bằng chứng rằng cuộc sống này không vô nghĩa. Ai nói rằng cuộc sống này vô nghĩa thì nhất định người đó chưa hề biết đến tình yêu là gì. Tất cả những gì họ nói chỉ cho thấy rằng cuộc sống của họ không có tình yêu.

Hãy để nỗi đau xuất hiện, hãy để đau đớn xuất hiện. Hãy đi xuyên qua đêm tối và rồi bạn sẽ đến được với ánh bình minh. Ánh bình minh chỉ xuất hiện qua đêm tối.

Tôi nói về tình yêu, tôi rao giảng về tình yêu và chỉ tình yêu thôi, không gì khác cả. Bạn có thể quên đi Thượng đế; đó chỉ là một ngôn từ trống rỗng. Bạn có thể quên đi những lời cầu nguyện vì chúng chỉ là những câu kinh được người khác áp đặt cho bạn. Tình yêu là một lời cầu nguyện tự nhiên, không ai áp đặt cho bạn cả. Bạn được sinh ra cùng với nó. Tình yêu là Chúa trời thực sự (không phải là Chúa trời của các nhà thần học mà là chúa trời của Đức Phật, của Jesus, của Mohammed, của Sufis). Tình yêu giết chết bạn khi

bạn là một cá nhân độc lập và giúp bạn trở thành cái vô hạn, cái tối cao. Sự biến mất của một giọt sương sẽ hóa thành sự xuất hiện của một đại dương – nhưng bạn sẽ phải vượt qua cánh cửa của tình yêu.

Đĩ nhiên bạn không chết, chỉ có ảo tưởng chết đi. Bạn đã quá quen thuộc với những ảo tưởng, nhưng ảo tưởng vẫn cứ là ảo tưởng. Chỉ khi ảo tưởng biến mất thì bạn mới có thể hiểu được mình là ai. Sự thấu hiểu đó đưa bạn đến với tột đỉnh của niềm vui sướng.

• *Tại sao dòng chữ được khắc ở đền Delphi lại nói rằng “Hãy tự biết mình” và “Đừng yêu thương chính mình”?*

Tư tưởng Hy Lạp bị ám ảnh bởi kiến thức. Tư tưởng Hy Lạp luôn lập luận qua kiến thức, *phương cách tìm hiểu* nên người Hy Lạp đã tạo nên một truyền thống vĩ đại tập hợp các triết gia, các nhà tư tưởng, các nhà luân lý – những lý luận vĩ đại.

Tôi nhận rằng, trên thế giới có hai dòng tư tưởng, hai loại tư tưởng: Hy Lạp và Ấn Độ. Tư tưởng Hy Lạp tập trung vào sự tìm hiểu, tư tưởng Ấn Độ tập trung vào sự sống. Ấn Độ không tập trung vào kiến thức nhưng tập trung vào sự sống. *Sat*, sự sống, là cuộc khảo sát: tôi là ai? Không phải tìm hiểu theo phương cách lập luận mà là tự dẫn mình vào cuộc sống để nếm trải nó (vì không có cách nào khác hơn để thấu hiểu về cuộc sống,

thật vậy). Nếu bạn hỏi một tín đồ Ấn giáo thì họ sẽ nói rằng chẳng còn cách nào khác để thấu hiểu ngoài việc sống cùng thực tại. Làm sao bạn có thể biết được tình yêu? Cách duy nhất là bạn cần phải trở thành một người yêu thương. Bạn hãy trở thành một người yêu thương rồi thì bạn sẽ biết tình yêu là gì. Nếu bạn chỉ đứng bên ngoài trong vai trò là *đối tượng quan sát* thì bạn chỉ có thể biết được những gì *liên quan đến* tình yêu, bạn sẽ chẳng bao giờ biết được tình yêu là gì.

Tư tưởng Hy Lạp đã tạo ra toàn bộ sự phát triển của khoa học. Khoa học hiện đại là sản phẩm của tư tưởng Hy Lạp. Khoa học hiện đại cổ xúy sự khách quan, sự quan sát, không định kiến. Hãy khách quan, hãy vô tư, đây là những yêu cầu cơ bản nếu bạn muốn trở thành một nhà khoa học. Hãy vô tư, đừng để tình cảm của mình chi phối lối suy nghĩ của mình; hãy khách quan và đừng đặt nặng bất kỳ giả thuyết nào ở mọi hình thức. Hãy quan sát sự thật, đừng mắc mứu đến nó, hãy đứng từ xa nhìn vào. Đừng tham gia. Đây là cốt lõi của tư tưởng Hy Lạp: một cuộc tìm hiểu khách quan.

Khoa học đã giúp ích cho nhân loại rất nhiều, nhưng nó chỉ giúp ích một mặt mà thôi, đó là về mặt vật chất. Bạn không bao giờ có thể vận dụng khoa học để tìm hiểu về tâm hồn. Bạn có thể biết được vẻ ngoài, nhưng bạn chẳng bao giờ biết được nội dung của nó vì để biết được nội dung của nó thì bạn phải là một trong những người thực sự tham

gia trong cuộc. Thế giới nội quan của bạn – làm sao bạn có thể thoát ra khỏi nó? Tôi có thể quan sát một hòn đá, một dòng sông, quan sát một cách khách quan vì tôi là một đối tượng độc lập với nó. Làm sao tôi có thể quan sát chính mình một cách khách quan được. Tôi gắn liền với nó. Tôi không thể tách rời khỏi nó.

Thế nên tư tưởng Hy Lạp hướng tới vật chất. Câu nói được khắc tại đền Delphi, *Hãy tự biết mình*, trở thành nguồn tạo ra sự tiến bộ của khoa học. Nhưng ngày nay, ý tưởng về sự hiểu biết khách quan đã đưa tư tưởng Tây phương đi rất xa nguồn tạo ra nó.

Tư tưởng Ấn Độ, loại tư tưởng còn lại trên thế giới, lại đi theo hướng khác. Nó hướng đến sự sống. Tại Upanishads, thầy Udallak nói với con trai và học trò của mình, Swetketu, “Đó là bạn” – *Tatwamasi, Swetketu*. Đó là bạn – không có sự phân biệt giữa đó và bạn. Đó là thực tại về bạn; bạn là thực tại, không có sự phân biệt. Bạn không có khả năng biết được nó giống như khi bạn biết được một viên đá. Bạn không có khả năng biết được nó như khi bạn biết những đối tượng vật chất khác; bạn chỉ có thể là nó.

Tại đền Delphi, dĩ nhiên người ta viết rằng *Hãy tự biết mình*. Đây là cách diễn đạt tư tưởng Hy Lạp. Vì ngôi đền này nằm ở Hy Lạp, câu viết này là của người Hy Lạp. Nếu ngôi đền này được

đặt ở Ấn Độ thì câu viết này đã là *Hãy là chính mình* vì đó là bạn. Tư tưởng Ấn Độ tiếp cận gần gũi với linh hồn con người đó là lý do tại sao nó không mang tính khoa học. Nó trở thành một tín ngưỡng nhưng không mang tính khoa học. Nó hướng nội nhưng khi đó nó bỏ lỡ tất cả những gì đang diễn ra bên ngoài. Tư tưởng Ấn Độ rất phong phú về thế giới nội tại, nhưng lại rất nghèo nàn về thế giới ngoại vi.

Chúng ta cần có sự tổng hợp hai tư tưởng vĩ đại này, tư tưởng Hy Lạp và tư tưởng Ấn Độ. Đó sẽ là niềm vui sướng lớn nhất cho trái đất này. Cho đến nay thì đó vẫn là điều không thể, nhưng giờ đây mọi điều kiện cơ bản đã có và một tư tưởng tổng hợp là điều có thể. Phương Đông và phương Tây đang giao hòa cùng nhau. Người phương Đông đến phương Tây để học tập về khoa học, để trở thành những nhà khoa học; người phương Tây đến phương Đông để nghiên cứu về các tín ngưỡng. Một sự hòa trộn, một sự hợp nhất đang diễn ra.

Trong tương lai, phương Đông sẽ không còn là phương Đông nữa, Tây phương sẽ không còn là phương Tây nữa. Trái đất đang trở thành một ngôi làng nhỏ, nơi mà mọi sự khác biệt sẽ không còn. Khi sự giao hòa này xuất hiện thì nhân loại sẽ có được cả hai chiếc cánh để bay lên tận trời xanh. Nếu không, bạn chỉ có được một bên cánh mà thôi.

Như tôi nhận thấy, hai tư tưởng này là hai

mặt của một đồng xu. Cả hai đều là một nửa của thực tại. Tín ngưỡng là một nửa, khoa học là một nửa. Một điều gì đó cần phải xảy ra để đưa tín ngưỡng và khoa học đến với nhau để hòa thành cái trọn vẹn, khi đó khoa học không còn phủ nhận tín ngưỡng và tín ngưỡng không còn chỉ trích khoa học.

Tại sao dòng chữ được khắc ở đền Delphi lại nói rằng “Hãy tự biết mình” và “Đừng yêu thương chính mình”? Sự yêu thương chính mình chỉ xuất hiện khi bạn trở thành chính mình, khi bạn là chính mình. Nếu không, đó là điều không thể. Nếu không bạn chỉ có thể biết mình là ai, đây cũng chỉ là một nhận định từ bên ngoài; quan sát từ bên ngoài theo lối khách quan.

Tư tưởng Hy Lạp đã phát triển khả năng lý luận tuyệt vời. Aristotle trở thành người cha của tất cả các chuỗi lý luận và triết lý. Tư tưởng phương Đông có vẻ không hợp lý, đúng vậy. Bản chất của thiên định là không hợp lý vì thiên định nói rằng bạn chỉ có thể thấu hiểu khi mọi suy nghĩ được gạt bỏ sang bên và bạn hòa mình vào linh hồn mình một cách trọn vẹn để không một suy nghĩ nào có thể làm sao lãng bạn. Chỉ khi đó bạn mới có thể thấu hiểu. Tư tưởng Hy Lạp nói rằng bạn chỉ có thể thấu hiểu khi suy nghĩ của bạn rõ ràng, mạch lạc, hợp lý. Tư tưởng Ấn Độ nói: Khi suy nghĩ biến mất hoàn toàn, chỉ khi đó bạn mới có khả năng hiểu biết. Hai tư tưởng này hoàn toàn

khác nhau, đi về hai hướng khác nhau; nhưng chúng ta vẫn có khả năng kết hợp hai tư tưởng này lại.

Một người có thể vận dụng tinh thần khi làm việc cùng vật chất; khi đó sự lập luận là một công cụ hữu ích. Ngoài ra, anh ta cũng có thể gạt bỏ mọi suy nghĩ sang một bên khi bước vào phòng thiền định, rơi vào trạng thái xuất thần. Suy nghĩ không phải là bạn. Nó là một công cụ, một phương tiện giống như bàn tay tôi, giống như cẳng chân tôi. Nếu tôi muốn bước đi thì tôi dùng chân của mình, nếu tôi không muốn bước đi thì tôi không vận dụng nó nữa. Theo cùng một cách như thế, bạn có thể vận dụng tâm hồn mình một cách hợp lý trong trường hợp cần thiết.

Cả hai việc này có thể xảy ra ở cùng một người. Khi tôi nói điều này, tôi nói qua kinh nghiệm của chính mình. Tôi đã và đang thực hiện cả hai việc này. Khi cần thiết, tôi có thể vận dụng suy nghĩ để lý luận giống như người Hy Lạp. Khi không cần thiết, tôi có thể gạt bỏ suy nghĩ sang một bên để tham gia thiền định như người Ấn Độ. Đây không phải là một giả thuyết, tôi đã và đang sống theo cách đó.

Chúng ta có thể vận dụng lý trí hoặc gạt bỏ nó sang một bên. Nó là một công cụ, một phương tiện hữu ích; chúng ta không cần phải bị ám ảnh bởi nó. Chúng ta không cần phải gắn chặt mình

với nó, nếu cần thiết chúng ta có thể đặt nó sang một bên; nếu không lý trí sẽ trở thành một chứng bệnh. Bạn hãy hình dung một người muốn ngồi nhưng không thể ngồi vì anh ta nói “Tôi có đôi chân, làm sao tôi có thể ngồi được?”. Hoặc, một phụ nữ muốn giữ yên lặng và không thể giữ yên lặng vì cô ta nói “Tôi có lý trí, tôi không thể giữ yên lặng được”.

Đây là điều có thể thực hiện được, nó đã và đang được thực hiện. Đây là những gì tôi đang cố gắng làm ở đây với các bạn. Tôi trò chuyện cùng các bạn, tôi thảo luận nhiều vấn đề cùng các bạn. Đó là sự lý luận, đó là khi tôi vận dụng lý trí. Rồi tôi nói với các bạn “Hãy đặt lý trí sang một bên và tham gia thiền định sâu. Nếu bạn khiêu vũ, hãy khiêu vũ toàn tâm để không một suy nghĩ nào có thể xuất hiện; toàn bộ sinh lực của bạn đều dồn hết vào điệu nhảy. Nếu bạn ca hát, bạn hãy hát bằng cả linh hồn mình. Nếu bạn ngồi, bạn hãy ngồi, đừng làm bất kỳ thứ gì khác. Đừng để bất kỳ một suy nghĩ nào xuất hiện. Hãy để tâm hồn mình tĩnh lặng, hoàn toàn tĩnh lặng. Đây là điều mâu thuẫn.

Mỗi sáng bạn thiền định và mỗi sáng bạn đến để nghe tôi nói. Mỗi sáng bạn nghe tôi nói và rồi bạn tham gia thiền định. Đây là điều mâu thuẫn. Nếu tôi chỉ là một người Hy Lạp thì tôi sẽ nói với bạn, tôi sẽ vận dụng lý trí để nói với bạn, nhưng tôi sẽ không nói đến thiền định. Đó là điều ngớ

ngắn. Nếu tôi chỉ là một người Ấn Độ, tôi sẽ chẳng cần phải trao đổi với bạn làm gì. Tôi có thể nói “Hãy tham gia thiền định, không cần phải nói gì cả. Mọi người cần phải tĩnh lặng”. Tôi là cả hai. Tôi vừa là người Hy Lạp vừa là người Ấn Độ. Đây là hy vọng của tôi: các bạn cũng sẽ là cả hai vì khi đó cuộc sống sẽ trở nên vô cùng phong phú. Khi đó bạn không bỏ lỡ thứ gì cả. Khi đó mọi việc trở nên trọn vẹn; khi đó bạn trở thành một bản nhạc tuyệt vời.

Đối với người Hy Lạp, ý tưởng về việc “yêu thương chính mình” sẽ là một ý tưởng ngớ ngẩn, vì họ sẽ nói (và họ sẽ nói rất hợp lý) rằng tình yêu chỉ có thể xuất hiện giữa hai người. Bạn có thể yêu một người nào khác, thậm chí bạn có thể yêu kẻ thù nhưng làm sao bạn có thể yêu chính mình được? Chỉ có bạn và chính bạn thôi mà. Tình yêu chỉ có thể tồn tại giữa hai đối tượng, làm sao bạn có thể yêu thương chính mình?

Đối với tư tưởng Ấn Độ, ở Upanishads người ta nói rằng bạn yêu vợ mình không phải vì vợ mình; bạn yêu vợ mình vì chính bạn. Bạn yêu chính mình qua cô ta, cô ta chỉ là phương tiện của bạn. Vì cô ta giúp bạn có được sự hài lòng nên bạn yêu cô ta. Trong sâu thẳm thì bạn yêu sự hài lòng của chính mình. Bạn yêu con trai của mình, bạn yêu bạn bè của mình, không phải vì họ mà vì chính mình. Con trai của bạn giúp bạn vui, bạn bè của bạn giúp bạn được an ủi. Đó là những gì bạn

đang theo đuổi nên ở Upanishads người ta nói rằng bạn yêu chính mình, thật thế.

Người Ấn Độ nói rằng không có khả năng nào khác; bạn chỉ có thể yêu thương chính mình. Người Hy Lạp nói rằng không có khả năng yêu thương chính mình vì tình yêu chỉ xuất hiện khi có ít nhất hai người.

Nếu bạn hỏi tôi, tôi vừa là người Hy Lạp vừa là người Ấn Độ. Nếu bạn hỏi tôi thì tôi sẽ nói rằng tình yêu là sự nghịch biện. Nó là một hiện tượng nghịch lý. Đó là vẻ đẹp của nó. Họ là hai người yêu nhau, vâng, họ là hai; tuy thế họ vẫn là một. Nếu sự hợp nhất này không xảy ra thì tình yêu cũng không thể xuất hiện. Có thể khi đó họ chỉ đang làm một thứ gì đó chứ không phải là tình yêu. Nếu họ không phải là hai cũng không phải là một thì khi đó tình yêu vẫn chưa xuất hiện. Nếu bạn chỉ có một mình và không còn ai khác cả, khi đó tình yêu cũng không xuất hiện.

Tình yêu là một hiện tượng nghịch lý. Trước tiên nó cần có hai người, rồi sau đó nó cần hai người này phải hòa quyện thành một. Đó là điều bí ẩn lớn nhất trong mọi điều bí ẩn.

• *Làm sao tôi có thể yêu thương tốt hơn?*

Tình yêu bản thân nó đã trọn vẹn. Nó không cần đến sự cải thiện. Bản thân nó đã hoàn hảo; không có cách nào để làm cho nó tốt đẹp hơn.

Chính khao khát muốn hoàn thiện tình yêu cho thấy rõ sự hiểu nhầm về tình yêu và bản chất của nó. Bạn có thể có một đường tròn hoàn hảo không? Mọi đường tròn đều hoàn hảo; nếu nó không hoàn hảo thì nó không phải là đường tròn. Sự hoàn hảo là bản chất của đường tròn, tương tự như thế đối với tình yêu. Bạn không thể yêu ít hơn, bạn không thể yêu nhiều hơn – vì tình yêu không phải là một con số, là số lượng. Tình yêu là một phẩm chất, phẩm chất là thứ không thể đong đo.

Chính câu hỏi của bạn cho thấy rằng bạn chưa bao giờ nếm trải tình yêu. Ai biết đến tình yêu đều không đặt ra câu hỏi này.

Bạn cần phải thấu hiểu tình yêu, tình yêu không phải là sự đam mê thể xác. Tình dục tồn tại ở mọi loài động vật; không có gì đặc biệt về nó cả; nó tồn tại ngay cả ở cây cối. Nó là phương cách tái sinh của tự nhiên. Không có gì thiêng liêng đối với nó cả, kể cả ở con người cũng vậy. Thế nên việc đầu tiên là chúng ta phải phân biệt rõ ràng đâu là tình yêu và đâu là tình dục. Tình dục là sự đam mê mù quáng; tình yêu là hương thơm của một con tim tĩnh lặng, sâu sắc. Tình yêu chẳng liên quan gì đến sinh lý hay các hoóc môn trong cơ thể.

Tình yêu là sự thăng hoa của tâm hồn, vượt ra khỏi phạm vi của vật chất, của thể xác. Ngay khi bạn thấu hiểu được tình yêu là một cái gì đó huyền ảo siêu việt, khi đó tình yêu không còn là câu hỏi của bạn nữa.

Tình yêu là sản phẩm của sự thắng hoa nơi tâm hồn. Nó giống như hương thơm của bông hoa. Đừng tìm kiếm nó ở gốc rễ, nó không có ở đó. Thể xác của bạn là gốc rễ; tâm hồn của bạn là bông hoa. Khi tâm hồn của bạn thắng hoa, bạn sẽ có một trải nghiệm phi thường – trải nghiệm đó chỉ có thể được gọi là tình yêu. Trong bạn tràn ngập niềm vui sướng, tâm hồn bạn luôn nhảy nhót với sự mê ly.

Khi bạn chìm ngập trong niềm vui sướng, khao khát muốn chia sẻ trong bạn trỗi dậy. Bạn muốn chia sẻ nó. Sự chia sẻ đó là tình yêu.

Tình yêu không phải là một cái gì đó bạn có thể nhận được từ một người chưa bao giờ có được sự thắng hoa. Đây là nỗi đau khổ của toàn thể giới. Mọi người đều muốn được yêu thương và họ cũng không ngừng giả vờ yêu thương. Bạn không thể yêu vì bạn không biết được tâm hồn là gì, linh hồn là gì, *satyam* là gì, *shivam* là gì, *sundram* là gì; bạn không biết được sự thật, bạn không biết được chân lý, bạn không biết được trải nghiệm thiêng liêng và bạn không biết được hương thơm của vẻ đẹp. Bạn có gì để cho tặng? Bạn luôn trống rỗng, bạn rỗng tuếch... Không gì mọc lên được trong tâm hồn bạn. Trong bạn không có hoa cỏ, mùa xuân của bạn vẫn chưa đến.

Tình yêu là một sản phẩm. Khi mùa xuân đến và bạn đột nhiên bắt đầu nở hoa và hương thơm

ngát tỏa ra từ bạn. Bạn chia sẻ hương thơm đó, bạn chia sẻ vẻ đẹp của tình yêu.

Tôi không muốn làm bạn thất vọng nhưng tôi không thể giúp gì cho bạn cả. Tôi phải nói sự thật với bạn: Bạn không biết tình yêu là gì. Bạn không thể biết vì bạn vẫn chưa bao giờ khám phá tâm hồn mình. Bạn vẫn chưa bao giờ trải nghiệm, bạn chẳng biết mình là ai cả. Trong sự mù quáng này, trong sự ngu muội này, tình yêu không thể đơm hoa kết trái. Đây là sa mạc mà bạn sống trong đó. Trong bóng tối này, trong sa mạc này, không có khả năng để tình yêu phát triển.

Khi bạn khám phá được tâm hồn mình, ý thức rõ mình là ai, khi đó trong bạn xuất hiện một nguồn sinh lực mạnh mẽ. Nguồn sinh lực mạnh mẽ đó là tình yêu. Rồi thì bạn biết được tình yêu là sự hoàn hảo bậc nhất trên thế gian này. Không gì có thể làm cho nó trở nên nhiều hơn hay ít hơn.

Nhưng chúng ta được nuôi dưỡng trong một nền văn hóa mà tâm hồn chúng ta bị gò ép, đè nặng, mù mẫm; điều này hủy diệt mọi khả năng phát triển tâm hồn của chúng ta. Ngay từ đầu bạn đã được dạy dỗ để trở thành một người cầu toàn và theo thói quen bạn không ngừng áp dụng sự cầu toàn cho mọi đối tượng, ngay cả tình yêu.

Hôm nọ tôi tình cờ đọc được đâu đó câu nói này: *Một người cầu toàn là một người ôm lấy mọi đau khổ và cho tặng mọi đau khổ.* Kết quả là

chúng ta có được một thế giới tràn ngập đau khổ!

Mọi người đều cố gắng trở nên hoàn hảo. Ngay khi một người nào đó bắt đầu cố gắng trở nên hoàn hảo thì anh ta cũng bắt đầu mong đợi mọi người khác đều trở nên hoàn hảo. Anh ta bắt đầu chỉ trích mọi người, anh ta bắt đầu lăng mạ mọi người. Đó là những gì tất cả những người được gọi là thánh nhân của bạn đã và đang thực hiện trong suốt nhiều thế hệ qua. Đó là những gì tín ngưỡng của bạn đã làm đối với bạn: chúc độc tâm hồn bạn bằng ý tưởng về sự hoàn hảo.

Vì bạn không thể hoàn hảo, bạn bắt đầu cảm thấy tội lỗi, bạn đánh mất sự tôn trọng dành cho chính mình. Người không tôn trọng chính mình là người đã đánh mất chân giá trị của một con người. Niềm kiêu hãnh của bạn đã bị đè nát, nhân cách của bạn bị thiêu rụi bởi những từ ngữ đẹp đẽ chẳng hạn như là sự hoàn hảo.

Nhân loại không thể hoàn hảo. Vâng, nhân loại có thể kinh qua một trải nghiệm nào đó, nhưng trải nghiệm đó nằm ngoài ý niệm thông thường của nhân loại. Trừ khi nhân loại có thể trải nghiệm cùng sự thiêng liêng, họ chẳng bao giờ biết đến sự hoàn hảo.

Sự hoàn hảo không phải là một cái gì đó giống như sự kỷ luật; nó không phải là thứ mà bạn có thể có được qua quá trình rèn luyện. Nó không phải là thứ mà bạn có thể có được qua việc ôn tập.

Nhưng đó lại là những gì đang được giảng dạy cho mọi người và kết quả là thế giới này đầy rẫy những kẻ đạo đức giả, họ biết rõ rằng bản thân họ là một đối tượng rỗng tuếch nhưng họ vẫn không ngừng giả vờ rằng mình là một người hoàn hảo qua những lời lẽ đẹp đẽ của họ.

Khi bạn nói với một ai đó rằng “Anh yêu em”, bạn có bao giờ nghĩ xem điều này có nghĩa là gì chưa? Đó có phải là sự đam mê thể xác giữa hai người khác giới tính không? Một khi bạn đã thỏa mãn được thú tính của mình thì cái được gọi là tình yêu lập tức biến mất. Đó chỉ là một cơn đói, một khi bạn thỏa mãn được cơn đói của mình thì mọi việc lập tức kết thúc. Bạn bắt đầu tìm kiếm người phụ nữ xinh đẹp nhất trên thế gian, bạn bắt đầu tìm cách tống khứ người phụ nữ này đi!

Bạn sẽ hiểu rõ vấn đề hơn khi bạn đọc lá thư này, đây là lá thư Paddy gửi cho người yêu của mình là Maureen:

Maureen yêu dấu,

Anh sẽ leo lên ngọn núi cao nhất và bơi qua đại dương mênh mông vì em. Anh sẽ chấp nhận mọi gian khổ để được ở bên em dù chỉ một phút.

Người yêu em đến mãi mãi, Paddy.

Tái bút: Anh sẽ đến đón em vào tối thứ Sáu nếu trời không mưa.

Khi bạn nói với một ai đó rằng “Anh yêu em”, bạn không biết mình đang nói gì. Bạn không biết rằng đó chỉ là sự ham muốn được che giấu sau từ ngữ đẹp đẽ này: tình yêu.

Tình yêu là một cái gì đó bất diệt. Rất ít người biết được tình yêu là gì, những người biết được tình yêu là gì là những người tỉnh táo nhất, sáng suốt nhất, đạt được đỉnh cao của sự thăng hoa nơi tâm hồn.

Nếu bạn thực sự muốn biết tình yêu là gì, bạn hãy quên tình yêu đi và hãy nhớ thiên định. Nếu bạn muốn vườn mình nở hoa hồng, bạn hãy quên đi hoa hồng và tập trung vào bụi hoa hồng. Bạn hãy chăm sóc nó, tưới nước cho nó, xem thử nó có nhận được đủ ánh sáng mặt trời hay không. Nếu bạn chăm sóc tốt thì nhất định hoa hồng sẽ xuất hiện. Bạn không thể làm cho nó xuất hiện sớm hơn, nó chỉ xuất hiện ở thời khắc thích hợp nhất. Bạn cũng không thể yêu cầu một bông hoa hồng trở nên hoàn hảo hơn.

Đã bao giờ bạn trông thấy một bông hoa hồng không hoàn hảo chưa? Bạn có thể làm gì hơn? Mọi bông hoa hồng đều hoàn hảo. Nó nhảy nhót trong gió, nó vui đùa trong cơn mưa, nó ca hát dưới ánh mặt trời... Bạn không thấy vẻ đẹp phi thường của nó, niềm vui trọn vẹn của nó sao? Bông hoa hồng nhỏ sẽ tạo ra vẻ đẹp lộng lẫy cho cuộc sống.

Tình yêu là bông hoa hồng trong tâm hồn bạn. Nhưng bạn cần phải chuẩn bị tâm hồn. Hãy xua tan bóng tối và sự ngu muội. Bạn hãy tỉnh táo và tình yêu sẽ tự nhiên xuất hiện. Bạn không cần phải lo lắng về điều đó. Khi nó xuất hiện nó luôn hoàn hảo.

Tình yêu là một trải nghiệm thiêng liêng, không liên quan gì đến tình dục và cũng chẳng liên hệ gì đến thể xác, nó là thứ gắn liền với linh hồn bạn. Nhưng ngay cả bạn cũng chẳng biết linh hồn mình là gì. Bạn chẳng hề biết mình là ai và bạn đang cố gắng khám phá xem làm thế nào để yêu thương tốt hơn. Trước tiên, bạn hãy là chính mình; trước tiên bạn hãy tự biết mình và tình yêu sẽ tự nhiên xuất hiện, nó là phần thưởng dành cho bạn. Nó sẽ tìm gọi bạn trong hương thơm, tỏa khắp tâm hồn bạn.

Tình yêu là chiếc bóng của sự thức tỉnh. Bạn hãy thức tỉnh và tình yêu sẽ xuất hiện. Nó là vị khách mời, nó nhất định sẽ xuất hiện với những ai đã dọn mình sẵn sàng để đón nhận nó. Bạn vẫn chưa sẵn sàng để nhận ra được nó! Nếu tình yêu đến gõ cửa nhà bạn thì bạn cũng chẳng nhận ra được nó. Nếu tình yêu gõ cửa nhà bạn thì có thể bạn sẽ tìm ra một ngàn lẻ một lý do để biện luận. Bạn có thể nghĩ rằng đó là một cơn gió, một chiếc lá rơi, vân vân và rồi bạn sẽ không mở cửa. Ngay cả khi bạn mở cửa bạn cũng chẳng nhận ra được tình yêu vì trước đây bạn chưa bao giờ trông thấy

tình yêu, làm sao bạn có thể nhận ra được nó?

Bạn chỉ có thể nhận ra những gì bạn đã biết. Khi tình yêu lần đầu tiên xuất hiện và tỏa khắp tâm hồn bạn, bạn hoàn toàn mê mẩn và bối rối. Bạn không biết điều gì đang xảy ra. Bạn biết rằng tim mình đang nhảy múa, bạn ném trái hương thơm mà trước đây bạn chưa từng biết tới. Nhưng bạn phải có thời gian để kết hợp tất cả những cảm nhận này lại và biết được rằng có lẽ đây là tình yêu.

Chỉ có sự huyền bí mới biết được tình yêu là gì. Nếu bạn muốn biết đến tình yêu thì bạn cần phải đặt chân vào thế giới huyền bí.

Jesus nói “Thượng đế là tình yêu”. Theo tôi thì những gì Jesus nói vẫn chưa đúng. Thượng đế không phải là tình yêu, tình yêu là Thượng đế. Sự khác biệt ở đây rất lớn; đây không phải là sự thay đổi của ngôn từ. Khi bạn nói rằng Thượng đế là tình yêu thì bạn có ý muốn nói rằng tình yêu chỉ là một thuộc tính của Thượng đế. Thượng đế là sự sáng suốt, là lòng từ bi, là sự tha thứ, là hàng triệu những thứ khác và trong đó có tình yêu. Tình yêu chỉ là một thuộc tính của Thượng đế.

Thật ra, ngay cả khi chúng ta xem tình yêu là một thuộc tính của Thượng đế thì điều này vẫn vô lý, vì nếu Thượng đế là tình yêu thì Người không thể tàn bạo đến mức ném các tội nhân vào địa ngục mãi mãi. Một nhà thần học Sufi, Omar

Khayyam, cho chúng ta hiểu rõ hơn về Thượng đế qua lời nói “Tôi sẽ tiếp tục là chính mình. Tôi sẽ chẳng màng gì đến các linh mục hay các nhà thuyết giáo vì tôi tin rằng tình yêu của Thượng đế luôn bao la; tôi không thể nào phạm phải một tội lỗi lớn hơn tình yêu của Thượng đế. Thế thì tại sao tôi phải lo lắng? Đôi tay của chúng ta nhỏ và tội lỗi của chúng ta nhỏ. Tầm với của chúng ta ngắn; làm sao chúng ta có thể phạm phải một tội lỗi nào đó mà tình yêu bao la của Thượng đế không thể tha thứ? Nếu Thượng đế là tình yêu thì Người không thể xuất hiện trong ngày phán xét cuối cùng để chọn lọc ra các vị thánh và vứt hàng triệu tội đồ còn lại vào địa ngục mãi mãi được”.

Bài giảng dạy của trường Essenes thì ngược lại: “Tình yêu là Thượng đế”. Đó là sự khác biệt to lớn. Lúc này Thượng đế trở thành một thuộc tính của tình yêu; lúc này Thượng đế chỉ là một phẩm chất của tình yêu. Lúc này Thượng đế không còn là một con người nữa mà chỉ là một trải nghiệm của những ai biết được tình yêu là gì. Tôi nói với các bạn rằng trường Essenes đã đúng. Tình yêu là giá trị cuối cùng, là sự thăng hoa tột cùng. Không có gì có thể vượt qua nó nên bạn không thể cải thiện nó, làm cho nó trở nên hoàn hảo hơn.

Thực ra, trước khi bạn có được tình yêu thì bạn cần phải biến mất. Khi tình yêu xuất hiện thì khi đó bạn không còn nữa.

Một nhà thần học phương Đông, Kabir, đã có một câu nói quan trọng (chỉ một người từng trải mới có được câu nói như thế này). Câu nói đó là “Tôi đã tìm kiếm chân lý nhưng thật lạ khi nói rằng khi nào người tìm kiếm còn tồn tại thì chân lý vẫn không xuất hiện, chân lý là thứ không thể tìm thấy. Khi chân lý xuất hiện, tôi nhìn quanh... tôi không thấy tôi đâu cả. Khi chân lý xuất hiện, người tìm kiếm không còn nữa; khi nào người tìm kiếm còn tồn tại thì khi đó chân lý vẫn chưa xuất hiện”.

Chân lý và người tìm kiếm không thể cùng nhau tồn tại. Bạn và tình yêu không thể tồn tại song song. Không có sự đồng tồn tại: Hoặc bạn hoặc tình yêu, bạn có thể chọn. Nếu bạn sẵn sàng biến mất, sẵn sàng hòa quyện, sẵn sàng tan chảy, chỉ để lại linh hồn mình, khi ấy tình yêu sẽ xuất hiện.

Nhưng tình yêu là một trong những ngôn từ mà mọi người đều sử dụng và chẳng ai thực sự thấu hiểu nó. Cha mẹ nói với con cái rằng “Mẹ yêu con”, họ là những người hủy diệt con cái mình. Họ là những người trao cho con cái mọi định kiến, mọi sự mê tín. Họ là những người đè nặng lên con cái bằng những gánh nặng mà nhiều thế hệ qua đã mang trên vai mình. Họ truyền lại hết thế hệ này sang thế hệ khác.

Tuy thế mọi bậc cha mẹ đều nghĩ rằng họ yêu thương con cái. Nếu họ thực sự yêu thương con cái

của mình thì họ đã không để con cái trở thành những hình ảnh của họ, họ chỉ là những con người đau khổ và đau khổ. Những trải nghiệm trong đời của họ là gì? Chỉ toàn là những đau khổ. Cuộc sống không phải là chuỗi phúc lành mà là chuỗi tai ương đối với họ. Họ vẫn muốn con cái của mình trở nên giống như họ.

Một dạo nọ tôi là khách mời của một gia đình kia. Tối hôm ấy tôi đang ngồi trong vườn nhà họ. Mặt trời đã lặn, đó là một buổi tối tĩnh lặng và tuyệt đẹp. Chim chóc đã bay về tổ, đứa con nhỏ của gia đình này đang ngồi cạnh bên tôi. Tôi hỏi nó “Cháu có biết cháu là ai không. Đứa bé ngược nhìn tôi và nói “Bác đang hỏi cháu một câu hỏi rất khó”.

Tôi nói “Thế khó chỗ nào?”.

Nó nói “Khó khăn là ở chỗ, cháu là đứa con duy nhất của cha mẹ cháu, như cháu có thể nhớ, mỗi khi có một ai đó đến thăm nhà cháu, họ thường nói rằng đôi mắt của cháu giống đôi mắt của bố, người khác lại nói cái mũi của cháu giống cái mũi của mẹ, rồi người khác lại nói gương mặt của cháu trông giống gương mặt của chú cháu. Thế nên cháu không biết mình là ai, vì không ai nói về bất kỳ điều gì có vẻ giống cháu cả”.

Đây là những gì đang xảy ra với mọi đứa trẻ. Bạn không để chúng tự trải nghiệm với chính mình, bạn không để chúng trở thành chính mình.

Bạn chất lên vai chúng vô số những tham vọng chưa được thỏa mãn của chính bạn. Mọi bậc cha mẹ đều muốn con cái trở thành hình ảnh của họ.

Nhưng một đứa bé có vận mệnh riêng của nó; nếu nó trở thành hình ảnh của bạn thì nó sẽ chẳng bao giờ trở thành chính nó. Nếu bạn không trở thành chính mình thì bạn sẽ chẳng bao giờ cảm thấy hài lòng; bạn sẽ chẳng bao giờ cảm thấy thanh thản với cuộc sống. Bạn sẽ luôn cảm thấy rằng mình đã bỏ lỡ một thứ gì đó rất quan trọng.

Cha mẹ của bạn yêu thương bạn và cũng nói với bạn rằng bạn phải yêu thương họ bởi vì họ là cha mẹ của bạn. Đây là một điều kỳ cục và dường như chẳng ai nhận ra được điều này. Chỉ vì bạn là một người mẹ hoặc một người cha và bạn cho rằng một đứa bé nào đó phải yêu thương bạn. Trước tiên bạn cần phải là người đáng yêu, việc bạn là một người cha hoặc một người mẹ vẫn chưa đủ. Nhưng bạn vẫn mong đợi... và đứa bé tội nghiệp vẫn không biết phải làm gì. Nó bắt đầu giả vờ; giả vờ yêu bạn; đó là cách duy nhất có thể. Nó bắt đầu mỉm cười khi trong tim nó không có nụ cười; nó bắt đầu thể hiện tình yêu, sự tôn trọng, sự ngưỡng mộ (tất cả chỉ là giả tạo). Ngay từ đầu nó đã trở thành một diễn viên, một kẻ đạo đức giả, một kẻ giả nhân giả nghĩa.

Chúng ta đang sống trong một thế giới mà ở đó các bậc cha mẹ, các thầy cô giáo, các mục sư –

mọi người đều gò ép bạn, không cho cơ hội trở thành chính mình. Nỗ lực của tôi là nhằm đưa bạn trở về với chính bạn. Tôi gọi đây là “sự thiên định”. Tôi muốn bạn đơn giản hãy là chính mình, với sự tôn trọng chính mình, với chân giá trị khi biết rằng cuộc sống này cần có bạn và rồi bạn có thể tự khám phá cho chính mình. Trước tiên bạn hãy quay trở lại với chính mình, bạn hãy tìm hiểu xem mình là ai.

Sự tự biết mình là bước khởi đầu của một cuộc sống yêu thương. Bạn sẽ có khả năng cho tặng tình yêu, tình yêu không phải là thứ có giới hạn, nó không thể cạn kiệt. Bạn càng cho tặng nhiều tình yêu thì bạn càng có khả năng cho tặng nhiều hơn nữa.

Trải nghiệm tuyệt vời nhất trên đời là khi bạn cho tặng mà không vì bất kỳ một điều kiện nào cả, ngay cả lời cảm ơn bạn cũng không mong đợi. Ngược lại, thứ tình yêu đích thực luôn cảm thấy biết ơn người đã chấp nhận nó.

Khi bạn bắt đầu cho tặng tình yêu với lòng biết ơn sâu sắc dành cho những ai đã chấp nhận tình yêu của bạn, bạn sẽ phải ngạc nhiên khi nhận thấy rằng mình đã trở thành một vị hoàng đế (không còn là một kẻ hành khất lê chân gõ cửa từng nhà để xin xỏ tình yêu). Những người phía sau những cánh cửa đó không thể cho bạn tình yêu; chính họ cũng là những hành khất. Những

người hành khất hỏi xin nhau tình yêu và họ cảm thấy thất vọng, tức giận bởi vì tình yêu không xuất hiện. Nhưng điều này thường xuyên xảy ra. Tình yêu thuộc về thế giới của các vị hoàng đế, không thuộc về những người hành khất. Một người sẽ trở thành hoàng đế khi trong anh ta tràn ngập tình yêu, anh ta có thể cho tặng tình yêu không kèm theo bất kỳ điều kiện nào.

Rồi thì một sự ngạc nhiên to lớn khác xuất hiện: Khi bạn bắt đầu tặng tình yêu cho mọi người, ngay cả những người lạ mặt, thì vấn đề ở đây không còn là việc bạn cho tặng ai. Chính niềm vui cho tặng đã đủ để bạn chẳng màng đến người nhận là ai. Rồi thì bạn bắt đầu ban tặng tình yêu cho động vật, cây cối, các vì sao. Bạn không cần nói một lời... tình yêu mà bạn dành cho họ là vô hạn. Tình yêu không cần đến lời nói.

Trước tiên bạn hãy yêu thương, rồi thì bạn chia sẻ. Bạn càng cho tặng nhiều thì bạn càng nhận được nhiều. Cuộc sống trở thành một cuộc khiêu vũ của tình yêu đến mãi mãi.

Phần II

MỐI QUAN HỆ

Khi bạn cảm thấy rằng mình không còn phụ thuộc vào bất kỳ ai, trong bạn xuất hiện sự trầm tĩnh vô cùng. Điều này không có nghĩa là bạn không còn yêu thương nữa. Ngược lại, lần đầu tiên bạn biết được một phẩm chất mới của tình yêu: một tình yêu gắn gũi với sự thân thiện hơn so với bất kỳ mối quan hệ nào.

Chương năm

TUẦN TRĂNG MẬT KHÔNG BAO GIỜ KẾT THÚC

Tình yêu không phải là một mối quan hệ. Tình yêu mang tính cảm thông, nhưng nó không phải là một mối quan hệ. Một mối quan hệ là một cái gì đó đã kết thúc. Một mối quan hệ là một danh từ; dấu chấm hết đã xuất hiện, tuần trăng mật đã kết thúc. Lúc này không còn niềm vui, không còn sự hăng hái nhiệt tình, mọi việc đã kết thúc. Bạn có thể tham gia tuần trăng mật, chỉ để giữ lời hứa của mình. Bạn có thể tham gia tuần trăng mật vì nó thoải mái, dễ chịu, ấm cúng. Bạn có thể tham gia tuần trăng mật vì bạn chẳng còn việc gì khác để làm. Bạn có thể tham gia tuần trăng mật vì nếu bạn không tham gia thì bạn sẽ gặp nhiều rắc rối... Mối quan hệ là một cái gì đó đã kết thúc.

Tình yêu không bao giờ là mối quan hệ; tình yêu là sự cảm thông. Nó luôn là một dòng sông,

tuôn chảy, không có điểm dừng. Tình yêu không biết đến dấu chấm hết, tình yêu là một thứ tuần trăng mật không bao giờ kết thúc. Nó không giống một cuốn tiểu thuyết khởi đầu từ một điểm nào đó và kết thúc tại một điểm nào đó. Nó là một hiện tượng diễn ra không ngừng. Người yêu có thể kết thúc, nhưng tình yêu vẫn tiếp tục tồn tại, nó là một thể liên tục.

Tại sao chúng ta lại làm cho sự cảm thông đẹp đẽ này trở thành một mối quan hệ? Tại sao chúng ta lại vội vã thế? Vì sự cảm thông không an toàn, mối quan hệ thì an toàn. Mối quan hệ có sự an toàn; sự cảm thông chỉ là cuộc gặp gỡ giữa hai người lạ mặt, có thể chỉ qua một đêm thì họ nói lời chia tay. Ai biết được điều gì sẽ xảy ra vào ngày mai? Chúng ta lo sợ về điều đó nên chúng ta muốn làm cho điều này trở thành chắc chắn. Chúng ta muốn ngày mai phải diễn ra theo đúng những dự kiến của mình; chúng ta không để sự tự do có cơ hội lên tiếng.

Bạn yêu một cô gái hoặc một chàng trai và bạn lập tức bắt đầu nghĩ đến việc kết hôn. Bạn muốn biến nó thành một mối quan hệ hợp pháp. Tại sao? Tại sao pháp luật phải xuất hiện giữa tình yêu? Pháp luật có thể xuất hiện bởi vì nơi đây không có tình yêu. Đây không phải là tình yêu, đây chỉ là một ý nghĩ kỳ quặc và bạn biết rằng nó có thể biến mất ngay ngày mai. Trước khi nó biến mất, bạn muốn làm một cái gì đó để nó không

biến mất nên bạn biến nó thành một bản hợp đồng. Bạn hy vọng rằng bản hợp đồng này sẽ giúp bạn giữ lại cái được gọi là tình yêu này.

Trong một thế giới tốt hơn, với những con người sâu sắc hơn, với những con người thức tỉnh hơn, người ta sẽ yêu thương, yêu say đắm, nhưng tình yêu của họ vẫn luôn là sự cảm thông, chứ không phải là một mối quan hệ. Tình yêu của họ có thể sâu sắc hơn, lãng mạn hơn, thiêng liêng hơn, tồn tại lâu hơn cái được gọi là tình yêu của bạn. Nhưng nó không được bảo đảm bởi pháp luật, bởi phiên tòa, bởi cảnh sát. Sự đảm bảo bắt nguồn từ con tim mỗi người, đó là sự đồng cảm trong im lặng. Đó là sự đồng cảm giữa hai đôi mắt, giữa hai con tim, giữa hai linh hồn. Tình cảm này chỉ có thể hiểu, không thể nói.

Hãy quên đi mối quan hệ và hãy học cách cảm thông.

Một khi bạn sống trong mối quan hệ bạn bắt đầu giả định về nhau – điều này hủy diệt mọi tình cảm giữa hai người. Người phụ nữ nghĩ rằng mình biết rõ người đàn ông, người đàn ông nghĩ rằng mình biết rõ người phụ nữ. Chẳng ai biết rõ ai cả! Bạn không thể biết rõ người khác, người khác luôn luôn là một điều bí ẩn. Việc giả định về người khác là sự lãng mạn, là sự thiếu tôn trọng.

Làm sao bạn có thể biết rõ về họ? Họ là một chuỗi thay đổi liên tục, họ không phải là vật chất.

Người phụ nữ bạn biết vào hôm qua đã thay đổi trở thành người phụ nữ khác vào hôm nay.

Người đàn ông bạn đã ngủ cùng tối hôm qua, sáng nay bạn hãy nhìn lại gương mặt anh ta. Anh ta không còn là người đàn ông của tối hôm qua nữa, anh ta đã thay đổi nhiều. Thay đổi rất nhiều. Đó là sự khác biệt giữa một con người và một món đồ vật. Đồ vật trong phòng vẫn không thay đổi, nhưng người đàn ông và người phụ nữ, họ không còn như trước nữa.

Mối quan hệ thì xấu xí, sự cảm thông thì đẹp đẽ.

Trong mối quan hệ cả hai người đều trở nên mù quáng về nhau. Bạn thử nghĩ xem, lần cuối cùng bạn nhìn thẳng vào mắt vợ mình là cách đây bao lâu? Có lẽ đã nhiều năm rồi. Bạn quan tâm đến người lạ nhiều hơn so với người mà bạn đã biết. Bạn biết tất cả về thể xác của họ, bạn biết cách phản ứng của họ, bạn biết tất cả những gì đã xảy ra. Mọi điều cũ kỹ đều lặp đi lặp lại.

Thực ra không phải thế. Không gì lặp lại cả; mọi thứ đều mới mẻ qua từng ngày. Chỉ có ánh mắt của bạn trở nên cũ kỹ, chỉ có kết luận của bạn, định kiến của bạn trở nên cũ kỹ.

Chương sáu

TỪ TÌNH DỤC ĐẾN TÌNH YÊU

Tình yêu không thể xuất hiện ở trạng thái thông thường của tâm hồn nhân loại. Tình yêu chỉ có thể xuất hiện khi người ta chạm tới được linh hồn mình, chứ không phải là trước đó. Trước đó thì nó luôn luôn là một cái gì đó không phải tình yêu. Chúng ta vẫn không ngừng gọi nó là tình yêu nhưng đôi khi việc gọi nó là tình yêu lại là việc ngu ngốc.

Một người đàn ông phải lòng một người phụ nữ vì anh ta thích cách cô ta trò chuyện, giọng nói của cô ta, cách cô ta nói “xin chào” hoặc đôi mắt của cô ta. Mới hôm họ tôi đọc được đâu đó về một phụ nữ nói về một người đàn ông, “Anh ta có cặp chân mày đẹp nhất trần gian”. Chẳng có gì sai trái ở đây – cặp chân mày có thể đẹp – nhưng nếu bạn phải lòng một cặp chân mày thì dù sớm dù muộn bạn cũng sẽ phải thất vọng, vì cặp chân mày là một bộ phận rất vô bổ trên cơ thể anh ta.

Người ta vẫn không ngừng phải lòng những thứ vô bổ đó! Dáng đi, đôi mắt, giọng nói... đây là những thứ vô bổ. Vì khi bạn sống với một người, bạn không sống với một bộ phận nào đó trên cơ thể anh ta; bạn không sống với cặp chân mày hay màu tóc. Khi bạn sống với một người, một người là một đối tượng rất bao la... gần như không thể định nghĩa được và rồi tất cả những thứ vụn vặt này sẽ trở thành vô nghĩa. Rồi đột nhiên mọi người phải sống sót: Mình phải làm gì đây?

Mọi tình yêu đều bắt đầu xuất hiện qua sự lãng mạn. Trước khi tuần trăng mật kết thúc, mọi thứ đều kết thúc vì người ta không thể sống cùng sự lãng mạn. Họ phải sống với thực tại và thực tại thì lại hoàn toàn khác. Khi bạn gặp gỡ một người, bạn không thể nhận thấy rõ toàn bộ sự thật về họ; bạn chỉ nhìn thấy vẻ ngoài của họ mà thôi. Điều này cũng giống như khi bạn phải lòng một chiếc xe hơi chỉ vì màu sắc của nó. Bạn thậm chí còn không gỡ nắp ca-pô ra xem, có thể chiếc xe này chẳng có máy móc gì cả. Xét cho cùng thì màu sắc chẳng nói lên được điều gì cả.

Khi hai người phải lòng nhau chỉ vì vẻ ngoài hời hợt đó; vì ánh mắt, vì nụ cười, vì giọng nói..., dù sớm dù muộn thì tất cả những thứ này sẽ không còn hấp dẫn họ nữa. Khi họ chung sống cùng nhau, khi họ càng hiểu nhau, người phụ nữ hiểu được sự điên rồ của người đàn ông, người đàn ông hiểu được sự điên rồ của người phụ nữ. Rồi thì

cả hai cảm thấy mình bị lừa gạt và họ trở nên tức giận. Cả hai bắt đầu tìm cách trả đũa cứ như thể người kia đang lừa bịp mình vậy. Không ai lừa bịp ai cả, dù rằng mọi người đều bị lừa bịp.

Một trong những điều cơ bản nhất chúng ta cần phải ý thức rõ là: khi bạn yêu một người, bạn yêu anh ta vì anh ta không có mặt ở đó. Giờ thì anh ta đã lộ diện rõ, làm sao tình yêu có thể tồn tại được?

Bạn muốn trở nên giàu có bởi vì bạn nghèo, toàn bộ khao khát trở nên giàu có đều xuất nguồn từ sự nghèo nàn. Giờ thì bạn đã giàu có thực sự, bạn bắt đầu chẳng quan tâm gì đến sự giàu có nữa. Hoặc, bạn đói bụng nên bạn bị ám ảnh bởi thức ăn. Nhưng khi bạn đã được ăn no thì bạn chẳng còn bụng dạ nào để nghĩ đến các món ăn nữa.

Cùng một việc như thế xảy ra với cái được gọi là tình yêu của bạn. Bạn theo đuổi một người phụ nữ và cô ấy không ngừng trốn chạy. Bạn cảm thấy nóng mặt, bạn bắt đầu theo đuổi cô ấy nhiều hơn. Đây là một phần của trò chơi. Mọi phụ nữ đều biết rằng họ cần phải trốn chạy, thế rồi cuộc rượt đuổi vẫn tiếp tục. Dĩ nhiên cô ta không trốn chạy quá xa để bạn hoàn toàn quên mất cô ta – cô ta vẫn xuất hiện trong tầm quan sát của bạn, quyến rũ, lôi cuốn, hấp dẫn, mời gọi, nhưng vẫn trốn chạy.

Thế nên trước tiên người đàn ông theo đuổi người phụ nữ và người phụ nữ cố gắng trốn chạy.

Một khi người đàn ông đã tóm bắt được người phụ nữ thì ngay lập tức mọi việc diễn ra theo chiều hướng ngược lại. Người đàn ông bắt đầu trốn chạy và người phụ nữ bắt đầu săn đuổi – “Anh đang đi đâu vậy? Anh đã trò chuyện với ai? Tại sao anh lại về nhà trễ? Anh đã ở cùng ai?”.

Toàn bộ vấn đề ở đây là: cả hai đều bị hấp dẫn bởi nhau vì họ không biết về nhau. Sự không biết là sự hấp dẫn, sự không quen thuộc là sự hấp dẫn. Lúc này cả hai đã biết về nhau rất rõ. Họ đã cùng nhau làm tình nhiều lần và giờ đây mọi thứ đã trở nên nhàm chán: trở thành một thói quen nhưng sự lãng mạn đã không còn. Rồi thì họ cảm thấy chán nản. Người đàn ông trở thành một thói quen, người phụ nữ trở thành một thói quen. Họ không thể sống thiếu nhau vì thói quen này, họ cũng không thể sống cùng nhau vì không còn có sự lãng mạn.

Điều quan trọng là mọi người cần phải hiểu rõ đây có phải là tình yêu hay không. Mọi người không nên tự dối gạt chính mình; mọi người cần phải sáng suốt, rõ ràng. Nếu đó thực sự là tình yêu thì mọi nhàm chán không còn tồn tại. Bạn vẫn không ngừng yêu người mình đã từng yêu. Ngay cả khi bạn hiểu rõ người ấy thì bạn vẫn yêu người ấy.

Thực ra nếu tình yêu xuất hiện thì bạn càng thêm yêu người ấy khi bạn biết rõ người ấy. Nếu tình yêu xuất hiện, nó sẽ trường tồn. Nếu đó không phải là tình yêu, nó lập tức biến mất. Cả

hai đều tốt.

Đối với một tâm hồn bình thường, tình yêu là điều không thể. Tình yêu chỉ có thể xuất hiện khi bạn có được một tâm hồn hòa hợp. Tình yêu là sự vận hành của sự hòa hợp tâm hồn. Nó không phải là sự lãng mạn, nó chẳng liên quan gì đến những thứ ngớ ngẩn này. Nó tiến thẳng về phía bạn và nó bám chặt lấy tâm hồn bạn. Khi đó tình yêu là sự đồng cảm cùng tâm hồn của người khác, khi đó tình yêu mang một phẩm chất hoàn toàn khác. Nhưng chín mươi chín phần trăm những gì các bạn thường gọi là tình yêu lại không có được phẩm chất này.

Tình yêu gồm có ba đặc tính quan trọng. Thứ nhất là tình yêu có nguồn gốc từ động vật; nó chỉ là tình dục, là sự ham muốn thể xác, là một hiện tượng sinh lý. Thứ hai là nó có nguồn gốc từ con người; nó cao hơn tình dục, cao hơn sự ham muốn thể xác, cao hơn sự khoái lạc. Nó không phải là sự lợi dụng người khác trong vai trò là một phương tiện. Đặc tính đầu tiên chỉ là sự lợi dụng; đối tượng được tận dụng là một phương tiện để thỏa mãn. Ở đặc tính thứ hai thì đối tượng không được xem là một phương tiện để thỏa mãn, ở đây đối tượng được xem là ngang bằng với bạn, bình đẳng với bạn. Lúc này tình yêu là sự chia sẻ, chia sẻ niềm vui, chia sẻ sở thích, chia sẻ vẻ đẹp của cuộc sống. Đó là sự chia sẻ qua lại.

Đặc tính đầu tiên mang tính sở hữu; đặc tính thứ hai không mang tính sở hữu. Đặc tính đầu tiên tạo ra sự gò ép, đặc tính thứ hai tạo ra sự tự do. Đặc tính thứ ba của tình yêu là: tình yêu là Thượng đế, tình yêu là sự thiêng liêng. Bạn không chỉ yêu thương bất kỳ đối tượng cụ thể nào, bạn chỉ đơn giản là yêu thương, bạn yêu thương mọi đối tượng, bạn yêu thương vạn vật. Ngay cả khi bạn chạm vào một viên đá, bạn chạm vào nó nhẹ nhàng như khi bạn chạm vào người mà bạn yêu thương; nếu bạn có ngắm nhìn cây cỏ, bạn ngắm chúng với ánh mắt tràn ngập tình yêu.

Đầu tiên: đối tượng là một phương tiện. Thứ hai: đối tượng không còn là một phương tiện. Thứ ba: đối tượng hoàn toàn biến mất. Đặc tính đầu tiên tạo ra sự gò ép, đặc tính thứ hai tạo ra sự tự do, đặc tính thứ ba vượt ra khỏi cả hai phạm trù này. Khi ấy không còn tồn tại người yêu thương và người được yêu thương, khi ấy chỉ còn lại tình yêu.

Đó là trạng thái cuối cùng của tình yêu, đó là mục tiêu trong đời cần phải đạt được. Đại đa số mọi người đều vẫn quanh quẩn với đặc tính đầu tiên. Rất hiếm người đến được với đặc tính thứ hai. Chỉ có Đức Phật, Jesus... vô cùng hiếm, mới đến được với đặc tính cuối cùng. Khi tình yêu thực sự là tình yêu thì cuộc sống trở thành một bữa tiệc vui nhộn không bao giờ kết thúc, một niềm vui bất tận. Cái chết không thể phá hủy nó.

Chương bảy

MỞ RỘNG TÂM HỒN

Trong cuốn sách tiên tri Kahlil Gibran, Almustafa nói:

Hãy mở rộng tâm hồn để đón nhận.

*Hãy để ngọn gió thiên đàng nhả nhót
trong lòng mình.*

*Hãy yêu thương nhau, nhưng đừng ràng
buộc lẫn nhau.*

*Hãy để tình yêu là một dòng sông không
có điểm dừng.*

Nếu sự hòa hợp của các bạn không phải là do tình dục thì tình yêu của bạn sẽ thêm sâu sắc qua từng ngày. Sự ham muốn về thể xác làm suy giảm giá trị mọi thứ vì nhu cầu sinh lý không quan tâm đến việc các bạn có hòa hợp cùng nhau hay không. Nó chỉ quan tâm đến việc tái tạo, đến việc duy trì

nòi giống vì thế nó không cần đến tình yêu. Bạn có thể liên tục sinh con đẻ cái mà không cần đến tình yêu.

Tôi đã quan sát nhiều loài động vật. Tôi đã sống trong rừng, tại các vùng núi và tôi luôn phải ngạc nhiên: khi chúng làm tình trông chúng có vẻ rất buồn. Tôi chưa bao giờ trông thấy loài động vật nào tỏ ra vui vẻ trong khi đang làm tình cả; cứ như thể có một sức mạnh nào đó ép buộc chúng phải làm như thế. Đó không phải là chọn lựa của chúng; đó không phải là sự tự do của chúng mà là sự gò ép của chúng. Điều đó khiến chúng trở nên buồn bã.

Điều này cũng xảy ra tương tự với con người. Bạn đã bao giờ trông thấy một người chồng và một người vợ trên phố chưa? Bạn có thể không biết rằng họ là đôi vợ chồng, nhưng chỉ cần cả hai tỏ vẻ buồn bã là bạn có thể chắc chắn đó là đôi vợ chồng.

Tôi đã đi từ Delhi tới Srinagar. Trong toa xe có trang bị điều hòa nhiệt độ của tôi chỉ có hai chỗ ngồi, một chỗ dành riêng cho tôi. Một phụ nữ đẹp và một chàng thanh niên trẻ đẹp. Cả hai không thể cùng ngồi chung trên một chiếc ghế nhỏ hẹp như thế này nên anh ta để người phụ nữ ngồi lại chỗ này và mình thì sang một toa xe khác. Nhưng cứ đến mỗi trạm dừng thì anh ta lại xuất hiện, đem theo bánh kẹo, trái cây và cả hoa nữa.

Tôi chứng kiến toàn bộ cảnh tượng này. Tôi hỏi người phụ nữ “Cô đã kết hôn lâu chưa?”.

Cô ta nói “Khoảng chừng bảy năm”.

Tôi nói “Đừng nói dối tôi. Cô có thể nói dối bất kỳ ai, nhưng cô không thể nói dối tôi được đâu. Cô vẫn chưa kết hôn!”.

Cô ta tỏ vẻ rất ngạc nhiên. Từ một người lạ mặt, một người không nói không rằng... chỉ đơn giản là quan sát. Cô ta nói “Làm sao ông có thể biết được?”.

Tôi nói “Chẳng gì cả, rất đơn giản. Nếu anh ta là chồng của bạn, một khi anh ta đã biến mất mà anh ta còn quay trở lại sân ga để đón cô thì cô quả là quá may mắn!”.

Cô ta nói “Ông không biết tôi, tôi cũng không biết ông. Nhưng những gì ông nói hoàn toàn đúng. Anh ta là người tình của tôi. Anh ta là bạn của chồng tôi”.

Có điều gì không ổn giữa một người chồng và một người vợ? Đó không phải là tình yêu và mọi người vẫn cứ chấp nhận nó cứ như thể họ biết rõ tình yêu là gì. Đó chỉ là tình dục. Rồi thì các bạn sẽ nhanh chóng chán ngán nhau. Ham muốn sinh lý đã lừa bạn để bạn thực hiện khả năng duy trì nòi giống và rồi chẳng có gì mới mẻ cả (cùng một gương mặt đó, cùng một thể xác đó, cùng một giọng nói đó, cùng một thói quen đó). Bạn đã quá quen thuộc với chồng hoặc vợ mình đến mức nhầm

chán. Thế giới này trở nên buồn bã do sự hôn nhân và thế giới vẫn chưa hề ý thức được nguyên nhân của sự buồn bã này.

Tình yêu là một trong những hiện tượng bí ẩn nhất. Khi nói về tình yêu, Almustafa nói rằng bạn không thể chán nản nó vì nó không phải là tình dục.

Almustafa nói “Hãy mở rộng tâm hồn để đón nhận”.

Hãy ở bên nhau nhưng đừng cố gắng chế ngự nhau, đừng cố gắng sở hữu nhau và đừng gò ép cá tính của đối phương.

Khi bạn sống cùng nhau, hãy để mọi việc trở nên thoáng đãng... Người chồng về nhà trễ; người vợ không nhất thiết phải thẩm tra xem anh ta đã đi đâu, đã ở đâu, tại sao anh ta lại về nhà trễ. Anh ta có khoảng không gian của riêng mình, anh ta là một cá nhân tự do. Hai cá nhân tự do đang chung sống cùng nhau và không ai được xâm phạm vào sự tự do của nhau. Nếu người vợ về nhà trễ, người chồng không nhất thiết phải nói rằng “Em đã đi đâu vậy?”. Bạn là ai? Cô ấy có khoảng không gian riêng tư của mình, cô ấy có sự tự do của riêng mình.

Đây là những gì đang diễn ra, ở mỗi gia đình. Họ công kích nhau vì những điều nhỏ nhặt nhưng vấn đề ở đây là họ không cho nhau có khoảng không gian riêng của mình.

Sở thích lại là việc khác. Chồng bạn có thể thích một thứ gì đó, bạn có thể không thích nó. Điều đó không có nghĩa là các bạn cần phải công kích nhau về việc này. Sở thích của hai người không nhất thiết phải giống nhau. Tất cả những câu hỏi này... những ông chồng khi về nhà muộn đều liên tục suy nghĩ rằng “Cô ấy sẽ hỏi mình những gì nhỉ? Mình phải trả lời cô ấy như thế nào đây?”. Người phụ nữ biết rằng cô ta sẽ hỏi và anh ta sẽ trả lời, tất cả những câu trả lời của anh ta đều là những lời bịa đặt. Anh ta sẽ lừa dối cô ta.

Đây là loại tình yêu gì, luôn luôn nghi ngờ, luôn luôn lo sợ, luôn luôn ghen tuông? Nếu vợ bạn trông thấy bạn đi với một phụ nữ khác – cười nói – chỉ cần như thế cũng đủ khiến bạn đêm nay mất ngủ. Bạn sẽ phải xin lỗi; quả thực quá đáng khi phải xin lỗi vì mình đã mỉm cười cùng một ai đó. Nếu người chồng trông thấy người vợ thân thiện cùng một người đàn ông nào đó và cô ta tỏ ra vui vẻ hơn, điều này sẽ tạo ra xung đột giữa hai vợ chồng.

Người ta không ý thức được rằng họ chẳng biết tình yêu là gì. Tình yêu không bao giờ hoài nghi, tình yêu không bao giờ ganh tị. Tình yêu không bao giờ can thiệp vào sự tự do của người khác. Tình yêu không bao giờ áp đặt người khác. Tình yêu tạo ra sự tự do, sự tự do chỉ có thể xuất hiện khi người ta có được khoảng không gian riêng tư.

Đây là nét đẹp từ sự thấu hiểu sáng suốt của Kahlil Gibran. Tình yêu cần phải vui khi nhận thấy người phụ nữ của mình vui cùng một ai đó vì tình yêu muốn người phụ nữ của mình luôn sống hạnh phúc. Tình yêu muốn người chồng sống vui vẻ. Nếu anh ta trò chuyện cùng một phụ nữ nào đó và cảm thấy vui thì người vợ cũng vui theo, chẳng có lý do gì để tranh cãi về việc này cả. Họ đang cùng nhau giúp cuộc sống của mình thêm hạnh phúc thế nhưng sự thật thì mọi việc đang diễn ra theo chiều hướng đối nghịch. Dường như là người chồng và người vợ đang cùng chung sống để cuộc sống của mình thêm đau khổ, thêm xấu xí. Lý do ở đây là, họ thậm chí còn không hiểu được ý nghĩa của tình yêu.

Hãy mở rộng tâm hồn để đón nhận... Điều này chẳng có gì mâu thuẫn. Bạn càng cho nhau khoảng không gian riêng tư thì bạn càng thêm hạnh phúc. Bạn càng cho nhau sự tự do thì bạn càng trở nên gần gũi, sự gần gũi của đôi bạn thân tình.

Hãy để ngọn gió thiên đường nháy nhót trong lòng mình.

Đây là một quy luật cơ bản của sự tồn tại: khi người ta ở bên nhau quá nhiều thì đồng thời họ cũng hủy diệt sự tự do của nhau, họ hủy diệt hương hoa của tình yêu. Bạn đã bóp nghẹt nó, bạn không cho nó có không gian để phát triển.

Các nhà khoa học khám phá rằng động vật có nhu cầu về sự phân chia ranh giới. Ất hẳn bạn đã từng trông thấy một chú chó tiểu tiện vào bức tường nào đó, rồi hôm sau nó lại tiểu tiện vào một bức tường khác, bạn nghĩ rằng điều này vô nghĩa ư? Không đâu. Chúng đang đánh dấu ranh giới của mình “Đây là lãnh địa của tôi”. Mùi nước tiểu của nó sẽ ngăn không cho những con chó khác bước vào lãnh địa của nó. Nếu một con chó khác bước gần tới cột mốc đánh dấu này, chiến tranh vẫn không hề xảy ra. Nhưng một khi con chó đó vượt qua khỏi cột mốc này, dù chỉ một bước chân, chiến tranh lập tức xảy ra.

Mọi loài động vật hoang dã đều làm thế. Ngay cả sư tử, nếu bạn không bước vào lãnh địa của nó, nó sẽ không tấn công bạn, bạn là một người lịch sự. Nhưng nếu bạn xâm phạm lãnh địa của nó thì dù bạn là ai nó cũng sẽ giết chết bạn.

Chắc bạn cũng cảm nhận được sự phân chia lãnh địa nơi con người, dù rằng điều này vẫn chưa được khoa học đặc biệt quan tâm. Bạn hãy tham gia chuyến xe lửa địa phương chẳng hạn như Bombay, chuyến xe lửa chật cứng hành khách... mọi người đều phải đứng, chỉ có vài người tìm được chỗ ngồi. Nhưng bạn hãy quan sát những người đang đứng, mặc dù họ đứng rất gần nhau, họ vẫn cố gắng không chạm vào nhau.

Khi thế giới ngày càng trở nên đông đúc, ngày càng có nhiều người phát nổ, tự sát, bạo lực vì một

lý do đơn giản là họ không có không gian riêng tư nào cho chính mình. Ít nhất thì những người yêu nhau cần phải ý thức được điều này, vợ bạn cần có khoảng không gian riêng tư của mình và bạn cần có khoảng không gian riêng tư của chính bạn.

Một trong những cuốn sách tôi yêu thích nhất là cuốn *Akhari Kavita* “Bài thơ cuối cùng” của tác giả Rabindranath Tagore. Nó không phải là một tập thơ, nó là một cuốn tiểu thuyết nhưng là một cuốn tiểu thuyết rất lạ, rất sâu sắc.

Một cô gái trẻ và một chàng thanh niên yêu nhau và lập tức họ muốn kết hôn cùng nhau. Cô gái nói “Chỉ với một điều kiện...”. Cô ta là người học rộng, thạo đời và giàu có.

Chàng trai nói “Bất kỳ điều kiện nào cũng được, nhưng anh không thể sống mà không có em”.

Cô gái nói “Trước tiên anh hãy lắng nghe điều kiện này; rồi anh hãy suy nghĩ thật kỹ. Đây không phải là một điều kiện bình thường. Điều kiện ở đây là: chúng ta sẽ không chung sống trong cùng một ngôi nhà. Em có một mảnh đất rộng, một chiếc hồ đẹp xung quanh có cây cối và hoa cỏ. Em sẽ xây cho anh một ngôi nhà bên bờ này, còn em sẽ sống trong một ngôi nhà khác ở bờ bên kia”.

Anh ta nói “Thế thì chúng ta kết hôn để làm gì?”.

Cô gái nói “Hôn nhân không phải là hủy hoại nhau. Em đang tạo khoảng không gian tự do cho

anh, em có khoảng không gian tự do của riêng em. Thỉnh thoảng chúng ta đi dạo trong vườn và chúng ta gặp nhau. Thỉnh thoảng chúng ta chèo xuồng trên mặt hồ và chúng ta gặp nhau, tình cờ gặp nhau. Hoặc thỉnh thoảng em có thể mời anh dùng trà cùng em, hoặc anh có thể mời em ăn tối cùng anh”.

Chàng trai nói “Ý tưởng này quá vô lý”.

Cô gái nói “Thế thì anh hãy quên việc hôn nhân đi. Đây là điều kiện duy nhất, chỉ khi đó tình yêu của chúng ta mới có thể tiếp tục phát triển, vì chúng ta luôn luôn là người mới mẻ trong mắt nhau. Em có thể từ chối lời mời của anh cũng như anh có thể từ chối lời mời của em; sự tự do của chúng ta không hề bị ảnh hưởng. Giữa hai sự tự do này sẽ xuất hiện một thứ tình yêu tuyệt đẹp”.

Dĩ nhiên anh chàng không hiểu được và không chấp nhận ý tưởng này. Nhưng Rabindranath có sự thấu hiểu giống như Kahlil Gibran... và họ viết những lời này tại cùng một thời điểm.

Hãy yêu thương nhau, nhưng đừng ràng buộc lẫn nhau. Tình yêu cần phải là một món quà tự do, cho tặng và nhận, nhưng không có sự ép buộc. Nếu không thế thì dù hai bạn có sống gần bên nhau thì tâm hồn của hai người vẫn cách xa nhau như hai vì sao. Giữa hai bạn không có sự thông cảm nào.

Hãy để tình yêu là một dòng sông không có điểm dừng.

Đừng biến tình yêu thành một cái gì đó tĩnh lặng, không thay đổi. Đừng biến nó thành một thói quen, một thủ tục. *Hãy để tình yêu là một dòng sông không có điểm dừng.*

Nếu bạn có được tình yêu lẫn sự tự do, bạn chẳng cần có thêm bất kỳ thứ gì cả. Bạn đã có được nó, đó là tất cả những gì cuộc sống có thể tặng bạn.

Chương tám

MỐI QUAN HỆ

Một mối quan hệ là một bài toán không manh mối. Dù bạn có cố gắng cách mấy bạn cũng không thể kiểm soát được nó. Không ai có thể kiểm soát được nó. Bản chất nó là thế, luôn luôn gây bối rối. Bạn càng cố gắng làm sáng tỏ nó thì nó càng trở nên bí ẩn. Bạn càng cố gắng tìm hiểu nó thì nó càng trở nên khó nắm bắt.

Khi hai người cùng nhau chung sống, mối quan hệ trở nên vô cùng phức tạp vì hai người là hai đối tượng khác nhau. Khác nhau về giới tính, về điều kiện, về cá tính, về thói quen, về sở thích... Hai người cố gắng sở hữu nhau và chi phối nhau... một ngàn lẻ một rắc rối sẽ phát sinh.

Không mối quan hệ nào không tạo ra rắc rối. Hoặc nếu có một lúc nào đó bạn nhận thấy rằng mối quan hệ của mình chẳng tạo ra bất kỳ rắc rối nào thì đó không phải là mối quan hệ. Mối quan

đã biến mất, hai đối tượng tranh chấp đã mệt mỏi, họ bắt đầu chấp nhận sự thật. Họ chán nản, họ không muốn đấu tranh nữa. Họ đã chấp nhận nó, họ không muốn cải thiện nó.

Hoặc, trong quá khứ, người ta cố gắng tạo ra sự hài hòa bằng vũ lực. Đó là lý do tại sao nhiều thế hệ phụ nữ luôn bị đàn áp. Bạn hãy ép buộc người phụ nữ theo một người đàn ông, rồi thì chẳng rắc rối nào xảy ra. Nhưng đó cũng không phải là một mối quan hệ. Khi người phụ nữ không còn là một đối tượng độc lập nữa thì mọi rắc rối biến mất nhưng đồng thời người phụ nữ cũng biến mất. Khi ấy cô ta chỉ còn là một phương tiện để được người khác tận dụng; khi đó niềm vui cũng biến mất và người đàn ông bắt đầu tìm kiếm người phụ nữ khác.

Nếu bạn tình cờ bắt gặp một đôi vợ chồng hạnh phúc nào đó, bạn đừng tin vào vẻ ngoài của họ. Bạn hãy tìm hiểu sâu bên trong và rồi bạn sẽ phải ngạc nhiên. Tôi đã nghe nói về một đôi vợ chồng hạnh phúc...

Một nông dân ở vùng xa quyết định đã đến lúc mình phải kết hôn nên anh ta lên lưng ngựa và hướng về thành phố để tìm lấy một người vợ. Cuối cùng, anh ta gặp một phụ nữ và họ kết hôn cùng nhau. Thế rồi họ lên lưng ngựa và quay trở về với vùng quê. Sau một lúc, con ngựa đỡ chúng và không chịu đi tiếp. Anh ta

xuống ngựa, tìm lấy một cái cây thật to và đánh mạnh vào con ngựa mãi đến khi nó chịu đi tiếp.

“Lần thứ nhất” anh ta nói.

Sau vài dặm đường, con ngựa lại đỡ chúng và toàn bộ sự việc được lặp lại. Sau trận đòn, con ngựa tiếp tục bước đi, anh ta nói “Lần thứ hai”.

Một lát sau, con ngựa lại đỡ chúng lần thứ ba. Anh ta xuống ngựa, ẵm vợ xuống theo, rồi anh ta lấy ra một khẩu súng, bắn thẳng vào mắt con ngựa, con ngựa chết ngay lập tức.

“Thật ngu xuẩn!”, người vợ gào lên. “Đó là một con vật đáng thương và chỉ vì nó khiến anh bực bội mà anh đã giết chết nó! Thật ngu xuẩn, tội ác...”, cô ta tiếp tục gào lên như thế một lúc. Khi cô ta ngưng lại để thở, anh ta nói “Lần thứ nhất”.

Người ta kể rằng sau đó họ sống một đời sống *hạnh phúc* đến bạc đầu! Thật lỗ bịch! Hạnh phúc ư?

Đó là một cách để giải quyết vấn đề, đó là những gì đã xảy ra trong quá khứ. Trong tương lai, điều trái ngược lại sẽ xuất hiện, người chồng sẽ phải tuân theo người vợ. Nhưng kết cục vẫn thế. Cùng một sự đàn áp như thế.

Mối quan hệ là một bài toán. Trừ khi bạn giải quyết được vấn đề cơ bản nơi chính mình, bạn

không thể giải quyết được nó. Bạn chỉ có thể giải quyết được vấn đề tình yêu khi bạn giải quyết được vấn đề thiên định. Chỉ có một tâm hồn thiên định mới trở nên sâu sắc, chỉ có một tâm hồn sâu sắc mới biết được tình yêu là gì, chỉ có một tâm hồn hiểu rõ tình yêu là gì mới có thể giải quyết được mối quan hệ. Hai con người bối rối, hai tâm hồn bối rối, họ không biết mình là ai. Theo lẽ tự nhiên họ sẽ nhân đôi bối rối của nhau khi chung sống cùng nhau.

Nếu bạn không thiên định đủ độ, tình yêu mãi mãi là sự đau khổ. Chỉ khi bạn học được cách sống một mình, chỉ khi bạn học được cách sống vui với chính mình, không vì bất kỳ một lý do nào cả, chỉ khi đó bạn mới có thể giải quyết được vấn đề mối quan hệ (phức tạp hơn vì liên quan đến hai người). Chỉ có hai tâm hồn sâu sắc mới có thể sống trong tình yêu. Khi đó tình yêu không còn là một bài toán không manh mối nữa. Nhưng khi đó nó sẽ không còn là một mối quan hệ nữa. Nó chỉ còn là một trạng thái yêu thương.

Thế nên tôi hiểu sự rắc rối của mối quan hệ. Nhưng tôi khuyến khích mọi người hãy dẫn thân cùng những rắc rối này vì những rắc rối này sẽ giúp bạn ý thức được một vấn đề cơ bản: bạn, sâu thẳm trong lòng bạn là tập hợp những điều bí ẩn. Người khác chỉ đóng vai trò là một tấm gương soi. Bạn khó có thể trực tiếp thấu hiểu những rắc rối của mình, bạn dễ dàng biết được chúng qua mối

quan hệ. Người khác là tấm gương soi cho bạn, bạn trông thấy gương mặt của mình trong tấm gương soi này, người khác có thể trông thấy gương mặt của mình trong tấm gương soi là bạn. Cả hai cùng tức giận vì cả hai đều trông thấy gương mặt xấu xí. Theo lẽ tự nhiên cả hai sẽ hét vào mặt nhau vì lý luận tự nhiên của họ là “Chính *bạn*, chính tấm gương này, làm cho tôi xấu xí như thế. Nếu không thế thì tôi đã là một người đẹp đẽ”.

Đó là vấn đề mà những người yêu nhau đang cố gắng giải quyết nhưng vẫn không thể giải quyết. Những gì họ liên tục lặp đi lặp lại là: “Tôi là một người đẹp đẽ nhưng bạn làm cho tôi trở nên xấu xí”.

Không ai làm cho bạn trở nên xấu xí cả. Bạn là người xấu xí. Rất tiếc, đó là sự thật. Bạn hãy cảm ơn người khác, bạn hãy biết ơn họ vì họ giúp bạn trông thấy gương mặt thật của chính mình. Đừng tức giận. Hãy tự tìm hiểu chính mình qua sự thiền định.

Nhưng điều gì sẽ xảy ra khi một người yêu thương mà lại quên thiền định. Tôi vẫn quan sát quanh mình. Mỗi khi tôi trông thấy ai đó bỏ lỡ việc thiền định thì tôi biết rằng điều gì đã xảy ra với họ. Tình yêu đã đến với họ. Lúc này họ nghĩ rằng họ không cần phải đến đây để tham gia thiền định nữa. Họ chỉ tìm đến đây khi tình yêu tạo ra nhiều rắc rối và họ không thể giải quyết

được. Khi đó họ sẽ đến đây và hỏi “Osho này, tôi phải làm gì?”.

Khi bạn yêu thương, bạn đừng quên thiền định. Tình yêu sẽ không giải quyết được thứ gì cả. Tình yêu chỉ cho bạn thấy bạn là ai, bạn đang ở đâu. Sẽ là điều tốt khi tình yêu giúp bạn được thức tỉnh và ý thức rõ mọi bối rối trong lòng bạn. Đây là lúc bạn cần phải thiền định! Nếu tình yêu và sự thiền định bước đi song song, bạn sẽ có được cả hai chiếc cánh, bạn sẽ có được sự cân bằng.

Thực tế mọi việc đang diễn ra theo hướng ngược lại. Khi người ta bắt đầu tham gia thiền định sâu, họ bắt đầu tránh né tình yêu vì họ nghĩ rằng nếu họ có tình yêu thì quá trình thiền định của họ sẽ bị gián đoạn. Đây cũng là một quan niệm sai lạc. Thiền định sẽ không bị gián đoạn, thiền định sẽ được giúp ích nhiều. Tại sao nó lại được giúp ích nhiều? Vì tình yêu sẽ không ngừng cho bạn thấy rõ mọi rắc rối là ở đâu. Nếu không có tình yêu thì bạn sẽ không ý thức được những rắc rối của mình. Nhưng việc bạn không ý thức được rắc rối không có nghĩa là bạn đã giải quyết được mọi rắc rối. Nếu không có tấm gương soi, điều này không có nghĩa là bạn không có gương mặt.

Tình yêu và sự thiền định cần phải nắm tay nhau. Đó là một trong những thông điệp cơ bản nhất mà tôi muốn chia sẻ cùng các bạn: Tình yêu và sự thiền định cần phải nắm tay nhau. Hãy yêu

thương và hãy thiên định, hãy thiên định và hãy yêu thương. Bạn sẽ dần dần nhận thấy sự hài hòa trong chính mình. Chỉ có sự hài hòa đó mới có thể giúp bạn được hài lòng.

HỎI - ĐÁP

▪ *Làm sao tôi có thể biết được rằng cô ấy thực sự yêu thương chứ không phải là chỉ đang chơi một trò chơi?*

Điều này thật khó! Không ai có thể biết được vì thực ra tình yêu là một trò chơi. Đó là sự thật về tình yêu nên nếu bạn chờ đợi, quan sát, suy nghĩ và phân tích xem người phụ nữ này chỉ đang vui chơi một trò chơi hay thực sự đang yêu. Bạn sẽ không bao giờ có thể yêu bất kỳ người phụ nữ nào vì tình yêu là một trò chơi, một trò chơi tối cao.

Bạn không cần phải đòi hỏi rằng nó phải là thật. Bạn hãy chơi trò chơi này, đó là sự thật về nó. Nếu bạn chỉ quan tâm đến việc tìm kiếm sự thật thì tình yêu sẽ không xuất hiện với bạn. Nó là một giấc mơ, nó là điều tưởng tượng, nó là sự hư cấu, nó là sự lãng mạn, nó là sự thi vị. Nếu bạn chỉ quan tâm đến việc tìm kiếm sự thật, nếu bạn bị ám ảnh bởi sự thật thì tình yêu sẽ không xuất hiện với bạn.

Mọi người đều cần đến tình yêu, cần đến người khác nhưng làm sao để chắc chắn rằng đó là tình yêu thực sự?

Tôi đã đọc được câu truyện hài hước này, xin hãy lắng nghe cẩn thận.

Một đêm khuya, một phụ nữ đến một thị trấn nhỏ tại vùng phía Tây. Cô ta không tìm được quán trọ nào còn chỗ trống cả. "Tôi rất tiếc", người thư ký nói "nhưng căn phòng cuối cùng vừa được một người Ý thuê mất".

"Đó là phòng số mấy?", cô ta nói với vẻ cứng rắn. "Rất có thể tôi sẽ thỏa thuận được với anh ta".

Người thư ký cho cô ta biết số phòng và cô ta bước thẳng đến gõ cửa căn phòng. Anh chàng người Ý mở cửa cho cô ta bước vào.

"Nhìn này, thưa anh", cô ta nói "tôi không biết anh và anh cũng không biết tôi nhưng tôi cần có một nơi để ngủ. Tôi hứa là sẽ không làm phiền gì anh nếu anh để tôi ngủ trên chiếc ghế dài ở đằng kia".

Anh chàng người Ý suy nghĩ một lúc và nói "Được thôi". Cô gái cuộn mình trên chiếc ghế và anh chàng người Ý quay lại giường ngủ của mình. Nhưng chiếc ghế khá nhỏ và gồ ghề, sau vài phút cô gái rón rén đến chiếc giường và khẽ chạm vào tay anh chàng người Ý. "Nhìn này, thưa anh", cô ta nói "tôi không biết anh và anh cũng không biết tôi, nhưng quả thật không ai có thể ngủ trên cái ghế đó được. Tôi có thể ngủ ở đây được không, tại mép giường?".

"Được", anh ta nói "cô hãy ngủ ở mép giường".

Người phụ nữ ngã lưng xuống mép giường nhưng chỉ vài phút sau cô ta cảm thấy rất lạnh. Một lần nữa, cô ta khẽ chạm vào anh chàng người Ý.

"Nhìn này, thưa anh", cô ta nói "tôi không biết anh và anh cũng không biết tôi, nhưng ở đây lạnh quá. Tôi có thể đắp chung chiếc chăn với anh không".

"Được", anh ta đáp "cô hãy đắp chung chiếc chăn này".

Người phụ nữ chui vào tấm chăn, nhưng sự gần gũi với một người đàn ông làm cô ta cảm thấy nóng bừng. Cô ta lại khẽ chạm vào anh chàng người Ý này.

"Nhìn này, thưa anh", cô ta nói, "tôi không biết anh và anh cũng không biết tôi, nhưng chúng ta sẽ mở tiệc nhé?".

Với vẻ câu tiết, anh chàng đứng thẳng dậy trên giường. "Này nhé, cô gái", anh ta hét lên "tôi không biết cô và cô cũng không biết tôi. Giữa đêm khuya thế này, chúng ta sẽ mời ai dự tiệc đây?".

Câu chuyện diễn ra thế này "tôi không biết anh, anh cũng không biết tôi". Đó chỉ là sự ngẫu nhiên. Người ta cảm thấy cô đơn; họ cần có một ai đó để lấp đầy nỗi cô đơn của mình. Họ gọi đó là tình yêu. Họ thể hiện tình yêu vì đó là cách duy

nhất để giữ lấy người khác. Người khác cũng gọi nó là tình yêu vì đó là cách duy nhất để giữ lấy bạn. Nhưng ai biết được đó có phải là tình yêu hay không? Thực ra, tình yêu chỉ là một trò chơi.

Vâng, một tình yêu thực sự có thể xuất hiện, nhưng thứ tình yêu thực sự đó chỉ xuất hiện khi bạn không cần bất kỳ một ai, điều đó thật khó khăn. Việc này cũng giống như phương thức hoạt động của ngân hàng vậy. Nếu bạn đến ngân hàng và bạn cần tiền, họ sẽ chẳng đưa bạn một xu nào. Nếu bạn không cần tiền vì bạn đã có đủ tiền, họ sẽ tìm đến bạn và họ sẽ luôn sẵn sàng đưa tiền cho bạn. Khi bạn không cần, họ sẵn sàng trao cho bạn; khi bạn cần, họ không sẵn sàng trao cho bạn.

Khi bạn hoàn toàn không cần một người nào đó, khi bạn hoàn toàn thỏa mãn với chính mình, khi bạn có thể vui với sự cô đơn của chính mình, khi đó tình yêu có thể xuất hiện. Nhưng rồi, đồng thời, bạn không thể khẳng định rằng tình yêu của *người khác* là có thật hay không. Bạn chỉ có thể khẳng định được một điều: tình yêu của bạn là thật hay không. Làm sao bạn có thể khẳng định được người khác? Nhưng điều đó cũng chẳng cần thiết.

Sự lo lắng về việc tình yêu của người khác có phải là thật hay không chỉ cho thấy một điều là: tình yêu của bạn là không thật. Nếu không, bạn lo lắng làm gì? Tại sao bạn lại phải lo lắng về điều

đó? Bạn hãy vui với tình yêu của mình cho đến giây phút cuối cùng, bạn hãy sống bên nhau khi vẫn còn có thể sống bên nhau! Đây chỉ là một câu chuyện tiểu thuyết nhưng bạn cần có nó.

Nietzsche đã từng nói rằng nhân loại không thể sống mà không có những lời nói dối. Họ không thể sống với sự thật; sự thật là một cái gì đó quá bao la mà họ không thể gánh vác nổi. Bạn cần có những lời nói dối, những lời nói dối sẽ bôi dầu mỡ cho động cơ của bạn. Chúng là chất bôi trơn. Bạn trông thấy một phụ nữ đẹp, bạn nói “Đẹp quá! Tôi chưa bao giờ trông thấy ai đẹp như thế này”. Đó chỉ là một lời nói dối đóng vai trò là chất bôi trơn – bạn biết rõ điều này! Trước đây bạn cũng đã từng nói lời này với nhiều người phụ nữ khác và bạn biết rằng bạn sẽ nói lời này với nhiều người phụ nữ khác trong tương lai. Và người phụ nữ này cũng nói rằng bạn là người duy nhất hấp dẫn cô ta. Đây là những lời nói dối. Phía sau những lời nói dối này là nhu cầu, là sự cần thiết. Bạn muốn người phụ nữ này ở bên bạn để lấp đầy lỗ hổng trong bạn; bạn muốn lấp đầy sự trống trải đó bằng sự hiện diện của cô ta. Cô ta cũng muốn thế. Các bạn đang cố gắng tận dụng lẫn nhau trong vai trò là những phương tiện.

Thế nên những người yêu nhau, những người được gọi là người yêu, luôn luôn sống cùng xung đột vì không ai muốn mình bị tận dụng, bị lợi dụng. Vì khi bạn tận dụng người khác thì người

khác trở thành một món đồ vật, khi đó bạn đã hạ nhục họ. Mọi phụ nữ, sau khi làm tình cùng người đàn ông, đều cảm thấy hơi buồn, thất vọng, cảm thấy mình bị lừa dối vì người đàn ông sau khi quan hệ tình dục lập tức lăn ra ngủ thật say, mọi việc kết thúc ở đó!

Nhiều phụ nữ đã kể tôi nghe rằng họ đã khóc sau khi người đàn ông làm tình với họ vì sau khi làm tình thì anh ta chẳng còn tỏ vẻ gì quan tâm đến họ cả. Cả nam giới cũng cảm thấy bị hụt hẫng, cảm thấy bị lừa gạt. Theo thời gian, họ bắt đầu nghi ngờ rằng người phụ nữ yêu họ chỉ vì một thứ gì đó khác hơn: vì tiền, vì quyền lực, vì sự an toàn. Sự quan tâm ở đây có thể là vì tài chính, nhưng nó không phải là tình yêu.

Sự thật là thế. Nó phải thế vì bạn luôn sống thờ ơ, sống trong cơn say, bạn mộng du trong cuộc sống của mình. Nhưng bạn đừng quá lo lắng về điều đó, người phụ nữ có thực sự yêu bạn hay không. Trong khi bạn ngủ, bạn cần có tình yêu của một ai đó, dù rằng đó là thứ tình yêu lừa dối thì bạn cũng cần có nó. Bạn hãy vui với nó. Đừng quá lo lắng. Hãy cố gắng tỉnh táo hơn.

Một ngày nào đó, khi bạn thực sự thức tỉnh thì bạn sẽ có được khả năng yêu thương nhưng khi đó bạn cũng chỉ có thể khẳng định được tình yêu *của mình*. Nhưng như thế cũng đã là đủ! Khi có khả năng yêu thương, bạn sẽ không còn muốn

tận dụng người khác. Bạn đơn giản là muốn chia sẻ. Bạn có quá nhiều tình yêu nên bạn muốn chia sẻ cùng người khác. Bạn sẽ cảm thấy biết ơn tất cả những ai đã nhận lấy tình yêu của bạn. Chỉ thế thôi!

Lúc này đây, bạn quá lo lắng về việc người khác có thực sự yêu bạn hay không vì bạn không chắc chắn về tình yêu của chính mình. Đó là một việc. Bạn cũng không chắc chắn về giá trị của mình. Bạn không thể tin rằng một người nào đó thực sự yêu bạn; bạn không nhận ra được bất kỳ giá trị nào ở chính mình. Bạn không thể yêu thương chính mình, làm sao người khác có thể yêu thương bạn được? Đây là điều không thể.

Bạn có yêu thương chính mình không? Bạn thậm chí còn chưa bao giờ đặt ra câu hỏi này. Mọi người căm ghét chính bản thân họ, mọi người tự chỉ trích chính mình. Họ không ngừng tự lăng mạ chính mình; họ vẫn luôn nghĩ rằng mình là thứ vô giá trị. Không, không ai có thể thực sự yêu bạn. Ất hẳn họ đang lừa gạt bạn; ất hẳn phải có một lý do nào khác khiến họ yêu bạn. Ất hẳn cô ta đang vì một thứ gì đó khác hơn; ất hẳn anh ta đang nhắm đến một cái gì đó khác hơn.

Bạn biết sự vô dụng của mình, tình yêu dường như là điều không thể. Khi một người phụ nữ nào đó xuất hiện và nói rằng cô ta yêu mến bạn, bạn không thể tin được điều này. Hoặc bạn nói với một

người phụ nữ nào đó rằng bạn yêu mến cô ta, trong khi chính cô ta còn căm ghét chính mình thì làm sao cô ta có thể tin bạn được? Chính sự tự ghét mình tạo ra sự lo lắng.

Chẳng có cách nào để chắc chắn về người khác. Trước tiên bạn cần phải chắc chắn về chính mình. Một người tin tưởng vào chính mình sẽ tin tưởng vào cả thế giới. Điềm tĩnh, tự tin vào chính mình bạn không bao giờ lo lắng về những điều vô bổ như thế. Bạn chấp nhận.

Nếu một ai đó yêu thương bạn, bạn chấp nhận điều đó vì bản thân bạn cũng yêu thương chính mình. Bạn hạnh phúc với chính mình; một người nào đó cảm thấy hạnh phúc với bạn. Tốt thôi! Điều đó không khiến bạn phải bận tâm lo lắng, điều đó không khiến bạn phải phát rồ. Bạn yêu mến chính mình và một ai đó nhận thấy rằng bạn là người đáng mến. Tốt thôi! Trong khi tình yêu xuất hiện, bạn hãy sống hết mình cùng giấc mơ này, nó sẽ không tồn tại mãi mãi.

Khi tình yêu kết thúc, người ta bắt đầu nghĩ rằng đó là điều sai trái (đó là lý do tại sao nó kết thúc). Không, không phải vậy. Tình yêu không sai trái, chính họ đã giết chết nó. Họ cần có tình yêu nhưng họ không có khả năng giữ lại tình yêu.

Đừng lo lắng về người khác; đừng lo lắng về việc tình yêu của họ dành cho mình có thật hay không. Trong khi nó ở đó, bạn hãy vui cùng nó.

Ngay cả khi đó chỉ là một giấc mơ thì đó cũng là một giấc mơ đẹp.

▪ *Nếu sự ghen tuông, sự sở hữu, sự lưu luyến, những nhu cầu và mong đợi, những khao khát, ảo tưởng, nếu tất cả những thứ này đều được loại bỏ, vậy thứ gì còn đọng lại trong tình yêu của tôi? Vậy tất cả những đam mê kia đều là đối trá sao? Tôi có thể học cách yêu thương được không?*

Tình yêu là thứ không ai có thể học tập hay trau dồi. Thứ tình yêu do trau dồi mà có được thì không phải là tình yêu. Đó không phải là bông hoa hồng thực sự, đó là bông hoa hồng bằng nhựa. Khi bạn học tập một thứ gì đó, điều đó có nghĩa là thứ đó đến từ bên ngoài; đó không phải là sự phát triển tâm hồn. Tình yêu phải là sự phát triển tâm hồn nếu đó là loại tình yêu đích thực.

Tình yêu không phải là quá trình học tập mà là quá trình thăng hoa của tâm hồn. Điều bạn cần làm không phải là học cách yêu thương mà là vứt bỏ tất cả những gì không phải là tình yêu. Mọi chương ngại cần phải được tháo gỡ, mọi trở ngại cần phải được đẩy lùi, khi đó tình yêu sẽ tự nhiên xuất hiện. Một khi mọi chương ngại đã được tháo gỡ, mọi viên đá đã được vứt bỏ, dòng chảy của tình yêu bắt đầu xuất hiện. Nó luôn ở đó (ẩn mình phía sau những viên đá) nhưng mùa xuân luôn ở đó. Đó là linh hồn của bạn.

Tình yêu là một món quà tặng, tình yêu không phải là một cái gì đó nhất định sẽ xảy ra trong tương lai; tình yêu là món quà tặng mà tạo hóa đã ban tặng cho bạn ngay khi bạn vừa chào đời. Khả năng sống là khả năng yêu thương. Khi nào bạn còn có thể hít thở thì khi đó bạn còn có khả năng yêu thương. Tình yêu cũng giống như hơi thở. Hơi thở nuôi dưỡng thể xác, tình yêu nuôi dưỡng tâm hồn. Nếu không có hơi thở thì thể xác chết, nếu không có tình yêu thì tâm hồn chết.

Điều đầu tiên chúng ta cần phải ghi nhớ là: Tình yêu không phải là thứ mà bạn có thể học tập trau dồi để có được. Thứ bạn học tập trau dồi mà có được nhất định không phải là tình yêu. Đó chỉ là loại tình yêu giả tạo. Đồng xu giả có thể trông giống như đồng xu thật; nếu bạn không biết đến đồng xu thật thì đồng xu giả vẫn không ngừng lừa bịp bạn. Chỉ khi bạn biết được cái thật thì bạn mới có thể phân biệt được đâu là thật và đâu là giả.

Đây là những chương ngại: sự ghen tuông, sự chiếm hữu, sự lưu luyến, sự mong đợi, ham muốn... Nỗi lo sợ của bạn là đúng: "Nếu tất cả những thứ này biến mất thì tình yêu của tôi còn lại thứ gì?". Không gì còn lại cả. Chỉ còn lại tình yêu... nhưng tình yêu chẳng liên quan gì đến "tôi" hoặc "bạn". Thật thế, khi tất cả mọi ghen tuông, chiếm hữu, lưu luyến, ham muốn... biến mất thì tình yêu vẫn

không biến mất. *Bạn* biến mất, bản ngã biến mất. Đây là những chiếc bóng của bản ngã.

Tình yêu không ghen tuông. Khi bạn ghen tuông, đó không phải là tình yêu; tình yêu chẳng bao giờ biết đến ghen tuông. Cũng giống như mặt trời không bao giờ biết đến bóng tối, tình yêu chưa bao giờ biết đến bất kỳ thứ gì được gọi là sự ghen tuông. Chính bản ngã cảm thấy đau đớn, chính bản ngã cảm thấy ganh đua, trong một cuộc chiến không ngừng. Chính bản ngã tham vọng và muốn vượt cao hơn người khác, muốn trở thành một cái gì đó đặc biệt. Chính bản ngã cảm thấy tham vọng vì bản ngã chỉ có thể tồn tại với sự chiếm hữu.

Bạn càng chiếm hữu thì bản ngã càng mạnh mẽ; nếu không có sự chiếm hữu thì bản ngã không thể tồn tại. Bản ngã sống dựa vào sự chiếm hữu nên nếu bạn có nhiều tiền bạc hơn, nhiều quyền lực hơn, nhiều thanh thế hơn, bản ngã sẽ cảm thấy vô cùng thỏa mãn. Khi sự chiếm hữu biến mất, khi bạn không sở hữu bất kỳ thứ gì, bạn sẽ không tìm được bản ngã trong chính mình. Khi ấy không còn đối tượng có thể tự xưng là “tôi” nữa.

Nếu bạn nghĩ rằng *đấy* là tình yêu của bạn thì chắc chắn tình yêu của bạn cũng sẽ biến mất. Tình yêu của bạn không thực sự là tình yêu. Nó là sự ghen tị, sự chiếm hữu, sự căm thù, sự tức giận, sự bạo lực; nó là một ngàn lẻ một thứ khác nhưng không thể là tình yêu. Nó giả trang thành tình

yêu vì tất cả những thứ này đều xấu xí nên chúng không thể tồn tại mà không mang mặt nạ.

Một câu chuyện ngụ ngôn kể rằng:

Thế giới được tạo ra. Thượng đế gửi đến trái đất những thứ mới mẻ qua từng ngày. Một hôm nọ Người gửi Vẻ đẹp và sự Xấu xí đến trái đất. Chặng đường từ thiên đàng đến trái đất là một chặng đường dài. Khi họ đến được trái đất thì trời vừa sáng, mặt trời đang chiếu rọi. Họ đáp xuống đất cạnh bờ hồ và cả hai quyết định tắm gội vì cơ thể và trang phục của họ đều bị bám bụi đất.

Vì không biết được lối sống của thế gian (họ mới xuất hiện lần đầu nơi trái đất) nên họ cởi bỏ quần áo; hoàn toàn khỏa thân, họ nhảy xuống dòng nước mát. Mặt trời bắt đầu lên cao, mọi người bắt đầu xuất hiện. Xấu xí giờ trò chơi khăm. Khi Vẻ đẹp đang tắm xa bờ, Xấu xí lên bờ và khoác lên mình trang phục của Vẻ đẹp và trốn chạy. Khi Vẻ đẹp chợt giật mình rằng "Mọi người đang đến và mình đang trần truồng", cô ta nhìn quanh... trang phục của cô ta đã biến mất! Xấu xí đã biến mất và Vẻ đẹp đang đứng khỏa thân dưới ánh nắng mặt trời và đám đông đang tiến đến gần hơn. Nhận thấy rằng không còn cách nào khác, cô ta khoác lên mình bộ trang phục của Xấu xí và đi tìm Xấu xí để đổi lại trang phục.

Truyện kể rằng hiện giờ cô vẫn đang tìm kiếm... nhưng Xấu xí vẫn ranh mãnh và không

ngừng trốn chạy. Xấu xí vẫn đang khoác bộ trang phục của Vẻ đẹp, mang chiếc mặt nạ giả Vẻ đẹp và Vẻ đẹp vẫn đang sống cùng bộ trang phục của Xấu xí.

Đây là một câu truyện ngụ ngôn tuyệt vời.

Tất cả những thứ này đều xấu xí đến mức bạn không thể chịu đựng được dù chỉ trong khoảnh khắc nếu bạn nhận ra được sự thật về chúng. Sự ghen tị giả dạng tình yêu, sự chiếm hữu mang chiếc mặt nạ cải trang thành tình yêu... và bạn cảm thấy khoan khoái.

Bạn đang đối gạt chính mình. Những thứ này không phải là tình yêu. Thế nên những thứ bạn được biết là tình yêu, những gì cho đến nay bạn xem là tình yêu, sẽ biến mất. Nó chẳng có chút thi vị nào cả. Vâng, nó có sự đam mê nhưng đó là sự đam mê nóng bỏng, một trạng thái lên cơn sốt. Sự đam mê không mang tính thi vị. Chỉ những vị Phật mới biết đến sự thi vị: sự thi vị của cuộc sống, sự thi vị của sự tồn tại.

Sự đam mê, sự ham muốn nhục dục thì nóng. Sự căm thù thì lạnh. Tình yêu thì mát, không lạnh cũng không nóng. Tình yêu nằm ở giữa. Nó là trạng thái thanh bình, tĩnh tại, trầm lặng, yên ả. Từ sự trầm lặng đó xuất hiện sự thi vị, từ sự tĩnh tại đó xuất hiện bài ca, từ sự thanh bình đó xuất hiện một điệu nhảy, điệu nhảy của tâm hồn.

Những gì bạn thường gọi là sự thi vị và niềm đam mê cũng chỉ là những lời nói dối (với vẻ ngoài đẹp đẽ). Trong một trăm nhà thơ của bạn, chín mươi chín người không phải là những nhà thơ mà chỉ là những con người bối rối, nhiễu loạn, ham muốn, lạc bước. Chỉ có một vài người thực sự là nhà thơ.

Một nhà thơ thực sự có thể chẳng bao giờ sáng tác bất kỳ bài thơ nào vì toàn bộ linh hồn của anh ta đã là một bài thơ vĩ đại. Cách anh ta bước đi, cách anh ta ngồi, cách anh ta ăn uống, cách anh ta ngủ... tất cả đều mang tính thi vị. Toàn bộ linh hồn anh ta là một áng thơ. Việc anh ta có sáng tác thơ hay không chẳng liên hệ gì.

Nhưng những gì bạn gọi là thơ ca cũng chỉ là sự thể hiện cơn sốt trong lòng bạn, thể hiện những ham muốn, những bối rối trong lòng bạn. Đó chỉ là sự điên rồ. Sự đam mê mang tính mù quáng, ngu muội, điên rồ bởi vì nó khiến bạn cảm thấy cứ như thể đó là tình yêu.

Tình yêu chỉ có thể xuất hiện khi thiên định đã xuất hiện. Nếu bạn không biết cách tập trung vào tâm hồn mình, nếu bạn không biết cách sống cùng linh hồn mình, nếu bạn không biết cách sống đơn độc đối mặt với chính mình thì bạn sẽ chẳng bao giờ biết được tình yêu là gì.

Nhìn từ bên ngoài thì dường như tình yêu là một mối quan hệ, thực ra nó luôn khởi đầu từ sự

đơn độc. Khi bạn hoàn toàn hạnh phúc với sự đơn độc của chính mình (khi bạn không cần bất kỳ một ai khác, khi người khác không còn là một nhu cầu của bạn nữa) chỉ khi đó bạn mới có khả năng yêu thương. Nếu người khác là một nhu cầu của bạn thì bạn chỉ có thể lợi dụng, chiếm hữu, thống trị, nhưng bạn không thể yêu thương.

Vì bạn phụ thuộc vào người khác nên sự chiếm hữu xuất hiện (sự chiếm hữu bắt nguồn) từ sự lo sợ. “Ai có thể biết được? Hôm nay họ ở bên tôi; ngày mai có thể họ sẽ bỏ rơi tôi. Ai có thể biết được khoảnh khắc tương lai?”. Người phụ nữ của bạn có thể bỏ rơi bạn, con cái của bạn có thể trưởng thành và bỏ đi, chồng bạn có thể bỏ rơi bạn. Ai có thể biết được khoảnh khắc tương lai? Từ nỗi lo sợ về tương lai mà sự chiếm hữu xuất hiện. Bạn tạo ra sự gò ép quanh người mà bạn nghĩ rằng bạn yêu thương.

Nhưng tình yêu không thể tạo ra sự trói buộc. Nếu tình yêu tạo ra sự trói buộc thì khi đó chẳng còn gì ngoại trừ sự căm thù. Tình yêu tạo ra sự tự do, tình yêu giúp bạn có được sự tự do. Tình yêu là sự không chiếm hữu. Nhưng điều đó chỉ có thể xảy ra khi bạn đã thấu hiểu được toàn bộ phẩm chất của tình yêu, không phải là một nhu cầu mà là sự chia sẻ.

Tình yêu là sự chia sẻ niềm vui. Trong bạn tràn ngập niềm vui; bạn không thể ôm ấp hết, bạn phải chia sẻ nó.

Nhiều lần tôi nói rằng hãy học nghệ thuật yêu thương nhưng thực ra tôi chỉ có ý muốn nói rằng: Hãy học cách vớt bỏ tất cả những trở ngại để tình yêu xuất hiện. Đây là một quá trình phủ nhận. Cũng giống như khi bạn đào một cái giếng: Bạn liên tục tháo gỡ hết lớp đất đá này đến lớp đất đá khác và rồi đột nhiên nguồn nước xuất hiện. Dòng nước luôn ở đó, chỉ khi bạn tháo gỡ được tất cả mọi rào cản thì dòng nước mới xuất hiện. Tình yêu cũng vậy: Tình yêu là mạch nước ngầm trong tâm hồn bạn. Nó đang tuôn chảy nhưng có quá nhiều đất đá cản đường nó, bạn cần phải dỡ bỏ tất cả những rào cản này.

• *Đâu là sự khác biệt giữa sự ham thích và sự yêu thương? Đâu là sự khác biệt giữa một tình yêu bình thường với một tình yêu thiêng liêng?*

Có sự khác biệt to lớn giữa sự ham thích và sự yêu thương. Sự ham thích không hàm chứa sự cam kết, sự yêu thương hàm chứa sự cam kết. Đó là lý do tại sao người ta không nói nhiều về tình yêu. Thực ra thì người ta cũng nói về tình yêu trong phạm vi không có sự cam kết. Ví dụ, một người nào đó nói rằng “Tôi yêu kem”. Làm sao bạn có thể yêu thương một cây kem được? Bạn có thể thích nó nhưng bạn không thể yêu nó. Người ta vẫn không ngừng nói rằng “Tôi yêu con chó của tôi, tôi yêu xe hơi của tôi, tôi yêu thứ này”.

Thực ra thì người ra rất e ngại khi nói với một ai đó rằng “Tôi yêu bạn”.

Tôi đã nghe nói rằng: Một chàng trai nọ hẹn hò với một cô gái, họ ở bên nhau suốt nhiều tháng trời. Và dĩ nhiên cô gái vẫn không ngừng chờ đợi. Họ thậm chí đã làm tình cùng nhau nhưng chàng trai vẫn chưa bao giờ nói với cô ấy rằng “Anh yêu em”.

Anh ta đã làm tình cùng cô gái, nhưng chưa một lần anh ta nói với cô rằng “Anh yêu em”. Cô gái vẫn chờ đợi, chờ đợi và chờ đợi.

Một hôm nọ anh ta gọi điện đến và nói “Anh đã suy nghĩ thật kỹ để nói với em. Dường như đã đến lúc anh cần phải nói. Anh không thể nhịn được nữa rồi”. Cô gái run lên vì sung sướng, cô ta cố tập trung để nghe cho rõ vì cô ta vẫn không ngừng chờ đợi giây phút này. Cô nói “Anh nói đi, nói ngay đi!”. Và chàng trai nói “Anh cần phải nói, nói ngay lúc này, anh không thể nhịn được nữa rồi: Anh thực sự thích em rất nhiều”.

Mọi người đang nói với nhau “Tôi thích bạn”. Tại sao họ không nói rằng “Tôi yêu bạn”? Vì tình yêu hàm chứa sự cam kết, sự mắc mứu, sự rủi ro, sự chịu trách nhiệm. Sự ham thích chỉ xuất hiện trong khoảnh khắc – hôm nay tôi có thể thích bạn và tôi có thể không thích bạn ngay ngày mai; chẳng có gì rủi ro cho tôi cả. Khi bạn nói với một người rằng “Tôi yêu bạn”, khi đó bạn đã chịu rủi

ro. Lúc này bạn có ý muốn nói rằng “Tôi yêu bạn: Tôi sẽ luôn yêu bạn. Ngày mai tôi cũng sẽ yêu bạn. Bạn có thể tin cậy vào tôi, tôi hứa đấy”.

Tình yêu là một lời hứa, sự yêu thích không phải là một lời hứa. Khi bạn nói với một người đàn ông rằng “Em thích anh”, lúc này bạn đang nói về *bạn*, chứ không phải về anh ta. Bạn nói “Em là thế này đây, em thích anh. Em cũng thích xe hơi của em nữa. Em thích anh theo cách mà em thích chiếc xe hơi của em”.

Khi bạn nói với một người rằng “Em yêu anh”, lúc này bạn đang nói về anh ta, không phải nói về bạn. Bạn nói rằng “Anh thật đáng yêu”, lúc này bạn đang chịu rủi ro, bạn đang hứa hẹn. Tình yêu mang tính chất của một lời hứa, của sự cam kết, của sự mắc mứu. Tình yêu mang tính dài lâu, sự ham thích mang tính nhất thời; sự ham thích không chịu rủi ro, không chịu trách nhiệm.

Bạn hỏi tôi rằng “*Đâu là sự khác biệt giữa sự ham thích và sự yêu thương? Đâu là sự khác biệt giữa một tình yêu bình thường với một tình yêu thiêng liêng?*”.

Có sự khác biệt giữa sự ham thích và sự yêu thương nhưng không có sự khác nhau giữa tình yêu bình thường và tình yêu thiêng liêng. Tình yêu vốn dĩ luôn là sự thiêng liêng. Tôi chưa bao giờ bắt gặp thứ tình yêu được gọi là bình thường; những gì bình thường chỉ có thể là sự ham thích. Tình yêu

không bao giờ là sự bình thường. Nó không thể là sự bình thường, nó luôn luôn là thứ phi thường, bản chất của nó là thế. Nó không thuộc về thế giới này.

Khi bạn nói với một phụ nữ hoặc một người đàn ông rằng “Tôi yêu bạn”, khi đó bạn có ý muốn nói rằng “Tôi không bị ảo tưởng bởi sự đam mê thể xác, tôi đã nhận ra được chân giá trị nơi bạn. Thể xác của bạn sẽ già đi nhưng tôi yêu tâm hồn bạn, tôi yêu linh hồn bạn, tôi yêu phần phi vật chất nơi bạn. Tôi đã nhận ra được sự thiêng liêng nơi bạn, tôi yêu bạn”. Sự ham thích mang tính hơi hợt. Tình yêu luôn sâu sắc, nó chạm tới linh hồn của người khác.

Không một tình yêu nào là bình thường cả. Tình yêu không thể bình thường, nếu không thể thì nó không phải là tình yêu. Khi bạn gọi tình yêu là bình thường, điều này cho thấy rằng bạn không hiểu được tình yêu. Tình yêu không bao giờ bình thường, tình yêu luôn phi thường, luôn thiêng liêng. Đó là sự khác biệt cơ bản giữa sự ham thích và sự yêu thương: Sự ham thích thuộc vật chất, sự yêu thương thuộc về tâm hồn.

▪ *Ngài khiến tôi bối rối khi ngài nói về sự khác biệt giữa sự ham thích và sự yêu thương. Ngài nói rằng tình yêu là sự cam kết, nhưng tôi nghĩ rằng sự cam kết là một hình thức khác của sự lưu luyến. Tôi yêu nhiều người nhưng tôi chẳng cảm nhận bất kỳ sự cam kết nào*

ở đó cả. Làm sao tôi có thể tiên đoán được rằng liệu ngày mai tôi có còn yêu họ nữa hay không?

Đây là một vấn đề quan trọng và cũng rất phức tạp.

Khi tôi nói rằng tình yêu là sự cam kết, tôi có ý muốn nói gì? Tôi không có ý muốn nói rằng bạn cần phải hứa hẹn về ngày mai mà lời hứa tự bản thân nó đã xuất hiện ở đó rồi. Bạn không cần phải hứa, nhưng lời hứa đã có sẵn ở đó. Bạn không nói rằng “Tôi hứa sẽ yêu bạn vào ngày mai” nhưng khi bạn nói “Tôi yêu bạn” thì ẩn ý của câu nói này đã là một lời hứa. Nó không cần phải được diễn đạt thành lời. Đây chính là sự phức tạp của vấn đề.

Khi bạn yêu một ai đó, bạn không thể hình dung theo chiều hướng ngược lại; bạn không thể nghĩ rằng một ngày nào đó bạn sẽ không còn yêu người này nữa; đó là điều không thể, đó không phải là một phần gắn liền với tình yêu. Tôi không có ý muốn nói rằng bạn sẽ không thể thoát ra khỏi cuộc tình này. Bạn có thể hoặc không thể; đó không phải là vấn đề quan trọng. Nhưng khi bạn đang yêu thì tâm hồn không thể nghĩ rằng một lúc nào đó bạn sẽ không còn yêu thương người này nữa. Đây chính là sự cam kết. Bạn không cần phải nói nhiều, bạn không cần phải đến tòa án và cam kết rằng “Tôi sẽ mãi mãi ở bên bạn”. Thực ra, khi bạn đến tòa án để cam kết như thế thì điều đó cho thấy rằng trong bạn không có tình yêu.

Bạn cần đến hôn nhân bởi vì bạn không có tình yêu. Nếu bạn có tình yêu sâu sắc thì bạn chẳng còn cần đến hôn nhân làm gì. Ý nghĩa của hôn nhân là gì? Hôn nhân là một việc vô bổ giống như một bông hồng do bạn vẽ ra trên giấy vậy. Tại sao bạn lại phải đến tòa án để cam kết? Ất hẳn là vì trong lòng bạn có những lo sợ, lo sợ rằng tình yêu của mình không trọn vẹn.

Ngay cả khi bạn yêu sâu sắc bạn cũng nghĩ về khả năng ngày mai bạn sẽ bỏ rơi người phụ nữ này. Người phụ nữ nghĩ rằng “Ai có thể biết được? Ngày mai người đàn ông này có thể bỏ rơi tôi. Tốt hơn hết là tôi nên đến tòa án. Trước tiên mình cần phải biến tình cảm này thành hợp pháp, sau đó mọi người mới có thể đảm bảo cho mình”. Nhưng điều đó cho thấy gì? Điều đó cho thấy rằng tình yêu của bạn không trọn vẹn. Một tình yêu trọn vẹn không cần đến sự cam kết của pháp luật, bản thân nó đã là sự cam kết.

Khi bạn yêu thì tình yêu đến với bạn rất tự nhiên, bạn không lập kế hoạch để yêu đương. Tình yêu chẳng nói gì về ngày mai cả. Tình yêu xuất hiện một cách tự nhiên và sâu sắc và bạn tự nhiên sẽ nói rằng “Tôi yêu bạn mãi mãi. Cái chết cũng không thể chia lìa chúng ta”. Đây là một cảm xúc tình yêu trọn vẹn.

Hãy để tôi lặp lại nhé, điều này không có nghĩa là ngày mai các bạn vẫn ở bên nhau. Ai có thể biết được? Việc đó không thành vấn đề. Hãy

để ngày mai là ngày mai. Ngày mai không bao giờ là sự bận tâm của một tâm hồn đang yêu. Ngày mai không xuất hiện, tương lai biến mất, khoảnh khắc hiện tại là mãi mãi.

Khi ngày mai... có thể các bạn không còn ở bên nhau nữa, nhưng các bạn sẽ không lừa dối nhau. Các bạn sẽ cảm thấy buồn vì việc này, các bạn sẽ cảm thấy tiếc về việc này nhưng các bạn phải chia tay nhau. Tôi không có ý muốn nói rằng điều này nhất định sẽ xảy ra, nó có thể không xảy ra. Điều này tùy thuộc vào một ngàn lẻ một yếu tố khác nhau.

Cuộc sống không chỉ phụ thuộc vào tình yêu của bạn. Nếu cuộc sống chỉ phụ thuộc vào tình yêu của bạn thì bạn sẽ sống đến mãi mãi. Nhưng cuộc sống phụ thuộc vào một ngàn lẻ một thứ khác nhau. Tình yêu có cảm giác rằng "Chúng ta sẽ ở bên nhau mãi mãi" nhưng tình yêu không phải là toàn bộ cuộc sống. Khi tình yêu xuất hiện, nó rất mãnh liệt, người ta say với tình yêu. Nhưng rồi lại có một ngàn lẻ một việc khác nhau xuất hiện.

Bạn có thể phải lòng một chàng trai nào đó và trong khoảnh khắc đó bạn sẵn sàng cùng anh ta xuống địa ngục (bạn có thể nói thế, bạn chẳng hề giả vờ, bạn chẳng hề lừa dối). Bạn hoàn toàn chân thật khi nói rằng "Nếu em phải xuống địa ngục cùng anh thì em sẽ đi!" và tôi nói lại, bạn hoàn toàn chân thật, bạn chẳng hề lừa dối.

Nhưng ngày mai, khi chung sống với người đàn ông đó, những điều nhỏ nhặt – một căn phòng tắm dơ bẩn – có thể ảnh hưởng đến tình cảm của bạn. Địa ngục quá xa vời, không cần phải đi xa như thế (một căn phòng tắm dơ bẩn!) Hoặc chỉ một thói quen nhỏ: anh ta ngáy suốt đêm khiến bạn phát điên lên. Bạn đã từng có lúc sẵn sàng xuống địa ngục và đó là sự chân thật của bạn trong khoảnh khắc đó. Nhưng hiện giờ thì khác, anh ta ngáy suốt đêm, mùi mồ hôi của anh ta thật không thể chịu nổi, hoặc hơi thở của anh ta không được thơm tho và khi anh ta hôn bạn thì bạn cảm thấy ngạt thở.

Chỉ những điều nhỏ nhặt, những điều rất nhỏ nhặt; người ta không bao giờ nghĩ đến chúng khi họ đang yêu. Có ai quan tâm đến phòng tắm? Có ai quan tâm đến tiếng ngáy? Nhưng khi bạn chung sống với một người thì một ngàn lẻ một việc khác nhau xuất hiện và bất kỳ việc nhỏ nhặt nào cũng trở thành một viên đá và có thể hủy hoại bông hoa của tình yêu.

Thế nên tôi không có ý muốn nói rằng sự cam kết là một lời hứa hẹn. Tôi chỉ muốn nói rằng *khoảnh khắc bạn đang yêu* là một khoảnh khắc cam kết.

Nếu một ngày nào đó bạn bỏ rơi người phụ nữ của bạn hoặc người phụ nữ của bạn bỏ rơi bạn, bạn sẽ không hét vào mặt cô ta rằng “Cô đã từng nói

với tôi rằng cô sẽ luôn luôn ở bên tôi. Giờ thì sao? Tại sao cô lại bỏ đi?”. Nếu bạn yêu thương thì bạn đã biết được tình yêu là gì, bạn sẽ thông cảm cho cô ấy. Tình yêu có sự cam kết.

Tình yêu là một điều bí ẩn. Khi nó xuất hiện, mọi việc đều như thiên đàng. Khi nó biến mất, mọi việc trở thành vô nghĩa. Trước đây bạn không thể sống mà không có người phụ nữ này, giờ đây bạn không thể sống khi có người phụ nữ này.

Bạn hỏi tôi rằng “Ngài khiến tôi bối rối khi ngài nói về sự khác biệt giữa sự ham thích và sự yêu thương. Ngài nói rằng tình yêu là sự cam kết, nhưng tôi nghĩ rằng sự cam kết là một hình thức khác của sự lưu luyến”.

Tôi nói về sự cam kết theo ý tưởng khác, bạn nói về sự cam kết theo ý tưởng khác. Sự cam kết của bạn thuộc pháp luật, sự cam kết của tôi không liên quan gì đến pháp luật. Tôi chỉ muốn mô tả cho bạn thấy phẩm chất của tình yêu, những gì xảy ra khi bạn sống cùng tình yêu: Sự cam kết xuất hiện. Sự cam kết không tạo ra tình yêu, chính tình yêu tạo ra nó. Tình yêu xuất hiện trước, sự cam kết theo sau. Nếu một ngày nào đó tình yêu biến mất, sự cam kết đó cũng biến mất; nó chỉ là chiếc bóng của tình yêu.

Tôi hiểu ý bạn muốn nói gì. Ý bạn là: Khi tình yêu biến mất, vậy thì những gì trước đây bạn đã cam kết thì sao? Đó là ý bạn muốn nói. Bạn muốn

rằng sự cam kết này phải luôn tồn tại ngay cả khi tình yêu đã biến mất. Bạn đang muốn nói đến sự cam kết trước pháp luật.

Bạn hãy nhớ nhé, khi bạn lắng nghe tôi, bạn hãy cố gắng lưu ý đến ý nghĩa sau câu nói của tôi. Đây là điều khó khăn, nhưng bạn phải cố gắng. Khi bạn cố gắng, dần dần cánh cửa sổ sẽ được mở ra và bạn có thể hiểu được ý tôi muốn nói gì. Nếu không thế thì sẽ có sự bối rối: tôi nói điều này và bạn nghe ra điều khác.

▪ *Ngay cả khi một cảm xúc giống như tình yêu xuất hiện, ngay lập tức sau đó tôi bắt đầu cảm thấy rằng đó không phải là tình yêu, hoàn toàn không phải là tình yêu. Đó chỉ là ham muốn tình dục hoặc một cái gì đó đại loại như thế.*

Thế thì có gì sai trái nào? Tình yêu phải bắt nguồn từ tình dục. Nếu bạn tránh né tình dục, bạn sẽ tránh luôn khả năng xuất hiện tình yêu. Tình yêu không phải là tình dục, đúng thế; nhưng tình yêu không thể xuất hiện mà không có tình dục, điều đó cũng đúng. Tình yêu cao hơn tình dục, vâng, nhưng nếu bạn vứt bỏ hoàn toàn tình dục thì điều đó có nghĩa là bạn cũng vứt bỏ mọi khả năng bông hoa xuất hiện từ vũng bùn. Tình yêu là hoa sen, tình dục là vũng bùn, hoa sen xuất hiện từ vũng bùn đó.

Bạn hãy ghi nhớ điều đó; nếu không bạn sẽ không bao giờ có được tình yêu. Cùng lắm thì bạn

cũng chỉ có thể giả vờ như là bạn đã vượt qua được tình dục. Vì nếu không có tình yêu thì chẳng ai có thể vượt qua được tình dục; bạn có thể đè nén nó. Khi bị đè nén thì nó trở thành một loại thuốc độc. Nó lan tràn trong toàn cơ thể bạn, nó hủy hoại bạn. Tình dục khi được chuyển hóa thành tình yêu có thể giúp bạn có được sự thăng hoa. Bạn cảm thấy như thể mình đang bay lượn giữa bầu trời. Bạn bắt đầu mọc thêm đôi cánh. Với thứ tình dục bị đè nén, bạn cảm thấy như thể bạn đang mang trên mình một gánh nặng, cứ như thể một tảng đá to được đeo vào cổ bạn. Với thứ tình dục bị đè nén, bạn đánh mất mọi khả năng tung bay trên bầu trời xanh. Với thứ tình dục được chuyển hóa thành tình yêu, bạn đã vượt qua được thử thách của cuộc sống.

Bạn đã có được loại nguyên liệu thô để làm việc, để sáng tạo. Tình dục là thứ nguyên liệu thô.

Tôi đã nghe kể rằng...

Berkowitz và Michaelson, họ không những là đồng nghiệp mà còn là bạn thân, đã thỏa thuận với nhau rằng: Ai chết trước sẽ quay về để kể cho người còn lại biết về thiên đàng.

Sáu tháng sau, Berkowitz qua đời. Anh ta là một người rất đạo đức, giống như một vị thánh, anh ta dường như chưa bao giờ làm điều gì sai trái, anh ta luôn tránh xa những ham muốn về thể xác. Michaelson chờ đợi bạn mình quay trở

về. Michaelson chờ đợi trong kiên nhẫn trong suốt một khoảng thời gian dài.

Rồi một năm sau ngày Berkowitz qua đời, Berkowitz quay về. Khi ấy trời đã khuya, Michaelson đang nằm trên giường.

"Michaelson, Michaelson", một giọng nói vang lên.

"Anh đó sao, Berkowitz?"

"Vâng".

"Hãy nói cho tôi biết nơi anh ở ra sao?"

"Chúng tôi dùng điểm tâm và sau đó chúng tôi làm tình, rồi chúng tôi ăn trưa và chúng tôi làm tình, chúng tôi ăn tối và rồi chúng tôi làm tình".

"Thiên đàng là thế sao?", Michaelson hỏi.

"Ai nói rằng thiên đàng là như thế?", Berkowitz nói, "Tôi đang ở Wisconsin, tôi là một con bò đực".

Bạn hãy nhớ, đây là những gì xảy ra với những ai đè nén tình dục. Không gì khác có thể xảy ra bởi vì toàn bộ sinh lực bị đè nén trở thành một gánh nặng và nó kéo bạn xuống. Bạn trở thành thứ thấp hơn con người.

Nếu tình yêu bắt nguồn từ tình dục, bạn bắt đầu bay cao lên. Vậy thì bạn hãy ghi nhớ – bạn muốn trở thành thứ gì, một vị Phật hay một con bò đực, điều này tùy thuộc vào bạn. Nếu bạn muốn trở thành một vị Phật thì bạn đừng sợ hãi tình

dục. Bạn hãy dẫn mình vào nó, biết rõ nó, ngày càng tỉnh táo hơn về nó. Bạn hãy cẩn thận; nó là một loại sinh lực vô cùng mạnh. Bạn hãy thiền định và chuyển hóa nó, từng chút một, thành tình yêu. Nó là một loại nguyên liệu thô, giống như một viên kim cương chưa được mài dũa. Bạn cần phải gọt dũa nó, đánh bóng nó; rồi thì nó sẽ có được giá trị phi thường. Nếu một ai đó tặng bạn một viên kim cương chưa được mài dũa, bạn có thể không nhận ra được đó là một viên kim cương.

Dường như bạn, người đặt câu hỏi, có vẻ lo sợ: Đó chỉ là ham muốn tình dục hoặc một cái gì đó đại loại như thế. Bạn không cần phải kìm nén nó. Chẳng có gì sai trái ở đây cả; nhân loại là loài động vật có giới tính, có tình dục. Chúng ta là thế đấy. Vì thế nên cuộc sống mới có ý nghĩa đối với chúng ta. Chính vì thế nên chúng ta có mặt ở đây, trong đời sống này. Bạn hãy dẫn mình vào nó. Nếu bạn không tiếp cận nó thì bạn sẽ chẳng bao giờ chuyển hóa được nó. Tôi không có ý muốn nói rằng bạn hãy nuông chiều ham muốn tình dục nhiều hơn nữa. Tôi muốn nói rằng bạn hãy tìm hiểu nó thật sâu sắc, thiền định để thấu hiểu nó là gì. Ất hẳn nó phải có một giá trị nào đó rất sâu sắc bởi vì chính bạn cũng được sinh ra từ nó, vì toàn bộ cuộc sống này đều phụ thuộc vào nó.

Tình dục là điểm khởi đầu, không phải là điểm kết thúc.

Có ba loại người khác nhau. Một loại nghĩ rằng tình dục là điểm kết thúc. Họ là những người sống cuộc sống buông thả theo tình dục. Họ bỏ lỡ ý nghĩa của cuộc sống vì tình dục là điểm khởi đầu chứ không phải điểm kết thúc. Loại thứ hai là những người phản đối tình dục. Họ thậm chí còn không muốn tình dục là điểm khởi đầu, họ cắt phăng tình dục ra khỏi đời sống của họ. Khi họ cắt phăng tình dục, đồng thời họ cũng cắt phăng chính họ. Khi họ phá hủy tình dục, đồng thời họ cũng tự phá hủy chính mình. Cả hai loại người này đều mang thái độ sai lạc.

Còn có một loại người thứ ba, họ sáng suốt hơn, họ nhìn thẳng vào cuộc sống. Họ không mang theo bên mình bất kỳ một học thuyết hay một chủ nghĩa nào, họ chỉ cố gắng tìm hiểu cuộc sống. Họ nhận thấy rằng tình dục là điểm khởi đầu chứ không phải điểm kết thúc. Tình dục chỉ là một cơ hội để chúng ta phát triển vượt qua được nó (nhưng người ta phải đi xuyên qua nó).

▪ Ở phương Đông, người ta khẳng định rằng mối quan hệ hôn nhân là một mối quan hệ thật chặt, người này phải chung sống với người nọ suốt đời. Ở phương Tây, ngày nay người ta bay lượn hết mối quan hệ này đến mối quan hệ khác. Ngài ủng hộ quan điểm nào?

Tôi ủng hộ tình yêu.

Hãy để tôi giải thích nhé: Hãy thật lòng yêu thương và đừng quan tâm đến đối tác. Chống bạn,

vợ bạn hay bất kỳ ai cũng không thành vấn đề. Vấn đề ở đây là liệu bạn có thật lòng yêu thương hay không. Nếu bạn chung sống cùng một người đàn ông hoặc một người phụ nữ và bạn không yêu thương họ, khi đó bạn đang sống trong tội lỗi. Nếu bạn kết hôn với một ai đó và bạn không yêu thương người đó và bạn vẫn tiếp tục chung sống với họ, làm tình cùng họ, khi đó bạn đang phạm lỗi với tình yêu.

Bạn quyết định chống lại tình yêu vì những nghi thức của xã hội. Việc này cũng sai trái chẳng khác gì việc bạn hãm hiếp một phụ nữ. Bạn hãm hiếp một phụ nữ; đó là một tội ác vì bạn không yêu cô ta và cô ta cũng không yêu bạn. Việc bạn chung sống cùng một người phụ nữ mà không yêu thương cô ta cũng thế. Đây là sự cưỡng hiếp – xã hội chấp nhận, dĩ nhiên, nhưng nó là sự cưỡng hiếp – và bạn đang chống phá tình yêu.

Thế nên, giống như ở phương Đông, người ta quyết định chung sống trọn đời với người bạn tình; chẳng có gì sai trái cả. Nếu bạn vẫn thật lòng yêu thương chồng hoặc vợ mình và bạn chung sống trọn đời với họ, đây là một trong những điều tốt đẹp nhất. Nhưng, chín mươi chín phần trăm các cuộc hôn nhân không có tình yêu; các bạn chỉ đơn giản là chung sống nhưng không có tình yêu. Sự chung sống chỉ là sự chung sống, đó không phải là tình yêu. Đừng bao giờ nhầm lẫn nó là tình yêu.

Nhưng nếu có thể, nếu bạn yêu thương một người và sống trọn đời với anh ta hoặc cô ta thì sự thân thiết sẽ phát triển và tình yêu sẽ ngày thêm sâu sắc. Sự thân thiết không thể xuất hiện, tình yêu không thể ngày thêm sâu sắc, nếu bạn không ngừng thay đổi chồng hoặc vợ. Cũng giống như khi bạn thay đổi hết cây này đến cây khác trong khu vườn nhà bạn, làm sao chúng có thể bén rễ được. Để bén rễ thì nó cần phải được trồng tại một chỗ duy nhất. Rồi thì rễ của nó sẽ phát triển, bám sâu vào đất hơn, mạnh khỏe hơn.

Sự thân thiết là điều tốt, sự chung thủy là điều đẹp nhưng nền tảng cơ bản của nó là tình yêu. Nếu một nhánh cây mọc lên tại một nơi chỉ có đá, tốt hơn hết bạn hãy bứng nó đi, nó nhất định không thể phát triển trên đá. Đừng khẳng khái rằng nó nhất định phải nằm tại chỗ. Hãy chân thật với chính mình, hãy chân thật với cuộc sống. Hãy bứng nó đi chỗ khác vì lúc này nó không thể sống được.

Ở phương Tây, người ta không ngừng thay đổi họ có quá nhiều các mối quan hệ khác nhau. Tình yêu bị giết chết qua cả hai cách này: không thay đổi và thay đổi không ngừng. Ở phương Đông nó bị giết chết vì người ta sợ sự thay đổi. Ở phương Tây nó bị giết chết vì người ta sợ sự không thay đổi, người ta sợ bởi vì tình yêu đó trở thành sự cam kết. Trước khi tình yêu trở thành sự cam kết, bạn hãy thay đổi, nhờ đó bạn vẫn luôn tự do, luôn trôi

nổi bông bênh. Thế nên sự phóng túng, sự trác táng xuất hiện và phát triển. Nhân danh sự tự do, tình yêu bị bóp nghẹt, tình yêu bị bỏ đói. Tình yêu bị giết chết qua cả hai cách này. Ở phương Đông, người ta bám lấy sự an toàn, thủ tục, sự không thay đổi; ở Tây phương, người ta bám lấy sự tự do của bản ngã. Nhưng tình yêu chết qua cả hai cách này.

Tôi ủng hộ tình yêu. Tôi không phải là người phương Đông cũng chẳng phải là người phương Tây, tôi cũng chẳng quan tâm đến việc bạn thuộc quốc tịch nào, xã hội nào, nền văn hóa nào. Tôi chẳng thuộc về một xã hội nào cả. Tôi ủng hộ tình yêu.

Bạn hãy luôn nhớ rằng: nếu đó là mối quan hệ yêu thương, tốt. Trong khi tình yêu vẫn còn tồn tại trong mối quan hệ này, bạn hãy sống trọn vẹn cùng nó. Khi đó tình yêu có thể chuyển hóa bạn. Nếu tình yêu không còn tồn tại, tốt hơn hết bạn hãy thay đổi. Nhưng khi đó, bạn đừng để mình trở thành một người nghiện sự thay đổi. Đừng để sự thay đổi trở thành một thói quen. Đừng thay chồng đổi vợ như khi thay đổi một chiếc xe hơi.

Bạn hỏi tôi là tôi ủng hộ phương cách của phương Đông hay phương Tây. Không cái nào cả. Bạn cần phải bước theo sự thiêng liêng. Sự thiêng liêng là gì? Bạn hãy thật lòng yêu thương. Nếu không có tình yêu, bạn không được phép làm bất

kỷ điều gì. Nếu bạn không yêu thương vợ mình, bạn đừng chạm vào cô ấy, vì đó là sự xâm phạm, sự lợi dụng. Nếu bạn không yêu thương vợ mình, đừng ngủ cùng cô ấy; điều đó trái với quy luật của tình yêu và đó là quy luật tối thượng. Chỉ khi bạn yêu thương thì bạn mới được phép.

Có một người hỏi Augustine “Tôi là một người vô giáo dục và tôi không thể đọc được Kinh thánh cũng như những cuốn sách thuyết giáo khác. Ngài hãy cho tôi một lời khuyên thật ngắn gọn. Tôi tất ngu ngốc và trí nhớ của tôi rất kém, ngài hãy nói thật ngắn gọn để tôi có thể ghi nhớ và làm theo”. Augustine là một triết gia vĩ đại, một Thánh nhân và ông đã có những bài thuyết giáo nổi tiếng, trước đây chưa một ai đặt ra cho ông một yêu cầu như thế này. Ông nhắm mắt lại, thiền định suốt nhiều tiếng đồng hồ, người ta kể thế. Người này nói “Làm ơn đi, nếu ngài đã tìm ra được thì hãy nói cho tôi biết để tôi có thể đi, tôi đã chờ đợi nhiều tiếng đồng hồ rồi”. Augustine nói “Ta không thể tìm ra bất kỳ thứ gì ngoại trừ thứ này: Tình yêu. Hãy yêu thương và rồi người được phép làm bất kỳ điều gì người muốn. Hãy yêu thương”.

Jesus nói “Thượng đế là tình yêu”. Tôi nói với bạn rằng “Tình yêu là Thượng đế”. Hãy quên tất cả về Thượng đế; tình yêu sẽ giúp bạn. Hãy có đủ dũng khí để sống cùng tình yêu; đừng quan tâm đến bất kỳ thứ gì cả. Nếu bạn có tình yêu, mọi việc đều có thể.

Trước tiên, bạn đừng sống cùng người phụ nữ hay người đàn ông mà bạn không yêu thương. Đừng chung sống chỉ vì sở thích; đừng chung sống chỉ vì tình dục. Đừng che giấu điều gì cả, hãy chân thật. Hãy vứt bỏ mọi chiếc mặt nạ bạn đã và đang đeo. Hãy chân thật. Hãy thể hiện rõ lòng mình. Giữa hai người yêu nhau không nên có bất kỳ bí mật nào, nếu không thế thì tình yêu sẽ biến mất. Hãy vứt bỏ mọi sự bí mật. Bạn không nên che giấu bất kỳ điều gì. Bất kỳ điều gì xuất hiện trong lòng bạn đều cần được công khai. Theo thời gian, các bạn sẽ nhận thấy rằng qua thứ tình yêu hoàn toàn trong sáng này tâm hồn các bạn sẽ thăng hoa.

Qua mối quan hệ gần gũi chân thật này bạn sẽ gặp gỡ được người phụ nữ bên trong chính mình và người đàn ông bên trong chính mình. Người phụ nữ bên ngoài là cánh cửa đưa bạn đến với người phụ nữ bên trong chính bạn; người đàn ông bên ngoài là cánh cửa đưa bạn đến với người đàn ông bên trong chính bạn.

Sự cực khoái chỉ xuất hiện bên trong bạn khi người phụ nữ bên trong và người đàn ông bên trong gặp nhau. Đó là ý nghĩa của biểu tượng Ấn giáo *Ardhanarishwar*. Chắc bạn đã trông thấy tượng Shiva nửa nam nửa nữ rồi chứ, mỗi người đàn ông là một nửa đàn ông và một nửa phụ nữ; mỗi người phụ nữ là một nửa phụ nữ và một nửa đàn ông. Phải là như thế vì một nửa linh hồn bạn bắt nguồn từ cha bạn và nửa còn lại bắt nguồn từ

mẹ bạn, bạn là cả hai người. Sự hòa hợp bên trong là điều cần thiết. Nhưng để đạt được sự hòa hợp bên trong thì bạn cần phải có người phụ nữ bên ngoài để phản ứng với người phụ nữ bên trong. Qua người phụ nữ bên ngoài, bạn có thể gặp được người phụ nữ bên trong chính mình; tương tự như thế đối với người đàn ông.

Nên nếu mối quan hệ này tồn tại trong một khoảng thời gian dài thì nó sẽ trở nên tốt đẹp hơn, vì người phụ nữ bên trong cần phải có thời gian để thức tỉnh. Như những gì đang diễn ra ở phương Tây—những mối tình chớp nhoáng—người phụ nữ bên trong, người đàn ông bên trong không có thời gian để thức tỉnh. Dĩ nhiên, nếu bạn liên tục thay đổi người phụ nữ và người đàn ông của mình thì bạn sẽ trở nên loạn thần kinh vì có quá nhiều việc, quá nhiều âm thanh xen vào tâm hồn bạn. Có khả năng rằng bạn sẽ nghiện sự thay đổi.

▪ Gần đây, tôi bắt đầu nhận thấy rằng ngay cả người yêu của tôi cũng trở nên xa lạ đối với tôi. Đồng thời, trong tôi xuất hiện một khao khát muốn chế ngự sự xa lạ giữa hai chúng tôi. Dường như chúng tôi là hai đường thẳng song song không bao giờ gặp nhau. Thế giới của tâm hồn có giống với thế giới địa lý không. Hoặc có sự thay đổi nào để hai đường thẳng song song này có thể gặp nhau không?

Đây là một trong những khó khăn mà những người yêu nhau đều gặp phải. Không có cách nào

để những người yêu nhau có thể vút bỏ được sự xa lạ giữa họ. Thật ra, toàn bộ sự vận hành của tình yêu là: hai người yêu nhau là hai người đến từ hai thái cực. Họ càng cách xa nhau thì họ càng hấp dẫn nhau. Sự cách xa của họ là sự hấp dẫn của họ. Họ đến gần nhau, rất gần nhưng họ không bao giờ trở thành một. Họ đến gần nhau đến mức chỉ cần một bước nữa là họ trở thành một. Nhưng bước đó chưa bao giờ thành sự thật.

Ngược lại, khi họ ở rất gần nhau, ngay lập tức họ bắt đầu tách xa nhau. Vì khi họ ở rất gần nhau thì sự hấp dẫn của họ biến mất; họ bắt đầu đánh nhau, họ bắt đầu cần nhau, họ bắt đầu có ác ý. Đây chính là yếu tố khiến họ lại cách xa nhau. Khi khoảng cách xuất hiện, họ lại bắt đầu cảm thấy bị hấp dẫn bởi nhau nên việc này xảy ra một cách nhịp nhàng: gần rồi lại xa; gần rồi lại xa.

Có sự khao khát muốn hòa hợp thành một nhưng ở mức độ sinh lý, ở mức độ thể xác thì việc hòa hợp thành một là điều không thể. Ngay cả trong khi các bạn đang làm tình thì việc hòa hợp cũng không thể xảy ra.

Bạn nói rằng *“Gần đây, tôi bắt đầu nhận thấy rằng ngay cả người yêu của tôi cũng trở nên xa lạ đối với tôi”*. Đây là điều tốt. Đây là một phần của quá trình phát triển sự thấu cảm. Chỉ có trẻ con mới nghĩ rằng chúng biết rõ về nhau. Bạn thậm chí còn không biết rõ chính mình, làm sao bạn có

thể cho rằng mình biết rõ người khác?

Người yêu của bạn không tự biết mình, bạn cũng không tự biết mình. Hai tâm hồn không biết nhau, hai người xa lạ không biết điều gì về chính mình đang cố gắng tìm hiểu nhau. Đây là sự cố gắng vô ích. Cuối cùng họ cũng thất vọng. Đó là lý do tại sao những người yêu nhau luôn tức giận với nhau. Họ nghĩ rằng anh ta, hoặc cô ta, không cho mình bước vào thế giới riêng của anh ta: “Anh ta luôn giữ khoảng cách với mình”. Cả hai tiếp tục suy nghĩ theo cách đó. Nhưng không đúng như thế, mọi lời phàn nàn đều sai lạc. Đơn giản là do họ không hiểu được quy luật của tự nhiên.

Ở mức độ thể chất, các bạn có thể đến gần nhau, nhưng các bạn không thể hòa hợp thành một. Chỉ ở mức độ tâm hồn các bạn mới có thể hòa hợp thành một nhưng chỉ trong một lúc nào đó, không mãi mãi.

Bạn nói rằng “Đồng thời, trong tôi xuất hiện một khao khát muốn chế ngự sự xa lạ giữa hai chúng tôi”. Nếu bạn tiếp tục cố gắng ở mức độ thể chất thì bạn sẽ tiếp tục thất bại. Niềm khao khát này cho thấy rằng tình yêu cần phải vượt qua khỏi mức độ thể chất, rằng tình yêu là một cái gì đó cao hơn thể chất, một cái gì đó vĩ đại hơn thể chất, một cái gì đó sâu sắc hơn thể chất. Trừ khi bạn khám phá được thế giới nội quan của mình, bạn sẽ không bao giờ thỏa mãn được niềm khao khát này.

Có một điều thật lạ là ngày bạn có thể hòa hợp cùng người yêu của mình thì ngày đó bạn cũng sẽ hòa hợp cùng toàn bộ cuộc sống này.

Bạn nói rằng “Đường như chúng tôi là hai đường thẳng song song không bao giờ gặp nhau”. Có lẽ bạn không biết được khoảng cách không thuộc thuật toán O-clit vì người ta không dạy bạn về điều này ở trường học. Chúng ta được học về khoảng cách thuộc thuật toán O-clit, điều này đã xảy ra cách đây hai ngàn năm. Trong thuật toán O-clit thì hai đường thẳng song song không bao giờ gặp nhau. Nhưng người ta nói rằng nếu bạn cứ kéo dài ra mãi, mãi và mãi thì chúng sẽ gặp nhau. Khám phá mới nhất cho thấy rằng không tồn tại hai đường thẳng song song; đó là lý do tại sao chúng lại gặp nhau. Bạn không thể tạo ra hai đường thẳng song song.

Những khám phá mới thật lạ. Thậm chí bạn còn không thể tạo ra một đường thẳng bởi vì trái đất của chúng ta hình tròn. Nếu bạn vẽ ra một đường thẳng, rồi bạn kéo dài nó ra đến mãi mãi, cuối cùng hai đầu đoạn thẳng này sẽ gặp nhau và tạo ra một đường tròn. Nếu một đường thẳng có thể tạo ra một đường tròn thì ngay từ đầu nó đã không phải là một đường thẳng; nó chỉ là một đoạn của một đường tròn vô cùng lớn, nó chỉ là một phần của hình cung vô cùng lớn, không phải là một đường thẳng. Khi chúng ta không vẽ được đường thẳng thì làm sao chúng ta có thể nói đến

hai đường thẳng song song? Không có hai đường thẳng song song.

Nếu đây là vấn đề về hai đường thẳng song song thì có khả năng hai người yêu nhau sẽ gặp nhau tại một nơi nào đó có thể khi cả hai đều già cả và không còn sinh lực để tranh cãi với nhau nữa.

Về lâu về dài họ thậm chí có thể không còn trò chuyện cùng nhau nữa. Vì khi họ bắt đầu nói thì đó là điểm khởi đầu của mọi tranh cãi, những tranh cãi quen thuộc. Khi đó họ có thể gặp nhau, nhưng không một tình yêu nào xuất hiện cả.

Việc họ không thể gặp nhau là một việc tốt bởi nếu những người yêu nhau có thể thỏa mãn khao khát hòa hợp ở mức độ thể xác thì họ sẽ không bao giờ cố gắng ngược nhìn lên. Họ sẽ không bao giờ cố gắng khám phá xem cái gì ẩn phía sau thể xác: hữu thức, tâm hồn, linh hồn, Thượng đế.

Bạn đừng buồn, bạn hãy vui lên. Bạn hãy vui khi không có khả năng hai hòa hợp ở mức độ thể chất. Nếu không thế thì những người yêu nhau sẽ không có cách nào để phát triển. Họ sẽ bị mắc kẹt bởi nhau, họ sẽ hủy hoại lẫn nhau.

Chẳng gì có hại khi bạn yêu thương một người lạ mặt. Thật ra, đây là một việc thú vị. Khi các bạn không ở bên nhau, sự hấp dẫn xuất hiện. Các bạn càng ở bên nhiều thì sự hấp dẫn càng suy yếu.

Mọi người vẫn không ngừng lặp đi lặp lại cùng một việc. Nếu bạn nhìn thẳng vào gương mặt của mọi người trên thế gian, bạn sẽ phải ngạc nhiên: Tại sao họ lại có vẻ buồn bã thế? Tại sao ánh mắt của họ cứ như thể là họ đã đánh mất mọi niềm hy vọng? Lý do ở đây rất đơn giản: sự lặp đi lặp lại. Sự lặp đi lặp lại tạo ra sự nhàm chán. Sự nhàm chán tạo ra sự buồn bã vì người ta biết được điều gì sẽ xảy ra vào ngày mai, ngày mốt... mãi đến khi họ nằm dưới nấm mồ, mọi việc không thay đổi, cùng một câu chuyện.

Finkelstein và Kowalski đang ngồi trong một quán rượu và xem bản tin truyền hình. Trong bản tin, họ trông thấy một người phụ nữ đang đứng trên thành cầu, dọa nhảy xuống tự sát. Finkelstein nói với Kowalski "Tôi sẽ cược với anh: nếu cô ta nhảy, tôi có hai mươi đô-la. Nếu cô ta không nhảy, anh có hai mươi đô-la. Đồng ý chứ?".

"Đồng ý", Kowalski nói.

Vài phút sau người phụ nữ này nhảy xuống và tự sát.

Kowalski lấy hai mươi đô-la từ túi mình và trao cho Finkelstein.

Một lát sau Finkelstein quay sang Kowalski và nói "Nhìn này, tôi không thể lấy hai mươi đô-la này của anh được. Tôi phải thú nhận rằng: Tôi đã xem bản tin này vào chiều nay.

Đây chỉ là hình ảnh lặp lại”.

“Không, không”, Kowalski nói “Anh hãy giữ lấy số tiền đó, anh đã chiến thắng rất công bằng và sòng phẳng. Anh biết không, tôi cũng đã xem bản tin này”.

“Anh đã xem à?”, Finkelstein nói “Thế tại sao anh lại cược với tôi rằng người phụ nữ sẽ không nhảy xuống?”.

“Ồ”, Kowalski nói “Tôi đã không nghĩ rằng cô ấy lại ngốc nghếch đến mức làm điều đó những hai lần”.

Cuộc sống là thế đấy...

Nỗi buồn này, sự chán chường này, đau khổ này trên thế giới có thể thay đổi nếu người ta hiểu được rằng họ đang đòi hỏi những điều không thể.

Đừng đòi hỏi những điều không thể.

Hãy tìm hiểu quy luật của cuộc sống và hòa hợp cùng nó.

Khao khát là điều hoàn toàn đúng, chỉ đối tượng mà chúng ta khao khát là không đúng. Điều đó tạo ra đau khổ và địa ngục. Hãy thay đổi đối tượng mà mình khao khát và cuộc sống của bạn sẽ trở thành thiên đàng.

Phần III

SỰ TỰ DO

Đàn ông đã biến phụ nữ thành nô lệ và phụ nữ đã biến đàn ông thành nô lệ. Dĩ nhiên, cả hai đều căm ghét cảnh nô lệ, cả hai đều phản kháng. Họ liên tục đấu tranh, mâu thuẫn; bất kỳ điều nhỏ nhặt nào cũng trở thành một cuộc tranh chấp lớn.

Nhưng cuộc đấu tranh thực sự đang diễn ra ở một nơi khác sâu thẳm trong tâm hồn; cuộc đấu tranh này là, họ đang tìm kiếm sự tự do. Họ không thể nói điều này một cách rõ ràng, có thể họ đã hoàn toàn quên mất sự tự do. Trong suốt hàng ngàn năm qua, đây là lối sống của họ. Họ đã trông thấy cha mẹ họ sống theo cùng một cách như thế, họ đã trông thấy ông bà họ sống theo cùng một cách như thế. Đây là lối sống của họ, họ đã chấp nhận nó. Sự tự do của họ bị hủy diệt.

Dường như chúng ta đang cố gắng bay lên cao chỉ với một bên cánh. Một vài người có được chiếc cánh của tình yêu, một số người có được chiếc cánh của sự tự do, cả hai đều không thể bay lên được. Chúng ta cần phải có cả hai cánh.

Chương chín

TABULA RASA

Các nhà triết học luôn tin rằng bản chất có trước sự hiện diện, rằng nhân loại được sinh ra với định mệnh của họ. Cũng giống như một hạt mầm, mọi tinh chất của nó đã sẵn có, vấn đề ở đây chỉ còn là sự phát triển của nó mà thôi. Không có sự tự do, đó là quan điểm của các triết gia trong quá khứ, họ cho rằng nhân loại đã có định mệnh riêng của họ. Họ cho rằng không ai có thể tác động đến định mệnh được tạo ra bởi Thượng đế.

Đây là quan điểm của những người tin vào thuyết tiền định, thuyết định mệnh. Toàn nhân loại đã phải chịu nhiều đau khổ do quan điểm này vì họ cho rằng không có khả năng tạo ra sự thay đổi cơ bản trong nhân loại. Không gì có thể thay đổi được nhân loại; mọi việc sẽ xảy ra như đã được sắp đặt sẵn. Phương Đông chịu ảnh hưởng sâu sắc nhất bởi quan điểm này. Khi không gì có thể thay

đối được, người ta bắt đầu chấp nhận mọi việc (sự nô lệ, sự nghèo đói, sự ngu muội), người ta phải chấp nhận nó. Đây không phải là sự hiểu biết, đây không phải là sự sáng suốt, đây không phải là những gì Đức Phật Gautama gọi là *tathata*. Đây chỉ là sự tuyệt vọng, sự vô vọng ẩn phía sau những ngôn từ đẹp đẽ.

Nhưng hậu quả của nó vô cùng nghiêm trọng. Bạn có thể nhận thấy rõ điều này ở Ấn Độ: sự nghèo đói, bệnh tật, người đui mù, người què quặt, hành khát. Không ai quan tâm đến việc này cả vì họ cho rằng đây là định mệnh của cuộc sống.

Nhưng toàn bộ quan điểm này hoàn toàn sai lạc. Đây chỉ là một sự an ủi, đây không phải là một khám phá qua việc nhìn nhận rõ thực tại. Đây chỉ là một hình thức che đậy vết thương của mình, đây chỉ là sự giải thích duy lý. Khi nào sự giải thích duy lý còn che giấu thực tại của bạn thì khi đó bạn còn sống trong bóng tối.

Bản chất không có trước sự hiện diện; ngược lại, sự hiện diện có trước bản chất. Nhân loại là loài duy nhất trên trái đất có sự tự do. Một con chó sinh ra là một con chó, nó sẽ sống như một con chó, nó sẽ chết như một con chó; nó không có sự tự do. Một bông hoa hồng sẽ luôn là một bông hoa hồng, nó không có khả năng thay đổi; nó không thể trở thành hoa sen. Nó không có sự chọn lựa, nó hoàn toàn không có sự tự do. Đây là điểm hoàn toàn khác biệt với con người.

Tôi nói rằng Charles Darwin không đúng vì ông ta bỏ qua sự khác biệt cơ bản này của con người. Sự khác biệt cơ bản này là: mọi động vật đều sinh ra với một vận mệnh nhất định nào đó, chỉ có con người là có thể thay đổi vận mệnh của mình. Nhân loại được sinh ra là một *tabula rasa*, một phiến đá sạch sẽ, không một tỳ vết, chưa có gì được viết lên đó cả. Bạn phải viết mọi thứ bạn muốn lên đó; đó sẽ là sự sáng tạo của bạn.

Con người không những tự do mà còn là *sự tự do*. Đó là bản chất cốt lõi của con người, đó là linh hồn của con người. Khi bạn phủ nhận sự tự do nơi con người, đó là lúc bạn phủ nhận kho tàng quý báu nhất của con người. Khi đó con người sẽ trở thành một gã hành khất, sẽ rơi vào một hoàn cảnh còn tệ hơn cả những loài động vật khác vì ít nhất chúng cũng đã có vận mệnh riêng của chúng. Khi đó con người không thể tồn tại.

Một khi chúng ta đã thấu hiểu được việc này, rằng nhân loại được sinh ra là *sự tự do*, khi đó mọi cánh cửa được mở toang. Khi đó bạn có thể tự quyết định xem mình muốn trở thành thứ gì và không muốn trở thành thứ gì; đó sẽ là sự sáng tạo của riêng bạn. Khi đó cuộc sống trở thành một cuộc phiêu lưu, một cuộc khám phá, một cuộc viễn chinh. Chân lý không được tạo ra sẵn cho bạn, bạn phải tạo ra nó. Nói cách khác, bạn tự tạo ra chính mình qua từng khoảnh khắc.

Ngay cả khi bạn chấp nhận học thuyết về định mệnh thì chính sự chấp nhận này cũng là một hành vi quyết định cuộc đời của bạn. Qua việc chấp nhận thuyết định mệnh bạn đã chọn cuộc sống của mình là một người nô lệ, đó là chọn lựa của bạn! Bạn đã chọn cách bước vào nhà tù, bạn đã chọn cách bị trói buộc nhưng đó vẫn là chọn lựa của bạn. Bạn không thể thoát ra khỏi chiếc nhà tù này được.

Di nhiên người ta sợ sự tự do vì sự tự do đồng nghĩa với sự mạo hiểm, sự rủi ro. Người ta không bao giờ biết được mình đang làm gì, mình đang đi đâu, kết quả cuối cùng sẽ là gì. Nếu bạn không chấp nhận định mệnh thì toàn bộ quyết định đều là của bạn. Bạn không thể đẩy trách nhiệm này sang cho người khác. Cuối cùng, bạn phải đứng thẳng trong cuộc sống và hoàn toàn chịu trách nhiệm về chính mình. Dù bạn có làm gì, dù bạn có là ai, bạn không thể né tránh nó; bạn không thể trốn chạy khỏi nó, đây là sự lo sợ. Vì người ta lo sợ nên người ta chọn quan điểm ủng hộ thuyết định mệnh.

Có một điều thật lạ, cả những người có tín ngưỡng lẫn những người không có tín ngưỡng đều đồng ý về một điểm – rằng không có sự tự do. Họ bất đồng về nhiều điểm nhưng họ lại cùng đồng ý về điểm này. Họ nói rằng họ là những người theo thuyết vô thần, không tín ngưỡng nhưng họ nói rằng con người được quyết định bởi xã hội, bởi nền

kinh tế, bởi chính trị. Con người không có tự do, hữu thức của con người được quyết định bởi những yếu tố ngoại vi.

Tôi nói với bạn rằng, bạn hoàn toàn được tự do, tự do không điều kiện. Đừng né tránh trách nhiệm; việc né tránh sẽ chẳng giúp được gì cho bạn. Bạn cần chấp nhận điều này càng sớm càng tốt vì ngay khi bạn chấp nhận bạn bắt đầu sáng tạo chính mình. Ngay khi bạn bắt đầu sáng tạo chính mình thì niềm vui xuất hiện, sự hài lòng xuất hiện. Cũng như một người họa sĩ tự vẽ bức tranh của chính mình, một niềm vui khôn xiết sẽ xuất hiện.

Lời cầu nguyện duy nhất phải là: chúng ta cần phải sáng tạo vì chỉ qua sự sáng tạo thì bạn mới có thể góp phần vào sự trọn vẹn của con người; không còn cách nào khác để góp phần.

Nhưng người ta vẫn luôn lo sợ và có nhiều lý do để họ lo sợ. Trước tiên, sự tự do mang tính mạo hiểm vì khi đó chỉ có bạn là người chịu trách nhiệm. Thứ hai, sự tự do có thể bị sử dụng sai mục đích vì bạn có thể chọn một thứ sai lạc để trở thành. Sự tự do có nghĩa là bạn có thể chọn điều đúng hoặc điều sai, nếu bạn chỉ tự do để chọn điều đúng thì đó không còn là sự tự do nữa. Cũng giống như khi Ford tạo ra những chiếc xe hơi của mình, tất cả đều màu đen. Ông ta đưa khách mời vào phòng trưng bày và nói "Các bạn có thể chọn bất kỳ màu nào".

Sự nguy hiểm ở đây là – thế nên sự lo sợ xuất hiện – điều sai lạc luôn dễ thực hiện hơn. Điều sai lạc giống như việc đi xuống dốc, điều đúng đắn giống như việc đi lên dốc. Việc đi lên dốc luôn khó khăn, bạn càng lên cao thì bạn càng gặp nhiều khó khăn. Nhưng việc đi xuống dốc thì luôn dễ dàng hơn. Bạn chẳng cần phải cố gắng gì cả, trọng lượng sẽ tự nhiên kéo bạn xuống. Bạn có thể chỉ cần lăn như một viên đá từ đỉnh đồi và viên đá này sẽ chạm tới đáy thung lũng; bạn không cần phải làm gì cả. Nhưng nếu bạn muốn nâng cao tâm hồn, nếu bạn muốn phát huy vẻ đẹp, sự thật, niềm vui thì bạn cần phải bước lên đỉnh cao nhất có thể và dĩ nhiên lúc này mọi việc khó khăn hơn.

Hơn nữa, bạn càng lên cao thì bạn càng có nguy cơ té ngã vì lúc này lối đi trở nên nhỏ hẹp hơn và bạn bị vây quanh bởi các thung lũng đen tối. Chỉ cần một bước sai lạc, bạn lập tức bị ngã lăn xuống vực sâu, bạn sẽ biến mất. Việc bước đi trên đất bằng luôn dễ dàng hơn, bạn không cần phải quan tâm đến bất kỳ độ cao nào.

Sự tự do cho bạn cơ hội hoặc rơi xuống thành loài động vật hoặc vươn lên thành thiên thần. Sự tự do là một chiếc thang. Một đầu của nó chạm đến thiên đường, đầu còn lại chạm đến địa ngục. Nó cũng là một chiếc thang; sự chọn lựa là ở bạn, hướng đi là do bạn quyết định.

Sự không tự do không thể bị vận dụng sai.

Người tù không thể vận dụng sai hoàn cảnh của mình – anh ta luôn bị trói buộc, anh ta không có sự tự do để làm bất kỳ điều gì cả, anh ta không có khả năng vận dụng sai. Đó là hoàn cảnh của mọi loài động vật ngoại trừ con người. Chúng không được tự do; chúng được sinh ra là một loài vật nào đó, đó là định mệnh của chúng và chúng sẽ hoàn tất định mệnh này. Không một thử thách nào xuất hiện trong cuộc sống của chúng. Chỉ có con người mới cần phải đối mặt với thử thách, những thử thách to lớn. Rất ít người chọn hướng đi mạo hiểm này, hướng đi lên cao, hướng đến đỉnh điểm. Rất ít người – Đức Phật, Jesus – rất ít người, chỉ có thể đếm trên đầu ngón tay.

Tại sao toàn nhân loại không chọn hướng đi như Đức Phật, như Jesus, như Krishnamurti? Tại sao? Vì một lý do đơn giản: đó là việc mạo hiểm. Tốt hơn hết bạn đừng nghĩ về nó, tốt hơn hết bạn hãy chấp nhận rằng nhân loại không có sự tự do, bạn đã được quyết định bởi định mệnh.

Chỉ có sự tự do mới bị sử dụng sai, sự nô lệ không bị sử dụng sai. Đó là lý do tại sao bạn nhận thấy ngày nay vô số những hỗn loạn đang diễn ra trên thế giới. Trước đây hỗn loạn không bao giờ xuất hiện vì lý do đơn giản là trước đây nhân loại không có sự tự do. Bạn nhận thấy ở Mỹ xuất hiện nhiều hỗn loạn hơn cả vì lý do đơn giản là ở đó họ có sự tự do lớn nhất mà chưa một nơi nào trên thế giới có được. Nơi nào có sự tự do thì nơi đó có hỗn

loạn. Nhưng hỗn loạn là thứ cần có vì những ngôi sao sáng luôn được sinh ra từ sự hỗn loạn.

Tôi không trao cho bạn bất kỳ một phương pháp rèn luyện hay một kỷ luật nào vì mọi kỷ luật đều là một hình thức tinh vi của sự nô lệ. Tôi không trao cho bạn bất kỳ một lời khuyên nào vì mọi lời khuyên từ bên ngoài sẽ gò ép bạn. Tôi chỉ nói với bạn phương cách sống tự do và tự mình quyết định chính mình, tự mình làm những gì mình muốn làm với sự tự do của mình. Nếu bạn muốn rơi xuống để trở thành loài động vật thì đó là quyết định của bạn, bạn hoàn toàn có quyền làm điều đó vì đây là cuộc đời của bạn. Nếu bạn quyết định như thế thì đó là đặc quyền của bạn. Nhưng nếu bạn thấu hiểu sự tự do và giá trị của nó thì bạn sẽ không rơi xuống; bạn sẽ bay lên thành thiên thần.

Chương mười

SỰ NÔ LỆ CƠ BẢN

Tình dục là bản năng mạnh mẽ nhất ở nhân loại. Một số kẻ hiểu rõ rằng tình dục là sinh lực mạnh mẽ nhất của nhân loại. Nó cần phải được chế ngự. Nếu nhân loại được phép hoàn toàn tự do về tình dục thì sẽ chẳng có cách nào để kềm chế họ được. Việc lợi dụng họ để làm theo mọi luật lệ sẽ trở thành điều không thể.

Bạn không nhận thấy điều này đang diễn ra sao? Khi bạn muốn một con bò bị tròng vào ách để kéo xe, bạn làm gì? Bạn thiến nó, bạn hủy hoại sinh lực tình dục của nó. Bạn đã trông thấy sự khác biệt giữa một con bò đực bị thiến và một con bò đực bình thường chưa? Quá khác biệt! Một con bò đực bị thiến là một kẻ nô lệ, nó thật tội nghiệp. Một con bò đực không bị thiến là một con bò đực đẹp đẽ, mạnh khỏe, tinh táo. Bạn hãy nhìn một con bò đực không bị thiến đang bước đi, nó bước đi

như một vị tướng ra trận! Bạn hãy nhìn một con bò đực bị thiến đang kéo xe, trông nó như kẻ bại trận!

Ồ con người cũng vậy. Bản năng tình dục đã bị cắt bỏ, đã bị làm cho khập khiễng, què quặt. Ngày nay nhân loại không sống như một con bò đực bình thường, họ sống như một con bò đực bị thiến và mỗi người đang kéo trên vai mình hàng ngàn cỗ xe. Bạn hãy quan sát và bạn sẽ nhận thấy rằng sau lưng mình là một ngàn cỗ xe.

Tại sao bạn không thắng ách một con bò đực bình thường được? Con bò này quá mạnh khỏe. Nếu nó trông thấy một con bò cái đi ngang qua, nó sẽ hất cả bạn lẫn cỗ xe xuống đất để chạy theo con bò cái. Nó sẽ chẳng màng đến việc bạn là ai, nó sẽ chẳng mảy may nghe lời bạn. Bạn không thể kiểm soát hay chế ngự được một con bò đực bình thường. Sinh lực tình dục là sinh lực cuộc sống; nó không thể bị kiểm soát. Một số người không quan tâm đến bạn, họ chỉ quan tâm đến việc gò ép bạn theo một hướng nhất định nào đó.

Sự đè nén tình dục là sự nô lệ cơ bản của con người. Nhân loại không thể tự do trừ khi tình dục được tự do. Nhân loại không thể thực sự tự do trừ khi sinh lực tình dục của họ được phép phát triển tự nhiên.

Có năm mảnh khỏe để biến một người thành một kẻ nô lệ, thành một đối tượng khập khiễng, què quặt.

Thứ nhất là:

Nếu bạn muốn thống trị anh ta thì bạn cần phải biến anh ta thành một kẻ càng yếu đuối càng tốt. Nếu ai đó muốn thống trị bạn thì họ cần phải làm cho bạn trở nên yếu đuối. Cách tốt nhất để biến một người mạnh khỏe thành một người yếu đuối là không cho họ sự tự do phát triển tình yêu. Tình yêu là một loại dưỡng chất cho tâm hồn. Ngày nay các nhà tâm lý học khám phá ra rằng nếu một đứa bé không có được tình yêu thì nó sẽ tự héo hắt và trở nên yếu đuối. Bạn có thể cho nó sữa, thuốc men, mọi thứ nhưng bạn đừng cho nó tình yêu. Đừng ôm ấp nó, đừng hôn hít nó, đừng cười đùa với nó, nó sẽ ngày một yếu đuối thêm. Nó có khả năng chết nhiều hơn là sống.

Điều gì đã xảy ra? Tại sao? Khi bạn ôm hôn nó thì nó cảm thấy được an ủi, được chấp nhận, được yêu thương. Nó bắt đầu cảm thấy rằng nó là một người có giá trị, nó bắt đầu cảm nhận được ý nghĩa của cuộc sống.

Ngày nay, ngay từ khi họ còn nhỏ chúng ta đã bỏ đói họ; chúng ta không để tình yêu phát triển trong họ. Chúng ta cố gắng ép buộc các thanh niên nam nữ không được yêu nhau trừ khi họ kết hôn. Khi được mười bốn tuổi thì sinh lực tình dục trong họ đã phát triển đầy đủ. Nhưng nền giáo dục của họ lại kéo dài lâu hơn, hơn mười năm, mãi đến khi họ được hai mươi bốn hoặc hai mươi lăm tuổi – khi

dó họ sẽ nhận được bằng Cử nhân, Kỹ sư hoặc Tiến sĩ. Thế nên chúng ta cố gắng ép buộc họ không được yêu thương.

Sinh lực tình dục xuất hiện mạnh mẽ nhất ở độ tuổi mười tám. Nhưng chúng ta ép buộc họ không được làm tình – các chàng trai và các cô gái phải bị cách ly với nhau, đứng giữa họ là toàn bộ cơ cấu của cảnh sát, quan tòa, hiệu trưởng. Những người này đứng đó để giữ cho các cậu trai không tiếp cận được các cô gái và các cô gái không tiếp cận được các cậu trai. Tại sao? Tại sao chúng ta lại quá chú trọng đến việc này? Chúng ta đang cố gắng giết chết con bò bình thường để tạo ra một con bò bị thiếu.

Khi bạn được mười tám tuổi, đây là lúc sinh lực tình dục trong bạn mạnh mẽ nhất, đây là lúc sinh lực tình yêu trong bạn mạnh mẽ nhất. Khi bạn kết hôn ở độ tuổi hai mươi, hai mươi lăm, hai mươi bảy... và tuổi tác của bạn ngày một cao hơn.

Một quốc gia càng được xem là có văn hóa thì bạn càng phải chờ đợi lâu hơn vì bạn cần phải học tập nhiều hơn, bạn cần phải tìm được việc làm, bạn cần phải đạt được thứ này hoặc thứ nọ. Khi bạn kết hôn thì lúc đó sinh lực trong bạn đang suy giảm. Khi đó tình yêu của bạn không còn thực sự nóng bỏng nữa; nó trở nên nhạt nhẽo, hững hờ, thiếu nhiệt huyết. Khi bạn không thể yêu thương trọn vẹn như thế thì bạn cũng không thể yêu

thương con cái của mình bởi vì bạn không biết cách yêu thương. Khi bạn không biết được đỉnh điểm của tình yêu thì làm sao bạn có thể dạy dỗ con cái của mình? Làm sao bạn có thể giúp con cái của mình chạm đến đỉnh điểm của tình yêu?

Nhiều thế hệ qua sinh lực tình yêu của nhân loại đã và đang bị kìm nén nên họ luôn là những con người yếu đuối.

Thứ hai:

Nếu bạn muốn dễ dàng đối gạt một người nào đó, bạn hãy biến anh ta thành một kẻ càng ngu muội càng tốt. Nếu bạn muốn biến anh ta thành một kẻ ngu muội, tốt nhất bạn đừng cho phép anh ta tự do yêu thương. Nếu không có tình yêu thì tâm hồn của anh ta sẽ suy sụp. Bạn không nhận thấy rõ điều này sao? Khi bạn yêu một chàng trai một cô gái nào đó, đột nhiên mọi khả năng trong bạn đều trở nên mạnh mẽ, linh hoạt, thăng hoa. Mới cách đây vài phút bạn còn là một người ngễnh ngãng và giờ đây bạn gặp một chàng trai hoặc một cô gái nào đó và đột nhiên trong bạn tràn ngập niềm vui, bạn trở thành một ngọn đuốc bùng cháy dữ dội. Tình yêu là phép mầu giúp tâm hồn được thăng hoa. Khi tình yêu biến mất thì tâm hồn trở nên uế oải, yếu đuối, cùn lệt.

Những người sáng suốt nhất là những người có sinh lực mạnh mẽ nhất. Chúng ta cần phải hiểu rõ điều này vì sinh lực tình yêu là nền tảng cơ bản

cho sự sáng suốt. Nếu bạn không thể yêu thương thì tâm hồn bạn trở nên lạnh lẽo, đóng băng; bạn không thể trôi chảy đi đâu được. Trong khi bạn đang yêu thì bạn cảm thấy tự tin rằng mình có thể chạm được các vì sao. Đó là lý do tại sao một người phụ nữ trở thành một nguồn cảm hứng vô tận, một người đàn ông trở thành một nguồn cảm hứng vô tận. Khi người phụ nữ được yêu thương, cô ta trở nên xinh đẹp hơn ngay lập tức, *ngay tức thì!* Mới cách đây vài phút cô ta là một phụ nữ bình thường, giờ đây tình yêu đã tắm gội cô. Cô đã được tắm bằng thứ sinh lực hoàn toàn mới mẻ, một mùi hương mới vây quanh cô ta. Cô ta bước đi một cách duyên dáng, từng bước chân như từng điệu nhảy. Gương mặt tỏa sáng, nụ cười quyến rũ, tràn đầy sinh lực. Đối với người đàn ông cũng thế.

Khi người ta yêu thương, họ vận động ở mức tối đa. Hãy ngăn không cho họ yêu thương, họ lập tức vận động lơ phờ; lúc này họ trở nên ngu muội, họ chẳng quan tâm đến bất cứ điều gì cả. Khi người ta ngu muội thì người ta dễ dàng bị dối gạt.

Khi sinh lực tình dục, sinh lực tình yêu, bị đè nén, họ bắt đầu khao khát một đời sống khác. Họ nghĩ về thiên đàng, về nơi cực lạc nhưng họ không nghĩ đến việc tạo ra một thiên đàng ngay ở đây, ngay lúc này, ngay trong đời sống này. Khi bạn yêu thương, thiên đàng là ở đây. Lúc này bạn chẳng cần quan tâm đến gì vì đây đã là thiên đàng của bạn rồi. Nhưng khi sinh lực tình yêu của

bạn bị đè nén thì bạn bắt đầu suy nghĩ “Ở đây chẳng có gì, đời sống này thật trống trải. Ất hẳn còn có một nơi khác tốt đẹp hơn...”. Bạn tìm đến người nào đó và hỏi về thiên đường và ông ta vẽ ra cho bạn thấy những bức tranh tuyệt đẹp về thiên đường. Tình yêu đã bị đè nén thế nên bạn quan tâm đến một đời sống khác. Khi người ta quan tâm đến đời sống khác, theo lẽ tự nhiên họ không còn quan tâm đến đời sống *này* nữa.

Tôi nói rằng đời sống này là đời sống duy nhất. Đời sống khác đang ẩn trong đời sống này. Nó không ở đâu xa cả, nó nằm trong đời sống này. Bạn hãy khám phá nó – nó đây này! Bạn hãy khám phá nó và bạn sẽ tìm thấy được một đời sống khác ngay trong đời sống này. Thượng đế tiềm ẩn trên thế gian này, Thượng đế đang ẩn nấp ở đây và ngay lúc này. Nếu bạn yêu thương, bạn sẽ cảm nhận được nó.

Thứ ba:

Bạn hãy làm cho anh ta càng hoảng sợ càng tốt. Cách chắc chắn nhất là bạn đừng để anh ta được phép yêu thương vì tình yêu đẩy lùi mọi lo sợ. Khi bạn yêu thương bạn chẳng còn lo sợ bất cứ điều gì. Khi bạn yêu thương bạn có thể đánh lùi bất kỳ sức mạnh nào. Khi bạn yêu thương bạn cảm thấy rằng mình có thể làm được bất kỳ điều gì mình muốn. Nhưng khi bạn không có tình yêu, bạn lo sợ ngay cả đối với những điều nhỏ nhất. Khi

bạn không yêu thương bạn quan tâm nhiều đến sự an toàn. Khi bạn yêu thương bạn quan tâm nhiều đến sự khám phá, sự chinh phục. Mọi người không được phép yêu thương bởi vì đây là cách duy nhất để khiến họ lo sợ. Khi họ lo sợ và run rẩy thì họ luôn quỳ trên hai đầu gối, lê chân.

Thứ tư:

Bạn hãy biến anh ta thành một người càng đau khổ càng tốt vì một người đau khổ là một người bối rối, một người đau khổ là một người tự coi thường chính mình, một người đau khổ là một người tự lên án chính mình, một người đau khổ là một người luôn nghĩ rằng ắt hẳn mình đã làm một điều gì đó sai trái. Một người đau khổ là một người mất phương hướng, bạn có thể kéo anh ta sang bên trái hoặc đẩy anh ta sang bên phải một cách dễ dàng. Một người đau khổ là một người luôn sẵn sàng chờ người khác ra lệnh, chờ người khác kỷ luật vì anh ta nghĩ rằng “Mình là một người đau khổ và mãi mãi đau khổ. Có thể một ai đó có thể giúp mình chăng?”. Anh ta sẵn sàng trở thành nạn nhân của bất kỳ ai.

Thứ năm:

Hãy biến mọi người thành những người xa lạ với nhau, từ đó họ không thể tập hợp lại để làm một điều gì đó bạn không tán thành. Hãy giữ mọi người cách xa nhau. Đừng để họ quá thân thiết với nhau. Khi người ta bị chia cắt, cô đơn, xa lạ, họ

không thể kết bè đảng với nhau. Có một ngàn lẻ một cách để chia cắt họ.

Ví dụ, nếu bạn nắm tay một người đàn ông (bạn là một người đàn ông và bạn đang nắm lấy tay của một người đàn ông và bước đi trên đường) bạn sẽ cảm thấy có lỗi vì mọi người bắt đầu nhìn bạn. Bạn có phải là người đồng tính luyến ái hay một cái gì đó đại loại như thế không? Hai người đàn ông không được phép vui vẻ bên nhau. Họ không được phép nắm tay nhau, họ không được phép ôm nhau. Họ bị lên án là người đồng tính luyến ái. Nỗi lo sợ xuất hiện. Nếu một người bạn bước đến và nắm lấy tay bạn trong tay anh ta, bạn nhìn quanh: “Có ai trông thấy không nhỉ?”. Bạn vội vã rút tay lại.

Bạn bắt tay một cách vội vã. Bạn chỉ khẽ chạm vào tay người khác và lắc nhẹ, thế là xong. Bạn không nắm lấy tay nhau, bạn không ôm lấy nhau, bạn lo sợ. Bạn có nhớ khi cha bạn ôm bạn không? Bạn có nhớ khi mẹ bạn ôm bạn sau khi bạn đã trưởng thành về tình dục không? Tại sao không? Nỗi lo sợ đã được tạo ra. Một thanh niên trẻ và người mẹ của mình ôm nhau? (có thể một vài ý nghĩ về tình dục sẽ xuất hiện trong đầu họ). Nỗi lo sợ đã được tạo ra: người cha và đứa con trai, không; người cha và đứa con gái, không. Người anh và người chị, không; người anh và người em trai – không!

Mọi người luôn bị giữ cách xa nhau, quanh họ là những bức tường dày. Mọi người đều bị phân loại và có một ngàn lẻ một rào cản quanh họ. Vâng, một ngày nào đó, sau hai mươi lăm năm được rèn luyện đào tạo theo cách này, bạn được phép yêu thương vợ mình. Nhưng lúc này bạn đã quá quen với các kỷ luật xưa cũ và đột nhiên bạn chẳng biết phải làm gì. Làm thế nào để yêu thương? Bạn chưa bao giờ được học loại ngôn ngữ này. Cũng giống như khi một người trong suốt hai mươi lăm năm không được phép nói. Chỉ lắng nghe: Suốt hai mươi lăm năm anh ta không được phép nói một lời và rồi đột nhiên bạn đặt anh ta lên sân khấu và bảo anh ta “Hãy diễn thuyết”. Điều gì sẽ xảy ra? Anh ta sẽ ngã gục, lúc đó và ngay tại đó. Anh ta có thể ngất xỉu, anh ta có thể chết... hai mươi lăm năm câm lặng và giờ đây đột nhiên anh ta phải trình bày một bài diễn thuyết tuyệt vời? Đó là điều không thể.

Đó là những gì đang xảy ra! Hai mươi lăm năm không tình yêu, chỉ có lo sợ, rồi đột nhiên luật pháp cho phép bạn được yêu thương người phụ nữ này. “Đây là vợ của bạn, bạn là chồng của cô ấy và hai bạn được phép yêu thương”. Nhưng hai mươi lăm năm được đào tạo sai lạc kia đâu rồi? Nó vẫn còn ở đó.

Vâng, bạn sẽ “yêu”... Bạn sẽ làm tình. Bạn đã bị kìm nén suốt hai mươi lăm năm, bạn không thể đạt được sự cực khoái lạc. Đó là lý do tại sao bạn

lại thất vọng sau khi làm tình. Chín mươi chín phần trăm mọi người cảm thấy thất vọng sau khi làm tình, thất vọng hơn bao giờ hết. Họ cảm thấy “Đây là cái gì? Chẳng là gì cả! Chẳng có gì cả!”.

Trước tiên, người ta khiến bạn không thể yêu thương, sau đó họ đến và họ rao giảng rằng chẳng có gì quan trọng trong tình yêu cả. Dĩ nhiên lời thuyết giáo của họ nghe có vẻ đúng, lời thuyết giáo của họ rất đúng với những gì bạn đã trải qua. Đây là một trò bịp hay ho nhất đang xảy ra với nhân loại.

Năm mảnh khốe này nhằm xoay quanh một việc duy nhất: chống phá tình yêu. Trước tiên họ không ngừng rao giảng rằng tình yêu là thứ tuyệt vời nên không ai nghĩ rằng họ đang đả phá tình yêu. Họ không ngừng giảng dạy rằng tình yêu là thứ tuyệt vời, sau đó họ không tạo bất kỳ hoàn cảnh nào để tình yêu xuất hiện. Họ không tạo ra bất kỳ cơ hội nào, họ tiếp tục rao giảng rằng thực phẩm là thứ tuyệt vời, rằng việc ăn uống là một niềm vui tuyệt vời; “Hãy ăn uống thật no say” nhưng họ chẳng cho bạn bất kỳ thứ gì để ăn. Họ để mọi người rơi vào tình trạng đói khát và không ngừng nói về tình yêu. Tình yêu được ca ngợi cao hơn bất kỳ thứ gì, ngoại trừ Thượng đế. Trước mặt thì họ khuyến khích chúng ta yêu thương; sau lưng thì họ cắt phăng mọi gốc rễ của tình yêu. Đây là kiệt tác của họ.

Không ai nói về những tác hại mà họ đã tạo ra. Giống như khi bạn không ngừng nói với một nhánh cây rằng “Hãy xanh tươi, hãy nở hoa, hãy vui đùa cùng gió” và bạn không ngừng cắt phăng gốc rễ của nó để nó không thể nở hoa. Khi nó không thể nở hoa thì bạn nói “Hãy nghe đây! Người không nghe ta nói sao? Người không làm theo lời ta sao?...” và trong khi đó bạn vẫn không ngừng cắt phăng gốc rễ của nó.

Tình yêu bị phủ nhận (tình yêu là thứ quý báu nhất trên đời; không ai có quyền phủ nhận nó). Nếu một người có thể yêu thương năm người, anh ta nên yêu cả năm người. Nếu một người có thể yêu thương năm mươi người, anh ta nên yêu cả năm mươi người. Tình yêu của bạn càng bao la thì phẩm chất của nó càng thêm tinh khiết. Nhưng họ đang đối gạt bạn, bạn bị ép vào một góc tối nhỏ hẹp. Bạn chỉ có thể yêu vợ mình, bạn chỉ có thể yêu chồng mình, bạn chỉ có thể yêu thứ này hoặc thứ nọ. Họ đặt ra nhiều điều kiện khác nhau để ràng buộc bạn. Cứ như thể luật pháp là thứ bạn có thể hít thở để sống vậy.

Hãy yêu thương.

Vẫn còn có một trò bịp khác. Họ nói về “tình yêu cao thượng” và họ phá hủy thứ tình yêu được xếp vào loại thấp hơn. Họ nói rằng chúng ta cần phải vứt bỏ thứ tình yêu bình thường; tình yêu thể xác là thứ tồi tệ, tình yêu tâm hồn là thứ tốt đẹp.

Bạn đã bao giờ trông thấy thứ tình yêu tâm hồn mà không kèm theo thể xác chưa? Bạn đã bao giờ trông thấy một ngôi nhà không có nền móng chưa? Thể xác là nền móng của bạn; tâm hồn sống trong thể xác của bạn, sống cùng thể xác của bạn. Bạn là một linh hồn có thể xác và là một thể xác có linh hồn. Cái thấp và cái cao luôn tồn tại trong bạn, chúng là một. Bạn không thể phủ nhận cái thấp, cái thấp cần phải được chuyển hóa thành cái cao. Nếu không có bậc thấp thì bạn không thể lên đến bậc cao.

Tình dục không hề sai trái. Bạn chỉ sai trái khi bạn để mình bị mắc kẹt ở đó. Bạn hãy di chuyển cao hơn. Cái cao không hề phủ nhận cái thấp, cái thấp là yếu tố biến cái cao thành điều có thể.

Những trò bịp này đã tạo ra nhiều rắc rối khác nhau. Mỗi khi bạn yêu thương một ai đó thì bạn cảm thấy mình có lỗi. Khi cảm giác tội lỗi xuất hiện thì bạn không thể sống trọn vẹn cùng tình yêu, tội lỗi ngăn cản bước chân của bạn. Thậm chí trong khi đang làm tình cùng chồng hoặc vợ mình bạn cũng cảm thấy rằng mình đang làm một điều gì đó có lỗi. Bạn biết rằng đây là một tội lỗi, bạn biết rằng bạn đang làm một điều gì đó sai lạc. “Các vị Thánh không làm điều đó”, bạn là một tội đồ nên bạn không thể sống trọn vẹn cùng tình yêu ngay cả khi bạn được phép yêu thương.

Khi tội lỗi xuất hiện, bạn bắt đầu cảm thấy rằng mình sai trái; bạn đánh mất sự tự tôn, bạn đánh mất lòng tự trọng. Một vấn đề khác xảy ra: Khi tội lỗi xuất hiện bạn bắt đầu giả vờ. Người mẹ và người cha không cho phép con cái của họ biết rằng họ làm tình với nhau, họ giả vờ như là chẳng có chuyện gì xảy ra. Họ giả vờ như là tình dục chẳng hề tồn tại. Dù sớm dù muộn thì con cái cũng biết rõ sự giả vờ của họ. Khi con cái biết được rằng họ giả vờ, chúng sẽ đánh mất mọi sự tin tưởng nơi cha mẹ của chúng. Chúng cảm thấy mình bị dối gạt, chúng cảm thấy mình bị phản bội.

Người cha và người mẹ nói rằng con cái của họ không tôn trọng họ. Chính bạn đã tạo ra sự thiếu tôn trọng này, làm sao chúng có thể tôn trọng bạn được? Bạn đã lừa dối chúng theo nhiều cách khác nhau, bạn đã không chân thành. Bạn đã bảo chúng đừng phải lòng một ai đó – “Hãy cẩn thận!” và bạn vẫn không ngừng làm tình. Ngày đó sẽ xuất hiện, dù sớm dù muộn, khi chúng nhận ra rằng ngay cả cha của chúng, ngay cả mẹ của chúng cũng không chân thật với chúng. Làm sao chúng có thể tôn trọng bạn được?

Trước tiên, tội lỗi tạo ra sự giả vờ. Sự giả vờ tạo ra sự xa lánh ghét bỏ từ mọi người. Ngay cả con cái của chính bạn cũng không cảm thấy hòa thuận cùng bạn. Có một rào cản xuất hiện giữa bạn và con cái của bạn: sự giả vờ. Một ngày nào đó bạn sẽ biết rằng chúng cũng đang giả vờ và mọi

người khác cũng đang giả vờ. Khi tất cả mọi người đều giả vờ, làm sao bạn có thể có được sự tin tưởng? Làm sao bạn có thể tỏ ra thân thiện được với ai trong khi mọi người đều đang dối gạt lẫn nhau? Bạn cảm thấy cay đắng, bạn cảm thấy đau đớn về sự thật này.

Mọi người đều mang mặt nạ, chẳng ai chân thật cả. Mọi người đều mang mặt nạ, chẳng ai thể hiện gương mặt thật của mình. Bạn cảm thấy tội lỗi, bạn biết rằng bạn đang giả vờ và mọi người đều đang giả vờ. Lúc này việc biến mọi người thành những nô lệ là việc dễ dàng: biến họ thành thư ký, thành hiệu trưởng, thành người soát vé, thành bộ trưởng, vân vân. Lúc này bạn dễ dàng khiến họ bối rối. Bạn đã khiến họ bối rối ngay từ đầu.

Tình dục là điểm khởi đầu.

Tôi đã nghe kể rằng...

Vào đêm động phòng tiểu thư Jane sắp sửa lần đầu tiên thực hiện nhiệm vụ đầu tiên của hôn nhân.

"Anh ạ, cô ta hỏi chú rể "đây là những gì thường dân gọi là làm tình đó sao?".

"Đúng, đúng vậy, em yêu", hoàng tử Reginald trả lời và bắt đầu làm tình.

Sau một lúc tiểu thư Jane kêu lên phẫn nộ "Việc này quá tốt đẹp đối với các thường dân!".

Thường dân không được phép làm tình: “Nó quá tốt đẹp đối với họ”. Nhưng vấn đề ở đây là, khi bạn chuốc độc thế giới thì ngay cả bạn cũng bị chuốc độc. Nếu bạn chuốc độc vào loại không khí mà thường dân hít thở thì không khí mà vua quan hít phải cũng bị nhiễm độc. Bạn không thể tách rời, nó là một. Khi các mục sư chuốc độc thường dân thì cuối cùng ông ta cũng bị nhiễm độc.

Khi bạn đè nén một thứ gì đó từ bên ngoài, nó sẽ cô đọng lại bên trong, cô đọng lại trong tiềm thức. Nó ở đó. Tình dục vẫn chưa bị hủy diệt, thật may mắn. Nó vẫn không bị hủy diệt, nó chỉ bị chuốc độc mà thôi. Nó *không thể* bị hủy diệt; nó là sinh lực cuộc sống. Nó đã bị ô nhiễm và nó có thể trở lại trạng thái tinh khôi.

Mọi rắc rối trong cuộc sống của bạn có thể, về cơ bản, là do vấn đề tình dục của bạn. Bạn có thể không ngừng giải quyết mọi rắc rối khác nhưng bạn sẽ chẳng bao giờ giải quyết được chúng bởi vì chúng không phải là những rắc rối cơ bản. Nếu bạn giải quyết được vấn đề tình dục của mình thì mọi rắc rối khác sẽ tự nhiên biến mất bởi vì bạn đã giải quyết được vấn đề cơ bản. Nhưng bạn lại tỏ ra lo sợ ngay cả khi nhìn thẳng vào nó.

Rất đơn giản. Nếu bạn có thể đặt sang một bên tất cả mọi gò ép, nó rất đơn giản. Nó đơn giản như câu truyện này.

Một phụ nữ không chồng liên tục quấy rầy cảnh sát. Cô ta liên tục gọi điện đến và nói rằng có một người đàn ông đang nấp dưới gầm giường của mình. Cuối cùng cô ta được đưa đến bệnh viện tâm thần, tại đó cô ta được tiêm các loại thuốc mới nhất. Sau vài tuần lễ bác sĩ đến phỏng vấn cô ta để xem cô ta đã khỏi bệnh chưa.

"Thưa cô Rustifan", bác sĩ hỏi "lúc này cô có thấy người đàn ông nào dưới gầm giường của mình nữa không?".

"Không, tôi không thấy", cô ta nói. Nhưng ngay khi bác sĩ sắp sửa ký giấy xuất viện thì cô ta nói "Lúc này tôi có thể thấy đến hai người".

Bác sĩ nói với đội ngũ nhân viên của bệnh viện rằng có một mũi tiêm duy nhất có thể chữa được lời phàn nàn của cô ta, mũi tiêm này được ông gọi là "trình nữ ác độc". Ông đề nghị họ cho cô ta ở chung phòng ngủ với Big Dan, thợ mộc của bệnh viện.

Họ đưa Big Dan tới, nói với anh ta về lời phàn nàn của người phụ nữ này và rằng anh ta sẽ phải ở chung phòng ngủ cùng cô ta suốt một giờ đồng hồ trong khi cửa bị khóa trái. Anh ta nói rằng sẽ không lâu đâu và cả nhóm cùng tụ họp ở bên ngoài nơi cầu thang... Họ nghe "Không, ngừng lại đi Dan. Mẹ sẽ không tha thứ cho tôi đâu!".

"Hãy im ngay đi, mọi việc sẽ xong trong vài phút thôi. Lẽ ra nó đã phải được làm cách đây nhiều năm rồi!".

"Anh là tên cục súc, anh buộc tôi phải chấp nhận thế sao?".

"Đó là việc lẽ ra chồng cô nên làm".

Đến lúc này cả nhóm bên ngoài không thể chờ đợi được nữa, họ mở cửa bước vào.

"Tôi đã chữa trị cho cô ấy", anh chàng thợ mộc nói.

"Anh ấy đã chữa trị cho tôi", cô Rustifan nói.

Anh ta đã cưa bỏ bốn chân của chiếc giường.

Đôi khi việc chữa trị rất đơn giản. Bạn vẫn không ngừng thử hàng ngàn cách khác nhau... Người thợ mộc đã làm rất tốt, chỉ cần cắt bỏ bốn chân giường là mọi việc kết thúc!

Tình dục là căn nguyên của hầu hết mọi rắc rối của bạn. Nó chính là căn nguyên vì nó đã bị chuốc độc trong suốt hàng ngàn năm qua. Bạn cần phải gột rửa nó. Hãy đòi lại sự tự do của mình. Hãy đòi lại sự tự do yêu thương của mình. Hãy đòi lại quyền được sống tự do và rồi mọi rắc rối sẽ biến mất.

Chương mười một

HÃY THẬN TRỌNG

Tôi nghe kể rằng có một vị nọ trò chuyện cùng các thanh niên ở Mỹ La-tinh, ông ta nói rằng “Các bạn trẻ thân mến, hãy thận trọng với loài ma quỷ. Chúng sẽ xúi giục các bạn đến với chất cồn, các chất gây nghiện và sự quan hệ tình dục trước hôn nhân”. Vậy thì, ai là loài ma quỷ? Tôi chưa bao giờ gặp ma quỷ, ma quỷ chưa bao giờ xúi giục tôi. Tôi không nghĩ rằng có ai đó trong số các bạn đã từng gặp ma quỷ, hay có ai đó đã từng bị ma quỷ xúi giục.

Ham muốn bắt nguồn từ bản chất của chính bạn, không phải do loài ma quỷ xúi giục bạn. Nhưng đó là chiến thuật của một số người, họ tìm cách đẩy trách nhiệm sang cho một nhân vật hư cấu, loài ma quỷ, từ đó bạn không còn cảm thấy rằng mình đang bị lên án. Bạn đang bị lên án nhưng theo cách gián tiếp. Vị này muốn nói với bạn rằng bạn chính là loài ma quỷ nhưng ông ta

không có can đảm để nói điều đó nên ông ta nói về loài ma quỷ chỉ nhằm xúi giục con người.

Nhưng có một điều thật lạ: hàng triệu năm đã trôi qua và loài ma quỷ vẫn không hề mệt mỏi, chúng vẫn không ngừng xúi giục. Khi chúng xúi giục con người như vậy thì chúng đạt được thứ gì? Trong Kinh Thánh tôi chưa từng đọc được về phần thưởng dành cho loài ma quỷ sau khi xúi giục con người trong suốt hàng triệu năm qua. Ai trả công cho chúng? Ai thuê mướn chúng? Đó là một việc...

Việc thứ hai: Thượng đế không có quyền lực tuyệt đối sao? Đó là những gì Kinh Thánh của bạn nói, họ nói rằng Thượng đế có quyền lực tối cao. Nếu Người có quyền lực tối cao thì lẽ nào Người không làm được một việc nhỏ con? (chỉ cần ngăn lũ ma quỷ không cho chúng xúi giục con người nữa) Thay vì phải tìm đến từng người và nói với từng người là “Đừng để bị xúi giục bởi ma quỷ”, tại sao không xử lý ngay loài ma quỷ này đi? Hoặc nếu loài ma quỷ muốn thứ gì thì Thượng đế chỉ cần cho chúng thứ ấy là xong.

Đây chỉ là việc được quyết định giữa Thượng đế và loài ma quỷ. Chúng ta, con người, xen vào đây để làm gì? Trong suốt hàng triệu năm qua, Thượng đế vẫn không thể thuyết phục được loài ma quỷ, hoặc thay đổi chúng, hoặc kết thúc chúng. Nếu Thượng đế dành bất lực trước ma quỷ thì con người tội nghiệp có thể làm được gì, trong khi

Thượng đế vẫn không ngừng nói với con người rằng, “Đừng để ma quỷ xúi giục?”. Nếu Thượng đế bất lực thì con người bình thường có thể làm được gì?

Trong nhiều thế kỷ qua, con người không ngừng bị lừa dối. Thật vô trách nhiệm khi nói với các thanh niên rằng “Hãy thận trọng, ma quỷ sẽ xúi giục các bạn”. Thật ra, ai nói câu này thì chính người đó đã tạo ra sự xúi giục, sự cám dỗ, trong tâm hồn những người nghe. Có thể khi ấy họ không nghĩ đến các chất gây nghiện hay tình dục trước hôn nhân. Họ đến đó chỉ để nghe người khác nói. Sau đó họ về nhà với suy nghĩ về tình dục trước hôn nhân, suy nghĩ về men rượu, suy nghĩ về việc tìm kiếm những người phân phối các chất gây nghiện.

Nhưng chắc chắn men rượu không phải là sự xúi giục của ma quỷ vì Chúa Jesus đã uống rượu, không những uống rượu mà còn dành sẵn cho các tông đồ của mình. Men rượu không phải là thứ sai lạc đối với Thiên Chúa giáo. Thiên Chúa giáo hoàn toàn chấp nhận nó vì nếu họ phủ nhận men rượu thì họ cũng phải phủ nhận cả Chúa Jesus. Jesus không phải là thành viên của Hiệp hội những người phản đối rượu. Người thích uống rượu và Người không bao giờ nói rằng việc uống rượu là một tội lỗi (làm sao Người có thể nói thế được?) Lúc này, vị này dường như còn mộ đạo hơn cả Chúa Jesus.

Người ta dường như bị bệnh tâm thần vậy. Bạn chưa bao giờ trông thấy loài ma quỷ, bạn không nói với chúng rằng: “Hãy tránh xa tôi, hãy để tôi đi. Đừng ngăn cản tôi, đừng xúi giục tôi, đừng cám dỗ tôi”. Nếu bạn có thực sự nói những lời này và một ai đó nghe được, anh ta sẽ đến đồn cảnh sát gần nhất để báo cáo “Ở đây có một người đang nói chuyện với ma quỷ, chúng tôi chẳng trông thấy một con ma quỷ nào cả”.

Tất cả đều nhằm vào một mục tiêu duy nhất: họ muốn phá hoại con người, họ hủy hoại sự trong trắng của bạn. Vị này lo lắng về tình dục trước hôn nhân (chắc chắn việc này ám ảnh ông ta, nếu không thì làm sao những lời này có thể được thốt ra từ miệng ông ta?) Đó là điểm ông ta nhấn mạnh nhất!

Nhưng có gì sai trái đối với tình dục trước hôn nhân? Đó đã là việc của quá khứ, bạn vẫn chưa bước vào thế kỷ hai mươi mốt sao? Đó đã là vấn đề của quá khứ vì khi đó tình dục có thể dẫn đến sự thụ thai, dẫn đến việc sinh con để cái và vấn đề phát sinh là ai sẽ là người nuôi dưỡng những đứa trẻ đó, ai sẽ kết hôn với cô gái đã có con đó. Trong quá khứ thì tình dục trước hôn nhân là yếu tố tạo ra nhiều rắc rối nên người ta không nên nghĩ đến tình dục trước hôn nhân, nó chỉ nên được đè nén trong tâm hồn.

Thực ra, hầu hết mọi khó khăn của đời sống

hôn nhân đều phát sinh do tình dục trước hôn nhân bị phủ nhận. Cũng giống như khi bạn được người khác dạy rằng bạn không được bơi lội mãi đến khi bạn được hai mươi một tuổi: Đừng để loài ma quỷ cám dỗ; việc bơi lội trước khi trưởng thành là một tội lỗi. Thôi được, một ngày nào đó bạn sẽ được hai mươi một tuổi nhưng khi đó bạn không biết bơi. Bạn thử nghĩ xem, khi bạn được hai mươi một tuổi và không biết bơi và bạn nhảy thẳng xuống sông. Bạn đang tự sát! Vậy thì khi nào bạn sẽ học bơi? Thực ra những người này đang muốn nói điều gì? Họ nói rằng trước khi bước xuống sông bạn cần phải học bơi; nếu bạn bước xuống sông thì bạn sẽ phạm tội. Nhưng bạn sẽ học bơi ở đâu? Trong phòng ngủ của bạn, trên nệm của bạn chăng? Để biết bơi thì bạn cần phải nhảy xuống sông.

Tình dục trước hôn nhân là một trong những vấn đề quan trọng nhất cần được quyết định sáng suốt bởi xã hội loài người.

Các cô gái sẽ không bao giờ có được sinh lực tình dục sống động hơn so với khi họ được mười bốn tuổi; các chàng trai sẽ không bao giờ có được sinh lực tình dục sống động hơn so với khi họ được mười tám tuổi. Khi sinh lực của họ đạt được đỉnh điểm thì bạn lại ngăn cản họ. Khi chàng trai được ba mươi tuổi thì bạn lại cho phép họ kết hôn. Lúc này sinh lực tình dục trong anh ta đã suy giảm, anh ta đã mất hứng thú. Lúc này anh ta đã

cách xa khoảng thời gian thịnh vượng nhất của mình mười hai năm, anh ta đã bỏ lỡ chuyến tàu quá lâu.

Chính vì điều này mà nhiều rắc rối trong hôn nhân xuất hiện, nhiều chuyên gia tư vấn hôn nhân đang làm ăn phát đạt vì cả hai vợ chồng đều đã vượt qua những thời khắc sống động nhất của mình và họ không biết được điều gì đã xảy ra. Giờ đây họ đọc được về nó trong sách vở và họ mơ về nó nhưng không hề xuất hiện. Họ đã quá muộn.

Tôi không có ý muốn nói rằng các bạn hãy nuông chiều theo ham muốn tình dục của mình một cách vô tội vạ, tôi chỉ muốn nói rằng các bạn cần có một cái nhìn khách quan đối với tình dục.

Không ai xúi giục hay cám dỗ bạn cả. Đó là bản chất tự nhiên, không phải là loài ma quỷ. Tự nhiên chẳng bao giờ phản đối bạn, tự nhiên luôn dung hòa cùng bạn, cung cấp cho bạn những phương tiện tốt nhất, tự nhiên luôn đứng về phía bạn.

Trong một xã hội loài người tốt đẹp hơn, việc quan hệ tình dục trước hôn nhân cần phải được đánh giá đúng giống như ở một vài bộ lạc thổ dân trong quá khứ. Lý lẽ ở đây rất đơn giản. Thứ nhất, tự nhiên luôn ủng hộ bạn, luôn cung cấp cho bạn cơ hội tốt nhất; bạn không nên từ chối hay phủ nhận quyền tự nhiên của mình. Nếu xã hội không sẵn sàng cho phép bạn kết hôn thì đó là vấn đề

của xã hội, không phải là vấn đề của bạn. Xã hội phải tìm ra một phương cách nào đó. Các bộ lạc thổ dân đã tìm được cách hòa hợp cùng tự nhiên. Khi ấy hiếm khi nào các cô gái mang thai. Nếu một cô gái nào đó mang thai thì chàng trai và cô gái sẽ kết hôn với nhau. Chẳng có gì phải xấu hổ về điều này, chẳng có gì phải âm ỉ cả, chẳng có gì phải lên án cả. Ngược lại, người lớn tuổi chúc phúc cho đôi vợ chồng trẻ bởi vì họ cho thấy rằng họ thật mạnh khỏe, thật sung mãn; sinh lực trong họ luôn dồi dào, thể xác của họ sống động hơn so với mọi người. Nhưng đáng tiếc là hiện nay điều đó hiếm khi nào xảy ra.

Những gì đang xảy ra ngày nay là: mọi chàng trai và mọi cô gái đều bị gò ép. Tại các bộ lạc mà tôi đã đến thăm, theo luật thì nữ trên mười bốn tuổi và nam trên mười tám tuổi không được phép ngủ ở nhà họ. Họ có một tòa nhà công cộng đặt giữa làng, tất cả các chàng trai và các cô gái này phải đến ngủ ở đó. Lúc này họ không cần phải lén lút nấp phía sau xe hơi hay trong ca-bin xe hơi nữa. Đây là điều xấu, chính xã hội ép buộc mọi người phải trở thành những tên trộm, những kẻ lừa gạt, những kẻ nói láo. Trải nghiệm tình yêu của họ diễn ra trong những tình huống xấu như thế: trốn nấp, lo sợ, tội lỗi, biết rằng đó là sự xúi giục của loài ma quỷ. Trong những tình huống như thế này họ không thể đạt đến trạng thái cực khoái lạc được.

Tôi muốn nói rằng nếu họ có đến được trạng thái cực khoái lạc thì họ chẳng cần phải xem tạp chí *Playboy* làm gì nữa, họ không cần phải mơ mộng về tình dục nữa, họ không cần phải xem các loại phim cấp ba làm gì. Sở dĩ họ lén lút như vậy là bởi vì họ đã bị phủ nhận quyền tập ấm của mình.

Ở xã hội bộ lạc người ta sống cùng nhau qua đêm. Chỉ có một quy tắc được đặt ra: “Đừng ở cùng với một cô gái nào đó quá ba ngày vì cô ta không phải là vật sở hữu của bạn và bạn cũng không phải là vật sở hữu của cô ta. Bạn phải làm quen với tất cả mọi cô gái và cô ta cũng phải làm quen với tất cả mọi chàng trai trước khi quyết định chọn ai đó làm người bạn đời của mình”.

Điều này rõ ràng rất lành mạnh. Trước khi chọn người bạn đời, bạn cần phải có cơ hội làm quen với mọi phụ nữ, mọi nam giới. Bạn có thể nhận thấy rõ ràng trên toàn thế giới, mọi cuộc hôn nhân được xếp đặt trước đều không thành công, cái mà bạn gọi là hôn nhân cũng không thành công. Cả hai đều thất bại, lý do cơ bản là trong cả hai trường hợp thì đôi vợ chồng đều chưa từng có bất kỳ kinh nghiệm nào; đôi vợ chồng không có đủ sự tự do để tìm kiếm người hợp ý nhất của mình.

Không có cách nào khác để tìm được người hợp ý nhất của mình ngoại trừ việc trải nghiệm

thực tế. Những điều nhỏ nhặt nhất có thể ảnh hưởng đến cuộc sống hôn nhân. Mùi cơ thể của vợ hoặc chồng bạn có thể khiến cuộc sống hôn nhân của bạn tan vỡ. Đó không phải là việc to lớn, nhưng như thế cũng quá đủ: hàng ngày... bạn có thể chịu đựng được bao lâu? Nhưng đối với một người nào đó khác hơn thì mùi này có thể rất hợp với cô ta hoặc anh ta, cô ta hoặc anh ta rất thích mùi này.

Thế nên hãy để mọi người trải nghiệm, đặc biệt là ngay lúc này, khi vấn đề mang thai không còn là một rắc rối nghiêm trọng nữa. Nếu cô gái có mang thai thì họ cưới nhau; nếu cô gái không mang thai thì cũng chẳng vấn đề gì.

Ở các bộ lạc đó không có sự ly hôn vì một khi bạn đã trải nghiệm cùng mọi phụ nữ, đã chung sống cùng mọi phụ nữ trong bộ lạc và rồi bạn quyết định chọn lựa, vậy thì bạn có còn muốn thay đổi nữa không? Qua trải nghiệm thực tế của mình, bạn đã chọn được người ưng ý nhất, có lý do gì để bạn muốn thay đổi nữa? Không phải là do người ta không cho phép ly dị, mà là do vấn đề này không bao giờ xuất hiện. Họ chưa bao giờ nghĩ đến việc đó, việc đó chưa bao giờ là một rắc rối đối với họ. Không ai nói rằng họ muốn chia tay nhau.

Mọi xã hội văn minh đều gặp nhiều rắc rối về hôn nhân vì người chồng và người vợ dường như là kẻ thù của nhau. Bạn có thể gọi họ là "kẻ thù thân

thiết” nhưng điều đó cũng chẳng tạo ra bất kỳ sự khác biệt nào. Tốt hơn hết thì mọi kẻ thù nên tránh xa nhau chứ đừng quá thân thiết. Nếu họ thân thiết, điều đó có nghĩa là giữa họ xảy ra cuộc chiến hai mươi bốn tiếng đồng hồ một ngày, liên tục, hết ngày này sang ngày khác. Lý do đơn giản là vì ý tưởng ngớ ngẩn này: “Hãy thận trọng với tình dục trước hôn nhân”.

Chương mười hai

ĐỜI SỐNG SAU KHI TÌNH DỤC BIẾN MẤT

Ở một độ tuổi nào đó, tình dục trở nên quan trọng, không phải bạn làm cho nó trở nên quan trọng; nó tự nhiên trở nên quan trọng. Khi lên mười bốn hoặc mười lăm tuổi, đột nhiên sinh lực tình dục trong bạn trở nên vô cùng mạnh mẽ. Nó trỗi dậy mạnh mẽ giống như khi chiếc đập ngăn nước được tháo gỡ. Một nguồn sinh lực huyền ảo đột nhiên tuôn trào và toàn bộ sinh lực của bạn nhuộm màu tình dục. Bạn nghĩ về tình dục, bạn hát về tình dục, tất cả mọi thứ đều nhuộm màu tình dục. Bạn chẳng hề muốn thế này, nó tự nhiên xuất hiện như thế.

Sự biến mất của nó cũng tự nhiên như thế. Nếu tình dục sống trọn vẹn, không bị đè nén, không bị kìm chế, không bị lên án thì ở độ tuổi

bốn mươi hai thì chiếc đập nước này đột nhiên bị đóng lại. Tình dục tự nhiên biến mất.

Tình dục biến mất không vì sự tác động của bạn, vì nó chẳng liên quan gì đến bạn. Nó được xây dựng trong chính bạn, trong các cơ quan sinh lý của bạn. Bạn được sinh ra là một sinh vật có tình dục; chẳng có gì sai trái với việc này cả. Đó là cách duy nhất để bạn được sinh ra. Loài người phải ham muốn tình dục. Khi bạn xuất hiện, mẹ bạn và cha bạn không hề cầu nguyện, không hề nghe những bài thuyết giáo, họ không đến nhà thờ, khi đó họ đang làm tình. Họ đang làm tình; sinh lực tình dục của họ gặp nhau và hòa quyện vào nhau. Rồi thì bạn được thụ thai; chính qua hành vi tình dục mà bạn được thụ thai, bạn xuất hiện. Tế bào đầu tiên cấu thành bạn chính là tế bào tình dục, sau đó là các loại tế bào khác. Nhưng về cơ bản thì mỗi tế bào đều có liên quan đến tình dục. Toàn bộ cơ thể bạn được cấu thành bởi các tế bào tình dục. Hàng triệu tế bào như thế.

Bạn hãy nhớ rằng: Bạn là một sinh vật có ham muốn tình dục. Một khi bạn đã chấp nhận được điều này, mọi xung đột đã được tạo ra trong suốt nhiều thế kỷ qua lập tức biến mất. Một khi bạn thực sự chấp nhận nó, khi bạn nghĩ rằng tình dục là yếu tố tự nhiên gắn liền với nhân loại thì bạn sẽ vui sống cùng nó. Bạn không hỏi tôi rằng làm thế nào để thay đổi việc ăn uống, làm thế nào để thay đổi việc hít thở vì không một tín ngưỡng

nào dạy bạn thay đổi việc hít thở. Nếu không thế thì bạn đã hỏi tôi rằng “Làm thế nào để thay đổi việc hít thở?”. Bạn hít thở! Bạn là một sinh vật hít thở, bạn là một sinh vật cần phải hô hấp; bạn cũng là một sinh vật có ham muốn tình dục.

Bạn hãy xem... một đứa bé được sinh ra – ngay lập tức, chỉ trong ba giây, đứa bé cần phải hô hấp, nếu không nó sẽ chết. Rồi thì việc hô hấp diễn ra suốt cả đời. Không ai có thể thay đổi được điều này. Có thể trước khi bạn chết ba giây, nó sẽ ngưng lại, nhưng không thể ngưng lại trước đó. Bạn hãy nhớ rằng: cả hai đầu của cuộc sống, điểm khởi đầu và điểm kết thúc, đều rất giống nhau, đối xứng với nhau. Đứa bé được sinh ra, nó bắt đầu hô hấp trong vòng ba giây. Khi nó già đi và chết, nó ngưng thở trong vòng ba giây trước khi chết.

Tình dục xuất hiện ở giai đoạn sau. Suốt mười bốn năm đầu tiên đứa bé sống không có tình dục. Nếu xã hội không bị đè nén và không bị ám ảnh bởi tình dục thì đứa bé có thể sống không cần đến tình dục. Đứa bé có thể sống hoàn toàn trong trắng, hoàn toàn ngây thơ. Sự ngây thơ trong trắng đó là điều không thể bởi vì mọi người luôn bị đè nén, luôn bị ám ảnh. Khi sự đè nén xuất hiện thì lập tức sự ám ảnh xuất hiện.

Thế nên một số người vẫn không ngừng đè nén và có những người ra sức chống đối lại, họ không ngừng tạo ra các hình ảnh khiêu dâm. Một

mặt mọi người không ngừng đè nén, mặt khác những người chống đối lại, không ngừng biến tình dục thành một thứ đẹp đẽ, quyến rũ. Cả hai cùng tồn tại, hai mặt của một đồng xu. Khi những người tự đè nén tình dục biến mất, chỉ khi đó tạp chí *Playboy* mới biến mất. Họ là đối tác của nhau trong cùng một ngành nghề. Có vẻ như họ là kẻ thù của nhau, nhưng bạn đừng để mình bị đánh lừa bởi việc này. Họ lên giọng chống đối nhau nhưng đó là cách thức vận hành để tồn tại của họ.

Tôi nghe kể về hai người đàn ông bị thất nghiệp, họ hết sạch tiền nên họ quyết định tạo ra một ngành nghề kinh doanh mới rất đơn giản. Họ bắt đầu lên đường, đi từ thị trấn này đến thị trấn khác. Một người vào thị trấn trước, nhân đêm tối anh ta sẽ ném hắc ín lên cửa và cửa sổ nhà mọi người. Hai hoặc ba ngày sau, người thứ hai xuất hiện trong thị trấn và rao lớn rằng mình có thể làm sạch nhà cửa ngay cả đối với những cánh cửa có dính hắc ín. Trong khi đó thì người đầu tiên vẫn đang làm tốt phần việc của mình ở một thị trấn gần đấy. Theo cách này, họ kiếm được khá nhiều tiền.

Đây là những gì đang xảy ra giữa những người đè nén tình dục và những người đang tạo ra các hình ảnh khiêu dâm. Họ là cộng sự của nhau trong cùng một âm mưu. Khi bạn bị ám ảnh quá mức chịu đựng, bạn bắt đầu tìm kiếm sự đồi trụy. Sự đồi trụy là một rắc rối, chứ không phải tình dục.

Đừng bao giờ mang trong đầu mình ý tưởng phản đối tình dục, nếu không bạn sẽ chẳng bao giờ vượt qua được nó. Những người vượt qua được tình dục là những người chấp nhận nó một cách rất tự nhiên. Điều đó thật khó, tôi biết, vì bạn được sinh ra trong một xã hội loạn thần kinh vì tình dục. Thật khó có thể thoát ra khỏi sự loạn thần kinh này nhưng nếu bạn tỉnh táo một chút, bạn có thể thoát ra khỏi nó. Vấn đề ở đây không phải là làm thế nào để vượt qua được tình dục, vấn đề thực sự ở đây là làm thế nào để vượt qua được hệ tư tưởng lầm lạc này của xã hội: nỗi lo sợ về tình dục, sự đè nén tình dục, sự ám ảnh bởi tình dục.

Tình dục luôn đẹp đẽ. Tình dục là một hiện tượng tự nhiên, diễn ra nhịp nhàng. Nó xuất hiện khi đứa bé đã sẵn sàng đón nhận, việc nó xuất hiện là một việc tốt – nếu không thế thì đời sống đã không tồn tại. Đời sống tồn tại qua tình dục; tình dục là điểm nối giữa thế hệ này với thế hệ khác. Nếu bạn thấu hiểu đời sống, nếu bạn yêu thương đời sống, bạn sẽ hiểu được rằng tình dục là thứ thiêng liêng. Rồi thì bạn sống cùng nó, rồi thì bạn vui cùng nó và nó sẽ biến mất một cách tự nhiên giống như khi nó xuất hiện. Ở độ tuổi khoảng chừng bốn mươi hai, tình dục bắt đầu biến mất một cách tự nhiên giống như khi nó xuất hiện tự nhiên trong đời sống này. Nhưng đáng tiếc là mọi việc vẫn không diễn ra như thế.

Bạn sẽ phải ngạc nhiên khi tôi nói rằng “ở độ tuổi khoảng chừng bốn mươi hai”. Bạn biết có những người bảy mươi, tám mươi tuổi vẫn chưa vượt qua được tình dục. Bạn gọi họ là “những lão già dơ dáy”. Họ là nạn nhân của xã hội này. Vì họ không thể sống tự nhiên, vì sinh lực tình dục trong họ bị đè nén vào lúc lẽ ra họ cần phải sống vui cùng nó. Họ không sống trọn vẹn cùng tình dục, họ không nhiệt tình cùng tình dục.

Khi bạn không nhiệt tình với một thứ gì đó, nó có xu hướng tồn tại lâu hơn. Nếu bạn ngồi vào bàn ăn và ăn uống, nếu bạn chỉ ăn uống nửa vời, thiếu nhiệt tình thì cơ thể của bạn sẽ còn tồn tại, bạn sẽ không ngừng nghĩ đến thực phẩm trong suốt ngày. Bạn có thể cố gắng ăn thật nhanh và bạn sẽ thấy: bạn vẫn tiếp tục nghĩ về thức ăn. Nhưng nếu bạn ăn no (khi tôi nói đến việc ăn no thì tôi không có ý muốn nói rằng bạn chỉ cần nuốt vào thật nhiều thức ăn để dạ dày được đầy ắp) thì bạn chẳng còn quan tâm gì đến thực phẩm nữa. Nhưng việc ăn no là một nghệ thuật, nó không chỉ đơn giản là việc nhồi nhét thức ăn vào dạ dày. Bạn cần phải toàn tâm toàn ý, bạn ném được vị của nó, bạn ngửi được mùi của nó, bạn nhai nó, hấp thụ nó, bạn xem nó là một món quà thiêng liêng mà Thượng đế trao cho bạn.

Một người biết yêu thương chính mình là một người chỉ ăn đến khi cơ thể cảm thấy hoàn toàn tĩnh lặng, cân bằng; đến khi cơ thể không nghiêng

về trai cũng chẳng nghiêng về phái mà chỉ ở trạng thái trung điểm. Việc thấu hiểu ngôn ngữ của cơ thể là một nghệ thuật.

Với tình dục cũng thế. Nếu bạn không mang theo bất kỳ suy nghĩ nào phản đối nó, bạn sẽ xem nó là một yếu tố tự nhiên, là một món quà thiêng liêng mà tạo hóa ban cho bạn. Kinh *Tantra* nói rằng trước khi bạn làm tình với một người phụ nữ hoặc một người đàn ông, bạn hãy cầu nguyện vì đây sẽ là sự gặp gỡ giao hòa giữa hai sinh lực thiêng liêng. Thượng đế sẽ vây quanh bạn, dù hai bạn có ở đâu thì Thượng đế cũng ở đó. Nếu bạn thực sự sống trọn vẹn cùng tình dục, tình dục sẽ biến mất theo đúng chu kỳ tự nhiên của nó. Bạn sẽ nói lời chia tay với nó cùng một thái độ sâu sắc vì lúc này bạn đã thỏa mãn, không hề nuối tiếc. Nó đã là niềm vui của bạn, nó đã đem đến cho bạn những giây phút tuyệt vời; bạn chia tay với nó trong vui vẻ.

Độ tuổi bốn mươi hai là độ tuổi thích hợp cho việc thiền định. Tình dục đã biến mất; thứ sinh lực tuôn trào đó đã không còn nữa. Người ta trở về với trạng thái cân bằng. Niềm đam mê đã qua đi, lòng từ bi xuất hiện.

Tình dục được chuyển hóa không vì nỗ lực cố gắng của bạn. Nó đến rồi lại đi một cách tự nhiên nếu bạn sống trọn vẹn cùng nó. Lời đề nghị của tôi ở đây là, hãy vứt bỏ mọi ý niệm phản đối nó. Ai là

người cố gắng vứt bỏ nó? Chính là bản ngã. Bạn hãy nhớ rằng, tình dục tạo khó khăn lớn nhất cho bản ngã.

Thế nên có hai loại người: Loại rất vị kỷ luôn phản đối tình dục; loại rất khiêm tốn không bao giờ phản đối tình dục. Nhưng ai lắng nghe những người khiêm tốn? Thực ra, người khiêm tốn không đi nghe giảng đạo, chỉ có người vị kỷ mới đi nghe giảng đạo.

Tại sao lại có sự xung đột giữa tình dục và bản ngã? Bởi tình dục là thứ mà bạn không thể vị kỷ được, tình dục khiến người khác trở nên quan trọng hơn bạn. Người phụ nữ của bạn, người đàn ông của bạn trở nên quan trọng hơn bạn. Trong mọi trường hợp khác, bạn là người quan trọng nhất. Trong mối quan hệ tình yêu thì người khác trở nên rất, rất quan trọng, vô cùng quan trọng. Bạn trở thành một chiếc vệ tinh và người khác trở thành bộ phận điều khiển và tương tự như vậy với người khác: Bạn trở thành bộ phận điều khiển và anh ta trở thành một chiếc vệ tinh. Đó là sự nhượng bộ lẫn nhau. Cả hai đều nhượng bộ để yêu thương và cả hai đều trở nên khiêm tốn.

Tình dục là sinh lực duy nhất cho bạn thấy rằng có một thứ trong đời mà bạn không thể kiểm soát được. Bạn có thể kiểm soát được tiền bạc, chính trị, thương trường, kiến thức, khoa học, văn vân. Trong khi đó tình dục lại đem đến một thế

giới hoàn toàn khác; bạn không thể kiểm soát được nó. Bản ngã là một chuyên gia kiểm soát. Nó vui khi nó có thể kiểm soát; nó không vui khi nó không thể kiểm soát nên có sự xung đột giữa bản ngã và tình dục. Bạn hãy nhớ rằng, đó là một cuộc chiến bại. Bản ngã không thể thắng được nó vì bản ngã chỉ là do con người tạo ra. Tình dục có căn nguyên sâu sắc. Tình dục là cuộc sống của bạn; bản ngã chỉ là suy nghĩ của bạn. Tình dục có gốc rễ bao trùm lấy bạn; bản ngã chỉ có gốc rễ từ suy nghĩ của bạn, rất hời hợt.

Tình dục làm bề mặt bản ngã nên những người vị kỷ luôn phản đối tình dục. Họ không ngừng tìm cách để chuyển hóa tình dục (họ không bao giờ có thể làm được điều đó). Cùng lắm thì họ chỉ có thể trở nên trụy lạc. Toàn bộ nỗ lực của họ ngay từ đầu đã hướng đến sự thất bại. Bạn có thể giả vờ rằng bạn đã chiến thắng được tình dục, nhưng thực ra... Bạn có thể giải thích duy lý, bạn có thể viện ra nhiều lý do, bạn có thể vờ vịt, bạn có thể làm mọi cách nhưng thật ra bạn không bao giờ chế ngự được nó.

Tôi sẽ không đề nghị rằng bạn nên tìm mọi cách để chế ngự nó. Tôi chỉ đề nghị ngược lại: Hãy quên đi việc chế ngự nó. Hãy thấu hiểu nó nếu có thể. Trong khi nó xuất hiện, bạn hãy chung sống cùng nó, hãy yêu thương nó một cách sâu sắc.

Nếu qua tình dục bạn có được sự cân bằng, nếu qua tình yêu bạn cảm thấy thoải mái (nếu tình

yêu không phải là sự hoang phí sinh lực vì bạn không biết phải làm gì với nó, nếu bạn cảm thấy thoải mái khi ở bên người phụ nữ của mình, nếu người phụ nữ của bạn cảm thấy thoải mái khi ở bên bạn) nếu chỉ trong một khoảnh khắc, một vài phút hoặc một vài giờ bạn quên đi chính mình, và bạn hoàn toàn chìm trong sự lãng quên, bạn sẽ bước ra từ đó với sự tinh nguyên hơn, trong sáng hơn, tỉnh táo hơn, sáng suốt hơn. Bạn sẽ có được một cuộc sống khác hơn: thoải mái, tỉnh tại, sáng suốt.

Nếu điều này xảy ra, một ngày nào đó đột nhiên bạn sẽ nhận thấy rằng cơn sóng tình dục này đã qua đi để lại bạn là một người tỉnh tại. Bạn sẽ không hối tiếc rằng nó đã ra đi. Bạn sẽ cảm thấy biết ơn nó vì giờ đây một thế giới phong phú hơn đang mở ra trước bạn. Khi tình dục bỏ đi, cánh cửa thiên định sẽ được mở ra cho bạn. Khi tình dục bỏ đi, bạn không còn cố gắng hòa mình vào người khác. Lúc này bạn có khả năng hòa mình vào chính mình.

Sự chuyển hóa không phải là sự đè nén. Sự chuyển hóa là một quá trình phát triển tự nhiên: bạn lớn lên, bạn vượt qua nó, giống như một hạt mầm nứt vỏ và lớn lên từ mặt đất. Khi tình dục biến mất, hạt mầm này biến mất. Trong tình dục, bạn có thể sinh ra một người khác, một em bé. Khi tình dục biến mất, toàn bộ sinh lực bắt đầu sinh ra bạn. Đây là những gì các tín đồ Ấn giáo gọi là

dwija, được sinh ra hai lần. Bạn được sinh ra bởi cha mẹ mình và một lần nữa đang chờ đợi bạn. Nó được trao cho bạn bởi chính bạn. Bạn phải là người cha và người mẹ của chính mình.

Không có ai hoàn toàn là một người đàn ông, không có ai hoàn toàn là một người phụ nữ – vì bạn được sinh ra từ sự kết hợp giữa một người đàn ông và một người phụ nữ. Cả hai đều góp phần tạo ra bạn; mẹ bạn đã góp phần tạo ra bạn, cha bạn đã góp phần tạo ra bạn. Năm mươi-năm mươi, họ đã góp phần tạo ra bạn; cả hai người đang tồn tại trong bạn. Có khả năng rằng cả hai người có thể gặp nhau bên trong bạn; một lần nữa, cha mẹ bạn lại có thể yêu thương nhau – bên trong bạn.

Khi bạn chuyển hóa được tình dục, bạn đến được với loại tình dục cao cấp hơn. Loại tình dục thông thường là loại thô sơ, loại tình dục cao cấp là loại thanh khiết. Loại tình dục thông thường hướng ra ngoài, loại tình dục cao cấp hướng vào trong. Ở loại tình dục thông thường, hai thể xác gặp nhau và cuộc gặp gỡ này diễn ra bên ngoài. Ở loại tình dục cao cấp, nhiều nguồn sinh lực bên trong bạn gặp nhau. Nó không diễn ra ở mức độ thể xác, nó diễn ra ở mức độ tâm linh (sự thăng hoa).

Chương mười ba

CÔNG XÃ

Nhân loại đã phát triển được gia đình. Ngày nay ích lợi của gia đình có còn quan trọng nữa không? Gia đình là một trong những đoàn thể cổ đại nhất nên chỉ có những người rất sâu sắc mới có thể nhận thấy được sự thật này. Những người còn lại phải tốn nhiều thời gian để nhận ra được sự thật rằng gia đình đã chết.

Gia đình không còn thích hợp cho một thời đại mới, gia đình không còn thích hợp cho nhân loại mới cần phải được sinh ra.

Gia đình có điểm tốt và cả điểm xấu. Nó giúp con người tồn tại, đồng thời nó cũng đã làm hỏng tâm hồn nhân loại. Nhưng trong quá khứ không có giải pháp thay thế nào khác, không có chọn lựa nào khác. Nó là một loài ma quỷ cần thiết. Nó là điều không cần thiết trong tương lai. Tương lai có thể có nhiều giải pháp thay thế khác.

Ý tôi muốn nói rằng tương lai sẽ không theo bất kỳ một khuôn mẫu nhất định nào cả; tương lai sẽ có nhiều, thật nhiều giải pháp thay thế khác nhau. Nếu một ai đó vẫn quyết định chọn lựa việc lập gia đình, họ cần phải có quyền tự do có được nó. Nhưng những người như thế chỉ chiếm một phần rất nhỏ. Chúng ta có những gia đình trên trái đất này – rất ít, không nhiều hơn một phần trăm – những gia đình thực sự xinh đẹp, thực sự đem lại nhiều ích lợi, thực sự tạo điều kiện cho sự phát triển xuất hiện. Ở đó không có sự đàn áp, không có sự chiếm hữu, không có sự gò ép; ở đó trẻ con không bị hủy hoại. Ở đó người chồng không cố gắng hủy hoại người vợ, người vợ không cố gắng hủy hoại người chồng; ở đó sự tự do và tình yêu xuất hiện; ở đó người ta quây quần bên nhau để vui đùa, không phải vì một động cơ nào khác. Vâng, những loại gia đình này đã tồn tại trên trái đất; chúng vẫn còn đó. Đối với những ai sống trong những gia đình này thì họ không cần phải thay đổi. Trong tương lai họ có thể tiếp tục sống trong các gia đình.

Nhưng còn lại, đại đa số, gia đình là một thứ xấu xí. Bạn có thể hỏi các nhà tâm lý học và họ sẽ nói rằng mọi loại bệnh tâm thần đều bắt nguồn từ gia đình. Mọi chứng loạn thần kinh đều bắt nguồn từ gia đình. Gia đình tạo ra những con người rất bệnh hoạn.

Chúng ta không cần gia đình nữa; chúng ta có những giải pháp thay thế khác. Theo tôi, có một giải pháp thay thế tốt nhất chính là một công xã.

Một công xã là nơi người ta cùng chung sống trong một đại gia đình. Trẻ con thuộc về công xã này, chúng thuộc về tất cả mọi người. Ở đó không có sự sở hữu cá nhân. Một người đàn ông sống với một người phụ nữ bởi vì họ cảm thấy thích chung sống cùng nhau, vì họ thích điều đó, vì họ nâng niu tôn trọng nó. Ngay khi họ cảm thấy rằng tình yêu không còn nữa, họ không cố bám chặt lấy nhau. Họ nói lời chia tay với thái độ tôn trọng nhau, với tình hữu nghị. Rồi họ tìm đến người khác.

Trong một công xã, trẻ con thuộc về cả công xã và điều đó sẽ trở nên tốt hơn nhiều. Chúng có nhiều cơ hội để trưởng thành với nhiều loại người khác nhau. Nếu không thế thì một đứa trẻ sẽ lớn lên cùng với một người mẹ – trong suốt nhiều năm trời người mẹ và người cha là hai hình ảnh con người duy nhất. Theo lẽ tự nhiên nó sẽ bắt chước họ. Trẻ con hóa ra trở thành những người bắt chước cha mẹ chúng và chúng tiếp tục duy trì chứng bệnh mà cha mẹ chúng đã mang theo. Chúng trở thành những tờ giấy than dùng để sao chép. Đó là việc tiêu cực. Không có cách nào để trẻ con thực hiện những việc khác; chúng không có bất kỳ nguồn thông tin nào cả.

Nếu một trăm người chung sống trong một

cộng xã thì sẽ có nhiều thành viên nam và nhiều thành viên nữ; trẻ con sẽ không còn bị ám ảnh bởi một lối sống gò ép nào cả. Chúng có thể học tập từ cha của chúng, chúng có thể học tập từ chú của chúng, chúng có thể học tập từ mọi người trong cộng xã. Chúng sẽ có được một tâm hồn cởi mở hơn, khoáng đạt hơn.

Gia đình đè bẹp tâm hồn mọi người và khiến mọi người có một tâm hồn nhỏ bé. Trong một cộng xã, trẻ con sẽ có một tâm hồn cởi mở hơn, sâu sắc hơn; chúng sẽ có nhiều cơ hội hơn, có một đời sống phong phú hơn. Chúng sẽ trông thấy nhiều phụ nữ; chúng sẽ không chỉ có một ý tưởng về một phụ nữ nào đó. Thật tiêu cực khi chỉ có một ý tưởng nhất định về một phụ nữ nào đó.

Trong một cộng xã, trẻ con có một tâm hồn phong phú hơn. Chúng sẽ biết được nhiều phụ nữ, nhiều người đàn ông; chúng sẽ không bị say mê bởi một hoặc hai người nhất định nào đó.

Gia đình tạo ra nỗi ám ảnh trong bạn và nỗi ám ảnh này đang chống phá nhân loại. Nếu cha bạn đánh nhau với một ai đó và bạn nhận thấy rằng ông ta sai trái, điều đó không thành vấn đề, bạn cần phải bênh vực cha mình. Cũng giống như khi mọi người nói “Bất luận đúng hay sai, đất nước của tôi luôn luôn là đất nước của tôi!”, thế nên họ nói “Cha tôi là cha tôi, bất luận đúng hay sai. Mẹ tôi là mẹ tôi, tôi phải bênh vực bà ta, nếu không

thế thì đó là sự phản bội”. Tình huống này dạy bạn trở thành một người thiên vị. Bạn có thể nhận thấy mẹ mình sai trái và bà ấy đang đánh nhau với người hàng xóm và người hàng xóm là người đúng đắn nhưng bạn phải bênh vực mẹ mình. Đây là bài học về một cuộc sống không công bằng.

Trong một công xã bạn sẽ không bị gắn chặt vào một gia đình nhất định nào đó, không có gia đình nào để bạn bám chặt lấy cả. Bạn sẽ được tự do hơn, ít bị ám ảnh hơn. Bạn sẽ trở nên công bằng hơn. Bạn sẽ có được tình yêu từ nhiều nguồn khác nhau. Bạn sẽ cảm thấy rằng cuộc sống này thật đáng yêu.

Gia đình dạy bạn một loại xung đột với xã hội, với các gia đình khác. Gia đình đòi hỏi sự độc quyền, nó yêu cầu bạn phải đứng về phía nó và chống lại các gia đình khác. Bạn phải phục vụ gia đình, bạn phải tiếp tục đấu tranh nhân danh gia đình. Trong một công xã bạn sẽ ít hung hăng hơn, bạn sẽ hòa đồng hơn với mọi người vì bạn quen biết nhiều người.

Thế nên, thay vì nhìn thấy gia đình, tôi muốn nhìn thấy một công xã mà ở đó mọi người là bạn bè của nhau. Ngay cả người chồng và người vợ cũng là hai người bạn thân thiết. Cuộc hôn nhân của họ phải là sự đồng ý chung sống vì họ cảm thấy hạnh phúc khi ở bên nhau. Ngay khi một trong hai người cảm thấy không còn hạnh phúc

nữa thì họ có thể chia tay nhau trong tình thân thiết. Họ không cần đến sự ly hôn vì họ không kết hôn nên họ không ly hôn.

Khi bạn sống cùng ưu phiền, theo thời gian bạn sẽ quen với ưu phiền. Nhân loại không nên chịu ưu phiền dù là chỉ trong một khoảnh khắc. Nếu hai bạn cảm thấy hạnh phúc khi chung sống thì hai bạn hãy chung sống, nếu hai bạn cảm thấy không còn hạnh phúc khi chung sống nữa thì hai bạn hãy chia tay, không ai có quyền cấm cản điều này, thế thôi. Hai bạn không cần thiết phải trở nên tức giận hay hận thù – vì không ai có thể tác động được đến tình yêu. Tình yêu giống như một cơn gió thoảng. Bạn thấy đấy... nó vừa đến. Nếu nó ở đó, nó luôn ở đó. Rồi thì nó đi. Khi nó đi, nó sẽ đi. Tình yêu là một điều bí ẩn, bạn không thể tác động đến nó. Đừng gò ép tình yêu, đừng hợp pháp hóa tình yêu, đừng ép buộc tình yêu – đừng bao giờ.

Trong một cộng xã, người ta chung sống chỉ vì niềm vui, không vì lý do nào khác. Khi niềm vui biến mất, họ chia tay nhau. Có thể họ cảm thấy buồn, nhưng họ phải chia tay nhau. Có thể nỗi luyến tiếc vẫn vương vấn trong tâm hồn họ, nhưng họ phải chia tay nhau. Họ cam kết với nhau rằng họ sẽ không sống trong sự ưu phiền; nếu không thế thì ưu phiền sẽ trở thành một thói quen. Họ chia tay nhau với con tim nặng trĩu nhưng không

hề mang theo bất kỳ sự hận thù nào. Họ sẽ tìm kiếm người bạn đời khác.

Trong tương lai sẽ không còn sự hôn nhân giống như trong quá khứ và cũng không còn có sự ly hôn giống như trong quá khứ. Cuộc sống sẽ trở nên linh hoạt hơn, phong phú hơn, nhiều màu sắc hơn. Trẻ con sẽ thuộc về công xã, công xã sẽ chăm sóc chúng.

Đây sẽ là cuộc cách mạng lớn nhất trong lịch sử loài người.

Trong một gia đình, tình yêu dù sớm dù muộn cũng biến mất. Có thể ngay từ đầu tình yêu đã không xuất hiện. Có thể đó chỉ là một cuộc hôn nhân được sắp đặt sẵn vì những động cơ khác, vì tiền bạc, vì địa vị, vì quyền lực. Có thể chẳng hề có tình yêu ngay từ đầu. Rồi thì trẻ con được sinh ra không phải từ tình yêu. Ngay từ đầu tâm hồn chúng đã trở thành một bãi sa mạc. Trạng thái không tình yêu trong gia đình này khiến chúng trở nên hờ hững, ngễnh ngãng, không yêu thương. Chúng học được những bài học đầu tiên từ cha mẹ chúng, cha mẹ chúng không hề yêu thương nhau, giữa họ chỉ có sự ghen tuông, sự tranh chấp, sự bất hòa, sự tức giận, sự bạo lực. Trẻ con vẫn liên tục nhìn thấy những gương mặt xấu xí của cha mẹ chúng.

Niềm hy vọng đầu tiên của chúng đã biến mất. Chúng không thể tin rằng tình yêu sẽ xuất

hiện trong đời chúng, cũng giống như tình yêu không xuất hiện trong đời sống của cha mẹ chúng. Chúng cũng nhìn thấy rõ điều này từ các bậc cha mẹ khác, từ những gia đình khác. Trẻ con rất nhạy cảm; chúng không ngừng quan sát và quan sát. Khi chúng nhận thấy rằng tình yêu không thể xuất hiện quanh mình, chúng bắt đầu định ninh rằng tình yêu chỉ xuất hiện trong thơ ca, nó tồn tại trong thơ ca, trong hư ảo, nó không có thật. Một khi bạn đã biết được rằng tình yêu chỉ tồn tại trong thơ ca, thì nó sẽ chẳng bao giờ xuất hiện bởi vì bạn đã đóng chặt cánh cửa tâm hồn mình lại.

Cách duy nhất để nó có thể xuất hiện trong tâm hồn là bạn cần phải trông thấy nó và sẵn sàng mở cánh cửa để đón nhận nó. Nếu bạn trông thấy cha và mẹ mình yêu thương nhau sâu sắc, chăm sóc lẫn nhau, tôn trọng lẫn nhau, khi đó bạn đã nhận thấy rõ tình yêu xảy ra. Niềm hy vọng xuất hiện. Hạt mầm tình yêu xuất hiện trong tim bạn và bắt đầu phát triển. Bạn biết rằng nó cũng sẽ xuất hiện với bạn.

Nếu bạn không trông thấy nó, làm sao bạn có thể tin rằng nó cũng sẽ xuất hiện với mình? Nếu nó không xuất hiện với cha mẹ bạn, làm sao nó có thể xuất hiện với bạn?

Đây là sự quan sát của tôi về mọi người: Người phụ nữ vẫn thầm nói rằng “Mẹ ạ, con đang rất đau khổ giống như mẹ đây”. Các chàng trai vẫn nói

rằng “Cha ạ, đừng lo lắng, đời sống của con cũng đau khổ chẳng kém gì đời sống của cha. Con nào có qua mặt cha, con không hề phản bội cha. Con vẫn là người đau khổ như cha đã từng. Con mang trên mình thứ xiềng xích của truyền thống. Con là người đại diện của cha, cha ạ, con không hề phản bội cha. Cha nhìn này, con đang làm những gì cha đã từng làm với mẹ con, con làm điều đó với mẹ của những đứa con của con. Con đang đối xử với con của con theo cách mà cha đã từng đối xử với con. Con nuôi nấng chúng theo cách cha đã từng nuôi nấng con”.

Một đứa bé không phải là một thứ đồ vật, không giống như một tòa nhà. Một đứa bé là một nhánh cây. Bạn có thể cày xới đất, bạn có thể bón phân, bạn có thể tưới nước, bạn có thể quan sát xem nó có đủ ánh nắng mặt trời hay không, chỉ thế thôi. Trẻ con là tập hợp những điều bí ẩn vô cùng. Ngay khi bạn bắt đầu xây dựng chúng, ngay khi bạn tạo ra khuôn mẫu và cá tính quanh chúng, khi đó bạn đang bắt giam chúng. Chúng sẽ không thể nào tha thứ cho bạn. Nhưng đây là cách duy nhất chúng có thể học tập và chúng sẽ đối xử với con cái của chúng đúng theo cách mà chúng đã học tập được, việc này được tiếp diễn hết thế hệ này đến thế hệ khác. Mỗi thế hệ không ngừng truyền lại sự loạn thần kinh cho những con người mới xuất hiện trên trái đất này. Xã hội vẫn duy trì mọi đau khổ và sự điên loạn của nó.

Không, giờ đây chúng ta cần phải có một cái gì đó khác hơn. Một cộng xã sẽ là thứ có thể thay thế cho gia đình, nó sẽ đem đến nhiều ích lợi cho nhân loại.

Nền tảng để tạo ra một cộng xã chính là con người, trước tiên mỗi người cần phải thay đổi rồi thì cộng xã mới có thể xuất hiện. Khi con người thay đổi theo chiều hướng tốt đẹp hơn thì sự xuất hiện của cộng xã là điều hoàn toàn có thể.

Trong một cộng xã chỉ có những người sâu sắc mới có thể chung sống cùng nhau. Chỉ khi bạn biết cách nâng niu cuộc sống bạn mới có thể chung sống cùng nhau; chỉ khi bạn biết được cái mà tôi gọi là sự thiên định thì bạn mới có thể chung sống cùng nhau, yêu thương nhau. Bạn phải vứt bỏ ngay sự ngờ ngẩn vô lý của tình yêu độc đoán trong quá khứ, chỉ khi đó bạn mới có thể sống trong một cộng xã. Nếu bạn vẫn mang bên mình sự độc đoán – rằng người phụ nữ của bạn không được phép nắm tay của một người nào đó và người chồng của bạn không được phép mỉm cười cùng ai đó – nếu bạn vẫn mang bên mình tất cả những thứ ngờ ngẩn này thì bạn không bao giờ có thể trở thành một phần của cộng xã.

Nếu chồng bạn mỉm cười với ai đó, tốt thôi. Chồng bạn đang mỉm cười, nụ cười luôn luôn là thứ tốt đẹp. Việc anh ta cười với ai chẳng thành vấn đề, nụ cười luôn luôn là thứ tốt đẹp. Nếu người phụ nữ nắm tay một ai đó, tốt thôi! Hơi ấm sẽ lan

truyền, hơi ấm là thứ tốt, là thứ có giá trị. Việc cô ấy nắm lấy tay ai không quan trọng.

Toàn bộ những tư tưởng cũ kỹ đều ngớ ngẩn! Cũng giống như khi chồng bạn vừa bước ra khỏi nhà thì bạn nói với anh ta, “Đừng hít thở ở nơi khác nhé. Khi anh về nhà thì anh có thể hít thở tùy thích nhưng chỉ khi anh đang ở bên tôi thôi. Khi anh ra khỏi nhà anh phải ngưng hít thở ngay. Tôi không muốn anh hít thở ở nơi khác đâu”. Điều này nghe thật ngớ ngẩn, tại sao bạn không xem tình yêu là hơi thở?

Tình yêu là hơi thở. Hơi thở là sự sống của thể xác và tình yêu là sự sống của tâm hồn. Nó quan trọng hơn cả hơi thở. Khi chồng bạn ra khỏi nhà, bạn buộc anh ta không được mỉm cười với bất kỳ ai khác, ít nhất cũng không được mỉm cười với bất kỳ người phụ nữ nào. Anh ta cũng không được yêu thương bất kỳ ai khác. Thế nên, suốt hai mươi bốn tiếng đồng hồ anh ta không hề yêu thương và rồi bạn muốn rằng trong một tiếng đồng hồ nằm trên giường cùng bạn thì anh ta sẽ yêu thương bạn, anh ta giả vờ yêu thương bạn, bạn muốn anh ta giả tạo thế sao? Bạn đã giết chết tình yêu trong anh ta, dòng sông tình yêu trong anh ta không còn chảy nữa. Suốt hai mươi bốn tiếng đồng hồ không yêu thương để rồi chỉ một giờ duy nhất trong ngày phải yêu thương, đó là điều không thể. Bạn đã hủy diệt anh ta và rồi bạn buồn chán. Rồi bạn cảm thấy rằng “Anh ta không yêu thương mình!” và

chính bạn đã tạo ra toàn bộ vấn đề rắc rối này. Rồi anh ta bắt đầu cảm thấy rằng bạn không yêu thương anh ta và bạn không còn vui như trước đây bạn đã từng vui.

Khi người ta gặp nhau trên bãi biển, khi họ gặp nhau trong vườn, khi họ hẹn hò cùng nhau, chẳng có gì phải cứng nhắc ở đây cả; cả hai đều vui vẻ. Tại sao? Vì cả hai đều tự do. Con chim đang bay khác với con chim trong lồng. Họ vui vì họ có được sự tự do.

Nhân loại không thể sống mà không có sự tự do, cấu trúc gia đình cũ kỹ của bạn đã phá hủy sự tự do. Vì nó đã phá hủy sự tự do, nó hủy diệt luôn niềm hạnh phúc, nó hủy diệt luôn tình yêu.

Gia đình là một phương tiện để bảo vệ thể xác nhưng nó đã hủy diệt tâm hồn. Lúc này chúng ta không cần đến nó nữa. Chúng ta cũng phải bảo vệ tâm hồn. Điều đó thiết yếu hơn xa.

Chỉ có tương lai cho tình yêu và mối quan hệ yêu thương. “Chồng” và “vợ” sẽ trở thành những từ ngữ xấu xí.

Mỗi khi bạn độc đoán với người phụ nữ hoặc người đàn ông của mình, theo lẽ tự nhiên bạn cũng sẽ độc đoán với con cái của mình. Tôi hoàn toàn đồng ý với Tiến sĩ Thomas Gordon, ông ta nói rằng “Tôi nghĩ rằng mọi bậc cha mẹ đều có khả năng lạm dụng con cái bởi họ nuôi dạy con cái bằng quyền lực và sức mạnh. Tôi nghĩ rằng sẽ rất

tiêu cực khi nhiều bậc cha mẹ nghĩ rằng ‘Đây là con của mình, mình có thể làm bất kỳ điều gì mình thích’. Đó là sự bạo lực, đó là sự phá hoại”. Một đứa bé không phải là một món đồ vật, nó không phải là một cái ghế, nó không phải là một chiếc xe hơi. Bạn không thể làm bất kỳ điều gì mình muốn với nó. Nó được sinh ra từ bạn nhưng nó không thuộc quyền sở hữu của bạn. Nó thuộc về sự sống này, đời sống này. Xét cho cùng thì bạn chỉ là người trông nom, chứ không phải là người sở hữu.

Nhưng gia đình luôn tạo ra ý tưởng về sự sở hữu: sở hữu tài sản, sở hữu một người phụ nữ, sở hữu một người đàn ông, sở hữu con cái. Sự chiếm hữu là một liều thuốc độc nên tôi phản đối gia đình. Nhưng tôi không có ý muốn nói rằng những ai thực sự đang rất hạnh phúc trong gia đình của mình – sống động, chân thành, yêu thương – cần phải phá bỏ nó. Trong trường hợp đó họ không cần phải phá bỏ gia đình. Lúc này gia đình của họ đã trở thành một công xã, một công xã nhỏ.

Dĩ nhiên công xã càng lớn càng tốt, với nhiều triển vọng hơn, nhiều người hơn. Nhiều người khác nhau sẽ tạo ra nhiều bài hát hơn, tạo ra nhiều lối sống hơn, tạo ra nhiều cơn gió mới hơn, tạo ra nhiều tia nắng mới hơn. Trẻ con cần phải được tắm gội với càng nhiều lối sống khác nhau càng tốt, từ đó chúng có thể chọn lựa, từ đó chúng có sự tự do để chọn lựa.

Chúng cần phải được làm quen với nhiều phụ nữ, từ đó chúng không còn bị ám ảnh bởi gương mặt của mẹ chúng, bởi lối sống của mẹ chúng. Chúng sẽ có được khả năng yêu thương mọi phụ nữ, mọi đàn ông, mọi người. Đời sống sẽ trở thành một cuộc phiêu lưu thú vị.

Một bà mẹ đến một cửa hàng tạp hóa và đưa con trai mình đến quầy đồ chơi trẻ con. Trông thấy một con ngựa thật lớn đang lúc lắc, nó leo lên và lúc lắc suốt một giờ đồng hồ.

"Thôi nào, con trai", người mẹ nài nỉ "mẹ còn phải về nhà để chuẩn bị bữa tối cho cha nữa". Cậu bé không hề nhúc nhích, mọi cố gắng của cô ta trở thành vô ích. Người chủ cửa tiệm cũng ra sức dụ dỗ cậu bé nhưng ông ta cũng chẳng thể thành công. Cuối cùng, không còn cách nào khác, họ gọi chuyên gia tâm lý của cửa hàng.

Chuyên gia tâm lý nhẹ nhàng bước đến và thì thầm vài lời vào tai của cậu trai, lập tức cậu ta nhảy xuống và chạy ngay đến bên mẹ mình.

"Làm sao ông có thể làm được điều đó?" người mẹ hỏi với vẻ hiếu kỳ. "Ông đã nói gì với thằng bé?".

Chuyên gia tâm lý tỏ vẻ hơi ngần ngại, rồi nói "Tôi nói với thằng bé rằng, 'Nếu mày không nhảy xuống ngay lập tức, nhóc con ạ, tao sẽ đập mày văng xuống đất ngay!'".

Dù sớm dù muộn thì người ta cũng khám phá được rằng sự lo sợ, quyền lực và sức mạnh sẽ đem đến hiệu quả. Trẻ con thì lại luôn phụ thuộc vào cha mẹ nên bạn có thể dễ dàng khiến chúng sợ hãi. Điều đó trở thành một kỹ thuật để bạn lạm dụng chúng, đàn áp chúng và chúng chẳng còn nơi nào khác để đi.

Trong một công xã chúng sẽ có nhiều nơi để đi. Chúng sẽ có nhiều người chú, nhiều người cô, nhiều người hàng xóm. Chúng sẽ không rơi vào tình trạng bế tắc. Chúng sẽ có sự độc lập tốt hơn, bạn sẽ không dễ gì ép buộc được chúng.

Tất cả những gì chúng trông thấy trong gia đình chính là sự ưu phiền. Đôi khi, vâng tôi biết, đôi khi người chồng và người vợ cũng yêu thương nhau, nhưng mỗi khi họ yêu thương thì họ lại bước vào phòng riêng của họ. Trẻ con không biết tới sự yêu thương. Trẻ con chỉ trông thấy những gương mặt hằn học xấu xí của cha mẹ chúng. Mỗi khi họ yêu thương, họ chỉ yêu thương phía sau cánh cửa bị khóa chặt. Họ không cho chúng nhìn thấy tình yêu là gì. Trẻ con chỉ nhìn thấy những xung đột của họ – cầu nhau, tranh cãi, lăng mạ, chửi bới, đánh đập, hạ nhục nhau. Trẻ con vẫn không ngừng chúng kiến tất cả những thứ này.

Một người đàn ông đang đọc báo trong phòng khách thì người vợ bước vào và tát thẳng vào mặt ông.

“Có chuyện gì thế?”, người chồng tức giận hỏi.

“Cái tát này là dành cho cô bồ nhí của anh đấy”.

Một lát sau người chồng bước đến chỗ người vợ đang ngồi xem truyền hình và tát vào mặt cô ta thật mạnh.

“Có chuyện gì thế”, người vợ hét lên.

Anh ta đáp “Cái tát này là dành cho những cuộc hẹn hò lén lút của cô”.

Điều này vẫn không ngừng diễn ra và trẻ con vẫn không ngừng chứng kiến tất cả những gì đang xảy ra. Đây là cuộc sống sao? Cuộc sống là thế này sao? Chúng bắt đầu đánh mất mọi niềm hy vọng. Chúng thất bại ngay trước khi chúng bước vào đời; chúng đã chấp nhận sự thất bại. Nếu cha mẹ chúng là những người khôn ngoan hơn, mạnh mẽ hơn mà vẫn không thành công, liệu có còn hy vọng gì cho chúng? Làm sao chúng có thể thành công được? Đó là điều không thể.

Chúng đã học được nhiều cách: cách đau khổ, cách hung hăng, cách đàn áp. Trẻ con không bao giờ nhìn thấy tình yêu xuất hiện. Trong một công xã chúng có nhiều cơ hội hơn. Mọi người cần phải biết được tình yêu là gì. Trẻ con cần phải biết được tình yêu là gì. Chúng cần phải được trông thấy hình ảnh mọi người quan tâm chăm sóc lẫn nhau.

Nhưng chúng ta gặp một rào cản lớn, một quan niệm xưa cũ: bạn có thể đánh nhau giữa đám đông nhưng bạn không thể yêu thương giữa đám đông. Đánh nhau thì được. Thậm chí bạn có thể sát hại một người nào đó giữa đám đông. Thật ra khi hai người đang đánh nhau, đám đông sẽ đứng quanh đó để xem chuyện gì sẽ xảy ra. Đó là lý do tại sao nhiều người vẫn thích đọc truyện trinh thám, gián điệp, bạo lực.

Việc sát hại thì được phép, nhưng tình yêu thì không. Nếu bạn bày tỏ cử chỉ yêu thương giữa đám đông thì người ta sẽ cho rằng bạn là người bẩn thỉu, bạn là người khiêu dâm. Thật vô lý, tình yêu là thứ bẩn thỉu còn việc sát hại không phải là thứ bẩn thỉu sao? Những người yêu nhau không được bày tỏ tình yêu trước công chúng còn các vị tướng thì lại có thể bước đi trước công chúng và khoe khoang những tấm huy chương của mình sao? Chính họ là những kẻ sát hại và những tấm huy chương này dành cho kẻ sát hại! Những tấm huy chương đó cho thấy rằng họ đã sát hại nhiều hay ít, họ đã giết chết bao nhiêu người. Đó không phải là thứ bẩn thỉu sao?

Đó nhất định là thứ bẩn thỉu. Không ai được phép đánh nhau giữa công chúng. Đó là thứ bẩn thỉu; bạo lực là thứ bẩn thỉu. Làm sao tình yêu có thể là thứ bẩn thỉu cho được? Ấy thế mà nhiều người vẫn cho rằng tình yêu là thứ bẩn thỉu. Bạn phải che giấu nó trong bóng tối. Bạn phải làm tình

"Có chuyện gì thế?", người chồng tức giận hỏi.

"Cái tát này là dành cho cô bồ nhí của anh đấy".

Một lát sau người chồng bước đến chỗ người vợ đang ngồi xem truyền hình và tát vào mặt cô ta thật mạnh.

"Có chuyện gì thế", người vợ hét lên.

Anh ta đáp "Cái tát này là dành cho những cuộc hẹn hò lén lút của cô".

Điều này vẫn không ngừng diễn ra và trẻ con vẫn không ngừng chứng kiến tất cả những gì đang xảy ra. Đây là cuộc sống sao? Cuộc sống là thế này sao? Chúng bắt đầu đánh mất mọi niềm hy vọng. Chúng thất bại ngay trước khi chúng bước vào đời; chúng đã chấp nhận sự thất bại. Nếu cha mẹ chúng là những người khôn ngoan hơn, mạnh mẽ hơn mà vẫn không thành công, liệu có còn hy vọng gì cho chúng? Làm sao chúng có thể thành công được? Đó là điều không thể.

Chúng đã học được nhiều cách: cách đau khổ, cách hung hăng, cách đàn áp. Trẻ con không bao giờ nhìn thấy tình yêu xuất hiện. Trong một cộng xã chúng có nhiều cơ hội hơn. Mọi người cần phải biết được tình yêu là gì. Trẻ con cần phải biết được tình yêu là gì. Chúng cần phải được trông thấy hình ảnh mọi người quan tâm chăm sóc lẫn nhau.

theo cách mà không ai biết tới. Bạn phải làm tình trong im lặng, lén lút, vụng trộm... Theo lẽ tự nhiên bạn không thể có được sự vui sướng trọn vẹn. Người ta không ý thức được tình yêu là gì. Đặc biệt là trẻ con, chúng không có cách nào để biết được tình yêu là gì.

Trong một thế giới tốt đẹp hơn, với nhiều sự cảm thông hơn, với nhiều sự hiểu biết hơn, tình yêu sẽ tỏa khắp mọi nơi. Trẻ con sẽ nhìn thấy sự quan tâm chăm sóc là gì. Trẻ con sẽ biết được niềm vui khi mình chăm sóc người khác là gì. Tình yêu sẽ được chấp nhận, không còn chỗ đứng cho bạo lực nữa. Hai người làm tình không cần phải lo lắng rằng người khác có thể nhìn thấy nữa. Họ nên mỉm cười, ca hát, nhảy múa, gào lên trong niềm vui để mọi người biết được rằng có ai đó đang yêu thương nhau.

Tình yêu là một món quà. Tình yêu là sự thiêng liêng. Rất thiêng liêng.

Cho đến nay thế giới này vẫn không ngừng chống phá tình yêu. Gia đình bạn chống phá tình yêu, xã hội của bạn chống phá tình yêu. Thật kỳ diệu khi tình yêu vẫn tồn tại qua biết bao chống gai đó. Tình yêu vẫn chưa hoàn toàn bị tiêu diệt bởi biết bao kẻ thù, đó là một điều kỳ diệu.

Trong một cộng xã, một người nào đó có thể là tín đồ Phật giáo, người khác có thể là tín đồ Ấn giáo, người khác có thể là tín đồ Thiên chúa giáo

và người khác có thể tin đồ Do thái giáo. Trong một công xã sẽ có nhiều loại người khác nhau, nhiều loại tín ngưỡng khác nhau, nhiều loại học thuyết khác nhau và trẻ con sẽ có cơ hội để học tập tất cả. Hôm nay chúng có thể cùng cha đến nhà thờ, ngày mai chúng có thể cùng chú bác đến chùa chiền, ngày một chúng có thể cùng cô đi đến đền đài. Chúng có thể chọn lựa và quyết định xem mình sẽ đi theo tôn giáo nào. Không có gì bị áp đặt cả.

Cuộc sống có thể trở thành thiên đàng ngay ở đây, ngay lúc này. Mọi rào cản cần phải được dỡ bỏ. Gia đình là một trong những rào cản to lớn nhất.

Tôi xin nhắc lại, đối với các gia đình mà ở đó người vợ yêu thương người chồng, người chồng yêu thương người vợ, con cái yêu thương cha mẹ, cha mẹ yêu thương con cái, cuộc sống gia đình luôn hòa thuận và tràn ngập tình yêu – một gia đình như thế đã là một công xã nhỏ, họ không cần phải thay đổi.

HỎI – ĐÁP

- *Ngài nói rằng tình yêu có thể giúp ngài được tự do. Nhưng thường thì chúng tôi nhận thấy rằng tình yêu trở thành sự lưu luyến và thay vì giúp chúng ta được tự do nó lại khiến chúng ta bị trói buộc. Hãy nói cho chúng tôi biết đôi chút về sự khác biệt giữa sự lưu luyến và sự tự do.*

Tình yêu trở thành sự lưu luyến vì ở đó không có tình yêu. Bạn chỉ chơi đùa, bạn chỉ tự dối gạt chính mình mà thôi. Sự lưu luyến là có thật; tình yêu chỉ là chiếc vỏ bọc nên mỗi khi bạn phải lòng một ai đó, dù sớm dù muộn thì bạn cũng khám phá ra rằng bạn đã trở thành một phương tiện, khi đó mọi ưu phiền xuất hiện.

Cách đây vài ngày có một người tìm đến tôi với tâm trạng luôn cảm thấy tội lỗi. Anh ta nói “Tôi yêu một người phụ nữ. Tôi rất yêu cô ấy. Ngày cô ấy mất tôi đã khóc thật nhiều nhưng đột nhiên tôi nhận ra được rằng trong tôi xuất hiện sự tự do như chưa bao giờ được tự do, cứ như thể một gánh nặng nào đó đã được trút khỏi vai tôi”.

Bề ngoài thì anh ta khóc lóc và nói rằng “Tôi không thể sống thiếu cô ấy. Cuộc sống đối với tôi không còn ý nghĩa nữa”. Nhưng trong sâu thẳm thì anh ta nói “Tôi nhận thấy rằng tôi cảm thấy thật thoải mái, giờ thì tôi đã được tự do”.

Anh ta nói với tôi “Xin hãy giúp tôi. Điều gì đã xảy ra trong suy nghĩ của tôi vậy? Tôi đã phản bội cô ấy quá sớm đúng không?”.

Chẳng có gì xảy ra cả, chẳng ai phản bội ai cả. Khi tình yêu trở thành sự lưu luyến, nó trở thành một gánh nặng, một sự trói buộc. Nhưng tại sao tình yêu lại trở thành sự lưu luyến? Điều đầu tiên chúng ta cần phải hiểu là: nếu tình yêu trở thành sự lưu luyến thì điều này có nghĩa là bạn đã

ảo tưởng đó là tình yêu. Bạn chỉ đang lừa dối chính mình và bạn nghĩ rằng đó là tình yêu. Thực ra thì bạn đang lưu luyến. Nếu bạn chiêm nghiệm sâu sắc hơn, bạn sẽ nhận thấy rằng bạn muốn trở thành một kẻ nô lệ.

Có sự lo sợ về sự tự do và mọi người đều muốn trở thành nô lệ. Dĩ nhiên, mọi người nói về sự tự do nhưng không ai có can đảm để thực sự tự do vì khi bạn thực sự tự do thì bạn sẽ rơi vào trạng thái đơn độc. Nếu bạn có đủ can đảm để sống đơn độc, chỉ khi đó bạn mới có được sự tự do.

Nhưng không ai có đủ can đảm để sống đơn độc. Bạn cần có một người nào đó. Tại sao bạn lại cần có một người nào đó? Bạn sợ sự đơn độc của chính mình. Bạn chán nản với chính mình. Thật ra, khi bạn đơn độc thì mọi việc chẳng còn ý nghĩa gì. Khi bạn ở bên một người nào đó thì tâm hồn bạn liên tục bận rộn, và bạn tạo ra những ý nghĩa giả tạo quanh mình.

Bạn không thể sống vì chính mình nên bạn bắt đầu sống vì người khác. Người khác cũng thế, anh ta hoặc cô ta không thể sống đơn độc nên anh ta hoặc cô ta tìm kiếm một người nào đó. Hai người sợ hãi sự đơn độc của chính mình gặp nhau và họ khởi đầu một trò chơi: trò chơi tình yêu. Nhưng trong sâu thẳm họ đang tìm kiếm sự lưu luyến, sự bó buộc, sự nô lệ.

Thế nên sớm muộn gì thì những gì bạn mong

muốn cũng xuất hiện. Đây là một trong những điều bất hạnh nhất trên thế gian. Những gì bạn mong muốn sẽ xuất hiện. Khi bạn đã trở thành một người chồng hoặc một người vợ, trở thành nô lệ của nhau, khi cuộc hôn nhân xuất hiện, khi đó tình yêu sẽ biến mất vì tình yêu chỉ là một ảo tưởng, chỉ là lớp vỏ bọc.

Bạn không thể trực tiếp yêu cầu sự nô lệ, điều đó quá bề mặt. Bạn không thể trực tiếp nói với một ai đó rằng “Hãy trở thành nô lệ của tôi”. Anh ta hoặc cô ta sẽ phản kháng ngay. Bạn cũng không thể nói “Tôi muốn trở thành nô lệ của bạn” nên bạn nói “Tôi không thể sống thiếu bạn”. Nhưng ý nghĩa không thay đổi. Khi mong muốn thực sự này được thỏa mãn, tình yêu biến mất bạn cảm nhận được sự câu thúc, sự trói buộc, sự nô lệ và bạn bắt đầu đấu tranh để có được sự tự do.

Bạn hãy ghi nhớ điều này. Đây là một trong những nghịch lý của tâm hồn: Bạn chán nản với những gì bạn đã có được, bạn khao khát những gì bạn chưa có được. Khi bạn đơn độc bạn sẽ khao khát sự nô lệ, sự câu thúc. Khi bạn bị câu thúc bạn bắt đầu khao khát sự tự do. Thật vậy, chỉ có người nô lệ mới khao khát sự tự do và chỉ có người tự do mới cố gắng trở thành nô lệ. Tâm hồn du đưa như con lắc, từ thái cực này sang thái cực khác.

Tình yêu không thể trở thành sự lưu luyến. Sự lưu luyến là một nhu cầu; tình yêu chỉ là mỗi nhử.

Bạn đang tìm kiếm một con cá có tên là sự lưu luyến; tình yêu chỉ là mồi nhử để bắt được con cá ấy. Khi bạn bắt được con cá ấy, bạn vứt bỏ mồi nhử này đi. Bạn hãy ghi nhớ điều này và mỗi khi sắp sửa làm một điều gì đó, bạn hãy tự hỏi chính mình xem nguyên nhân cơ bản thúc đẩy bạn làm việc đó là gì.

Nếu tình yêu thực sự xuất hiện, nó không bao giờ trở thành sự lưu luyến. Đây là động cơ biến đổi tình yêu thành sự lưu luyến? Ngay khi bạn nói với người yêu của mình rằng “Hãy yêu chỉ mình tôi”, khi đó bạn bắt đầu chiếm hữu. Ngay khi bạn chiếm hữu một ai đó thì bạn đã lãng mạ anh ta hoặc cô ta, vì bạn đã biến anh ta hoặc cô ta thành một món đồ vật.

Khi tôi sở hữu bạn, bạn không còn là một con người nữa, bạn chỉ là một món hàng của tôi. Rồi thì tôi tận dụng bạn, bạn là vật sở hữu của tôi nên tôi sẽ không cho phép bất kỳ ai khác chạm đến bạn. Đồng thời tôi cũng trở thành vật sở hữu của bạn. Cả hai vợ chồng đều cảm thấy bị trói buộc và là nô lệ của nhau. Tôi biến bạn thành nô lệ và rồi bạn biến tôi thành nô lệ.

Rồi thì mâu thuẫn xuất hiện. Tôi muốn trở thành một người tự do và tôi vẫn muốn bạn là vật sở hữu của tôi; bạn muốn có được sự tự do và bạn vẫn muốn tôi là vật sở hữu của bạn – đây là một cuộc chiến đấu. Nếu tôi sở hữu bạn, tôi sẽ bị sở hữu bởi bạn. Nếu tôi không muốn bị sở hữu bởi

bạn, tôi không nên sở hữu bạn. Sự chiếm hữu không nên xuất hiện giữa đôi vợ chồng. Chúng ta cần phải luôn là những cá nhân độc lập. Chúng ta có thể sống bên nhau, hòa trộn vào nhau nhưng không ai sở hữu ai cả. Chỉ khi đó sự trói buộc mới không xuất hiện và chỉ khi đó sự lưu luyến mới không tồn tại.

Sự lưu luyến là một trong những thứ xấu xí nhất. Khi bạn lưu luyến, bạn đánh mất sự cô đơn của chính mình; bạn đánh mất mọi thứ. Bạn chỉ cảm thấy tốt khi có một ai đó cần đến bạn và một ai đó đang ở bên bạn, bạn đã đánh mất mọi thứ, đánh mất chính mình.

Nhưng vấn đề ở đây là bạn luôn cố gắng tìm kiếm sự độc lập, bạn biến người khác thành vật sở hữu của mình và người khác cũng đang làm thế.

Đừng chiếm hữu nếu bạn không muốn bị chiếm hữu. Jesus nói, "Hãy phán xét chính mình, để rồi không bị phán xét". Tương tự như thế "Hãy chiếm hữu chính mình, để rồi không bị chiếm hữu". Đừng biến bất kỳ ai trở thành nô lệ, nếu không bạn sẽ trở thành một nô lệ.

Những người được gọi là ông chủ luôn là nô lệ của những nô lệ của chính họ. Bạn không thể trở thành một ông chủ của một ai đó mà không trở thành nô lệ, đó là điều không thể. Thực ra bạn chỉ có thể trở thành một ông chủ khi không ai là nô lệ của bạn.

Điều này nghe có vẻ nghịch lý vì khi tôi nói rằng bạn chỉ có thể là một ông chủ khi không ai là nô lệ của bạn thì bạn sẽ nói “Thế thì ai là người điều khiển ai? Làm sao tôi có thể trở thành một ông chủ khi không ai là nô lệ của tôi cả?”. Nhưng tôi nói, chỉ khi đó bạn mới là một ông chủ. Khi đó không ai là nô lệ của bạn và không ai biến bạn thành nô lệ cả.

Việc bạn yêu sự tự do, cố gắng tự do, việc này cho thấy rằng về cơ bản bạn đã thấu hiểu được chính mình. Lúc này bạn đã biết được rằng chỉ bạn không thôi đã là quá đủ. Bạn có thể chia sẻ cùng một người nào đó nhưng bạn không hề phụ thuộc. Tôi có thể chia sẻ chính mình với người khác. Tôi có thể chia sẻ tình yêu của tôi, tôi có thể chia sẻ niềm hạnh phúc của tôi, tôi có thể chia sẻ niềm vui của tôi, sự tĩnh lặng của tôi... với một ai đó. Nhưng đó là sự chia sẻ, không phải là sự phụ thuộc. Nếu không có ai khác thì tôi có thể vui với chính tôi. Nếu có một ai khác thì điều đó cũng tốt, tôi có thể chia sẻ với họ.

Nếu bạn không thấu hiểu được chính mình thì tình yêu không thể xuất hiện. Nếu bạn không thấu hiểu chính mình thì tình yêu sẽ trở thành sự lưu luyến. Nếu bạn thấu hiểu chính mình thì tình yêu sẽ trở thành sự dâng hiến. Nhưng trước tiên bạn cần phải yêu thương và sự thật thì bạn chẳng hề yêu thương. Khi bạn nói rằng “Khi tôi yêu thương

một ai đó thì nó trở thành sự lưu luyến”, điều này cho thấy rằng bạn chẳng hề yêu thương.

Cuối cùng, nếu bạn cố tìm cách để chống lại sự lưu luyến thì bạn đã đi sai hướng. Bạn có thể đấu tranh – giống như những gì các thầy tăng, người ẩn dật và các *sannyasin* đang làm. Họ cảm thấy rằng họ lưu luyến với ngôi nhà của mình, với tài sản của mình, với người vợ của mình, với con cái của mình và họ cảm thấy mình bị trói buộc, bị cầm tù. Họ trốn chạy, họ rời bỏ nhà cửa, rời bỏ vợ con; họ trở thành những hành khất, họ trốn chạy vào trong rừng. Nhưng bạn hãy tìm gặp họ mà xem. Họ sẽ lưu luyến với những thứ khác.

Dạo nọ tôi đến thăm một người bạn, anh ta là một người sống ẩn dật dưới một gốc cây trong rừng sâu, ngoài ra còn có một vài nhà tu khổ hạnh khác. Một hôm tôi chứng kiến một sự việc như thế này: Trong khi bạn tôi đang tắm gội ngoài sông thì có một nhà tu khổ hạnh xuất hiện, nhà tu khổ hạnh này ngồi vào gốc cây mà bạn tôi vẫn thường ngồi.

Khi bạn tôi tắm xong và quay trở về, anh ta đẩy nhà tu khổ hạnh này sang một bên và nói “Đây là gốc cây của tôi. Anh hãy đi tìm lấy chỗ khác. Không ai có thể ngồi dưới gốc cây của tôi”. Người này đã rời bỏ gia đình, vợ con, giờ đây gốc cây này trở thành một vật sở hữu của anh ta: “Bạn không thể thiền định dưới gốc cây của tôi”.

Bạn không thể dễ dàng trốn chạy khỏi sự lưu luyến. Nó sẽ xuất hiện ở hình thức mới. Bạn sẽ bị lừa dối, nó luôn còn ở đó nên đừng đấu tranh chống lại nó, hãy cố gắng tìm hiểu xem tại sao nó lại xuất hiện ở đó và bạn sẽ biết được nguyên nhân sâu xa: Vì bạn *vướng mặt* nên sự lưu luyến xuất hiện.

Trong lòng bạn, bạn không tôn trọng chính mình, bạn luôn cố gắng bám chặt lấy bất kỳ thứ gì để bạn cảm thấy an toàn. Chỉ khi bạn thấu hiểu chính mình, tin vào chính mình, chỉ khi đó bạn mới không còn bám chặt lấy bất kỳ ai.

▪ *Bạn trai tôi ngày càng ít ham muốn hơn với việc làm tình cùng tôi, điều này khiến tôi rất thất vọng, thất vọng đến mức tôi tỏ rõ thái độ bức bối với anh ta. Tôi phải làm sao?*

Điều đầu tiên: Nhất định phải có một lúc nào đó trong đời khi mà một trong hai vợ chồng sẽ không còn thích quan hệ tình dục nữa. Điều này xảy ra với mọi đôi vợ chồng. Khi một người không muốn quan hệ tình dục thì người còn lại trở nên ham muốn hơn bao giờ hết. Người còn lại bắt đầu nghĩ rằng nếu không có tình dục thì mối quan hệ này sẽ biến mất.

Bạn càng đòi hỏi nó thì anh ta càng thêm sợ hãi. Mối quan hệ này biến mất không phải vì tình dục đã biến mất mà là vì bạn không ngừng đòi hỏi

và anh ta luôn cảm thấy bị quấy rầy. Anh ta không thích làm tình nữa, nếu anh ta cố ý như thế thì anh ta sẽ cảm thấy thật khó chịu; nếu việc này nằm ngoài dự tính của anh ta thì anh ta sẽ cảm thấy rằng mình đang khiến bạn không vui, anh ta sẽ cảm thấy mình có lỗi với bạn.

Chúng ta cần phải hiểu rõ điều này: tình dục chẳng liên quan gì đến tình yêu. Cùng lắm thì tình dục là điểm khởi đầu của tình yêu. Tình yêu luôn vĩ đại hơn nhiều so với tình dục, cao hơn nhiều so với tình dục.

[Người chất vấn ngắt lời "Nhưng anh ta sẽ không bao giờ nói rằng anh ta yêu tôi"]

Không, bạn đang khiến anh ta lo sợ vì nếu anh ta nói rằng anh ta yêu bạn thì bạn lập tức đòi hỏi tình dục. Trong tâm trí của bạn, tình yêu gần như là từ đồng nghĩa với tình dục; tôi có thể nhận thấy điều đó. Đó là lý do tại sao anh ta lại cảm thấy lo sợ khi chạm vào bạn hoặc ôm lấy bạn. Nếu anh ta ôm bạn, chạm vào bạn, bạn lập tức sẵn sàng cho tình dục.

Bạn đang khiến anh ta lo sợ và bạn không nhận ra được vấn đề này. Bạn vô tình đang xua đuổi anh ta. Anh ta sẽ lo sợ ngay cả khi trò chuyện cùng bạn.

Bạn không thể tranh luận về tình yêu. Bạn không thể thuyết phục bất kỳ ai về tình yêu. Nếu anh ta không cảm nhận được nó thì anh ta sẽ

không. Anh ta yêu bạn, nếu không anh ta đã rời bỏ bạn. Bạn yêu anh ta nhưng bạn có quan điểm sai về tình dục.

Quan điểm của tôi là: tình yêu bắt đầu phát triển khi sự cuồng nhiệt của tình dục đã biến mất, khi tình dục dần dần lu mờ. Khi đó tình yêu trở nên trong sáng hơn, mạnh mẽ hơn, thánh thiện hơn. Một điều gì đó thanh tú hơn bắt đầu xuất hiện. Nhưng bạn vẫn không cho phép nó xuất hiện. Anh ta sẵn sàng yêu thương bạn nhưng bạn vẫn luôn bám lấy tình dục. Bạn không ngừng kéo anh ta xuống. Chính hành động này sẽ hủy hoại mối quan hệ này.

Tôi có thể hiểu vì tâm hồn người phụ nữ luôn bám chặt lấy tình dục chỉ khi người đàn ông không tỏ vẻ quan tâm. Nếu người đàn ông tỏ vẻ quan tâm thì người phụ nữ lại mất hết hứng thú. Tôi nhận thấy rõ điều này qua từng ngày. Nếu người đàn ông theo đuổi bạn, bạn tỏ vẻ hờ hững. Khi người đàn ông không quan tâm đến bạn nữa thì bạn trở nên lo sợ và rồi hai vai diễn được trao đổi cho nhau, bạn bắt đầu theo đuổi anh ta. Bạn lại tiếp tục chơi trò chơi này, cứ như thế bạn sẽ phát điên lên nếu không chơi trò này, cứ như thế bạn không thể sống nếu không chơi trò này. Tất cả đều là sự ngớ ngẩn!

Nếu bạn yêu thương anh ta, sinh lực của bạn sẽ được chuyển hóa. Nếu bạn không yêu thương

anh ta, bạn hãy vứt bỏ mối quan hệ này. Sự cầu nhau sẽ chẳng đem lại ích lợi gì. Nó sẽ khiến mọi việc thêm tồi tệ.

▪ *Đời sống tình dục của tôi lúc này trở nên rất yên lặng, không phải là tôi không muốn tình dục hay tôi không có đủ can đảm để tiếp cận phụ nữ mà là: nó không xuất hiện. Tôi cảm thấy thích thú khi ở bên một người phụ nữ nào đó, nhưng khi cần quan hệ tình dục thì mọi sinh lực đều biến mất (giống như khi tôi đang ngủ). Có điều gì không ổn với tôi?*

Những gì đang xảy ra với bạn không phải là một tai ương, đó là một niềm vui. Chính tâm hồn cũ kỹ của bạn đang xem đó là một điều sai trái. Mọi thứ đều vẫn ổn, theo đúng quy cách tự nhiên của nó. Tình dục phải biến mất một cách tĩnh lặng. Đừng tự ép mình làm những gì trái ngược với những gì đang xảy ra theo đúng quy luật tự nhiên. Mỗi nỗ lực của bạn sẽ trở thành một tấm rào chắn ngang con đường phát triển tâm linh của bạn.

Bạn cần phải ghi nhớ điều này và điều này sẽ giải thích cho bạn hiểu tại sao mọi tín ngưỡng đều phản đối tình dục. Đó là một sự hiểu nhầm nhưng là một sự hiểu nhầm rất tự nhiên.

Như tôi đã nói, tình dục phải biến mất để tình yêu xuất hiện. Chỉ khi tình dục suy yếu thì tình yêu mới có thể thịnh vượng.

Những gì đang xảy ra với bạn sẽ xảy ra với tất cả mọi người, không có ngoại lệ nên câu hỏi của bạn sẽ là câu hỏi của tất cả mọi người. Khi nó xuất hiện bạn không nên cảm thấy bức bối, hãy vui lên khi cánh cửa dẫn tới tình yêu đang hé mở trước mặt bạn. Một loại tình yêu mới sẽ xuất hiện: thanh khiết, không vị kỷ, không chiếm hữu, không ghen tị.

Bạn không nên nghĩ rằng có một điều gì đó sai trái đang xảy ra với bạn.

Cậu bé Hymie đang bước đi trên đường phố cùng cô bé Betty, bốn tuổi. Khi chúng sắp sửa băng qua đường, Hymie nhớ lại lời dạy của mẹ.

“Hãy để tôi nắm tay bạn nhé”, nó lịch sự đề nghị.

“Được thôi”, Betty đáp “Nhưng tôi muốn bạn biết rằng bạn đang chơi đùa với lửa đấy”.

Bất kỳ mối quan hệ nào giữa một người đàn ông và một người phụ nữ cũng là việc chơi đùa với lửa. Khi đó các bạn bị vây quanh bởi chất gây cháy vì có rất nhiều thay đổi sẽ diễn ra trong mối quan hệ này và các bạn vẫn chưa sẵn sàng để đón nhận nó. Các bạn sẽ bước vào một vùng đất mà trước đây bạn chưa bao giờ đặt chân đến, qua từng giờ từng phút. Sẽ có nhiều khi một trong hai bạn sẽ bị bỏ lại phía sau, đây là nỗi đau đón chờ cho cả hai.

Đây là những thời khắc thực sự khó khăn. Khi khoảng cách này xuất hiện giữa hai bạn, hai bạn cảm thấy bị cách xa nhau. Đây là những thời khắc quan trọng, đây là một cuộc thử nghiệm, đây là lúc bạn cần phải cố gắng kéo người bị bỏ lại phía sau theo, đến gần mình hơn. Bạn nên giúp người bạn đời của mình biết cách suy nghĩ sâu sắc.

Theo lẽ tự nhiên thì bạn thường chủ động lùi lại để người kia không cảm thấy bị xúc phạm. Đó là một quan điểm hoàn toàn sai lạc. Khi bạn làm thế thì bạn không giúp gì được cho người kia mà bạn còn tự gây hại cho chính mình. Bạn đã bỏ lỡ một cơ hội tốt. Thay vì kéo người kia lên cao thì bạn lại tự hạ mình thấp xuống.

Bạn đừng lo lắng rằng người kia sẽ cảm thấy bị xúc phạm. Bạn nên cố gắng càng gần gũi với người kia càng tốt, càng thông cảm với họ càng tốt vì nếu tình yêu không thể giúp người kia chuyển hóa loại sinh lực động vật thành một loại sinh lực thiêng liêng hơn thì tình yêu của hai bạn không phải là tình yêu, không đáng được gọi là tình yêu.

Có hai điều cần ghi nhớ... một là, bạn thật may mắn khi tình dục dường như đang biến mất khỏi đời sống của bạn. Hai là, đừng nghĩ rằng chồng mình hoặc vợ mình cảm thấy bị xúc phạm. Hãy cùng nhau trao đổi chân thật. Thay vì lùi lại và chờ đợi, bạn hãy kéo người ấy theo. Nếu bạn yêu thương, bạn có thể chờ đợi một chút mãi đến

khi người kia đến được gần bạn, rồi thì, tay trong tay, hai bạn có thể tiến về phía trước.

▪ *Trong mô hình xã hội mới của ngài, ở đó có một công xã lớn hay là tập hợp nhiều công xã? Nếu có nhiều hơn một công xã thì đâu là mối quan hệ giữa các công xã này? Ngài có hình dung rằng những người ở những công xã khác nhau có thể tương thuộc, chia sẻ ý kiến, chia sẻ kỹ năng cùng nhau như thế nào không?*

Câu hỏi này làm phát sinh một điều rất quan trọng, ý niệm về sự tương thuộc, sự phụ thuộc tương hỗ. Nhân loại đã sống cùng sự phụ thuộc và nhân loại đã khao khát đấu tranh vì sự độc lập nhưng không ai nhìn thẳng vào thực tại: sự phụ thuộc và sự độc lập là hai điểm tận cùng.

Thực tại đang nằm ở giữa, nó là sự phụ thuộc tương hỗ. Mọi đối tượng đều phụ thuộc tương hỗ. Lá cỏ mong manh và ngôi sao trời, cả hai đều phụ thuộc tương hỗ. Đây là toàn bộ nền tảng của hệ sinh thái vì nhân loại đã hành động mà không hề thấu hiểu được thực tại về sự phụ thuộc tương hỗ nên họ đã phá hủy sự cân bằng sinh thái của cuộc sống. Họ đã và đang chặt đứt tay chân của mình nhưng họ chẳng hay biết về điều này.

Các khu rừng đã biến mất, hàng triệu gốc cây đã biến mất qua từng ngày. Các nhà khoa học đang đưa ra các lời cảnh cáo (nhưng không ai sẵn sàng lắng nghe) rằng nếu mọi cây cối biến mất

khỏi trái đất thì con người không thể tồn tại. Chúng ta đang sống trong sự phụ thuộc tương hỗ. Con người không ngừng hấp thụ Oxy và thải ra Cacbonic; cây cối không ngừng hấp thụ khí Cacbonic và thải ra Oxy. Bạn không thể tồn tại mà không có cây cối, cây cối cũng không thể tồn tại mà không có bạn.

Đây là một ví dụ đơn giản, cuộc sống đan xen vào nhau qua một ngàn lẻ một cách khác nhau vì nhiều cây cối đã biến mất nên nhiều khí Cacbonic tồn đọng trong không khí, khiến nhiệt độ trên toàn trái đất đã gia tăng bốn độ. Theo bạn thì điều này có vẻ không quan trọng (bốn độ) nhưng thực ra đây không phải là điều không quan trọng. Nhiệt độ tăng cao sẽ nung chảy băng tuyết ở các đại dương, nước ở các đại dương sẽ dâng cao. Các thành phố nằm ven biển (mọi thành phố lớn đều nằm ven biển) sẽ bị nhấn chìm trong nước.

Nếu nhiệt độ trên trái đất vẫn tiếp tục gia tăng (nó có khả năng gia tăng), vì không ai sẵn sàng lắng nghe thì... Nếu băng tuyết ở dãy Himalayas tan chảy (điều này chưa bao giờ xảy ra trong quá khứ) thì mọi đại dương sẽ dâng cao hơn sáu mét và sẽ nhấn chìm hầu hết bề mặt trái đất. Chúng sẽ nhấn chìm mọi thành phố – Bombay, Calcutta, New York, London và San Francisco. Có lẽ chỉ còn sống sót lại những bộ lạc sống trên núi cao.

Khi các phi hành gia của bạn đến được mặt trăng, lần đầu tiên chúng ta biết được rằng toàn trái đất được bao phủ bởi tầng Ozon, tầng Ozon này được hình thành bởi khí Oxy. Tầng Ozon bao phủ trái đất như một tấm chăn lớn. Chính nhờ có tầng Ozon này mà sự sống mới tồn tại trên hành tinh này, nhờ có tầng Ozon mà các tia ánh sáng có hại không đến được trái đất.

Nhưng với sự ngốc nghếch của chúng ta, chúng ta cố gắng lên đến mặt trăng, chúng ta đã tạo ra nhiều lỗ thủng nơi tấm chăn lớn này và vẫn đang cố gắng. Ngày nay chúng ta đang cố gắng đến được sao Hỏa! Mỗi khi một chiếc tên lửa bay xuyên qua bầu khí quyển của trái đất, nó tạo ra nhiều lỗ thủng lớn. Qua những lỗ thủng đó, tia sáng có hại bắt đầu lọt xuống trái đất. Ngày nay các nhà khoa học nói rằng những tia sáng có hại đó sẽ gây ra tỉ lệ bệnh ung thư là ba mươi phần trăm và các chứng bệnh khác thì không ai đếm xuể.

Cuộc sống là sự phụ thuộc tương hỗ sâu sắc.

Tôi hình dung một thế giới mới, một thế giới tập hợp các công xã, không quốc gia, không thành phố lớn, không gia đình, là tập hợp hàng triệu các công xã nhỏ trên toàn thế giới, trong rừng sâu, trên các hòn đảo, trên các ngọn núi. Công xã nhỏ nhất gồm có khoảng năm ngàn người, công xã lớn nhất có thể có năm mươi ngàn người.

Các công xã nhỏ – năm ngàn dường như là con số hoàn hảo, vì chúng ta đã thử nghiệm điều đó. Mọi người đều quen biết nhau, tất cả đều là bạn bè. Không có sự kết hôn – trẻ con thuộc về công xã. Công xã có bệnh viện, trường học, khu vui chơi. Công xã chăm sóc trẻ con; cha mẹ chúng có thể đến thăm chúng. Việc cha mẹ chúng có còn chung sống với nhau hay không là việc không quan trọng.

Mọi công xã đều nên phụ thuộc tương hỗ với nhau nhưng họ không nên trao đổi tiền tệ. Tiền tệ cần phải biến mất. Tiền tệ đã tạo ra nhiều tác hại to lớn cho nhân loại. Giờ là lúc chúng ta phải nói lời chia tay với nó! Các công xã nên trao đổi hàng hóa. Bạn có nhiều sản phẩm sữa hơn; bạn có thể trao đổi với một công xã khác vì bạn cần nhiều quần áo hơn và công xã đó sẽ cung cấp quần áo cho bạn – một hệ thống trao đổi ngang giá nên không công xã nào giàu có hơn công xã nào.

Tiền là một thứ rất lạ. Bạn có thể tích lũy nó; đó là điều bí ẩn lớn nhất của tiền. Bạn không thể tích lũy sản phẩm sữa, bạn không thể để dành rau củ quả. Nếu bạn có nhiều rau củ quả bạn phải chia sẻ với các công xã không có đủ rau củ quả. Nhưng bạn có thể tích lũy tiền. Nếu công xã này giàu có hơn công xã khác thì sự nghèo đói và sự giàu có bắt đầu xuất hiện, toàn bộ cơn ác mộng của chủ nghĩa tư bản lại xuất hiện, sự phân chia giai cấp

giữa giàu và nghèo, ham muốn thống trị lại xuất hiện. Vì bạn giàu có hơn, bạn có thể nô dịch hóa các công xã khác. Tiền là một trong những kẻ thù lớn nhất của nhân loại.

Công xã sẽ trao đổi hàng hóa. Họ sẽ thông báo trên đài phát thanh rằng họ đang có sẵn một số sản phẩm nào đó. Ai có nhu cầu thì liên lạc với họ để trao đổi, hàng hóa sẽ được trao đổi một cách hữu nghị, không có sự mặc cả, không có sự lợi dụng.

Một nhóm người nhỏ có thể dễ dàng vui hưởng cuộc sống hơn vì việc có nhiều bạn bè, nhiều người thân, bản thân nó đã là một niềm vui. Ngày nay ở các thành phố lớn, bạn sống trong cùng một ngôi nhà và bạn không biết hàng xóm của mình là ai. Người ta sống chen chúc nhưng họ hoàn toàn là những người xa lạ. Họ sống trong đám đông nhưng họ vẫn luôn cô đơn.

Trong công xã không có sự kết hôn hay ly hôn. Nếu hai người muốn ở bên nhau thì họ có thể ở bên nhau, nếu một ngày nào đó họ không còn muốn ở bên nhau nữa thì họ chia tay nhau, hoàn toàn tốt. Đó là quyết định của họ, họ có quyền chọn người bạn mới. Tại sao người đàn ông phải bám chặt lấy người phụ nữ, hay người phụ nữ phải bám chặt lấy người đàn ông? Trong một đời sống chúng ta có thể sống nhiều đời sống khác nhau.

Mọi người vẫn muốn độc lập với gia đình, trẻ con muốn độc lập với gia đình. Một cậu bé ở

California muốn ra ngoài vui chơi. Điều này chẳng có gì đặc biệt; mọi trẻ con đều cần được phép vui đùa ngoài trời. Nhưng cha mẹ cậu cứ khẳng khẳng “Không, không được ra ngoài; chỉ được chơi đùa trong nhà thôi”. Cậu bé đã bắn chết cả cha và mẹ mình. Nó đã chơi đùa trong nhà! Nó luôn bị bó buộc, nó luôn luôn phải nghe “không, không, không...”.

Ở Mỹ, trung bình đôi vợ chồng chung sống với nhau ba năm, sau đó họ chia tay nhau. Khoảng thời gian này ngang bằng với khoảng thời gian người ta thay đổi một công việc, di cư từ thành phố này sang thành phố khác. Có một điều gì đó khá đặc biệt về khoảng thời gian ba năm này! Dường như đó là giới hạn chịu đựng của mọi người nên sau mỗi ba năm họ thay đổi vợ, thay đổi chồng, thay đổi công việc, thay đổi nơi ở.

Nhưng trong một công xã, việc đó chẳng có gì phải bàn cãi. Bạn có thể chia tay nhau bất kỳ lúc nào, bạn có thể vẫn là bạn bè của nhau ngay cả sau khi chia tay nhau. Sau đó bạn có thể phải lòng nhau lần nữa, phải lòng người phụ nữ trước đây, phải lòng người đàn ông trước đây đã từng chung sống với mình.

Các công xã cũng có thể trao đổi người với nhau, nếu một ai đó muốn chuyển sang sinh sống ở một công xã khác, công xã khác sẽ sẵn sàng chấp nhận người này. Mọi người có thể quyết định.

Toàn thế giới cần phải là một loài người đoàn kết: không cuồng tín, không phân biệt chủng tộc, không chủ nghĩa quốc gia. Rồi thì, lần đầu tiên, chúng ta có thể vứt bỏ ý tưởng về chiến tranh. Chúng ta có thể biến cuộc sống này thành một niềm vui, sáng tạo, là cơ hội để phát triển mọi tiềm năng và thăng hoa.

Phần IV

SỰ ĐƠN ĐỘC

Chương mười bốn

SỰ ĐƠN ĐỘC LÀ BẢN CHẤT CỦA BẠN

Điều đầu tiên chúng ta cần phải hiểu là: dù bạn có muốn hay không thì bạn vẫn đơn độc. Sự đơn độc là bản chất của bạn. Bạn có thể cố gắng quên nó đi, bạn có thể cố gắng không đơn độc bằng cách kết bạn, tìm người yêu, hòa lẫn vào đám đông... Nhưng dù bạn có làm gì thì rốt cục bạn cũng phải quay về với sự đơn độc.

Có một điều thật lạ xảy ra với mọi người: Khi họ được sinh ra thì họ luôn được sinh ra trong một gia đình. Không còn cách nào khác hơn vì một đứa bé sơ sinh luôn rất yếu ớt, nó không thể tự tồn tại ngay sau khi chào đời. Các loài động vật khác được sinh ra khác hoàn toàn, chúng có thể tự tồn tại ngay sau khi chào đời. Một con chó sẽ mãi mãi là một con chó trong suốt cuộc đời của nó, nó sẽ không tiến hóa, không phát triển được. Vâng, nó

sẽ lớn lên, già đi nhưng nó sẽ không thể thông minh hơn được, nó sẽ không thể sáng suốt hơn được, nó sẽ không thể giác ngộ được. Xét khía cạnh này thì mọi loài động vật sẽ luôn ở cùng một mức độ so với khi chúng chào đời; không một thay đổi cơ bản nào xuất hiện cả. Cái chết của chúng và sự chào đời của chúng đều ngang bằng với nhau.

Chỉ có nhân loại mới có thể phát triển lên cao, phát triển theo chiều thẳng đứng, chứ không phải theo chiều ngang. Một số người hành xử giống như loài động vật: Cuộc sống chỉ trở nên già đi, không phát triển lên cao.

Nhân loại được sinh ra trong một gia đình, giữa nhiều người. Ngay từ khoảnh khắc đầu tiên họ đã không đơn độc nên họ mang tâm lý luôn muốn ở bên mọi người. Họ cảm thấy hoảng sợ khi sống cùng sự đơn độc... một nỗi lo sợ mơ hồ. Họ không ý thức được rõ ràng họ lo sợ điều gì nhưng khi họ thoát ra khỏi đám đông thì họ bắt đầu cảm thấy bồn chồn khó chịu. Khi ở bên người khác thì họ cảm thấy dễ chịu, thoải mái, yên tâm.

Chính vì lý do này mà họ không bao giờ biết được vẻ đẹp của sự đơn độc; nỗi lo sợ này đã ngăn cản họ, khiến họ không thể biết đến vẻ đẹp này. Vì họ được sinh ra trong một nhóm người và luôn là thành viên của một nhóm người nào đó nên khi họ lớn lên họ bắt đầu kết bạn với nhiều người. Tất cả đều chỉ nhằm một mục đích: không bao giờ đơn độc.

Toàn bộ cuộc sống là quá trình chung sống cùng mọi người. Sự đơn độc dường như là cái chết. Xét một góc cạnh nào đó thì sự đơn độc giống như sự chết.

Trong đám đông bạn biết được chính xác mình là ai. Bạn biết được tên gọi của mình, bạn biết được trình độ của mình, bạn biết được nghề nghiệp của mình. Nhưng ngay khi bạn thoát ra khỏi đám đông, khi đó bạn là ai? Đột nhiên bạn ý thức được rằng bạn không phải là tên gọi của bạn, tên gọi của bạn là do người khác trao cho bạn. Bạn không phải là nghề nghiệp của bạn. Nghề nghiệp của bạn là do người khác chỉ dạy bạn. Bạn là ai?

Đột nhiên mọi cá tính của bạn đều biến mất. Đây là nỗi lo sợ: sự chết của cá tính. Lúc này bạn cần phải khám phá, lần đầu tiên bạn tự đặt cho mình câu hỏi này: Tôi là ai? Bạn cảm thấy lo sợ rằng có thể bạn chẳng là ai cả! Có lẽ bạn chẳng là gì cả ngoại trừ là sự kết hợp của nhiều quan điểm từ đám đông, bạn chẳng là gì cả ngoại trừ cá tính của mình.

Không ai muốn mình chẳng là gì cả. Không ai muốn mình chẳng là ai cả, thật ra mọi người đều chẳng là ai cả.

Bạn chẳng là ai cả; khi bạn bước ra khỏi đám đông, bạn không thể mang theo những gì người khác trao cho bạn, khi ấy bạn sống trong sự đơn độc. Ai đã từng chạm tới được sự đơn độc của

chính mình sẽ nhận thấy rằng ở đó chẳng có ai cả. Không ai cả – không tên tuổi, không hình dáng, không gì cả. Việc chạm tới được sự đơn độc của chính mình là một sự hồi sinh thực sự, việc này đòi hỏi bạn phải có đủ dũng cảm.

Chỉ có tình yêu mới có đủ dũng cảm. Bạn có yêu thương chính mình không? Bạn có yêu thương cuộc sống này không? Bạn có yêu thương sự sống này, món quà mà tạo hóa ban cho bạn không? Nó được trao cho bạn bất luận bạn có xứng đáng để nhận được nó hay không. Nếu bạn thực sự yêu thương cuộc sống này, bạn sẽ tìm được sự can đảm, sự dũng cảm. Sự dũng cảm này sẽ giúp bạn có thể đứng một mình như cây tuyết tùng đứng giữa bầu trời xanh.

Sự đơn độc là sự thật về bạn. Sự đơn độc của bạn là sự thiêng liêng.

Một bậc thầy cần giúp bạn có thể đứng một mình. Thiền định là một biện pháp nhằm gạt bỏ mọi suy nghĩ, mọi ký ức, mọi cá tính ra khỏi bạn, để lại bạn một mình với chính mình, giống như một ngọn lửa sống động. Một khi bạn đã tìm được ngọn lửa sống động trong chính mình, bạn sẽ biết được niềm vui sướng mê ly.

Một bà lão ngấm xem đứa cháu trai của mình đang ăn canh bằng nĩa, cầm dao ngược, dùng tay bốc các món ăn và đưa vào miệng, rót trà vào canh rồi ra sức thổi vào thật mạnh.

“Việc quan sát cha mẹ tại bàn ăn không dạy được cháu điều gì sao?”, bà hỏi.

“Vâng, có”, cậu bé đáp trong khi miệng vẫn nhai ngấu ngiến “đừng bao giờ kết hôn”.

Cậu bé đã học được một bài học tuyệt vời! Hãy sống đơn độc.

Việc chung sống cùng một người khác là việc rất khó khăn nhưng chúng ta đã quá quen với việc này ngay từ khi chúng ta vừa chào đời. Việc này có thể dẫn đến những ưu phiền, bối rối, đau khổ nhưng chúng ta đã quen với việc này rồi. Chúng ta cảm thấy lo sợ khi sống một mình, khi sống đơn độc; nhưng nếu bạn không sống đơn độc bạn chẳng bao giờ tìm được chính mình.

Thực ra, rất ít người thực sự yêu thương nhau. Họ chỉ giả vờ, họ ra vẻ đạo đức giả, họ dối gạt người khác và dối gạt cả chính mình. Bạn chỉ có thể yêu thương đúng nghĩa khi bạn thực sự là chính mình. Ngay lúc này đây bạn chỉ là một phần của đám đông, một chiếc bánh răng trong một cỗ máy. Làm sao bạn có thể yêu thương được vì bạn không thực sự là chính mình. Trước tiên, bạn cần phải tự biết mình, là chính mình.

Từ sự đơn độc bạn khám phá được cuộc sống là gì. Từ ý thức này tình yêu sẽ tuôn trào. Bạn cần phải khám phá sự đơn độc.

Điều này không có nghĩa là bạn cần phải tìm đến trú ẩn tại một ngọn núi nào đó. Bạn có thể

đơn độc ngay cả khi bạn đang bước đi giữa chợ. Vấn đề ở đây là bạn luôn ý thức được cuộc sống, bạn luôn lưu tâm, bạn luôn tỉnh táo. Với một đôi mắt mở to bạn quan sát cuộc sống; với một đôi mắt nhắm chặt bạn quan sát chính mình. Bạn là đối tượng quan sát.

Sự quan sát này là sự nhận thức sáng suốt nhất. Đây là bản chất Phật; đây là sự giác ngộ của bạn, đây là sự thức tỉnh của bạn.

Chỉ khi đó bạn mới khám phá được kho tàng quý báu của cuộc sống. Chỉ khi đó bạn mới lần đầu tiên trở thành một vị hoàng đế; nếu không bạn mãi mãi là kẻ hành khất giữa đám đông. Có hai loại hành khất: hành khất giàu và hành khất nghèo, nhưng cả hai đều là hành khất. Ngay cả các vị vua và hoàng hậu của bạn cũng chỉ là hành khất.

Rất ít người có thể sống đơn độc, sống với chính mình để có thể chạm được tới nguồn sáng trong chính mình. Khi họ chạm được tới nguồn sáng trong chính mình, khi đó họ đã chinh phục được cả vũ trụ. Toàn vũ trụ này là vương quốc của họ. Họ không cần phải chinh phục nó, tự nó đã là của họ.

Qua sự tự biết mình bạn đã chinh phục được nó.

Chương mười lăm

NGƯỜI XA LẠ VỚI CHÍNH MÌNH

Chúng ta được sinh ra cùng sự đơn độc, chúng ta sống cùng sự đơn độc và chúng ta chết trong đơn độc. Sự đơn độc là bản chất của chúng ta nhưng chúng ta không ý thức được điều này. Vì chúng ta không ý thức được điều này nên chúng ta luôn là người xa lạ với chính mình. Thay vì nhìn nhận sự đơn độc là một vẻ đẹp tuyệt vời, là một niềm vui sướng, là một sự tĩnh tại tuyệt vời, chúng ta lại hiểu nhầm nó là sự cô đơn.

Sự cô đơn là thứ bị nhầm lẫn với sự đơn độc. Một khi bạn hiểu nhầm sự đơn độc của mình là sự cô đơn thì toàn bộ cảnh sẽ thay đổi. Sự đơn độc có vẻ đẹp, vẻ huy hoàng, nó là một yếu tố tích cực; sự cô đơn là sự tối tăm, ảm đạm, nó là một yếu tố tiêu cực.

Sự cô đơn là một khoảng trống. Một cái gì đó bị bỏ lỡ, một cái gì đó bị thiếu khuyết và không gì có thể lấp được khoảng trống này vì nó đã là sự hiểu nhầm ngay từ bước đầu tiên. Khi bạn già đi, khoảng trống này càng thêm rộng lớn. Người ta sợ phải sống cùng chính mình đến mức họ có thể làm bất kỳ điều ngớ ngẩn nào. Tôi đã trông thấy những người chơi bài một mình. Họ tự phát minh ra một trò chơi mà ở đó chỉ một người có thể sắm vai cả hai phe.

Ai biết được vẻ đẹp của sự đơn độc cũng đều nói về nó bằng những ngôn từ khác hẳn. Họ nói rằng không có gì đẹp hơn sự đơn độc, không có gì tĩnh tại và vui sướng hơn sự đơn độc.

Những người bình thường luôn cố gắng quên đi sự đơn độc của mình, những người thiên định lại luôn trau dồi sự đơn độc. Họ bỏ lại thế giới này; họ tìm đến các hang động, tìm đến các khu rừng, chỉ để sống đơn độc. Họ muốn biết mình là ai. Giữa đám đông họ khó có thể biết được mình là ai; ở đó họ gặp quá nhiều phiền nhiễu. Ai đã biết được sự đơn độc của mình thì họ cũng biết được niềm vui sướng không gì tả xiết vì linh hồn của bạn là một niềm vui sướng vô bờ.

Sau khi đã làm quen với sự đơn độc của chính mình bạn có thể quan hệ; khi đó mối quan hệ của bạn sẽ đem lại nhiều niềm vui sướng vì mối quan hệ đó không xuất nguồn từ sự lo sợ. Lúc này mối

quan hệ của bạn không bắt nguồn từ sự trốn chạy khỏi chính mình.

Nhưng điều cơ bản trước nhất là bạn cần phải thấu hiểu hoàn toàn sự đơn độc của mình.

Tôi nhắc nhở bạn: đừng bao giờ nhầm lẫn sự đơn độc với sự cô đơn. Sự cô đơn rõ ràng là một chứng bệnh; sự đơn độc rõ ràng là một trạng thái lành mạnh. Bước cơ bản đầu tiên hướng tới việc tìm kiếm ý nghĩa của cuộc sống là bạn cần phải tiếp cận với sự đơn độc của mình. Nó là ngôi đền của bạn; nó là nơi Thượng đế tồn tại, bạn không thể tìm được ngôi đền này ở đâu cả, ngoại trừ trong linh hồn của chính mình.

Chương mười sáu

SỰ ĐƠN ĐỘC

Jesus nói:

Phúc thay cho người đơn độc, họ sẽ tìm được miền cực lạc; vì họ đến từ đó nên họ sẽ quay trở lại đó.

– trích từ sách Phúc âm của Thánh Thomas

Khao khát sâu sắc nhất ở con người chính là sự tự do hoàn toàn. Sự tự do, moksha, là mục tiêu quan trọng nhất của con người. Jesus gọi nó là “vương quốc của Thượng đế”, ở đó không còn tồn tại gông cùm, không gò ép, không trói buộc; bạn không va chạm với bất kỳ ai... như thế bạn đang sống đơn độc vậy.

Sự tự do và sự đơn độc là hai khía cạnh của cùng một vấn đề. Đó là lý do tại sao Mahavira gọi khái niệm về sự tự do của Người là “*kaivalya*”. *Kaivalya* có nghĩa là hoàn toàn đơn độc, cứ như là

không ai tồn tại vậy. Khi bạn hoàn toàn đơn độc, ai sẽ là người gò ép bạn?

Đó là lý do tại sao những người muốn tìm kiếm sự tự do sẽ phải khám phá sự đơn độc của mình; họ sẽ phải tìm cách để chạm được tới sự đơn độc của mình.

Nhân loại được sinh ra là một phần của thế giới, là một thành viên của xã hội, của gia đình, là một phần trong số đông. Họ được nuôi dưỡng trong vai trò là một cá nhân độc lập, là một cá nhân cấu thành xã hội. Mọi nền giáo dục, mọi nền văn hóa đều nói về việc làm thế nào để giúp một đứa bé hòa nhập cùng xã hội, làm thế nào để nó hòa hợp cùng mọi người. Đây là những gì các chuyên gia tâm lý gọi là “sự hòa nhập”. Mỗi khi có ai đó sống đơn độc thì người ta gọi anh ta là người không hòa nhập.

Xã hội tồn tại như một mạng lưới, tập hợp nhiều cá nhân. Ở đó bạn có thể có được một ít tự do. Nếu bạn hành động theo xu hướng của xã hội, nếu bạn trở thành một người biết vâng lời họ, họ sẽ cho bạn một ít tự do. Nếu bạn trở thành một nô lệ, bạn được cho tặng sự tự do. Nhưng đó là sự tự do được cho tặng từ người khác, họ có thể lấy lại sự tự do bất kỳ lúc nào. Đó là sự hòa nhập cùng mọi người nên sự gò ép vẫn tồn tại.

Trong xã hội, trong đời sống xã hội, không ai có được sự tự do hoàn toàn. Chính sự tồn tại của

người khác sẽ tạo ra rắc rối. Sartre nói “Người khác là địa ngục”. Ông ta nói rất đúng vì người khác tạo ra những căng thẳng trong bạn; bạn lo lắng vì người khác. Những va chạm xung đột sẽ xảy ra vì người khác cũng muốn tìm kiếm sự tự do hoàn toàn giống như bạn đang tìm kiếm (mọi người đều cần đến sự tự do hoàn toàn) và sự tự do hoàn toàn chỉ có thể dành cho một người.

Ngay cả những người mà bạn gọi là vua cũng không thể hoàn toàn tự do. Nhìn từ bên ngoài thì có vẻ như là họ có sự tự do hoàn toàn nhưng không phải thế. Họ cần phải được bảo vệ, họ phụ thuộc vào người khác. Sự tự do của họ chỉ là vẻ ngoài. Tuy thế, do nhu cầu về sự tự do, người ta vẫn muốn trở thành một vị vua, một vị hoàng đế. Vị hoàng đế khiến bạn có ấn tượng sai lạc rằng ông ta là người tự do.

Người ta cũng muốn trở nên rất giàu có vì những người giàu có cũng tạo ra một ấn tượng sai lạc rằng họ được tự do. Một người nghèo khổ làm sao có thể tự do được? Nhu cầu của họ sẽ trở thành sự trói buộc và họ không thể thỏa mãn được các nhu cầu của mình. Họ gặp bế tắc mọi bề nên họ khao khát được giàu có. Ẩn phía sau khao khát này là niềm khao khát về sự tự do hoàn toàn và mọi khao khát khác đều được tạo ra từ khao khát cơ bản này. Nhưng nếu bạn đi sai hướng, bạn có thể tiến mãi về phía trước nhưng bạn sẽ chẳng bao giờ đến được mục tiêu của mình vì ngay từ đầu bạn

đã bước đi sai hướng, bạn đã sai hướng ngay từ bước đầu tiên.

Mục tiêu cuối cùng là sự tự do hoàn toàn; tín ngưỡng chỉ là một phương tiện để hướng tới mục tiêu này.

Ngược lại, môn tâm lý học lại phục vụ cho xã hội. Các chuyên gia tâm lý học không ngừng tìm mọi cách để bạn hòa nhập cùng xã hội. Chính trị, dĩ nhiên, phục vụ cho xã hội. Nó trao cho bạn một ít sự tự do để bạn có thể trở thành nô lệ. Đó chỉ là vật dút lót, họ có thể lấy lại sự tự do này bất kỳ lúc nào. Nếu bạn nghĩ rằng bạn thực sự được tự do, một lúc nào đó bạn có thể bị ném vào tù.

Bạn không thể nhận ra được điều gì đang xảy ra. Bạn không thể cảm nhận được bạn đang hoang phí cuộc sống của mình như thế nào, bạn không thể nhận ra được bệnh mà bạn đang mang theo bên mình trong suốt nhiều thế hệ qua. Bạn đang ngồi trên ngọn núi lửa và họ không ngừng nói rằng mọi việc đều diễn ra tốt đẹp. Một số người vẫn không ngừng nói với bạn rằng “Bạn không cần phải bối rối, chúng tôi có mặt ở đây. Hãy vứt bỏ mọi thứ trong tay mình và chúng tôi sẽ chăm sóc bạn trong kiếp này cũng như trong kiếp khác”. Bạn đã bỏ mặc mọi thứ cho họ quyết định, đó là lý do bạn sống trong ưu phiền.

Xã hội không thể cho bạn sự tự do. Đó là điều không thể vì xã hội không thể giúp mọi người đều

được tự do hoàn toàn. Thế thì bạn phải làm gì? Làm thế nào để vượt qua được xã hội? Đó là vấn đề dành cho một người mộ đạo. Nhưng điều đó dường như là không thể. Dù bạn đi đâu xã hội cũng vây lấy bạn. Bạn có thể di chuyển từ xã hội này sang xã hội khác nhưng xã hội vẫn luôn ở đó. Hoặc bạn có thể rời bỏ xã hội này để vào rừng sâu ẩn nấp, làm bạn với chim chóc và các loài động vật và dù sớm dù muộn thì một gia đình cũng xuất hiện, gia đình này gồm có bạn và các loài chim chóc động vật. Hàng ngày bạn sẽ chờ đợi lũ chim đến ca hát.

Lúc này bạn không hiểu được rằng bạn đang phụ thuộc, bạn phụ thuộc vào bầy chim. Nếu bầy chim không quay trở lại, bạn sẽ cảm thấy âu lo: Điều gì đã xảy ra với bầy chim? Tại sao chúng không quay trở lại đây? Sự căng thẳng xuất hiện, chẳng khác gì khi bạn lo lắng về vợ con của mình. Cùng một khuôn mẫu, chẳng khác gì, khi người khác xuất hiện. Nếu bạn vào rừng sâu thì bạn vẫn tạo ra một xã hội.

Bạn cần phải hiểu rõ điều này: Xã hội không phải là một đối tượng ngoại vi, nó nằm trong chính bạn. Trừ khi những nguyên nhân cơ bản bên trong bạn biến mất, dù bạn đi đâu thì xã hội cũng ở bên bạn.

Tại sao bạn không thể sống mà không có xã hội? Ngay cả khi bạn ở trong rừng sâu thì bạn vẫn

chờ đợi một ai đó, một người qua đường, một người đi săn. Nếu có một ai đó xuất hiện, bạn sẽ cảm thấy một niềm vui nho nhỏ xuất hiện. Khi ở một mình, bạn buồn bã, nếu có ai xuất hiện, bạn sẽ trò chuyện. Bạn sẽ hỏi “Điều gì đang xảy ra trên thế giới? Anh có tờ báo nào mới nhất không?”, hoặc “Hãy cho tôi biết tin tức mới nhất trên thế giới, tôi rất muốn biết”.

Tại sao? Tại sao bạn không thể sống mà không có xã hội?

Thứ nhất, bạn cần phải được người khác cần đến; bạn có một khao khát sâu sắc rằng có ai đó cần đến bạn. Nếu không ai cần đến bạn, bạn sẽ cảm thấy mình vô dụng, vô nghĩa. Nếu một ai đó cần đến bạn, người đó sẽ giúp bạn cảm thấy rằng mình là người quan trọng, mình là người có ý nghĩa. Bạn không ngừng nói rằng “Tôi phải chăm sóc vợ và con mình” cứ như thể bạn đang cưu mang họ như một gánh nặng, bạn sai rồi. Bạn nói về điều đó cứ như thể đó là nhiệm vụ và trách nhiệm của bạn, bạn sai rồi. Bạn thử nghĩ mà xem, nếu vợ và con bạn biến mất thì bạn sẽ làm gì? Đột nhiên bạn sẽ cảm thấy cuộc sống của mình thật vô nghĩa. Bọn trẻ, chúng đang chờ đợi bạn, chúng giúp bạn có được tầm quan trọng trong cuộc sống này. Khi không ai cần đến bạn thì cũng chẳng ai quan tâm đến bạn; việc bạn có tồn tại hay không cũng chẳng có ý nghĩa gì.

Toàn bộ ngành phân tâm học đều được đặt trên nền tảng là việc lắng nghe. Chẳng có gì đặc biệt cả, đây gần như chỉ là một trò bịp. Nhưng tại sao ngành phân tâm học vẫn tồn tại? Một người chú ý đến bạn. Đó không phải là một người bình thường, đó là một chuyên gia tâm lý học nổi tiếng, ông ta đã viết ra nhiều cuốn sách nổi tiếng. Ông ta đã từng chữa trị cho những người nổi tiếng và giờ đây ông ta đang chú ý nghe bạn nói, điều này giúp bạn cảm thấy hài lòng. Không ai khác chịu lắng nghe bạn, ngay cả vợ của bạn. Giờ đây bạn tìm đến chuyên gia tâm lý, bạn nằm lên giường và chuyên gia tâm lý lắng nghe bạn nói. Dĩ nhiên bạn phải chi trả khá nhiều tiền để họ nghe bạn nói nhưng điều đó giúp bạn cảm thấy vui. Đơn giản là vì khi người khác lắng nghe bạn nói thì bạn cảm thấy bạn là một người quan trọng. Khi bạn bước ra khỏi phòng của chuyên gia tâm lý thì thái độ của bạn đã thay đổi. Bạn ca hát, bạn nhảy múa. Có thể ngay tuần sau bạn lại phải quay trở lại đây.

Bạn muốn người khác cần đến mình. Một người nào đó phải cần đến bạn, nếu không bạn sẽ cảm thấy lơ lửng, chơi vơi. Bạn cần có xã hội. Ngay cả khi có một ai đó đánh nhau với bạn cũng được, dù sao thì như thế vẫn tốt hơn bạn ngồi một mình, ít ra thì anh ta cũng chú ý đến bạn.

Mỗi khi bạn yêu một chàng trai hoặc một cô gái nào đó, bạn hãy quan sát điều này. Nhưng tôi

e rằng khi đó bạn sẽ gặp khó khăn vì khi bạn yêu thì bạn gần như phát điên lên, bạn khó có thể quan sát được chính mình. Bạn hãy quan sát những người yêu nhau; họ nói với nhau rằng “Tôi yêu bạn” nhưng sâu thẳm trong tim họ thì họ muốn được người khác yêu. Tình yêu của họ không có thật nhưng nhu cầu muốn được người khác yêu là có thật. Họ yêu chỉ để được người khác yêu. Điều cơ bản không phải là yêu một ai đó, điều cơ bản là để được một ai đó yêu.

Đó là lý do tại sao những người yêu nhau không ngừng phân nân về nhau “Bạn yêu tôi không đủ nhiều”. Không gì có thể đủ bởi vì nhu cầu luôn vô hạn. Thế nên sự bó buộc là vô hạn. Dù người yêu của bạn có làm gì thì bạn cũng cảm thấy rằng vẫn còn nhiều điều thiếu khuyết cần phải được thực hiện; bạn vẫn có thể hy vọng nhiều hơn nữa, bạn vẫn có thể hình dung nhiều hơn nữa. Và rồi đó vẫn là sự thiếu khuyết và rồi bạn cảm thấy thất vọng. Mọi người yêu nhau đều nghĩ rằng “Tôi yêu, nhưng bạn yêu tôi không đủ”. Vậy thì vấn đề ở đây là gì?

Chẳng ai yêu thương ai cả. Trừ khi bạn là Jesus hoặc Đức Phật, bạn không thể yêu thương vì chỉ những ai gạt bỏ được nhu cầu muốn người khác cần đến mình mới có thể yêu thương.

Bạn không thể sống với chính mình. Mỗi khi bạn đơn độc bạn lại cảm thấy khó chịu; ngay lập tức bạn cảm thấy không thoải mái, bứt rứt, bồn

chôn. Mình phải làm gì đây? Mình phải đi đâu đây? Đi đến nhà thờ, đi đến câu lạc bộ, đi đến rạp hát, đi đến bất kỳ nơi đâu. Mình phải đến một nơi nào đó để gặp gỡ người khác. Hoặc đi mua sắm. Đối với những người giàu có thì việc đi mua sắm là một trò chơi, là một môn thể thao. Nếu bạn nghèo thì bạn không cần phải vào cửa hàng, bạn có thể chỉ cần bước đi trên đường phố và ngắm nhìn các cửa hiệu. Nhưng bạn phải đi!

Tại sao lại có sự khao khát này? Vì mỗi khi bạn đơn độc một mình thì toàn bộ ý nghĩa trong bạn biến mất. Bạn phải ra ngoài, bạn phải tìm đến đám đông. Bạn muốn tìm kiếm ánh mắt của một ai đó, điều đó giúp bạn cảm thấy rằng mình có ý nghĩa. Mỗi khi có một phụ nữ nào đó nhìn bạn thì bạn trở nên quan trọng, trong khoảnh khắc đó bạn cảm thấy mình là người có ý nghĩa quan trọng trong cuộc sống. Đó là lý do tại sao tình yêu giúp bạn có được sự sống động.

Nhưng rắc rối là ở đây. Vì cùng một phụ nữ ngắm nhìn bạn hàng ngày sẽ không giúp bạn cảm thấy hài lòng nên các ông chồng trở nên chán nản với các bà vợ của mình, các bà vợ trở nên chán nản các ông chồng của mình. Bạn có thể có được ý nghĩa từ cùng một ánh mắt lặp đi lặp lại? Bạn đã quá quen thuộc với nó: Cô ấy là vợ bạn, chẳng có gì để chinh phục cả nên bạn muốn trở thành Byron, trở thành Don Joan và chinh phục hết phụ nữ này đến phụ nữ khác.

Đây không phải là một nhu cầu về giới tính, về tình dục. Bạn hãy nhớ, việc này chẳng liên hệ gì đến tình dục cả. Đó không phải là tình dục. Đó không phải là tình yêu (hoàn toàn không) vì tình yêu luôn muốn ở bên nhau càng nhiều càng tốt, tình yêu luôn xuất hiện một cách sâu sắc. Đây không phải là tình yêu cũng không phải là tình dục, đây là một cái gì đó khác hơn: một nhu cầu của bản ngã. Nếu mỗi ngày bạn có thể chinh phục một người phụ nữ thì bạn sẽ cảm thấy rất ý nghĩa, bạn cảm thấy mình là một người chiến thắng.

Nhưng nếu bạn mắc kẹt bởi một người phụ nữ và không ai liếc nhìn bạn, không một phụ nữ hoặc một người đàn ông nào đưa mắt nhìn bạn thì bạn cảm thấy rằng mình đã kết thúc. Đó là lý do tại sao các ông chồng và các bà vợ luôn có vẻ thiếu sinh khí. Bạn chỉ có thể liếc sơ qua và bạn có thể đoán chắc rằng đôi nam nữ đó có phải là đôi vợ chồng hay không. Nếu họ không phải là đôi vợ chồng thì bạn cảm nhận ngay sự khác biệt; họ luôn vui vẻ, cười nói cùng nhau. Nếu họ là đôi vợ chồng thì bạn nhận thấy rõ ràng họ chỉ đang chịu đựng nhau.

Hôm ấy là ngày kỷ niệm hai mươi lăm năm ngày cưới của Mulla Nasruddin, hôm ấy anh ta không có mặt ở nhà. Vợ anh ta cảm thấy tức giận vì cô ta chờ đợi anh ta sẽ làm một điều gì đó khác thường thế mà anh ta vẫn chẳng khác

gì so với thường lệ. Cô ta hỏi “Nasruddin này, anh quên hôm nay là ngày gì rồi sao?”.

Nasruddin nói, “Anh biết”.

“Thế thì anh hãy làm một điều gì đó khác thường đi chứ!”.

Nasruddin suy nghĩ và nói “Chúng ta hãy giữ im lặng trong hai mươi phút nhé!”.

Mỗi khi bạn cảm thấy cuộc sống bế tắc, điều này cho thấy rằng có thể bạn đã nghĩ rằng đó là tình yêu nhưng thực ra đó lại không phải là tình yêu, đó chỉ là một nhu cầu của bản ngã: nhu cầu chinh phục, nhu cầu muốn người khác cần đến mình, muốn một người phụ nữ mới hoặc một người đàn ông mới cần đến mình. Nếu bạn thành công, bạn sẽ cảm thấy hạnh phúc trong một lúc nào đó vì khi đó bạn cảm thấy rằng mình không còn là một người bình thường mà là một người phi thường. Hitler đã cố gắng để làm gì? Để cả thế giới cần đến mình!

Nhưng ham muốn này không cho phép bạn sống đơn độc, sống tự do hoàn toàn. Một chính trị gia không thể trở nên mộ đạo được, họ đi theo hướng khác. Đó là lý do tại sao Jesus nói “Một người giàu có khó có thể đến được với miền cực lạc. Một con lạc đà có thể đi xuyên qua lỗ kim nhưng một người giàu có không thể đến với miền cực lạc”. Tại sao? Vì một người không ngừng tích lũy của cải sẽ luôn cố gắng trở thành một người

quan trọng qua cửa cái của mình. Anh ta muốn trở thành một người nào đó và bất luận anh ta muốn trở thành ai thì cánh cửa dẫn đến miền cực lạc cũng đóng chặt trước mặt anh ta.

Chỉ một người hoàn toàn đơn độc mới có thể đến được đó. Những nhu cầu của bản ngã có thể làm bạn phát điên lên nhưng chúng không bao giờ thỏa mãn bạn được.

Ai là người đơn độc? Người đơn độc là người đã vứt bỏ được ham muốn về việc người khác phải cần đến mình. Nếu bạn trao cho anh ta tình yêu của bạn anh ta sẽ vui nhưng nếu bạn không trao cho anh ta tình yêu của bạn thì cũng chẳng sao, anh ta chẳng hề phàn nàn lấy một lời. Nếu bạn đến thăm anh ta thì anh ta sẽ vui, nhưng nếu bạn không đến thăm anh ta thì anh ta cũng vẫn vui như thường. Nếu anh ta sống giữa đám đông anh ta sẽ vui, nhưng nếu anh ta sống ẩn dật trong một hang động thì anh ta cũng vẫn vui.

Bạn không thể khiến một người đơn độc buồn phiền được vì anh ta đã học được cách sống với chính mình, vui với chính mình.

Ai là người đơn độc? Jesus nói *Phúc thay cho người đơn độc...* Ai có thể sống vui với chính mình cứ như thể họ đang sống cùng cả thế giới thì người đó sẽ tìm được niềm vui nơi chính mình giống như trẻ con.

Trẻ con có thể vui với chính mình. Chúng chơi đùa với chính chúng, chúng tự bú ngón tay chúng và tự ru ngủ chính mình. Nếu chúng có cần đến người khác thì đó chỉ là nhu cầu về vật chất mà thôi. Bạn cho chúng sữa, bạn thay quần áo cho chúng (chỉ là những nhu cầu về vật chất). Chúng không có nhu cầu về tinh thần. Chúng chẳng quan tâm đến việc người khác nghĩ gì về chúng. Đó là lý do tại sao mọi trẻ con đều xinh đẹp (vì chúng không quan tâm đến việc bạn nghĩ rằng chúng đẹp hay xấu).

Khi chào đời không một đứa trẻ nào xấu xí cả, nhưng theo thời gian chúng dần dần trở nên xấu xí. Thật khó có thể tìm được một người già đẹp đẽ, rất hiếm hoi. Thật khó có thể tìm được một đứa bé xấu xí, rất hiếm hoi. Mọi trẻ con đều đẹp đẽ, mọi người già đều xấu xí. Vấn đề ở đây là gì? Khi trẻ con được sinh ra trong sự đẹp đẽ, chúng cũng cần phải qua đời trong sự đẹp đẽ! Nhưng cuộc sống đã tác động đến chúng...

Mọi trẻ con đều độc lập, đó là vẻ đẹp của chúng; chúng tồn tại giống như một tia sáng. Mọi người già đều cảm thấy mình vô dụng, họ nhận thấy rằng không ai cần đến họ nữa. Những người cần đến họ đã biến mất, vợ họ đã qua đời, chồng họ đã qua đời. Giờ đây thế giới không cần đến họ nữa; không ai đến nhà họ nữa, không ai để ý đến họ nữa. Có thể trước đây họ là giám đốc ngân

hàng, là chuyên gia tâm lý, là ông chủ ở nhà máy nhưng giờ đây chẳng ai quan tâm đến họ. Không ai nhớ đến họ, họ cảm thấy mình trở thành vô dụng; họ chỉ chờ đợi cái chết xuất hiện. Chẳng ai bận tâm... ngay cả khi họ chết, chẳng ai bận tâm cả. Ngay cả cái chết cũng trở thành xấu xí.

Khi bạn có thể nghĩ rằng khi bạn chết thì hàng triệu người sẽ khóc vì bạn, bạn sẽ cảm thấy vui, hàng ngàn người sẽ đến để tỏ lòng tôn kính khi bạn chết.

Một người sống ở Mỹ muốn biết rằng mọi người sẽ phản ứng ra sao khi ông qua đời nên khi bác sĩ nói rằng trong vòng mười hai giờ đồng hồ nữa ông sẽ chết, ông lập tức cho loan tin về cái chết của mình. Vì ông là chủ của nhiều rạp xiếc, nhiều tòa báo, nhiều đại lý quảng cáo nên chỉ trong buổi sáng hôm ấy tin tức này lập tức xuất hiện trên các đài truyền hình, đài phát thanh, báo chí. Người ta liên tục gọi điện đến chia buồn. Ông ta biết rõ tất cả những việc này, ông cảm thấy vô cùng hài lòng!

Mọi người luôn tỏ ra tử tế khi bạn qua đời; bạn lập tức trở thành một thiên thần vì không ai nghĩ rằng họ nên nói điều gì đó để lãng mạ bạn khi bạn đã qua đời. Khi bạn còn sống, có thể có một ai đó nguyên rủa bạn. Bạn hãy nhớ rằng, khi bạn chết thì họ sẽ vui vẻ, ít nhất thì bạn cũng đã làm một việc tốt: Bạn đã chết!

Mọi người đều tỏ lòng tôn kính đối với ông ta, hình ảnh của ông ta xuất hiện trên các tờ báo, ông ta hoàn toàn hài lòng với việc này. Và rồi ông ta qua đời, hoàn toàn thanh thản với cảm giác rằng mọi việc đang diễn ra tốt đẹp.

Bạn không những cần đến người khác trong khi đang còn sống, ngay cả khi bạn qua đời bạn cũng vẫn cần đến người khác... Bạn hãy nghĩ về cái chết của chính mình: chỉ có hai hoặc ba người, người hầu của bạn và con chó của bạn đi sau quan tài để nói lời tạm biệt cuối cùng. Không ai khác, không báo chí, không chụp ảnh, không gì cả (ngay cả bạn bè của bạn cũng không xuất hiện). Mọi người đều cảm thấy rằng gánh nặng đã được trút bỏ. Bạn hãy nghĩ về điều đó và bạn lập tức cảm thấy buồn bã. Ngay cả khi bạn chết thì mong muốn rằng người khác cần đến mình vẫn tồn tại. Thế thì cuộc sống này là gì? Thứ quan trọng là quan điểm của mọi người về bạn, chứ không phải là bạn? Sự tồn tại của bạn chẳng có ý nghĩa gì cả sao?

Khi Jesus nói *Phúc thay cho người đơn độc...*, Người có ý muốn nói rằng: một người đơn độc là một người hoàn toàn vui vẻ với chính mình, anh ta có thể sống một mình trên trái đất này và chẳng có gì có thể biến đổi được tâm trạng của anh ta. Nếu toàn thế giới biến mất trong cuộc chiến tranh thế giới lần thứ ba (cuộc chiến này có thể xảy ra bất kỳ lúc nào) và chỉ còn lại mình bạn, bạn sẽ

làm gì? Ngoài việc tự sát ra, bạn sẽ làm gì? Nhưng một người đơn độc có thể ngồi dưới gốc cây và trở thành một vị Phật mà không cần đến thế giới. Người đơn độc sẽ vui vẻ, anh ta sẽ ca hát, sẽ nhảy múa, tâm trạng anh ta sẽ không thay đổi. Bạn không thể tác động đến tâm trạng của một người đơn độc.

Ai cần đến đám đông sẽ bị quăng vào đám đông. Đó là nhu cầu của họ, đó là đòi hỏi của họ, đó là khao khát của họ. Cuộc sống sẽ thỏa mãn tất cả những gì bạn đòi hỏi. Đừng đổ lỗi cho bất kỳ ai khác cả, đó là những gì bạn đã và đang ước nguyện. Hãy nhớ rằng: đây là một trong những việc nguy hiểm nhất trên đời, bạn muốn thứ gì thì bạn sẽ có thứ ấy.

Bạn hãy suy nghĩ trước khi ham muốn một thứ gì đó. Rất có khả năng rằng ham muốn đó sẽ được thỏa mãn và khi đó bạn sẽ đau khổ. Đó là những gì xảy ra với một người giàu có. Trước đây anh ta nghèo khó, khi ấy anh ta khao khát được giàu có, anh ta liên tục khao khát muốn giàu có và giờ đây anh ta đã được giàu có. Giờ đây anh ta không vui, giờ đây anh ta đang khóc và nói "Cả cuộc đời tôi đã trôi qua, tôi chỉ dành thời gian để tích lũy những thứ vô nghĩa và giờ đây tôi là kẻ bất hạnh!". Nhưng đây đã là khao khát của anh ta. Nếu bạn khao khát kiến thức, bạn sẽ có được kiến thức. Đầu óc bạn trở thành một chiếc thư viện, chứa đựng các loại sách quý và Kinh thánh. Nhưng

rồi cuối cùng bạn sẽ khóc nức nở và gào lên “Chỉ toàn chữ nghĩa và chữ nghĩa, chẳng có gì ý nghĩa cả. Tôi đã hoang phí cả đời mình cho việc này”.

Hãy khao khát với sự sáng suốt vì mọi khao khát sẽ được thỏa mãn vào một lúc nào đó. Bạn luôn cần phải có thời gian vì bạn luôn xếp hàng; nhiều người khác cũng có cùng một khao khát như bạn và họ đang đứng trước bạn nên bạn cần phải có thời gian. Khao khát của bạn sẽ được thỏa mãn, đây là một trong những quy luật nguy hiểm nên trước khi bạn khao khát, bạn hãy suy nghĩ! Trước khi bạn đòi hỏi, bạn hãy suy nghĩ! Bạn hãy nhớ rằng một ngày nào đó bạn sẽ được đáp ứng và rồi bạn sẽ đau khổ.

Một người đơn độc, một *sannyasin*, là một người lang thang, là một người hoàn toàn hạnh phúc với sự đơn độc của chính mình. Nếu có ai đó bước đi cạnh anh ta cũng tốt, nếu không có cũng tốt. Nếu có ai đó rời bỏ anh ta cũng tốt, nếu không cũng tốt. Anh ta chẳng bao giờ chờ đợi ai cả và anh ta cũng chẳng bao giờ quay đầu nhìn lại. Đơn độc, anh ta sống trọn vẹn.

Chương mười bảy

SỰ TỬ VÀ CƯỜI

Sự đơn độc là sự thật cuối cùng. Người ta đến trong đơn độc và đi trong đơn độc; giữa hai sự đơn độc này chúng ta tạo ra nhiều mối quan hệ khác nhau, chỉ để lừa dối chính mình vì trong cuộc sống chúng ta vẫn luôn đơn độc. Nhưng sự đơn độc không phải là yếu tố khiến chúng ta buồn phiền; nó là yếu tố mà chúng ta nên vui về nó. Có hai từ ngữ trong từ điển người ta định nghĩa nó giống nhau nhưng trong cuộc sống thì chúng có ý nghĩa trái nghịch nhau. Một là *sự cô đơn*, một là *sự đơn độc*. Chúng không đồng nghĩa với nhau.

Sự cô đơn là trạng thái tiêu cực, giống như bóng tối. Sự cô đơn có nghĩa là bạn nhớ nhưng một ai đó và bạn cảm thấy lo sợ giữa vũ trụ bao la này. Sự đơn độc có ý nghĩa hoàn toàn khác: Nó không có nghĩa là bạn nhớ nhưng một ai đó, nó có nghĩa là bạn đã tìm được chính mình. Nó hoàn toàn mang tính tích cực.

Khi tìm được chính mình, người ta tìm được ý nghĩa của cuộc sống, niềm vui của cuộc sống, sự huy hoàng của cuộc sống. Việc tìm được chính mình là một khám phá vĩ đại nhất trong đời người, sự khám phá này chỉ có thể xuất hiện khi bạn sống đơn độc. Khi ý thức của bạn không hề bị đè nặng bởi bất cứ thứ gì, bởi bất kỳ ai, khi hữu thức của bạn hoàn toàn trống rỗng trong sự trống rỗng đó, trong trạng thái hư không đó, điều kỳ diệu sẽ xảy ra. Điều kỳ diệu đó là nền tảng của toàn bộ sự mộ đạo.

Điều kỳ diệu ở đây là: khi không có gì để hữu thức có thể ý thức được, nó quay trở về với chính nó. Nó trở thành một chiếc vòng tròn. Khi nhận thấy rằng không còn một rào cản nào cả, không có một đối tượng nào cả, nó quay trở lại với nguồn tạo ra nó. Khi chiếc vòng tròn này được hoàn tất, bạn không còn là một người bình thường nữa; bạn đã trở thành một phần của sự ngoan đạo vây quanh đời sống này. Bạn không còn là chính mình nữa; bạn đã trở thành một phần của toàn bộ vũ trụ. Lúc này nhịp tim của bạn là nhịp tim của vũ trụ.

Đây là điều thần bí đã được tìm hiểu trong suốt nhiều thế hệ qua. Không có trải nghiệm nào khác mê ly hơn, vui sướng hơn. Trải nghiệm này thay đổi toàn bộ quan điểm của bạn: Ở những nơi trước đây là bóng tối thì giờ đây tràn ngập ánh sáng; ở những nơi trước đây là đau khổ giờ đây

trần ngập niềm vui sướng; ở những nơi trước đây là sự tức giận, căm thù, chiếm hữu, ganh tị, giờ đây tràn ngập lòng yêu thương.

Mặt khác bạn không còn là bản ngã cũ kỹ của mình nữa; cái cũ đã biến mất để nhường chỗ cho cái mới. Bản ngã cũ kỹ đã chết; bản ngã trình nguyên xuất hiện, nó thuộc về cái vô hạn.

Chính vì trải nghiệm này mà các nhà tiên tri của Upanishads đã phát biểu rằng nhân loại là *amritasya putrah* – “những người con của sự bất diệt”.

Trừ khi bạn biết được rằng mình là một linh hồn bất diệt, là một phần của cái trọn vẹn, bạn sẽ luôn lo sợ về cái chết. Bạn lo sợ về cái chết bởi bạn không ý thức được nguồn sống bất diệt trong bạn. Một khi bạn đã nhận ra được sự bất diệt trong linh hồn mình, cái chết sẽ trở thành một lời nói dối trong sự sống. Cái chết chưa bao giờ xảy ra, không bao giờ xuất hiện và sẽ không bao giờ xuất hiện. Cái chết chỉ là sự biến đổi hình thức, mức độ nhưng không hề có sự gián đoạn. Sự bất diệt trong quá khứ và sự bất diệt trong tương lai đều thuộc về bạn, đều tồn tại trong chính bạn.

Đức Phật Gautama vẫn luôn nhấn mạnh một từ ngữ quan trọng trong suốt bốn mươi năm, từ ngữ đó là *sammasati* – có nghĩa là “sự ghi nhớ đúng đắn”. Bạn ghi nhớ nhiều thứ (bạn có thể trở thành một cuốn Từ điển bách khoa; tâm hồn bạn

có khả năng ghi nhớ được mọi thứ viện trên toàn thế giới) nhưng đó không phải là sự ghi nhớ đúng đắn. Chỉ có một sự ghi nhớ đúng đắn duy nhất: khoảnh khắc bạn nhớ được chính mình.

Đức Phật Gautama minh họa lời dạy của mình bằng một câu truyện cổ kể về một con sư tử cái nọ, nó đang mang thai, trong khi nó đang nhảy từ ngọn đồi này sang ngọn đồi khác, bên dưới là bầy cừu đang gặm cỏ thì nó sinh con. Con của nó rơi xuống giữa bầy cừu và được bầy cừu nuôi dưỡng. Theo lẽ tự nhiên, nó tin rằng nó cũng là một con cừu. Nó cảm thấy hơi lạ vì nó to lớn hơn và có màu lông khác hơn các con cừu nhưng nó nghĩ rằng có lẽ là do tạo hóa ban cho nó như thế. Nó được nuôi lớn và trở thành một loài thú ăn cỏ.

Một hôm, có một con sư tử già đi săn tìm thức ăn, nó đến gần bầy cừu và nó không thể tin vào mắt mình. Giữa bầy cừu có một con sư tử non vạm vỡ và bầy cừu chẳng tỏ vẻ gì sợ hãi cả. Nó quên mất việc săn mồi của mình; nó đuổi theo bầy cừu... và nó càng ngạc nhiên hơn khi con sư tử non kia cũng bỏ chạy cùng bầy cừu. Cuối cùng thì nó cũng bắt được con sư tử non này. Con sư tử non khóc lóc và nói với con sư tử già rằng “Xin hãy tha cho tôi, hãy để tôi chạy theo đồng loại của tôi!”.

Nhưng con sư tử già lôi nó đến một bờ hồ gần đó (mặt hồ không gợn sóng, phẳng như một tấm gương soi) con sư tử già buộc nó phải nhìn hình

ánh phản chiếu của nó dưới mặt hồ. Một sự thay đổi đột nhiên xuất hiện. Ngay khi con sư tử non nhận ra được nó là ai, nó gầm lên thật lớn, toàn thung lũng vang dội tiếng gầm của nó. Trước đó nó chưa bao giờ gầm lên như thế vì nó chưa bao giờ nghĩ rằng nó không phải là loài cừu.

Con sư tử già nói “Công việc của ta đã xong; giờ thì tự người quyết định lấy. Người có muốn quay trở về với bầy cừu của người nữa không?”.

Con sư tử non mỉm cười. Nó nói “Xin hãy tha lỗi cho cháu, cháu đã hoàn toàn quên mất cháu là ai. Cháu rất biết ơn bác khi bác giúp cháu nhớ lại được mình là ai”.

Đức Phật Gautama đã từng nói “Chức năng của người thầy là giúp bạn nhớ được bạn là ai”. Bạn không phải là một phần của thế gian trần tục này; quê hương của bạn là sự thiêng liêng. Bạn bị lạc đường trong sự quên lãng bạn đã quên mất là Thượng đế tồn tại trong chính bạn. Bạn chưa bao giờ soi bóng chính mình. Mọi người đều nhìn ra ngoài, bạn cũng nhìn ra ngoài, bạn chưa bao giờ nhìn vào chính mình.

Sự đơn độc là một cơ hội tuyệt vời vì trong sự đơn độc của mình bạn có cơ hội bắt gặp chính mình và lần đầu tiên trong đời bạn nhớ được mình là ai. Khi bạn biết được rằng bạn là một phần của sự thiêng liêng thì đó là lúc bạn có được sự tự do thoát ra khỏi cái chết, thoát ra khỏi đau khổ,

thoát ra khỏi sự ưu phiền; thoát ra khỏi mọi cơn ác mộng đã đeo đẳng bạn trong suốt nhiều kiếp sống qua.

Bạn hãy tập trung hơn nữa vào sự đơn độc của mình. Đó chính là sự thiền định: tập trung vào sự đơn độc của chính mình. Sự đơn độc luôn trong trắng đến mức không một suy nghĩ hay cảm xúc nào có thể quấy rối được nó. Khoảnh khắc bạn đơn độc là khoảnh khắc trọn vẹn, sự trải nghiệm cùng sự đơn độc sẽ là sự khai sáng, sự giác ngộ. Sự giác ngộ không phải là một cái gì đó đến từ bên ngoài; nó bắt nguồn từ bên trong chính bạn.

Khi tự biết chính mình, chúng ta thấu hiểu một sự thật đơn giản: Không ai sống trên một hòn đảo cả. Chúng ta là một lục địa, một lục địa mệnh mông, một sự tồn tại không giới hạn. Cuộc sống đang xuất hiện mọi nơi, tình yêu tỏa khắp mọi con tim, niềm vui nhảy múa trong mọi linh hồn. Chỉ vì sự nhầm lẫn của chúng ta mà chúng ta nghĩ rằng mình là một đối tượng độc lập tách rời.

Ý tưởng về sự độc lập tách rời chỉ là một ảo tưởng. Ý tưởng về sự hòa hợp là sự thật cuối cùng. Bạn chỉ cần sáng suốt một chút là bạn có thể thoát ra khỏi mọi đau khổ, mọi địa ngục. Bí quyết để thoát ra khỏi địa ngục là bạn hãy ghi nhớ chính mình, hãy tự biết mình. Sự ghi nhớ này chỉ có thể xuất hiện nếu bạn hiểu được ý nghĩa của sự đơn độc; bạn là người đơn độc.

Bạn có thể đã chung sống cùng vợ hoặc chồng mình suốt năm mươi năm; tuy nhiên hai bạn vẫn là hai người. Vợ bạn đơn độc, bạn cũng đơn độc. Hai bạn đã và đang cố gắng tạo ra vẻ ngoài rằng “Chúng ta không đơn độc”, rằng “Chúng ta là một gia đình”, rằng “Chúng ta là một xã hội”, rằng “Chúng ta là một nền văn minh”, rằng “Chúng ta là một nền văn hóa”, rằng “Chúng ta là một tôn giáo có tổ chức”, rằng “Chúng ta là một tổ chức chính trị”. Nhưng tất cả những ảo tưởng này sẽ chẳng giúp được gì cho chúng ta cả.

Bạn cần phải nhận biết rõ (dù rằng thoát tiên điều này khiến bạn đau lòng) rằng “Tôi đơn độc trên một vùng đất xa lạ”. Sự nhận biết này có thể khiến bạn đau lòng nhưng nó có thể đẩy lùi mọi ảo tưởng trong bạn. Nhưng một khi bạn dám chấp nhận sự thật này, đau khổ sẽ biến mất.

Bạn là một phần của sự thiêng liêng xuất hiện qua nhiều hình thức khác nhau: qua cây cối, qua chim chóc, qua động vật, qua con người... Điều này giúp cuộc sống của bạn thêm ý nghĩa. Tình yêu là tình yêu – bạn đã bao giờ nghe nói đến tình yêu Ấn giáo chưa? Bạn đã bao giờ nghe nói đến tình yêu Hồi giáo chưa? Sự khai sáng là sự khai sáng. Sự giác ngộ là sự giác ngộ; dù nó xuất hiện ở người da đen hay người da trắng, dù nó xuất hiện ở người già hay người trẻ, dù nó xuất hiện ở phụ nữ hay nam giới, chẳng có gì khác biệt cả. Đó là sự giác ngộ.

Một người không giác ngộ là một người luôn theo đuổi vật chất trần gian, thậm chí họ còn không biết chính xác mình đang theo đuổi thứ gì. Đôi khi họ theo đuổi tiền bạc, có lúc họ theo đuổi quyền lực, lại có khi họ theo đuổi danh vọng.

Trong suốt vài ngàn năm qua bạn luôn được nghe nói rằng cuộc hành trình tìm đến Thượng đế là một cuộc hành trình rất dài. Thực ra thì cuộc hành trình này không dài như thế, Thượng đế không ở đâu xa cả. Thượng đế tồn tại trong hơi thở của chính bạn, Thượng đế là nhịp đập con tim bạn. Bạn chỉ cần nhắm mắt lại và tìm đến chính mình, bạn sẽ tìm được Thượng đế.

Có thể bạn phải tốn thời gian vì thói quen cũ của mình. Khi bạn nhắm mắt lại thì mọi suy nghĩ xuất hiện, lúc này bạn đừng làm gì cả, bạn hãy quan sát suy nghĩ, quan sát nó trong vai trò là đối tượng quan sát. Đừng lên án nó, đừng chỉ trích nó, đừng dè nén nó, đừng biện luận về nó, đừng giải thích hay bào chữa về nó. Hãy để nó tự đến rồi tự đi.

Ngày mà tâm hồn bạn hoàn toàn yên lặng, không hề bị xáo trộn, đó là ngày bạn đặt bước chân đầu tiên đến ngôi đền của Thượng đế.

Ngôi đền của Thượng đế được dựng lên từ ý thức của bạn, linh hồn của bạn. Bạn không thể đến đó cùng bạn bè, con cái, cha mẹ của mình.

Mọi người phải đến đó một mình.

HỎI – ĐÁP

• *Tại sao nỗi buồn lại xuất hiện rõ ràng hơn niềm hạnh phúc, tôi cảm nhận được nó tốt hơn? Tôi muốn vứt bỏ mọi chiếc mặt nạ nhưng dường như nhiều người phản đối việc làm này của tôi. Liệu tôi có thể sống đơn độc được không?*

Bạn phải hiểu điều này. Đây là trường hợp mà hầu hết mọi người đều gặp phải. Nỗi buồn luôn xuất hiện cụ thể hơn, rõ ràng hơn vì nó là của bạn, nó rất thật. Niềm hạnh phúc của bạn thì lại hời hợt; nó không phải của bạn, nó tùy thuộc vào một cái gì đó, tùy thuộc vào một người nào đó. Bất kỳ thứ gì khiến bạn phụ thuộc, dù nó có giúp bạn cảm thấy hạnh phúc đến đâu thì niềm hạnh phúc đó cũng chỉ tồn tại ngắn ngủi, tuần trăng mật sẽ nhanh chóng kết thúc, kết thúc sớm hơn sự mong đợi của bạn.

Bạn hạnh phúc nhờ có bạn gái của mình, nhờ có bạn trai của mình. Nhưng họ là những cá nhân; họ có thể không hoàn toàn đồng ý với bạn. Thật ra, trong hầu hết trường hợp thì những gì người chồng thích thì người vợ lại không thích; hoặc những gì người chồng không thích thì người vợ lại thích. Thật lạ... vì điều này xảy ra rất phổ quát. Có một vài lý do nào đó. Trong sáu phẩm họ ghét nhau vì một lý do đơn giản là họ phụ thuộc vào nhau để có niềm hạnh phúc và không ai thích sự phụ thuộc cả. Sự nô lệ không phải là ham muốn

bản năng của con người. Nếu một ai đó giúp bạn có được niềm vui và bạn trở nên phụ thuộc vào người đó, đồng thời trong bạn cũng xuất hiện sự căm ghét người đó, do bởi sự phụ thuộc này. Bạn không thể rời bỏ họ bởi vì họ giúp bạn vui và bạn cũng không thể vứt bỏ sự căm ghét dành cho họ vì họ luôn khiến bạn phải phụ thuộc.

Mọi mối quan hệ được gọi là tình yêu đều rất lạ thường, đó là một hiện tượng vô cùng phức tạp. Đó là mối quan hệ yêu-ghét. Sự ghét này cần phải xuất hiện ở một hình thức nào đó. Đó là lý do tại sao vợ bạn thích thứ gì thì bạn lại không thích thứ đó; chồng bạn thích thứ gì thì bạn lại không thích thứ đó. Đôi vợ chồng thường không ngừng tranh cãi về những việc nhỏ nhặt. Đến rạp hát nào? Đến nhà hàng nào? Xem bộ phim nào? Và lập tức tranh chấp xuất hiện. Đây là sự căm ghét tiềm ẩn bên dưới gương mặt hạnh phúc. Niềm hạnh phúc luôn rất mong manh; bạn chỉ cần cào nhẹ lớp phủ bên ngoài là bạn có thể nhìn thấy sự căm ghét ẩn bên dưới.

Nhưng nỗi buồn luôn rất thật vì nó không phụ thuộc vào ai cả. Nó là của bạn, hoàn toàn là của bạn. Bạn cần phải thấu hiểu điều này: nỗi buồn của bạn có thể giúp bạn nhiều hơn so với niềm vui của bạn. Bạn chưa bao giờ thực sự quan sát nỗi buồn của mình. Bạn luôn cố gắng né tránh nỗi buồn, qua nhiều cách khác nhau. Nếu bạn cảm thấy buồn, bạn tìm đến rạp hát; nếu bạn cảm thấy

buồn, bạn mở truyền hình lên. Nếu bạn cảm thấy buồn, bạn tìm đến bạn bè, bạn tìm đến câu lạc bộ. Bạn làm mọi thứ có thể để tránh né nỗi buồn. Đây không phải là cách xử lý khôn ngoan.

Khi bạn buồn, nỗi buồn là một hiện tượng rất quan trọng, rất thiêng liêng, nó là một cái gì đó của chính bạn. Bạn hãy làm quen với nó, tìm hiểu nó và rồi bạn sẽ phải ngạc nhiên. Bạn hãy ngồi thật tĩnh lặng, bạn hãy sống cùng nỗi buồn. Nỗi buồn luôn có vẻ đẹp của nó.

Nỗi buồn luôn im lặng, nó là nỗi buồn của bạn. Nó đến bởi vì bạn đơn độc. Nó cho bạn cơ hội để dần sâu vào sự đơn độc của mình. Thay vì nhảy nhót từ niềm vui nông cạn này sang niềm vui nông cạn khác để hoang phí cả đời mình, tốt hơn hết bạn nên vận dụng nỗi buồn làm phương tiện thiền định. Bạn hãy ngắm nhìn nó, nó là một người bạn! Nó mở toang cánh cửa hướng đến sự đơn độc trọn vẹn của bạn.

Chẳng có cách nào để không đơn độc cả. Bạn có thể tự lừa dối chính mình nhưng bạn không thể thành công. Chúng ta đang tự lừa dối chính mình theo nhiều phương cách khác nhau: qua mối quan hệ, qua lòng tham, qua sự ham muốn, qua thứ này hoặc thứ nọ. Chúng ta cố gắng tự thuyết phục chính mình rằng chúng ta không đơn độc, rằng chúng ta không buồn phiền. Nhưng, sớm muộn gì thì chiếc mặt nạ của bạn cũng bị sờn rách. Nó là

đồ giả tạo, nó không thể tồn tại mãi được, bạn sẽ phải tìm lấy một chiếc mặt nạ khác. Trong một kiếp sống nhỏ nhoi, liệu bạn có thể mang được bao nhiêu chiếc mặt nạ? Nhưng bạn vẫn không ngừng tự giả tạo với chính mình bởi thói quen của mình.

Nếu bạn muốn là một người chân thật, bạn hãy sống cùng nỗi buồn, đừng cố gắng trốn chạy khỏi nó. Đó là niềm hạnh phúc vô cùng. Hãy ngồi tĩnh lặng cùng nó, hãy vui cùng nó. Chẳng có gì sai lạc khi buồn phiền cả. Bạn càng làm quen với nỗi buồn và những sắc thái khác nhau của nó thì bạn càng thêm ngạc nhiên. Bạn bước ra từ nỗi buồn với sự mạnh khỏe, tươi trẻ, linh động, sáng tạo. Một khi bạn đã nếm trải được điều này, bạn sẽ tìm được nhiều khoảnh khắc đẹp đẽ hơn cùng nỗi buồn. Bạn sẽ chờ đợi nó, chào đón nó và nó sẽ mở cánh cửa đưa bạn đến với sự đơn độc...

Bạn được sinh ra cùng sự đơn độc, bạn sẽ chết đi cùng sự đơn độc. Giữa hai sự đơn độc này bạn luôn cố gắng dối gạt chính mình rằng bạn không đơn độc, rằng bạn có một người vợ, rằng bạn có một người chồng, có con cái, có tiền bạc, có quyền lực. Nhưng giữa hai sự đơn độc này bạn *thực sự* luôn đơn độc. Mọi thứ chỉ giúp bạn trở nên bận rộn để bạn không thể nhận ra được sự đơn độc của mình.

Từ khi tôi còn rất nhỏ tôi không bao giờ giao du với mọi người. Cả gia đình tôi đều tỏ ra rất lo

lắng: tôi không chơi đùa với bạn bè, tôi chẳng chơi đùa với ai cả. Các thầy cô giáo của tôi lo lắng: “Em làm trong khi bạn bè đang chơi đùa? Em chỉ ngồi dưới gốc cây một mình”. Họ nghĩ rằng có điều gì đó không ổn đang xảy ra với tôi.

Tôi nói với họ “Mọi người không cần phải lo lắng. Sự thật là có một điều gì đó không ổn đang xảy ra với mọi người, đang xảy ra với mọi đứa trẻ khác. Tôi hoàn toàn vui với chính mình”.

Theo thời gian, họ dần dần chấp nhận rằng đó là lối sống của tôi họ không thể làm gì khác. Khi bạn cảm thấy buồn, bạn hãy ngồi xuống một gốc cây, ngồi bên cạnh bờ sông, ngồi bên cạnh một tảng đá và thư giãn cùng nỗi buồn của mình mà không hề mảy may lo sợ. Bạn càng thư giãn thì bạn càng cảm nhận được vẻ đẹp của nỗi buồn. Rồi thì nỗi buồn sẽ biến đổi; nó sẽ trở thành một niềm vui thầm lặng, một niềm vui không phải do ai đó đem đến cho bạn. Đó không phải là một niềm vui hơi hợt, đó không phải là một niềm vui mà ai đó có thể lấy lại bất kỳ lúc nào.

Khi dấn thân vào sự đơn độc của chính mình, một ngày nào đó bạn sẽ tìm được không những niềm vui (niềm vui chỉ là điểm trung gian) mà còn cả niềm hạnh phúc sâu sắc, một trạng thái vui sướng vô bờ. Tôi gọi đó là sự khai sáng, sự giác ngộ.

Bạn hãy vận dụng bất kỳ thứ gì và bạn sẽ đến được sự giác ngộ nhưng bạn cần phải vận dụng thứ

xác thực, một cái gì đó thực sự là của bạn. Bạn sẽ có được niềm vui sướng liên tục hai mươi bốn giờ trong một ngày. Nó tỏa ra từ trong chính bạn. Bạn có thể chia sẻ nó, bạn có thể tặng nó cho bất kỳ ai bạn yêu thương. Nhưng đó là một món quà không điều kiện. Không ai có thể khiến bạn phải đau buồn.

Đây là cố gắng của tôi: giúp bạn có được niềm vui sướng độc lập, không phụ thuộc vào bất kỳ ai. Điều đó không có nghĩa là bạn phải từ bỏ thế gian này. Điều đó không có nghĩa là bạn phải từ bỏ vợ mình, bạn gái của mình, người yêu của mình, thực phẩm của mình. Tất cả những thứ này đều chẳng liên quan gì cả. Niềm vui sướng này sẽ ở bên bạn mọi lúc mọi nơi. Tình yêu của bạn sẽ có một hương vị hoàn toàn khác. Sẽ không còn bất kỳ sự căm thù nào ẩn bên dưới tình yêu của bạn; đó là thứ tình yêu thanh khiết. Bạn yêu thương không vì một lý do nào cả, không chờ đợi bất kỳ một sự đáp đền nào cả. Bạn chẳng cần thứ gì cả. Tâm hồn bạn vô cùng phong phú đến mức không gì có thể làm cho nó phong phú hơn.

Bạn có thể không ngừng chia sẻ niềm vui này. Bạn càng chia sẻ nó thì bạn càng có được nó nên không gì có thể khiến bạn trở nên nghèo đi. Đây là điều kỳ diệu, đây là phép mầu duy nhất mà tôi biết đến.

Có một câu Tục ngữ nói rằng *Gieo suy nghĩ, gặt hành vi. Gieo hành vi, gặt thói quen. Gieo thói quen, gặt nhân cách. Gieo nhân cách, gặt số phận.*

Tôi nói với bạn: Đừng gieo gì cả, hãy gặt lấy thiên định hoặc tình yêu.

Đừng gieo gì cả, đó là nội dung cơ bản của thiên định. Kết quả tự nhiên của nó là tình yêu. Nếu, cuối cuộc hành trình thiên định, tình yêu vẫn không xuất hiện thì toàn bộ cuộc hành trình này đã trở thành vô nghĩa. Có một điều gì đó sai lạc đã xảy ra. Bạn đã khởi đầu nhưng bạn vẫn không đến đích.

Tình yêu là sự xét nghiệm. Đối với sự thiên định thì tình yêu là sự xét nghiệm. Chúng là hai mặt của một đồng xu. Khi thiên định xuất hiện thì tình yêu nhất định phải xuất hiện và ngược lại. Nếu cái này không xuất hiện thì dẫn đến cái kia cũng không xuất hiện.

Thiên định không phải là sự tập trung. Một người rèn luyện khả năng tập trung có thể không tìm được tình yêu. Thực ra thì họ sẽ chẳng thể nào tìm được tình yêu. Một người rèn luyện khả năng tập trung có thể trở nên quá khích hơn vì sự tập trung sẽ gò ép tâm hồn. Khi bạn quá khích với ý thức của chính mình thì bạn không thể không quá khích với người khác. Bạn làm gì với chính mình thì bạn cũng sẽ làm như thế với người khác.

Hãy xem đây là một nguyên tắc cơ bản của cuộc sống, một trong những nguyên tắc cơ bản nhất: Bạn làm gì với chính mình thì bạn cũng sẽ làm như thế với người khác. Nếu bạn yêu thương

chính mình, bạn sẽ yêu thương người khác. Nếu bạn thờ ơ với chính mình, bạn sẽ thờ ơ với người khác.

Sự tập trung không phải là sự thiên định; sự tập trung là một phương pháp khoa học. Đó là một phương pháp khoa học. Một nhà khoa học cần phải rèn luyện khả năng tập trung nhưng một nhà khoa học không cần phải từ bi trắc ẩn. Không cần.

Bạn hãy nhớ rằng sự thiên định không phải là sự tập trung nhưng sự thiên định cũng không phải là sự trầm tư. Thiên định không phải là một quá trình suy nghĩ. Bạn có thể suy nghĩ về Thượng đế, đây cũng là một suy nghĩ. Nếu bạn có bất kỳ hành động nào “về” một thứ gì đó thì đó nhất định là một suy nghĩ. Bạn có thể suy nghĩ về tiền bạc, bạn có thể suy nghĩ về Thượng đế. Về cơ bản thì chẳng có gì khác biệt ở đây cả, cả hai đều là suy nghĩ. Suy nghĩ liên tục diễn ra, chỉ có đối tượng suy nghĩ là thay đổi nên bạn đang suy nghĩ về thế giới, hoặc về tình dục, không ai gọi đó là sự trầm tư cả. Nếu bạn suy nghĩ về Thượng đế, về phẩm hạnh, nếu bạn suy nghĩ về Jesus, về Đức Phật thì người ta sẽ gọi đó là sự trầm tư. Nhưng phái Thiên rất nghiêm ngặt về việc này. Đó không phải là sự thiên định, đó vẫn là suy nghĩ. Bạn vẫn còn bận tâm đến một thứ gì đó.

Thế thì thiên định là gì? Thiên định chỉ là sự sống vui cùng sự hiện diện của chính mình; thiên định là niềm vui cùng linh hồn của chính mình. Nó

rất đơn giản: một trạng thái hoàn toàn thư giãn, lúc này bạn chẳng hành động gì cả. Ngay khi hành động xuất hiện thì mọi căng thẳng, mọi âu lo xuất hiện. Phải làm gì? Làm thế nào? Làm sao để thành công? Làm sao để không thất bại? Lúc này bạn đã dẫn mình vào tương lai.

Nếu bạn trầm tư, nếu bạn suy ngẫm, bạn có thể suy ngẫm những gì? Làm sao bạn có thể suy ngẫm về những điều mình chưa biết được? Làm sao bạn có thể suy ngẫm về những điều mình không thể biết được? Bạn chỉ có thể trầm tư, suy ngẫm về những điều mình đã biết. Bạn có thể nhai đi nhai lại nó nhưng nó là thứ bạn đã biết. Nếu bạn biết được một điều gì đó về Jesus, bạn có thể suy đi nghĩ lại về điều đó; nếu bạn biết được một điều gì đó về Krishna, bạn có thể suy đi nghĩ lại về điều đó. Bạn có thể không ngừng thêm thắt ý nghĩa nhưng việc đó cũng chẳng thể đưa bạn đến với những điều chưa biết. Thượng đế là điều chưa biết.

Thiên định là một trạng thái không hành vi (không hành động, không suy nghĩ, không tình cảm). Bạn chỉ là bạn và đó là một niềm vui thanh khiết. Niềm vui này bắt nguồn từ đâu, trong khi bạn chẳng làm gì cả? Nó chẳng bắt nguồn từ đâu cả (hoặc nó xuất nguồn từ mọi hướng). Nó sẵn có vì sự sống là tập hợp những gì được gọi là niềm vui. Nếu bạn không vui, bạn có một lý do nào đó để không vui; nếu bạn vui, bạn vui khi bạn vui,

chẳng vì một lý do nào cả. Tâm hồn bạn cố gắng tìm kiếm lý do vì nó không thể tin vào những điều sẵn có bởi nó không thể kiểm soát được những điều sẵn có. Tâm hồn bất lực trước những điều sẵn có nên không ngừng tìm kiếm hết lý do này đến lý do khác. Nhưng tôi muốn nói với bạn rằng: mỗi khi bạn vui vẻ, bạn vui vẻ không vì một lý do nào cả; mỗi khi bạn không vui, bạn không vui vì một vài lý do nào đó vì niềm vui là thứ sẵn có trong bạn, bạn được cấu thành bởi niềm vui. Nó là linh hồn của bạn, nó là cốt lõi của bạn. Niềm vui là cốt lõi của bạn.

Bạn hãy ngắm nhìn cây cối, chim chóc, mây trời, trăng sao... Nếu bạn có đôi mắt bạn sẽ nhận thấy rằng toàn sự sống này là niềm vui. Mọi đối tượng đều vui với sự sống. Cây cối vui không vì lý do nào cả; chúng sẽ không trở thành bộ trưởng hay tổng thống, chúng sẽ không trở nên giàu có và chúng sẽ không bao giờ có được tài khoản kếch sù trong ngân hàng. Hãy ngắm nhìn những bông hoa kia, không vì một lý do nào cả. Chúng vui không vì một lý do nào cả.

Toàn bộ sự sống được cấu thành bởi cái được gọi là niềm vui. Người Hindu gọi nó là *satchitanand*, *ananda*, niềm vui. Nếu bạn có thể sống với chính mình, không làm gì cả, chỉ vui với chính mình, khi ấy bạn chỉ hít thở, khi ấy bạn sẽ cảm thấy vui không vì một lý do nào cả. Khi ấy bạn đang thiền định. Thiền định có nghĩa là sống

cùng thực tại, ngay ở đây và ngay lúc này. Khi bạn vui không vì một lý do nào cả, niềm vui đó không thể chỉ tồn đọng trong bạn, nó sẽ lan tỏa đến người khác, nó sẽ trở thành sự chia sẻ. Bạn không thể giữ chặt lấy nó, nó rất nhiều, nó vô hạn. Bạn không để nắm lấy nó trong tay mình, bạn phải để nó lan tỏa.

Đây chính là sự thiên định. Thiên định là sống cùng chính mình và sự từ bi trắc ẩn sẽ lan tỏa trong tâm hồn mình. Điều này không có nghĩa là bạn phải từ bi trắc ẩn, không. Trong trạng thái thiên định, bạn tự nhiên từ bi trắc ẩn. Sự từ bi trắc ẩn luôn ấm áp như một sự đam mê. Toàn bộ quá trình này trở thành sự xoay chiều. Trước tiên bạn tìm kiếm niềm vui ở một nơi nào đó. Khi bạn đã tìm được nó thì bạn thể hiện nó. Sự đam mê là một quá trình tìm kiếm niềm vui; sự từ bi trắc ẩn là một quá trình thể hiện niềm vui. Đây là sự nghịch lý của sự thiên định.

Nghịch lý ở đây là: một người thiên định rất mát, không lạnh; mát nhưng ấm, không nóng. Sự đam mê thì nóng, nó sôi nổi, nó nóng sốt. Nó có nhiệt độ cao. Tuy nhiên sự từ bi thì lại mát nhưng ấm, sẵn sàng chia sẻ. Nếu một người thiên định trở nên lạnh lẽo thì anh ta đã đi lạc hướng. Khi ấy anh ta chỉ là một người đè nén. Nếu bạn đè nén sự đam mê của mình thì bạn sẽ trở nên lạnh lẽo. Đó là lý do tại sao toàn xã hội đều trở nên lạnh lẽo: sự đam mê bị đè nén trong mỗi người.

Ngay từ khi còn nhỏ, sự đam mê của bạn đã bị đè nén, đã bị què quặt. Mỗi khi bạn sắp sửa đam mê, một người nào đó (mẹ bạn, cha bạn, thầy cô giáo của bạn, cảnh sát) một ai đó sẽ lập tức kềm chế bạn. Sự đam mê của bạn bị đè nén: “Đừng làm điều đó!”. Ngay lập tức bạn co cụm lại. Dần dần bạn học được một điều là: để tồn tại thì tốt nhất cần phải lắng nghe mọi người quanh mình. Điều đó an toàn hơn.

Thế thì phải làm gì đây? Một đứa bé phải làm gì khi nó cảm thấy đam mê, khi nó cảm thấy trong mình đầy sinh lực, nó muốn chạy nhảy, khiêu vũ, gào thét trong khi đó bố nó đang đọc báo trong phòng? Thật nhảm nhí nhưng cha nó đang đọc báo và ông là là người quan trọng, ông ta là chủ nhà. Nó phải làm gì đây? Đứa bé sắp sửa làm một điều gì đó thật tuyệt vời – Thương đế trong nó đang sẵn sàng khiêu vũ – nhưng cha nó đang đọc báo nên nó phải giữ im lặng. Nó không thể nhảy nhót, nó không thể chạy nhảy, nó không thể la hét.

Nó sẽ đè nén sinh lực của nó; nó sẽ cố gắng tỏ ra lạnh nhạt, có cuộn mình lại. Một người bị đè nén là một người đã chết. Một người bị kiểm soát là một người đã chết, sự kiểm soát tạo ra sự lo sợ. Mọi người quanh bạn mạnh mẽ hơn bạn, họ có thể trừng phạt bạn, họ có thể hủy diệt bạn. Họ có sức mạnh để kiểm soát, chế ngự, đè nén bạn.

Các chuyên gia tâm lý học đã và đang nghiên

cười. Họ đã khám phá được một bất hạnh lớn của nhân loại: nhân loại chỉ sống mười phần trăm. Họ hít thở mười phần trăm, họ yêu thương mười phần trăm, họ vui vẻ mười phần trăm (chín mươi phần trăm còn lại bị kiểm soát). Quả thật quá hoang phí! Người ta cần phải sống một trăm phần trăm khả năng của mình; chỉ khi đó sự thăng hoa mới có khả năng xuất hiện.

Thế nên, sự thiên định không phải là sự kiểm soát, không phải là sự đè nén. Nếu sự từ bi không xuất hiện trong bạn, khi đó sự lãnh đạm xuất hiện. Sự lãnh đạm là sự thiếu sự đam mê; sự từ bi là sự chuyển hóa của sự đam mê. Bạn hãy nhìn một số người và bạn sẽ nhận thấy rằng họ là những người rất lãnh đạm: ngờ nghệch, mờ nhạt, khép kín, âu lo.

Một người bị kiểm soát luôn tỏ ra lo lắng bởi mọi bối rối luôn bị đè nén vào bên trong. Nếu bạn không bị kiểm soát, bạn không hề lo lắng. Chẳng có lý do gì để bạn lo lắng, bất kỳ điều gì xảy ra cũng không khiến bạn phải lo lắng. Bạn không hề mong đợi vào tương lai, tại sao bạn phải lo lắng?

Trong tiếng La tinh có một câu châm ngôn: *agere sequitur esse* – hành vi theo sau nhân cách. Đừng cố gắng thay đổi hành vi của mình, hãy cố gắng thay đổi tâm hồn của mình và rồi hành vi sẽ thay đổi theo. Hành vi là yếu tố phụ, tâm hồn là yếu tố chính. Hành vi là thứ bạn thực hiện; tâm

hồn là thứ bạn *là*. Hành vi bắt nguồn từ bạn nhưng hành vi chỉ là một phần mảnh. Ngay cả khi mọi hành vi của bạn được lắp ráp lại thì chúng cũng không thể đem so với tâm hồn bạn bởi mọi hành vi đều thuộc quá khứ của bạn. Vậy còn tương lai thì sao? Tâm hồn bạn chứa đựng quá khứ, tương lai và hiện tại của bạn; tâm hồn bạn chứa đựng cái trọn vẹn của bạn. Hành vi của bạn luôn luôn thuộc quá khứ. Quá khứ luôn hữu hạn, tương lai luôn vô hạn. Những gì đã xảy ra luôn bị giới hạn; người ta có thể định nghĩa được nó, nó đã xảy ra. Những gì chưa xảy ra luôn vô hạn, không thể định nghĩa được. Tâm hồn bạn chứa đựng cái trọn vẹn, hành vi của bạn chỉ là quá khứ của bạn.

Một người xét từ quá khứ tới hiện tại thì anh ta là một tội đồ, một người như thế có thể trở thành một vị Thánh trong tương lai. Đừng bao giờ phán xét ai qua hành vi của họ, hãy phán xét họ qua tâm hồn của họ. Tội đồ đã trở thành vị Thánh và vị Thánh đã trở thành tội đồ. Mỗi vị Thánh đều có quá khứ, mỗi tội đồ đều có tương lai.

Đừng bao giờ phán xét ai qua hành vi của họ. Nhưng không còn cách nào khác vì bạn cũng không thể biết được tâm hồn của chính mình. Làm sao bạn có thể biết được tâm hồn của người khác? Một khi bạn đã biết được tâm hồn của chính mình thì bạn sẽ học được loại ngôn ngữ này, bạn sẽ biết được cách để quan sát tâm hồn của người khác. Nếu bạn không thấu hiểu được tâm hồn của chính

mình thì tuyệt nhiên bạn không thể thấu hiểu được tâm hồn của người khác.

Nếu qua sự thiên định của mình mà bạn trở nên lạnh lẽo, bạn cần cẩn thận với điều này. Nếu sự thiên định của bạn giúp bạn ấm áp hơn, yêu thương hơn, linh hoạt hơn, bạn đang đi đúng hướng. Nếu bạn trở nên ít yêu thương hơn, nếu lòng từ bi của bạn biến mất và sự lãnh đạm xuất hiện trong bạn, lúc này bạn cần thay đổi hướng đi càng sớm càng tốt.

Một người trở nên lạnh lẽo là một người đã từng rất nóng. Một người đưa ra lời thề rằng sẽ sống độc thân là một người đã từng rất ham muốn tình dục. Tâm hồn chuyển từ thái cực này sang thái cực khác rất dễ dàng. Bạn phải chuyển sang thái cực khác vì bạn không thể ở thái cực này quá lâu, bạn sẽ trở nên chán nản với nó. Rồi thì không có cách nào khác, bạn phải chuyển sang thái cực khác.

Nếu không có sự ý thức, không gì có thể thay đổi một người nên đừng cố gắng giả vờ. Những gì chưa xảy ra vẫn chưa xảy ra. Đừng cố gắng giả vờ và đừng cố gắng làm cho người khác tin rằng điều đó đã xảy ra vì trong sự lừa dối này chẳng ai mất mát gì cả ngoại trừ bạn.

Những người cố gắng tự kiểm soát chính mình là những người đã đi lạc hướng. Họ sẽ không kiểm soát được nhưng họ lại trở nên lạnh lẽo. Đó là

cách duy nhất để họ có thể kiểm soát được chính mình: trở nên lạnh lẽo để sinh lực không xuất hiện. Những người tuyên thệ sống độc thân sẽ không ăn nhiều; thật ra, họ sẽ bỏ đói thân xác họ. Nếu thân xác họ có nhiều sinh lực thì nó sẽ trở nên ham muốn tình dục nhiều hơn và họ không biết phải làm gì với điều này. Thậm chí họ chỉ ăn một lần một ngày và cơ thể không có đủ sinh lực. Họ chỉ ăn ở mức cầm chừng, ở mức thấp nhất có thể. Hình thức độc thân này không phải là sự độc thân đúng nghĩa. Khi bạn sống độc thân cùng sinh lực dồi dào và sinh lực tự chuyển hóa thành tình yêu, đó mới là sự độc thân đúng nghĩa, một *brahmacharya*, đây là điều tuyệt đẹp.

Bạn đang đấu tranh với cành và lá. Đây không phải là cách để đẩy lùi sự ham muốn; cách tốt nhất là chúng ta phải chặt đứt gốc rễ của nó. Bạn chỉ có thể chặt đứt gốc rễ khi bạn tìm được gốc rễ của sự ham muốn. Tất cả những gì hiện ra bên ngoài chỉ là cành lá: ganh tị, tức giận, căm thù. Bạn càng dấn sâu vào trong, bạn càng thấu hiểu: Chúng bắt nguồn từ gốc rễ, từ sự không ý thức.

Thiền định là sự ý thức. Nó cắt bỏ mọi gốc rễ của sự ham muốn, rồi thì sự ham muốn biến mất. Rồi thì sự đam mê trở thành sự từ bi trầm ẩn.

Tôi đã nghe kể về một bậc thầy phái Thiền đang hấp hối.

Ông ta nói “Giày của ta đâu rồi? Hãy đem chúng lại đây”.

Một người nào đó hỏi “Ngài định đi đâu? Thầy thuốc nói rằng ngài sắp chết rồi”.

Ông ta nói “Ta sẽ đến nghĩa trang”.

“Đến làm gì?”.

Ông ta nói “Ta không muốn làm phiền ai cả. Nếu không người sẽ phải đưa ta đến nghĩa trang trên đôi giày của người”.

Ông ta đi bộ đến nghĩa trang và chết ở đó.

Vô cùng từ bi! Không hề muốn tạo bất kỳ khó khăn nào cho bất kỳ ai! Những người như thế này đã giúp ích cho hàng ngàn người khác. Hàng ngàn người nhớ ơn họ, hàng ngàn người đã trở nên sáng suốt và yêu thương nhờ bởi họ. Tuy thế họ chẳng muốn làm phiền bất kỳ ai cả. Nếu họ là người hữu ích thì họ muốn sống và giúp đỡ mọi người, nếu họ không còn hữu ích nữa thì đã đến lúc họ phải đi.

Giờ là câu chuyện:

Có một bà lão ở Trung Hoa đã nuôi dưỡng một vị trong suốt hai mươi năm. Bà đã dựng cho vị này một túp lều và cung cấp thực phẩm cho ông ta trong suốt khoảng thời gian ông ta thiền định.

Đây là điều kỳ diệu đã xảy ra ở phương Đông, phương Tây vẫn không thể hiểu được câu chuyện này. Trong suốt nhiều thế kỷ qua ở phương Đông,

nếu có ai đó tham gia Thiền định thì xã hội sẽ nuôi dưỡng anh ta. Không ai nghĩ rằng anh ta là một gánh nặng cho xã hội: “Tại sao mình phải làm việc vì anh ta?”. Chỉ cần anh ta tham gia Thiền định cũng đủ là lý do để mọi người sẵn sàng nuôi dưỡng anh ta vì phương Đông biết rằng chỉ cần một người được giác ngộ thì sinh lực của anh ta sẽ được chia sẻ cùng mọi người; chỉ cần một người thăng hoa trong Thiền định thì hương thơm của anh ta sẽ lan tỏa trong toàn xã hội. Phương Đông không bao giờ nói rằng “Đừng ngồi đó và Thiền định. Ai sẽ nuôi dưỡng người, ai sẽ kiếm cơm ăn, áo mặc, nơi ở cho người?”. Hàng ngàn người (Đức Phật và mười ngàn *sannyasin* (nhà tu hành khát thực)) mọi người vẫn vui vẻ nuôi dưỡng họ, cho họ ăn, cho họ mặc, cho họ trú ngụ, chăm sóc họ vì họ đang thiền định.

Người phương Tây khó có thể suy nghĩ theo cách này. Giờ đây ngay cả ở phương Đông cũng trở nên khó khăn. Ở Trung Hoa, các tu viện đã bị đóng cửa, các trung tâm Thiền định đã bị biến thành các bệnh viện, các trường học. Các bậc thầy Thiền định vĩ đại đã biến mất. Họ bị buộc phải làm việc tại các nhà máy hoặc trên cánh đồng. Không ai được phép thiền định cả bởi sự hiểu biết sâu sắc đã không còn, toàn bộ tâm hồn luôn đầy ắp tư tưởng vật chất, cứ như thể vật chất là tất cả vậy.

Nếu một người trong thị trấn được giác ngộ, cả

thị trấn đều có được ích lợi. Việc nuôi dưỡng anh ta không hề trở thành hoang phí. Bạn chẳng mất gì cả để có được kho tàng quý báu đó! Mọi người vui vẻ giúp đỡ.

Trong suốt hai mươi năm ròng rã, người phụ nữ này đã giúp một vị thầy tăng thiền định, thiền định và thiền định, không làm gì cả. Bà dựng lều cho ông ta, bà chăm sóc ông ta, bà chăm sóc mọi thứ. Một ngày nọ khi bà ta đã quá già và sắp qua đời, bà ta muốn biết rằng liệu vị thầy tăng này có theo đuổi tốt việc Thiền định hay không, hay chỉ đơn giản là ngồi và ngồi. Hai mươi năm là một khoảng thời gian đủ dài, người phụ nữ này già đi và sắp qua đời nên bà ta muốn biết rằng trong suốt hai mươi năm qua mình đã phục vụ cho sự Thiền định hay chỉ là một trò bịp.

Một hôm nọ bà ta quyết định tìm hiểu...

Ất hẳn người phụ nữ này có khả năng thấu hiểu tuyệt vời, vì sự kiểm nghiệm của bà thật sâu sắc.

Một hôm nọ bà ta quyết định tìm hiểu xem vị này đã tiến bộ đến đâu rồi.

Nếu sự Thiền định này tiến bộ thì tiêu chuẩn duy nhất để đánh giá nó chính là tình yêu, tiêu chuẩn duy nhất để đánh giá nó chính là lòng từ bi trắc ẩn.

Bà ta nhờ đến một cô gái, bà nói với cô ta rằng “Hãy đến và ôm lấy ông ta và lập tức hỏi ông ta rằng, ‘Giờ thì chúng ta làm gì?’”.

Có ba khả năng xảy ra. Một: Nếu trong suốt hai mươi năm qua ông ta không tiếp xúc với một phụ nữ xinh đẹp nào, có khả năng là ông ta sẽ bị cảm dỗ, sẽ trở thành một nạn nhân, sẽ quên đi tất cả về sự Thiên định của mình và sẽ làm tình cùng cô gái này. Hai: ông ta sẽ tỏ ra lạnh nhạt, tự gò ép chính mình, không thể hiện bất kỳ lòng từ bi nào với cô gái này. Ông ta sẽ tự kiểm soát chính mình, sẽ cố gắng tự đè nén mình, nhờ đó ông ta không bị cảm dỗ. Và ba: Nếu sự Thiên định đã đạt đến đỉnh điểm, ông ta sẽ thể hiện tình yêu bao la, sự hiểu biết, sự cảm thông, lòng từ bi trắc ẩn và ông ta sẽ cố gắng thấu hiểu cô gái và tìm cách giúp đỡ cô ta. Cô gái chỉ là một bài kiểm nghiệm về ba khả năng xảy ra này.

Nếu khả năng thứ nhất xảy ra, toàn bộ quá trình Thiên định của ông ta trở thành vô nghĩa. Nếu khả năng thứ hai xảy ra, ông ta đã thỏa mãn được tiêu chuẩn để trở thành một vị thầy tăng nhưng vẫn chưa thỏa mãn được tiêu chuẩn để trở thành một bậc thầy Thiên định. Nếu khả năng thứ hai xảy ra thì điều này cho thấy rằng ông ta là người đã tự kiểm soát được chính mình, rằng ông ta đã có được thói quen tự kiểm soát chính mình, kiểm soát được hành vi của mình.

Ắt hẳn bạn đã nghe nói đến Pavlov, chuyên gia hành vi người Nga. Ông ta nói rằng không tồn tại ý thức nơi con người hay động vật hay bất kỳ ở đâu cả, tất cả chỉ là cơ chế của tâm hồn. Bạn có thể rèn luyện cơ chế tâm hồn và rồi nó sẽ vận hành theo cách bạn muốn. Tâm hồn vận hành như một phản xạ có điều kiện. Nếu bạn đặt thức ăn trước mặt một con chó, nó lập tức chạy đến, lưỡi của nó sẽ thè ra, nước bọt chảy ra. Pavlov đã thử. Mỗi khi ông cho con chó ăn ông luôn lắc một cái chuông. Theo thời gian, cái chuông và con chó có mối quan hệ mật thiết với nhau. Rồi một ngày nọ, ông ta chỉ cần lắc cái chuông và con chó lập tức chạy đến, lưỡi nó thè ra, nước bọt chảy ra.

Lúc này bạn cảm thấy thật vô lý, chẳng con chó nào phản ứng trước một cái chuông theo cách này. Cái chuông không phải là một loại thức ăn. Nhưng giờ đây cái chuông đã tác động được đến tâm hồn con chó. Pavlov nói rằng con người cũng có thể bị thay đổi theo cùng một cách như thế. Mỗi khi ham muốn tình dục xuất hiện trong bạn, bạn hãy tự trừng phạt chính mình. Bạn hãy tự đánh chính mình, bạn hãy đứng suốt đêm dưới bầu trời đầy tuyết, bạn hãy tự trừng phạt chính mình bằng cách nào đó và theo thời gian cơ thể bạn sẽ hiểu được chuỗi hành động này. Mỗi khi tình dục xuất hiện, nó sẽ tự nhiên kềm nén vì nó sợ sự trừng phạt. Thưởng và phạt đây là cách để gò ép tâm hồn nếu bạn làm theo lời của Pavlov.

Vị này ắt hẳn đã làm thế, nhiều người đang làm thế. Hầu như chín mươi phần trăm những mọi đều làm thế, chỉ để gò ép tâm hồn và thể xác của mình. Nhưng ý thức chẳng liên quan gì đến việc này cả. Ý thức không phải là một thói quen mới; ý thức chỉ là sự sống với sự thức tỉnh, chẳng liên hệ gì đến bất kỳ thói quen nào, chẳng bị tác động bởi bất kỳ cơ chế nào, nó vượt trên mọi cơ chế.

Bà nói với cô ta rằng “Hãy đến và ôm lấy ông ta và lập tức hỏi ông ta rằng ‘Giờ thì chúng ta làm gì?’”.

Lập tức là bí quyết ở đây. Nếu bạn chần chừ một lát thì tâm hồn có thể chuẩn bị vận hành theo lối gò ép và nó sẽ lập lại thói quen của nó nên đừng cho nó chút thời gian nào cả.

Cô gái tìm đến chỗ vị nọ và bắt đầu vuốt ve ông ta, hỏi ông ta rằng họ sẽ làm gì.

“Một nhánh cây già cỗi mọc trên một tảng đá giữa mùa đông”, vị thầy tăng đáp “ở đó chẳng có gì ấm áp cả”.

Ông ta đã gò ép tâm hồn mình. Hai mươi năm là một khoảng thời gian đủ dài để ông ta có thể rèn luyện gò ép tâm hồn. Ngay cả sự đột ngột ở đây cũng không thể phá vỡ thói quen của ông ta. Ông ta vẫn kiểm soát được phản ứng của mình. Ông ta vẫn tỏ ra lạnh nhạt, không một chút nhiệt huyết và nói *“Một nhánh cây già cỗi mọc trên một*

tảng đá giữa mùa đông". Ông ta không những kiểm soát được phản ứng của mình và tỏ ra lạnh nhạt mà còn có thể vận dụng những từ ngữ rất văn chương để đáp lời. Ất hẳn ông ta đã là bậc thầy trong việc tự gò ép tâm hồn mình.

"Một nhánh cây già cỗi mọc trên một tảng đá giữa mùa đông", vị nọ đáp "ở đó chẳng có gì ấm áp cả".

Đó là tất cả những gì ông ta nói.

Cô gái thuật lại cùng bà lão những gì vị kia đã nói.

"Ta đã nuôi dưỡng ông ta suốt hai mươi năm!", bà lão gào lên tức giận.

Sự Thiên định của ông ta đã không thăng hoa. Ông ta đã trở nên lạnh nhạt như một xác chết; ông ta đã không giác ngộ hay trở thành một vị Phật.

"Ông ta chẳng thể hiện sự quan tâm đến nhu cầu của người..."

Một người từ bi sẽ luôn luôn nghĩ đến người khác, nghĩ đến nhu cầu của người khác. Ông ta vẫn tỏ ra lạnh nhạt, chẳng quan tâm đến ai cả. Ông ta chỉ nói một điều gì đó về chính mình *"Một nhánh cây già cỗi mọc trên một tảng đá giữa mùa đông, ở đó chẳng có gì ấm áp cả"*. Ông ta không nói một lời nào về cô gái cả. Thậm chí ông ta còn

không hỏi “Tại sao cô đến đây? Tại sao? Cô cần gì? Tại sao cô lại chọn tôi mà không chọn người khác? Mời cô ngồi”. Lẽ ra ông ta nên lắng nghe cô gái. Ất hẳn khi ấy cô ta đang cần đến ông. Tại sao cô ta lại tìm đến ông ta? Ông ta chẳng quan tâm gì đến cô ta cả.

Tình yêu luôn luôn nghĩ về người khác; bản ngã luôn luôn nghĩ về chính nó. Tình yêu luôn chu đáo; bản ngã hoàn toàn khinh suất. Bản ngã chỉ hiểu đúng một loại ngôn ngữ, ngôn ngữ đó nói về chính nó. Bản ngã luôn tận dụng người khác; tình yêu luôn sẵn sàng để người khác tận dụng, tình yêu sẵn sàng phục vụ.

“Ông ta chẳng thể hiện sự quan tâm đến nhu cầu của người”.

Khi bạn tìm gặp một người từ bi và ông ta ngắm nhìn bạn, ông ta ngắm nhìn sâu thẳm tâm hồn bạn. Ông ta cố gắng tìm hiểu xem bạn đang gặp rắc rối gì, tại sao bạn lại rơi vào hoàn cảnh như thế, tại sao bạn lại đang làm điều bạn đang làm. Ông ta quên đi chính mình. Ông ta chỉ tập trung vào người đang tìm đến mình: nhu cầu của người đó, vấn đề của người đó, nỗi ưu tư của người đó, tất cả những gì ông ta quan tâm đến. Ông ta cố gắng giúp đỡ bạn. Nếu ông ta có làm được gì để giúp bạn thì nhất định ông ta sẽ làm.

“Ông ta không cần phải phản ứng với sự đam mê...”.

Đúng vậy. Một người từ bi không thể phản ứng với sự đam mê. Ông ta không lạnh, nhưng mát. Ông ta có thể cho bạn hơi ấm của mình nhưng ông ta không thể cho bạn hơi nóng của mình. Bạn cần phân biệt sự ấm áp với sự nóng bỏng. Một cơ thể nóng bỏng không phải là một cơ thể lành mạnh, một cơ thể ấm áp là một cơ thể lành mạnh. Trong sự đam mê, người ta trở nên nóng bỏng. Bạn chưa bao giờ đam mê sao? Khi ấy bạn như phát điên lên, bạn làm một việc gì đó mà bạn không hiểu được tại sao mình lại làm thế.

Một người ấm áp là một người lành mạnh. Giống như khi người mẹ áp đứa con vào bầu sữa ấm của mình và truyền hơi ấm cho nó. Thế nên khi bạn tiếp cận với một người từ bi thì bạn có cảm giác giống như khi bạn được tiếp cận với một người mẹ hiền. Thực ra, nếu bạn tiếp cận với một người từ bi, sự đam mê của bạn tự nhiên biến mất. Sự từ bi của ông ta quá mạnh mẽ, hơi ấm của ông ta quá bao la, tình yêu của ông ta quá vĩ đại.

“Ông ta không cần phải phản ứng với sự đam mê nhưng ít nhất ông ta phải thể hiện lòng từ bi trước ẩn của mình chứ”.

Bà lão lập tức tìm đến túp lều và đốt nó thành tro.

Trong suốt hai mươi năm qua, sự Thiền định của ông ta trở thành vô nghĩa. Mục tiêu của sự

Thiền định không phải là để trở thành một người lãnh đạm lạnh nhạt. Sự lạnh nhạt chỉ cho thấy sự dè dặt, sự gò ép sâu sắc.

Đó là những gì tôi đã và đang nói cùng bạn: Nếu bạn dấn sâu vào sự Thiền định, lòng từ bi và lòng yêu thương sẽ tự nhiên xuất hiện. Chúng luôn bám chặt lấy sự Thiền định giống như một chiếc bóng nên bạn không cần phải lo lắng về kết quả, kết quả nhất định sẽ xuất hiện. Nó tự xuất hiện, bạn không cần phải tìm kiếm nó. Bạn có thể chọn một trong hai hướng đi. Hoặc bạn có thể theo đuổi tình yêu, sự dâng hiến, bạn hòa mình vào tình yêu của mình dành cho sự thiêng liêng. Bạn chỉ cần hòa mình, bạn không cần phải sáng suốt. Bạn cần phải chìm đắm cùng Thượng đế. Hoặc bạn có thể chọn hướng đi khác, bạn có thể theo đuổi sự Thiền định. Lúc này bạn không cần phải hòa mình cùng bất kỳ thứ gì, lúc này bạn cần phải rất tỉnh táo, rất sáng suốt.

Bạn bước theo hướng đi của Tình yêu và một ngày nào đó, đột nhiên, bạn sẽ nhận thấy rằng sự Thiền định đã thăng hoa trong bạn (hàng ngàn đóa sen trắng). Khi tình yêu và sự dâng hiến đạt đến đỉnh điểm, sự Thiền định tự khắc thăng hoa. Tương tự như thế đối với hướng đi của Thiền định. Bạn hãy quên hết về tình yêu và sự dâng hiến. Bạn chỉ cần ý thức, bạn chỉ cần thức tỉnh, bạn chỉ cần ngồi yên lặng, vui với sự sống của chính mình, chỉ thế thôi. Bạn hãy vui sống cùng chính mình,

chỉ thế thôi. Bạn học cách sống đơn độc, chỉ thế thôi. Bạn hãy nhớ rằng: một người biết cách sống đơn độc sẽ không bao giờ cô đơn. Ai không biết cách sống đơn độc thì người đó sẽ cô đơn.

Đừng cố gắng kết hợp cả hai hướng đi cùng một lúc. Chúng gặp nhau ở đoạn cuối cùng, chúng gặp nhau ở hai đầu, chúng gặp nhau tại một ngôi đền.

Một trong những học trò của Rabbi Moshe là người rất nghèo khó. Anh ta than vãn với thầy của mình rằng hoàn cảnh nghèo khó của anh ta trở thành rào cản khiến anh ta không thể học tập và cầu nguyện được.

Rabbi Moshe nói "Hôm nay, sự dâng hiến lớn nhất, hơn cả việc học tập và cầu nguyện, là người hãy chấp nhận thế giới này theo đúng sự thật về nó".

Người bước theo hướng Thiên định hoặc người bước theo hướng Tình yêu sẽ gặp nhiều thuận lợi nếu họ chấp nhận thế giới theo đúng sự thật về nó. Những người trần tục không bao giờ chấp nhận thế giới theo đúng sự thật về nó. Họ luôn cố gắng thay đổi nó. Họ luôn cố gắng làm một cái gì đó khác hơn, họ cố gắng sắp đặt mọi việc theo một trật tự khác, họ không ngừng tác động đến thế giới ngoại vi. Người mộ đạo chấp nhận mọi điều từ thế giới ngoại vi. Họ không bị quấy nhiễu, không

bị sao lãng bởi thế giới ngoại vi. Toàn bộ công việc của họ chỉ liên quan đến thế giới nội tại.

Sau cái chết của thầy Rabbi Moshe, thầy Rabbi Mendel hỏi một trong các học trò của Rabbi Moshe “Đối với thầy người thì điều gì quan trọng nhất?”.

Người học trò suy nghĩ và trả lời “Đó là khoảnh khắc hiện tại”.

Khoảnh khắc hiện tại là thứ quan trọng nhất.

Phần kết

CHẤP NHẬN NGHỊCH LÝ

Sự đơn độc là thứ tuyệt đẹp, tình yêu cũng là thứ tuyệt đẹp, tình yêu là sự chung sống cùng mọi người. Chúng là hai yếu tố bổ sung cho nhau, chứ không hề mâu thuẫn với nhau. Khi bạn vui cùng người khác, bạn hãy vui, vui đến tận cùng; khi ấy bạn chẳng cần bận tâm đến sự đơn độc. Khi bạn chán ngấy mọi người, bạn hãy tìm đến sự đơn độc của mình, sống trọn vẹn cùng nó.

Đừng cố gắng chọn lựa, nếu chọn lựa bạn sẽ gặp khó khăn. Mọi sự chọn lựa đều tạo ra sự phân mảnh trong bạn. Tại sao phải chọn lựa? Khi bạn có thể có cả hai thứ, tại sao bạn phải chọn lựa?

Toàn bộ bài giảng dạy của tôi được gói gọn trong hai từ ngữ “Thiền định” và “Tình yêu”. Bạn hãy thiền định để cảm nhận được sự bình yên bao la, bạn hãy yêu thương để cuộc sống của bạn trở thành một bài hát, một điệu nhảy, một cuộc lễ hội

không dứt. Bạn hãy vận động giữa hai yếu tố này, nếu bạn có thể vận động một cách dễ dàng, không cần phải cố gắng gì cả thì điều này có nghĩa là bạn đã học được bài học quan trọng nhất trong cuộc sống.

Đây là một trong những vấn đề quan trọng nhất trong suốt nhiều thế hệ qua: thiên định và tình yêu, sự đơn độc và mối quan hệ, tình dục và sự bình yên. Chỉ có tên gọi là khác nhau; vấn đề chỉ là một. Trong nhiều thế hệ qua nhân loại đã chịu nhiều đau khổ vì vấn đề này vẫn chưa được thấu hiểu một cách xác đáng. Mọi người vẫn chọn lựa.

Những người chọn lựa mối quan hệ được gọi là những người trần tục. Những người chọn lựa sự đơn độc được gọi là các thầy tăng. Nhưng cả hai đều chịu đau khổ vì họ vẫn chỉ là một nửa, một nửa là cái không trọn vẹn, cái không trọn vẹn luôn phải chịu đau khổ. Đời sống trọn vẹn luôn lành mạnh, hạnh phúc; đời sống trọn vẹn luôn hoàn hảo.

Việc này cũng giống như việc một ngọn núi quyết định rằng “Tôi sẽ không có bất kỳ thung lũng nào quanh tôi”. Nếu không có thung lũng thì ngọn núi không còn là ngọn núi, nếu không có thung lũng thì ngọn núi không thể tồn tại; núi và thung lũng là hai đối tượng bổ sung cho nhau. Nếu núi quyết định rằng mình sẽ không có thung lũng thì núi sẽ không còn là núi nữa. Nếu thung lũng

quyết định rằng mình sẽ không có núi thì thung lũng cũng không còn là thung lũng nữa. Hoặc, bạn sẽ trở thành một người vờ vịt – ngọn núi sẽ giả vờ rằng quanh nó không có thung lũng. Nhưng thung lũng luôn ở đó – bạn có thể che giấu thung lũng, bạn có thể nhấn chìm nó trong vô thức của mình, nhưng nó vẫn còn đó, nó luôn còn đó, nó luôn tồn tại, không có cách nào để hủy diệt nó. Thực ra thì, núi và thung lũng là cùng một đối tượng, tình yêu và thiên định cũng thế, mối quan hệ và sự đơn độc cũng vậy. Ngọn núi của sự đơn độc chỉ có thể mọc lên giữa các thung lũng của mối quan hệ.

Thật vậy, bạn chỉ có thể vui với sự đơn độc khi bạn có thể vui với mối quan hệ. Chính mối quan hệ tạo ra nhu cầu về sự đơn độc, đây là một chuỗi nhịp nhàng. Khi bạn có mối quan hệ sâu sắc với một ai đó, trong bạn xuất hiện nhu cầu về sự đơn độc. Bạn bắt đầu cảm thấy mệt mỏi, chán chường. Bạn vui trong sự mệt mỏi nhưng sự hào hứng đang khiến bạn kiệt sức. Mối quan hệ với một người nào đó là điều tuyệt đẹp nhưng giờ đây bạn muốn tìm đến sự đơn độc nhờ đó bạn có thể tìm được chính mình, rồi bạn có thể trở nên linh hoạt, trở nên sống động.

Trong tình yêu bạn tiếp cận với tâm hồn của người khác, bạn đánh mất sự liên lạc với tâm hồn của chính mình. Bạn chìm đắm, bạn say sưa. Giờ thì bạn cần tìm lại chính mình. Nhưng khi bạn đơn độc thì trong bạn lại xuất hiện nhu cầu về

tình yêu. Bạn nhanh chóng muốn chia sẻ cùng người khác, bạn muốn hiển mình cho người khác.

Tình yêu bắt nguồn từ sự đơn độc. Sự đơn độc làm cho bạn đầy tràn, tình yêu nhận lấy món quà của bạn. Tình yêu làm bạn trống rỗng nhờ đó bạn có thể đầy tràn. Khi tình yêu làm bạn trống rỗng thì sự đơn độc lại làm bạn đầy tràn. Đây là sự nhịp nhàng.

Việc cho rằng hai yếu tố này tồn tại độc lập với nhau là một trong những quan niệm nguy hại nhất mà con người đã chịu đau khổ trong nhiều thế hệ qua.

Người trần tục là người chọn lấy tình yêu, họ dán mình vào tình yêu, họ không biết mình là ai, họ không biết cách dừng lại. Họ sống cùng người khác, họ sống cho người khác. Họ luôn là một phần của đám đông, họ không còn là một cá nhân. Hãy nhớ: Đời sống tình yêu của họ sẽ không bao giờ đầy tràn, nó chỉ là một nửa mà không một nửa nào có thể đầy tràn. Chỉ có sự trọn vẹn mới có thể đầy tràn, chan chứa.

Một số người đã chọn lấy sự đơn độc nhưng chỉ trong một khoảng thời gian ngắn thì sinh lực trong ông ta bắt đầu đầy tràn và ông ta không biết phải chia sẻ sinh lực cùng ai. Ông ta không thể yêu thương, ông ta không cho phép mình có mối quan hệ với ai; ông ta không thể hòa mình vào đám đông. Giờ thì sinh lực trong ông ta bắt đầu bị

lên men. Nó trở nên chua, đắng. Ngay cả rượu ngon cũng trở thành chất độc và ngược lại; ngay cả chất độc, khi tuôn trào, cũng trở thành rượu ngon.

Sự tuôn chảy là rượu ngon; sự ứ đọng là thuốc độc. Thuốc độc và rượu ngon không phải là hai đối tượng khác nhau mà là hai trạng thái của cùng một dòng sinh lực.

Người trần tục là người trống rỗng, chán nản, mệt mỏi, nhân danh trách nhiệm, nhiệm vụ, nhân danh gia đình, nhân danh quốc gia. Họ lê chân hướng về cái chết, cái chết đang chờ đợi họ để mang họ đi. Họ chỉ có được sự nghỉ ngơi dưới nắm mồ của mình. Trong suốt cuộc sống của mình, họ chẳng hề biết đến sự ngừng nghỉ. Một cuộc sống không có sự ngừng nghỉ không phải là sự sống, thật vậy. Cũng giống như một bản nhạc không có khoảng lặng, đó chỉ là một chuỗi sự ồn ào; nó sẽ khiến bạn phát điên lên.

Âm nhạc là sự kết hợp giữa âm thanh và sự tĩnh lặng. Âm thanh tạo ra sự tĩnh lặng, sự tĩnh lặng tạo ra âm thanh, cứ thế. Nếu không có âm thanh thì không có sự tĩnh lặng; nếu không có mối quan hệ thì không có sự đơn độc. Nếu không có sự tĩnh lặng thì không có âm thanh; nếu không có sự đơn độc thì không có mối quan hệ. Sự kết hợp luôn xuất hiện. Chúng là một! Chúng là hai mặt của một đồng xu. Bạn không cần phải kết hợp chúng, chúng chưa bao giờ tồn tại tách rời nhau. Nhân

loại đã cố gắng, cố gắng và cố gắng nhưng họ luôn luôn thất bại.

Sự mộ đạo vẫn chưa xuất hiện trên thế gian. Lý do là gì? Chính là sự phân chia này. Hoặc bạn phải là người trần tục hoặc bạn phải là người thoát tục, bạn chọn lựa! Ngay khi bạn chọn lựa, bạn bỏ lỡ cơ hội của mình. Dù bạn có chọn lựa hướng nào bạn cũng là người thua cuộc.

Tôi nói rằng: đừng chọn lựa. Tôi nói rằng: hãy sống với sự kết hợp của chúng. Dĩ nhiên bạn cần phải biết được nghệ thuật để chung sống cùng chúng. Việc chọn lựa một trong hai là việc dễ dàng. Bất kỳ gã ngốc nào cũng làm được điều đó (thực ra thì chỉ có người ngốc mới chọn lựa như thế). Vài người ngốc đã chọn sự trần tục, vài người ngốc khác đã chọn sự thoát tục. Người sáng suốt sẽ chọn cả hai. Bạn có được cái bánh và bạn cũng ăn nó, đó là sự sáng suốt.

Bạn hãy tỉnh táo, hãy sáng suốt, hãy thức tỉnh. Hãy nhận ra sự nhịp nhàng của cuộc sống và di chuyển hòa hợp với nó, đừng chọn lựa. Hãy nhìn nhận các thái cực. Nhìn từ bên ngoài thì chúng có vẻ mâu thuẫn, đối nghịch nhưng thực ra chúng không hề mâu thuẫn. Ẩn bên trong là sự bổ sung sâu sắc. Đó là con lắc đu đưa hết phải rồi trái, hết trái rồi phải. Đừng cố gắng giữ chặt nó về bên trái hoặc bên phải; nếu bạn giữ chặt nó bạn sẽ phá hỏng chiếc đồng hồ. Đó là những gì đang diễn ra hiện nay.

Bạn hãy chấp nhận cuộc sống theo đúng sự thật về nó.

Jean-Paul Sartre nói “Người khác là địa ngục”. Điều đó cho thấy rằng ông ta vẫn chưa thấu hiểu được sự bổ sung của tình yêu và thiện định. “Người khác là địa ngục” vâng, người khác trở thành địa ngục khi bạn không biết cách sống đơn độc. Giữa mọi mối quan hệ, người khác trở thành địa ngục. Khi ấy mỗi quan trở thành chán nản, mệt mỏi, kiệt sức. Người khác đánh mất mọi vẻ đẹp vì người khác đã trở thành điều đã biết. Bạn đã quá quen thuộc với họ, giờ đây chẳng còn điều ngạc nhiên nào xảy ra cả. Bạn trở nên chán nản với mối quan hệ này.

Nhưng các bạn đã trở nên gắn bó, các bạn đã trở nên lưu luyến với nhau. Người khác cũng đau khổ vì bạn là địa ngục của cô ấy hoặc anh ấy, cũng giống như cô ấy hoặc anh ấy là địa ngục của bạn vậy. Cả hai đều tạo ra địa ngục cho nhau và cả hai đều bám chặt lấy nhau, sợ mất nhau bởi vì có vấn đề hơn không. Ít nhất thì cũng có một thứ gì đó để họ bám chặt vào và hy vọng rằng ngày mai mọi việc sẽ tốt hơn. Người ra vẫn hy vọng và không ngừng hy vọng. Người ta vẫn sống trong thất vọng và không ngừng hy vọng.

Rồi thì, dù sớm dù muộn, họ bắt đầu cảm thấy rằng sẽ tốt hơn khi sống đơn độc. Nhưng nếu bạn tìm đến sự đơn độc, trong vài ngày đầu tiên bạn cảm thấy sự đơn độc vô cùng đẹp đẽ (cũng giống

như khi bạn trải qua tuần trăng mật cùng ai đó). Bạn có được sự tự do, bạn là chính mình, không ai yêu cầu bạn, không ai ràng buộc bạn, không ai mong đợi thứ gì từ bạn. Nếu bạn muốn thức dậy sớm vào buổi sáng thì bạn cứ thức dậy; nếu bạn không muốn thì bạn cứ ngủ đến trưa. Nếu bạn muốn làm một việc gì đó, được thôi; nếu bạn không muốn làm thì cũng chẳng có ai ép buộc bạn. Trong vài ngày đầu tiên bạn cảm thấy vô cùng hạnh phúc, nhưng chỉ vài ngày mà thôi. Sau đó bạn nhanh chóng cảm thấy chán nản cuộc sống đơn độc. Sinh lực trong bạn tràn đầy nhưng bạn chẳng có ai để chia sẻ sinh lực này. Bạn muốn có ai đó để chia sẻ thứ sinh lực này. Bạn muốn trút đi gánh nặng này. Lúc này, sự đơn độc sẽ không còn là sự đơn độc mà là sự cô đơn. Lúc này mọi việc đã thay đổi, tuần trăng mật đã kết thúc. Sự đơn độc bắt đầu biến thành sự cô đơn. Trong bạn sẽ xuất hiện khao khát mạnh mẽ muốn tìm kiếm người khác. Trong giấc mơ của bạn người khác luôn xuất hiện.

Bạn hãy đến và hỏi những người đàn ông xem họ mơ thấy gì. Họ chỉ mơ đến phụ nữ; họ không thể mơ về bất kỳ thứ gì khác. Họ mơ về một ai đó có thể tháo gỡ gánh nặng khỏi vai họ. Bạn hãy hỏi những người đàn bà xem họ chỉ mơ đến đàn ông. Mọi việc trở thành lệch lạc. Giấc mơ xuất hiện bất kỳ lúc nào, không cần phải đợi đến đêm. Ngay giữa ban ngày, họ trông thấy loài ma quỷ bay đến

và loài ma quỷ này cố gắng làm tình với bà. Bạn sẽ phải ngạc nhiên: Vào thời Trung cổ họ vẫn thường có nguy cơ bị thiêu sống vì họ thú nhận rằng họ đã làm tình với ma quỷ. Chính họ thú nhận, họ không những làm tình với ma quỷ mà còn mang thai nữa. Thật ra không phải là mang thai mà chỉ là hiện tượng bị chướng khí nhưng bụng họ bắt đầu ngày càng to hơn. Một sự mang thai do tâm lý. Họ mô tả loài ma quỷ rất chi tiết, loài ma quỷ đó chỉ là sự tưởng tượng của họ mà thôi. Loài ma quỷ luôn ám ảnh họ cả ngày lẫn đêm... Tương tự như thế đối với các đấng nam nhi.

Chính sự chọn lựa sống đơn độc này đã tạo ra một nhân loại rất bệnh hoạn. Mọi người sống trong thế giới trần tục dường như không hạnh phúc, các vị sống trong thế giới thoát tục cũng không hạnh phúc, chẳng ai hạnh phúc cả. Toàn thế giới chỉ là sự đau khổ không dừng và bạn có thể chọn lựa (từ đau khổ này đến đau khổ khác) bạn có thể chọn lựa đau khổ của thế giới này hoặc đau khổ của thế giới nọ, nhưng đau khổ vẫn luôn là đau khổ.

Tôi đem đến cho bạn một thông điệp mới: Đừng chọn lựa nữa, hãy luôn tỉnh táo, hãy luôn thức tỉnh thay vì cố gắng thay đổi hoàn cảnh. Bạn hãy thay đổi tâm hồn mình, hãy trở nên thức tỉnh. Để có thể sống một đời hạnh phúc thì bạn cần phải là người thức tỉnh! Bạn có thể kết hợp sự đơn độc với mối quan hệ.

Bạn hãy giúp người phụ nữ hoặc người đàn ông của mình ý thức được sự nhিপ nhàng này. Mọi người cần phải hiểu rằng không ai có thể yêu thương liên tục hai mươi bốn giờ một ngày; họ cần phải được nghỉ ngơi. Không ai có thể yêu thương do bị ép buộc. Tình yêu là một hiện tượng thanh thoát tự nhiên. Mỗi khi nó xuất hiện, nó sẽ xuất hiện; khi nó biến mất, nó sẽ biến mất. Không ai có thể tác động được đến nó. Nếu bạn cố gắng làm một điều gì đó để tác động đến nó, bạn sẽ tạo ra một thứ tình yêu giả tạo.

Những người yêu nhau trong sự thức tỉnh sẽ giúp nhau hiểu được hiện tượng này: “Khi tôi muốn ở một mình, muốn sống cùng sự đơn độc thì điều đó không có nghĩa là tôi không yêu thương bạn. Thật ra, nhờ có tình yêu bạn dành cho tôi mà tôi có thể sống cùng sự đơn độc”. Nếu người phụ nữ của bạn muốn ở một mình trong một đêm, trong vài ngày, bạn sẽ không cảm thấy đau lòng về việc này. Bạn sẽ không nói rằng bạn đã bị cự tuyệt, bị hất hủi, rằng cô ấy từ chối tình yêu của bạn. Bạn sẽ tôn trọng quyết định của cô ấy, thật ra, bạn sẽ vui với quyết định của cô ấy!

Đây là sự sáng suốt, đây là sự thức tỉnh.

Thường thì bạn nghĩ rằng bạn bị cự tuyệt, bạn bị hất hủi. Bạn tìm đến người phụ nữ của mình và nếu cô ta không sẵn sàng ở bên bạn hoặc nếu cô ta không tỏ vẻ triu mến với bạn, bạn cảm thấy bị xúc

phạm. Bản ngã của bạn bị xúc phạm. Bản ngã không phải là một đối tượng sáng suốt, mọi bản ngã đều ngu ngốc. Sự sáng suốt không hề biết đến bản ngã; sự sáng suốt luôn nhìn thẳng vào mọi việc, cố gắng tìm hiểu xem tại sao người phụ nữ lại không muốn ở bên bạn nữa. Không phải là cô ta cự tuyệt bạn. Bạn biết rằng cô ta đã từng yêu bạn rất nhiều, cô ta yêu bạn rất nhiều nhưng đây là lúc cô ta muốn ở một mình, muốn sống cùng sự đơn độc. Nếu bạn yêu cô ta, bạn sẽ để cô ta một mình; bạn sẽ không hành hạ cô ta, bạn sẽ không ép buộc cô ta phải làm tình với bạn. Nếu người đàn ông muốn ở một mình, người phụ nữ sẽ không nghĩ rằng “Anh ta không còn quan tâm tới mình nữa, có thể anh ta đang theo đuổi một người phụ nữ khác”. Một phụ nữ sáng suốt sẽ để người đàn ông của mình một mình để anh ta có thể tìm lại được sinh lực của mình. Nhịp điệu này xuất hiện giống như ngày và đêm, mùa hè rồi lại mùa đông; nó không ngừng thay đổi.

Nếu hai người thực sự tôn trọng nhau (tình yêu luôn tôn trọng, nó sùng kính người khác) thì theo thời gian hai người sẽ hiểu nhau ngày càng nhiều hơn. Các bạn sẽ ý thức được nhịp điệu của nhau, của người khác và của chính mình.

Bạn đã bao giờ quan sát chưa? Nếu bạn bắt gặp hai người yêu nhau thật sự, bạn sẽ nhận thấy giữa họ có nhiều điểm tương đồng. Hai người yêu nhau thật sự sẽ giống như những người anh trai và

em gái. Bạn sẽ phải ngạc nhiên, ngay cả anh trai và em gái cũng không thể giống nhau như thế. Cử chỉ của họ, điệu bộ của họ, các bước đi của họ, cách trò chuyện của họ, hai người yêu nhau trở nên giống nhau tuy nhiên vẫn rất khác nhau. Điều này sẽ tự nhiên xuất hiện. Chỉ cần ở bên nhau, dần dần họ sẽ hòa hợp cùng nhau. Những người yêu nhau thật sự không cần phải nói lời nào với nhau cả, họ lập tức hiểu nhau, hoàn toàn thấu hiểu.

Nếu người phụ nữ buồn, cô ta có thể không nói rằng mình muốn ở lại một mình nhưng người đàn ông sẽ tự khắc biết và để cô ta ở lại một mình. Những kẻ gốc gác ngược luôn làm ngược lại. Họ chẳng bao giờ để đối tượng ở lại một mình. Họ liên tục ở bên nhau, mết mỏi, chán nản lẫn nhau, không bao giờ cho nhau khoảng không gian riêng tư cần thiết.

Tình yêu đúng nghĩa luôn cho nhau sự tự do, giúp đối tượng luôn là chính mình. Tình yêu là một hiện tượng nghịch lý. Một mặt nó làm cho linh hồn của bạn tồn tại trong hai thể xác; mặt khác nó biến bạn thành một cá nhân độc lập, duy nhất. Nó giúp bạn đánh rơi bản ngã nhỏ nhen, đồng thời nó cũng giúp bạn tìm được cái tôi tốt đỉnh của mình. Chẳng rắc rối nào xảy ra cả: Tình yêu và Thiên định là hai chiếc cánh, chúng cân bằng lẫn nhau. Bạn phát triển giữa hai hiện tượng này, bạn trở thành trọn vẹn giữa hai chiếc cánh này.

Đôi điều về tác giả

Các bài giảng của Osho thuộc mọi phạm trù khác nhau, từ các vấn đề cá nhân đến các vấn đề xã hội, chính trị, đời sống. Sách của ông không được viết trực tiếp mà được chuyển từ các cuộc thu âm và thu hình trong các cuộc trao đổi của ông trước công chúng trong suốt ba mươi lăm năm. Osho được tờ *Sunday Times* mô tả là một trong “1.000 người làm nên Thế kỷ XX” Diễn viên người Mỹ Tom Robbins đã mô tả ông là “người nguy hiểm nhất kể từ khi Chúa Jesus xuất hiện”.

Về công việc của mình, Osho nói rằng ông đang giúp tạo ra một nhân loại hoàn toàn mới. Ông thường mô tả nhân loại mới là “Zorba the Buddha”. Nghĩa là có khả năng vui sống cuộc sống trần tục như Zorba của Hy Lạp và cuộc sống thoát tục như Đức Phật Gautama.

Người ta cũng biết đến Osho qua sự đóng góp quan trọng vào cuộc cách mạng trong thế giới nội quan. Các “Phương pháp Thiền định chủ động” của ông được thiết lập nhằm phóng thích mọi căng thẳng chất chồng nơi tâm hồn và thể xác của nhân loại, từ đó mọi người dễ dàng thư giãn không-suy-nghĩ cùng sự Thiền định.

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HOÁ DÂN TỘC

19 Nguyễn Bình Khiêm – Hà Nội
Điện thoại: 04.39434239 – 04.38263070
Email: nxbvanhoadantoc@yahoo.com.vn
CN: Số 7 Nguyễn Thị Minh Khai –
Q.1 – Tp. Hồ Chí Minh
ĐT: (08).38222895

NGUỒN CỘI OSHO

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Lưu Xuân Lý

Chịu trách nhiệm bản thảo:

Nguyễn Thị Hà Thành

Biên tập: **Bạch Mai Phương**

Thiết kế bìa: **Đình Văn Khải**

Trình bày: **Nguyễn Hưng**

Sửa bản in: **Gia Phong**

Liên kết xuất bản: Công ty Sách **ĐÔNG NAM**

ĐT: 08 22 448 927 – 0908 365 947

Số lượng: 1000 bản. Khuôn khổ 13x20,5cm. In tại Xí nghiệp in Song Nguyên. Đăng ký kế hoạch xuất bản số: 252-2009/CXB/21-62/VHDT. Quyết định xuất bản số: 61-09/QĐ-VHDT. In xong và nộp lưu chiểu tháng 9 năm 2009.



OSHO

nguồn cội

LÀM THẾ NÀO ĐỂ DUNG HÒA NHU CẦU VỀ SỰ TỰ DO VỚI NHU CẦU VỀ SỰ THÂN THIẾT TRONG MỐI QUAN HỆ?

“ Sự đơn độc là điều tuyệt đẹp; tình yêu cũng đẹp, việc ở bên mọi người cũng đẹp. Chúng là những yếu tố bổ sung cho nhau, không hề mâu thuẫn với nhau. Khi bạn vui cùng mọi người, bạn hãy vui, vui trọn vẹn với cả tâm hồn mình; bạn không cần phải bận tâm đến sự đơn độc. Khi bạn chán nản mọi người, bạn hãy tìm đến sự đơn độc và vui trọn vẹn cùng nó”.

Trong thế giới ngày nay, sự tự do là điều cơ bản nhất, chỉ khi chúng ta học được cách sống cùng tự do, sống cùng chính mình, khi đó chúng ta mới có thể tìm được tình yêu và niềm hạnh phúc cùng một ai đó.

Tình yêu chỉ có thể xuất hiện qua sự tự do và qua sự kính trọng sâu sắc dành cho chính mình và mọi người. Liệu chúng ta có thể đơn độc mà không cô đơn được không? Đây là ranh giới giữa “nhục dục” và “tình yêu”... liệu nhục dục có thể phát triển thành tình yêu được không? Trong **Nguồn Cội** bạn sẽ khám phá được nhiều vấn đề thiết yếu về Tình yêu, sự tự do và sự đơn độc. Trong thế giới không ngừng thay đổi của chúng ta, các chuẩn mực đạo đức xưa cũ đã trở nên lỗi thời, chúng ta có cơ hội quý báu để xác định lại và thổi một luồng không khí mới vào các tiêu chuẩn của cuộc sống. Chúng ta có cơ hội khôi phục lại chính mình, khôi phục lại các mối quan hệ cùng mọi người và phát huy sự thăng hoa trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội.



ĐÔNG NAM

Nhà sách **ĐÔNG NAM**

TP. HCM: 34 Mạc Thị Bưởi, Q.1 • ĐT: 08 62680187 - 08 22448927 - 090 8365947
Hà Nội : B19-11 Phố Nghĩa Tân, Q. Cầu Giấy • ĐT: 090 6431124

¥592 249

Giá: 49.000 Đ